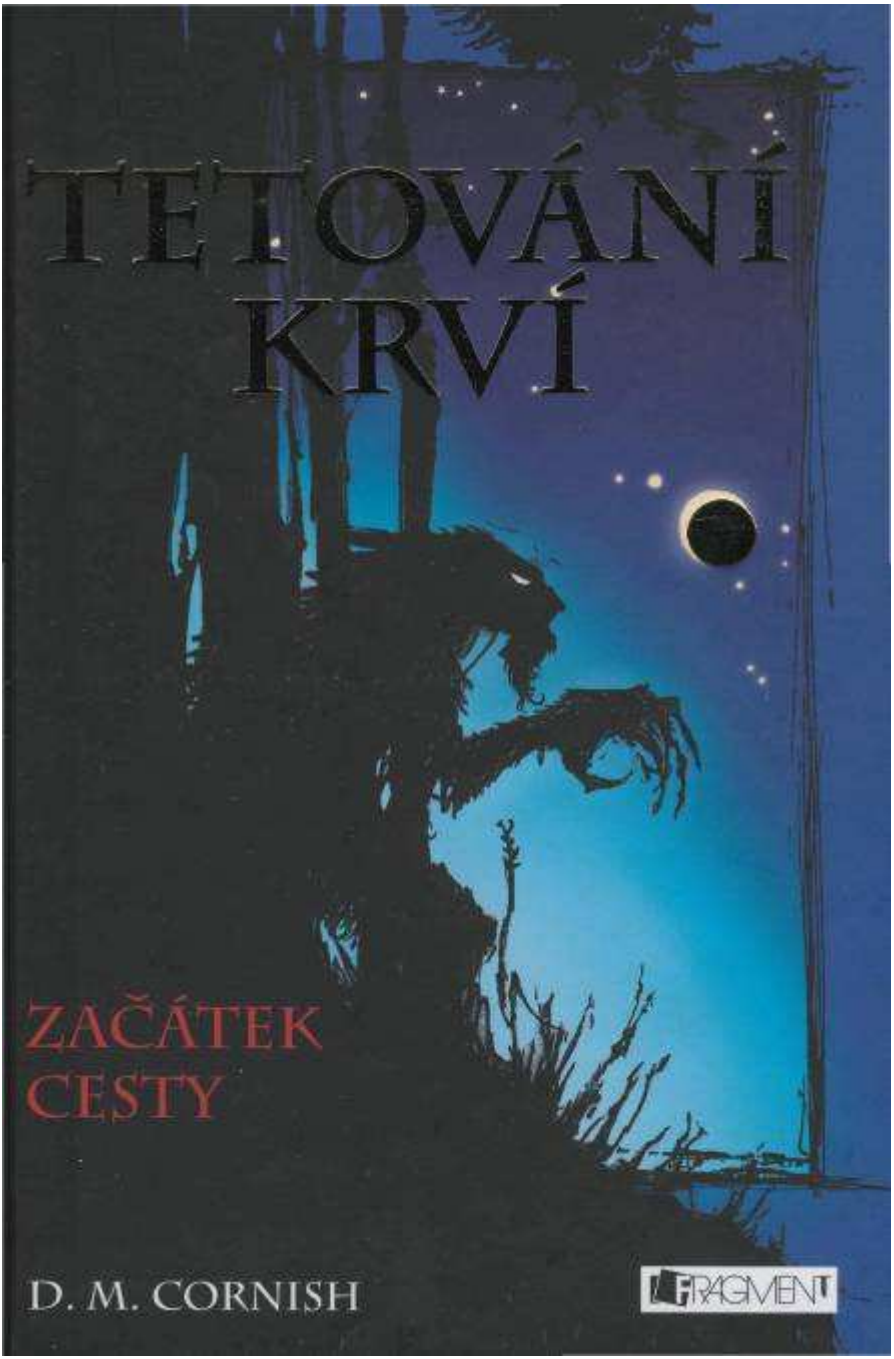
# TETOVÁNÍ KRVÍ



## ZAČÁTEK CESTY

D. M. CORNISH

FRAGMENT

TETOVÁNÍ
KRVÍ



POLOKONTINENT JE NEBEZPEČNÉ MÍSTO. PŘÍŠERY A LIDÉ TU ŽIJÍ V NEPŘÍJEMNÉM SOUSEDSTVÍ. MĚSTA I VESNICE, POUTNÍCI I SEDLÁCI, VŠICHNI POTŘEBUJÍ CHRÁNIT PŘED PŘÍŠERAMI, A PROTO EXISTUJÍ JEDINCI, KTEŘÍ PODSTOUPILI SPECIÁLNÍ CHIRURGICKÝ ZÁKROK A ZA POPLATEK JE PŘÍŠER ZBAVUJÍ.

V této zemi, ve městě Boschenberg, se chlapec jménem Rosamunda chystá na dlouhou cestu do nového zaměstnání. Stejně jako ostatní děti ze Ctihodného námořního útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky čekal, že bude pracovat pro námořnictvo, ale povolali ho úplně jinam. Původně jednoduchá plavba se změní v nepříjemné dobrodružství, při němž narazí na příšery – a na lidi, kteří mohou být ještě horší. Rosamunda je odkázaný jen na svůj putovní almanach a musí postupovat velmi obezřetně.

Titul *Tetování krví – Kniha první: Začátek cesty* představuje skutečně vzrušující úvodní díl jedinečné řady mladého, nadaného autora a ilustrátora D. M. Cornishe.

Je málo tak živě napsaných a důmyslných příběhů jako *Začátek cesty*. D. M. Cornish nám přináší něco úžasného a nového. Těším se, že mi i jeho další nádherné knihy budou dělat radost ještě spousty let.

**Sean Williams**

KNIHA PRVNÍ

# ZAČÁTEK CESTY

**D. M. CORNISH**

S AUTOROVÝMI ILUSTRACEMI

*Willovi a Mandii,*
*kteří tomu uvěřili jako první*

OBSAH

Seznam ilustrací
Poděkování
1. Začalo to rvačkou
2. Ctihodný námořní útulek madam Opery pro osiřelé hochy a dívky
3. Agent lampářů
4. Na Prasečí hlavě
5. ...a zase dál
6. Setkání na cestě do Vysokých Klobouků
7. Smutek na Žíhaném mostě
8. Lítý boj
9. V noční tmě
10. U Zaječího štulce
11. Co nařídil lékař
12. Sdílená starost, poloviční starost
13. Čtverylka
14. Starý přítel se vrací
15. Těžká rozhodnutí
16. U lampářů

Explikarium
Přílohy
Mapy

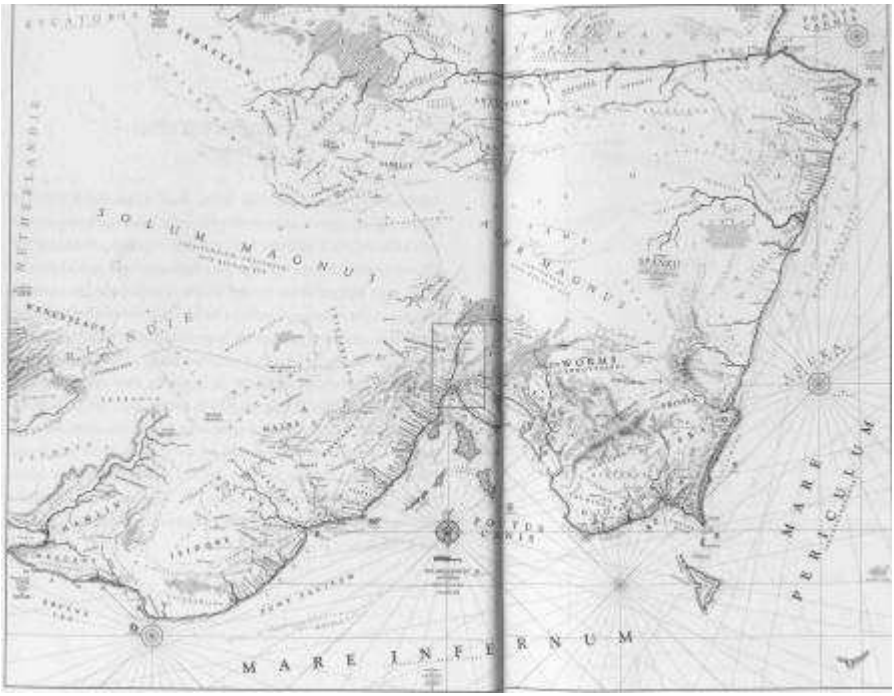
# SEZNAM ILUSTRACÍ

Mapa Polokontinentu
Rosamundovo putování
Rosamunda
Zelenáč
Verlína
Fransitart
Křampalín
Sebastipol
Perlík
Evropa
Popletený Filuta
Licurius
Doktor Verhoverhaven
Pidimouři neboli šklebouni
Jíva
Čtverylka
Příšera na cestě
Piháč

## PODĚKOVÁNÍ

Obdivné díky nejprve vyjadřuji Bohu, který otvírá dveře; Dyanovi, mému ušlechtilému a vášnivému vydavateli, jehož nadšení pohánělo tuto knihu od jejích počátků; Celii, mé velice trpělivé, taktní a vynikající redaktorce, díky níž vypadám jako lepší spisovatel, než jakým skutečně jsem; Eije, mé stejně trpělivé technické redaktorce, která snášela mé neurotické způsoby; Geoffovi a Ricki, mým milujícím rodičům, že se mi stali vzorem a poskytli mi bezpečný přístav; Willovi, věrnému příteli, za všechny ty hovory, z nichž pocházejí mnohé nápady. Jemu vděčím za „tetování krví příšery“. Je to génius. Dále dlužím své díky: Mandii, která miluje Evropu tak jako já; Jackey, která mě podporovala z dálky, radila mi s tkaninami a opravovala mě; zkrátka všem, kdo četli rukopis a povzbuzovali mě tak jako má sestra Sheri, Phil a Em „Ipovi“, Matty McHam, Craigus Grovus, „železný muž“ Edwin, Gary, Toom, Kirsty-Lee, Sue-Ellen, Jordan, David B., Cheryll, Lock, David K., ilustrátoři scházející se jednou měsíčně a mnoho dalších, kteří protekli mou cedníkovou pamětí. Děkuji Vám.

D.M. C.




Toto je mapa jižní a střední části Polokontinentu.
Oblast v obdélníčku je podrobněji zobrazena na straně 10.
Mapy s větším měřítkem najdete také na konci knihy.

MAPA UKAZUJÍCÍ
ROSAMUNDOVO PUTOVÁNÍ




0 KILOMETRY 100
0 MILE 100
GELDERLAND
WOORD
ŽLUTOBLUČ
ČERNOBLUČ (SCHWARTGALLIKO)
AESTIVIUM
(LETNÍ PALÁC GIGTLANSKÉ KRALOVNĚ)
SOTIGHIEM
EVENGENIN
CONDUIT FELIX
HERGOTENBOSCH
ANDOVER
SEDMERSKO
BOSCHENBERG
(AXLY)
CONDUCTOR CREPITUS
WURST
PĚTICOULSKO
HUMUS
CONDUCTOR JECUNDA
EINGHENIN
HRDÝ MOROUSOV
MOROUSOVSKO
CONDUIT STERCUS
HUMOR (HUMEUR)
VENTIFERO (KLIDOVÁ CESTA)
HLINA
PLANINY
WIGTBURY
CONDUIT VERMIS (ČERVOVITÁ CESTA)
PŘESLEN
WINSTERMILL (ŽELEZNÁ BAŠTA)
VRABČÍ DOLINY
HŮRECKY
STŘÍBRNÝ HRÁDEK
ZÁJEČÍ
STULEC
VIDRHOLEC (ZÁHANIŠTĚ)
FAYELILLIAN
VYSOKÉ KLOBOUKY
SMALL
BRANDENBRAS
BENNAT LEA
AUDAGOST
GIZZARD
RYBNÁKOV
UŽSKO
KLOT
JEHLIČSKO
DOGENBRAS
(BRANDENBRAS)


ROSAMUNDA



# ZAČALO TO RVAČKOU

**nalezenec** (podst. jméno) také sirotek, bezprizorní dítě, tuláček. Lidé bez domova, obvykle děti, nalezené bez přístřeší v ulicích měst, nebo se dokonce potulující osamělými končinami. Takové toulavé osiřelé děti většinou končí v chudobincích nebo káznicích, kde si musejí svůj pobyt odpracovat v továrnách, mlýnech či dolech, ačkoli pár šťastlivců se může dostat do sirotčince. Je to zařízení, které pečuje o malý počet nalezenou a sirotků, připraví je pro produktivnější život a ušetří je útrap těžké práce.

Rosamunda byl chlapec s dívčím jménem. Všechny ostatní děti z Ctihodného námořního útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky se mu kvůli tomu jménu téměř denně posmívaly a trápily ho. A dnes se Rosamunda musel utkat se svým hlavním trýznitelem Zelenáčem – klukem, který mu nejvíc znepříjemňoval život a kterému se vždycky všemožně snažil vyhnout. Ale na tréninku harunda před ním bohužel neměl kam utéct.

Rosamunda čekal u velkého kruhu namalovaného křídou na prkenné podlaze, tak úzkostlivě čisté, že vlákna dřeva vystupovala jako naleštěné brázdy. Proti němu stál jeho soupeř. Rosamunda žehral na zlý osud, že ho svedl do dvojice se starým nepřítelem. Mračil se na Zelenáče a ten na opačné straně kruhu dělal kyselé a pohrdavé obličeje, tvář mu lemovaly zplihlé vlasy. Netečný výraz Zelenáčovy tváře Rosamundu děsil: jeho protivník byl bezcitný jako kus žuly a rád někomu způsoboval bolest. Rosamunda věděl, že se dnes bude muset bít jako o život, pokud se má vyhnout pořádnému výprasku.

„Počkej, jak ti nařežu, Rózičko," sykl Zelenáč.

„Přestaňte s tím, mladý pane!" okřikl ho svalnatý mistr hole, trenér Bartomeus. „Znáte přece Stero pravidel. Ticho před zápasem!"

Rosamunda i Zelenáč měli přes denní oděv navléknuté prošívané haleny z bílé bavlny, přepásané černou páskou. Každý z nich držel

hůl – rovný klacek asi osmdesát centimetrů dlouhý. Harundo se podobalo šermu a hole byly jejich zbraně.

Rosamunda hůl nikdy nedokázal správně držet. Teď, těsně před soubojem, se ji snažil lépe uchopit. V duchu si opakoval všechny termíny, pohyby a pozice, které ho kdy učili. Stero pravidel harunda mělo dokonalou logiku, ale ať trénoval či bojoval sebevíc, nikdy své tělo nepřinutil předepsaná pravidla dodržet.

Ve Ctihodném námořním útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky byla pouze jedna místnost dostatečně velká pro provozování harunda, a to jídelna. Stoly a židle byly odsunuté stranou a bez ladu a skladu poskládané u zdi. Trenér zvedl píšťalku a dva tucty dětí shromážděných kolem kruhu ztichly. Rosamunda si všiml, že se někteří diváci významně uculují. Ostatní udiveně zírali s otevřenou pusou a ti nejmenší se třásli strachy.

Zelenáč vychloubačně zatočil holí.

Rosamunda se díval na vydrhnutou podlahu a čekal.

Píšťalka zaječela.

Zelenáč pyšně vkročil do kruhu. „Teď si to schytáš, slečinko," řekl se škodolibou radostí. „Celý týden ses mi vyhýbal, takže dostaneš dvojnásobnou nakládačku!"

„Tak dost, Zelenáči!" zaburácel Bartomeus.

Rosamunda je neposlouchal. Když vstoupil do křídového kruhu,

hlavou mu divoce vířilo Stero pravidel. Kdyby si je tak dokázal v duchu uspořádat, to by ho tělo určitě poslouchalo! Zelenáč vyrazil se vzteklým zavrčením vpřed.

Motanice myšlenek Rosamundu jen svazovala. *Má ruce tam, kde maji být? A co nohy? Jak daleko je od bílé čáry? Co si trenér Bartomeus myslí o jeho základním postoji? Co se stane, kdyby se mu povedlo zasadit ránu?*

Zelenáč neohrabaně mávnul holí. Nebyl v harundu o moc lepší než Rosamunda. Kterékoli jiné dítě, i z těch malých, by mrštně uhnulo ráně tak, jak bylo třeba, a přetáhlo by Zelenáče pořádně po zádech nebo po rameni. Ale Zelenáčova prudkost přiměla Rosamundu nešikovně o krok couvnout. Nějakým zázrakem zvedl hůl právě včas, aby Zelenáčův první výpad odrazil. Hole se zkřížily s velice uspokojivým *Křach!*

Zelenáč se zapotácel dozadu a vztekle zaklel. Vycenil zuby.

*To se mi povedlo!* pomyslel si Rosamunda a zmocnil se ho nepatrný pocit vítězství.

„Ne, milý chlapče! Ne! Úkrok *doleva* a pak kulix!“ hulákal na Rosamundu trenér Bartomeus. „Už jsi to viděl. Vždyť jsi to cvičil, hochu! Jen uskoč, pak napřáhni a držadlem *pích – pích – pích!* Takový nedotažený sustis holt nestačí!“

Rosamunda jako by dostal studenou sprchu. Sotva si začal myslet, že si vede dobře, trenér jej přesvědčil, že všechno naopak pořádně zvrtal.

Zelenáč proti němu znovu vyrazil a šermoval mu holí kolem hlavy. Rosamunda jeden jeho úder zablokoval, další odrazil, ale třetí nevykryl. Schytal tvrdou ránu přes tvář a rty. V hlavě mu vystřelila prudká bolest, tvář pálila jako v ohni. Provedl divoký výpad a píchl Zelenáče holí rovnou pod žebra.

Ten jen vyhekl a zapotácel se dozadu.

Několik nejmenších dětí radostně vypísklo, ale rychle ztichlo, protože Zelenáč se k nim prudce otočil a rozzuřeně se na ně zašklebil. Vztek v něm vařil. Odhodil hůl a vrhl se střemhlav na protivníka. Trenér Bartomeus se pokusil zakročit, ale Zelenáč kolem něj proklouzl a popadl Rosamundu oběma rukama v pase jako do kleští.

„*Mě* nikdo nezastaví!“ procedil mezi zuby a povalil Rosamundu na nablýskanou podlahu.

*To není pravda,* říkal si Rosamunda v duchu, když se váleli v jednom chumlu na zemi. *Pořád tě někdo mlátí!*

Zelenáč do něj bušil pěstmi jako pominutý. Rosamunda už viděl hvězdičky, protože Zelenáč jej znovu udeřil do hlavy, pak podruhé a potřetí! Bartomeus vypálil salvu ostrých výhrůžek, jenomže Zelenáč ho vůbec nebral na vědomí. Trenér přiskočil a odtrhl jej od Rosamundy, ale ten zatím schytal několik surových úderů do citlivých míst. Zelenáč kolem sebe v trenérově sevření mlátil dál, dokud ho hromotluk neodhodil na opačnou stranu ringu.

„Ani se nehni, ty darebáku!“ burácel Bartomeus.

Rosamunda měl mlhu před očima, hlava mu třeštila a myslel si, že trenér křičí na něj, tak se nezvedal. Zjistil, že je lepší nehybně ležet, když se okolní svět houpe.

Zelenáč sršel vzteky, pěsti zaťaté, ale nehýbal se.

Rosamunda zaúpěl. Nikdy v životě necítil tak ukrutnou bolest v celém těle.

Zavolali Fransitarta, nahrbeného vychovatele, který dohlížel na pořádek v ložnicích, a také Verlínu, služebnou madam Opery.

Ozvalo se šustění naškrobených sukní, což byla předzvěst Verlínina příchodu. Když uviděla Rosamundu ležet jak dlouhého tak širokého uprostřed křídou namalovaného kruhu, polekaně vykřikla.

Rosamunda začal ztrácet vědomí. Jako v husté mlze zaznamenal rozzlobené hádající se hlasy. Sotva cítil, že mu někdo mokrým hadříkem opatrně otírá obličej. Fransitart už také dorazil. Starý vychovatel bručivým hlasem hudroval na Zelenáče, ostatní děti byly sehnány do houfu a slábnoucí šoupání jejich podrážek prozrazovalo, že opouštějí jídelnu.

Trenér Bartomeus postavil Rosamundu na nohy a zabalil jej do přikrývky. Verlína jej podpírala a nesrozumitelně, konejšivě mu něco mumlala, když klopýtali nekonečně dlouhou křivolakou cestou do ložnice. Ložnice byla velmi dlouhá a úzká místnost, která pronikavě páchla. Po obou stranách stála stěsnaná řada postelí, protože v útulku madam Opery nebylo nikdy dost místa. Teď byla ložnice prázdná. Ostatní chlapci měli ještě vyučování a další denní povinnosti. Rosamundova postel byla od nízkých úzkých dveří úplně nejdál. S pomocí služebné se k ní dobelhal uzounkou uličkou mezi postelemi a přidal si ke svým zraněním ještě naražený palec u nohy. Konečně si mohl lehnout. V hlavě mu bušilo a ve tváři taky – *buch, buch* – ostrá bolest a kovová pachuť na jazyku.

Verlína kolem něj starostlivě pobíhala. „Potřebuješ kapku březovice, ta tě spraví! Hned pro ni skočím k panu Křampalínovi! Ty zatím lež a nehýbej se, budu zpátky jedna dvě!“ A spěšně odšustila.

Pan Křampalín byl zdejší dispensurista. To znamená, že připravoval většinu léků, odvarů a nejrůznějších elixírů, kterých tu bylo potřeba. Rosamunda o něm věděl, že kdysi sloužil u námořnictva, stejně jako pan Fransitart, i když oba nebyli vždycky na stejné lodi nebo pod vlajkou stejné země. Starý dispensurista zbrázdil půlku světa a léčil neduhy mnoha slavných ocťáků, jak se lidově říkalo námořníkům, ale nic víc o něm zřejmě nikdo nevěděl. O své minu-

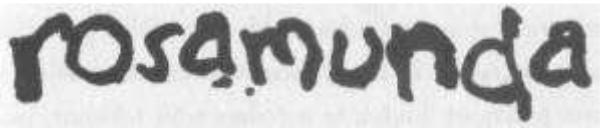
losti totiž mluvil ještě méně než pan Fransitart. Ale Rosamundovi dovolil, aby celé hodiny vysedával v jeho pracovně, když míchal a vařil lektvary. Většinou pracoval mlčky a chlapec se od něj učil tím, že pozorně přihlížel. Tu a tam se však rozpovídal a poučoval Rosamundu, co kam přilít, co s čím smíchat a jak přípravek uchovávat. Pro Rosamundu bylo největším dobrodružstvím sledovat úchvatné a často bouřlivé reakce, které pan Křampalín mícháním a sléváním roztodivných přísad vyvolával.

*Červená se zelenou vytvoří fialovou, modrý prášek vsypaný do žluté dá čistě bílou s olivově zelenými tečkami, černá svařená s bílou se změní v rumělku, z níž stoupá oranžová pára – je to tak úžasné!* Byly to tak napínavé chvilky, že Rosamunda nadšeně poskakoval kolem baněk a křivulí a pletl se podivínskému alchymistovi pod nohy. Ten pokaždé láteřil: „U všech mořskejch ďasů, kluku, dávej pozor! Ještě tě tím poleju a nezůstane po tobě ani mastnej flek!“

Rosamunda se teď při té vzpomínce mdle usmál. Chtělo se mu spát, ale bolavý obličej mu to nedovoloval. Tupě zíral do stropu, po němž se plazily matné rozhoupané stíny. Už dlouho nebyl v ložnici takhle sám; úplně zapomněl, jaký je to podivný, znervózňující pocit.

Šeré stíny v něm pochopitelně vyvolaly myšlenky na Zelenáče – Zelenáč Orlovský z Orlí Hory – rod Orlovských z Orlí Hory byl mocný rod, jehož předkové pocházeli ze starobylých rodin v Boschenbergu a také z Brandenbrasu, slavného města daleko na jihu. V útulku madam Opery byl nechvalně proslulý z mnoha důvodů, nejvíc však pro úsilí, které věnoval tomu, aby všem kolem sebe udělal ze života peklo. Spícím děvčatům stříhal vlasy, spícím chlapcům zalepoval oči lepidlem, byl bez sebe štěstím, když mohl někomu do bot nebo pod peřinu nastrčit škvory nebo nějakou mrtvou havěť, a když se mu podařilo vyslídit něčí tajemství, ihned je všem vyžvanil. Neplatil na něj žádný trest, ani ten sebepřísnější, protože mu bylo všechno jedno. Jeho rodiče jej sami odložili do útulku madam Opery. Prý proto, aby si mohli dovolit chovat pár drahých dostihových koní. Ani tak žalostný příběh odloženého dítěte Zelenáčovi nebránil v tom, aby každému vyprávěl, jak je důležitý a že není jen tak obyčejný kluk s jedním jménem, ale že má tři: křestní jméno, příjmení a ještě šlechtický přívlastek!

Tyto pochmurné úvahy dovedly Rosamundu k hloubání nad svým vlastním nešťastným jménem. Pod vysokými oprýskanými stropy Ctihodného námořního útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky prožil celý svůj dosavadní život. Kdysi ho našli odloženého u dveří, plačící novorozeně, ještě celé scvrklé jako švestka. K hadříkům měl připevněnou cedulku vystřiženou ze staré krabice na klobouky. Na ní bylo kouskem uhlíku neuměle načmáráno:




Pojmenovali jej tedy tak. Jeho jméno bylo úředně zpečetěno zápisem do velké knihy, jaká se nacházela v každém sirotčinci a kvůli níž měli všichni jeho chovanci stejné příjmení: *Zaknihovaný.*

V útulku madam Opery se Rosamunda musel často schovávat před věčnými posměšky a pošklebováním ostatních. Utíkal se ke svým oblíbeným knížkám a levným sešitovým příběhům a dychtivě četl. Dokonce snil o tom, že pro něj může za chátrajícími zdmi útulku námořní společnosti existovat nějaké lepší místo, kde by mohl žít, a měl plnou hlavu nejrůznějších výjevů z bitev a rozlícených příšer, které hravě zkrotili stateční a neohrožení hrdinové. Sice si moc dobře nepamatoval Stero pravidel harunda, ale věci vyčtené z ohmataných stránek jeho oblíbených knih mu navždy utkvěly v hlavě.

Verlína se vrátila brzy. Šla ohleduplně po špičkách, aby prkenná podlaha nezavrzala, ale stejně ji prozradilo šustění naškrobených sukní. Vysoký strop ten zvuk vracel tichou ozvěnou a jemný šum provázel každý její krok. Rosamunda si byl jistý, že se Verlína vznáší kousíček nad podlahou, a to jí v jeho očích jen dodávalo obdivu. Verlína pro něj byla v tom malém světě milovanou osůbkou. Malá a drobná, černé vlasy skrývala pod bílým bavlněným čepcem, jaké nosily služebné. Zbožňovala stuhy a mašle a vždycky nějakou měla i na obyčejných pracovních šatech. Tou největší byla velká bílá mašle uvázaná ze stuh zástěry vzadu v pase. Teď nesla malý porcelánový džbánek zabalený v utěrce. Stoupala z něj hořčičně zbarvená pára a její odporný puch se mísil se zatuchlým zápachem ložnice.

*Březovice!*

I když měl smysly hodně oslabené, přece jen poznal tu žlutou páru a ucítil žluklý pach. Březovice byla mučidlem přestrojeným za lék.

Verlína vylovila z jedné z mnoha kapes dřevěnou lžíci, ponořila ji do džbánku a nabrala trochu lektvaru. Rosamunda věděl, že ke své smůle bude muset polknout doušek té nejodpornější tekutiny, jakou znal.

„Tak, zacpi si nos a otevři pusu," přikázala mu.

Rosamunda si pevně stiskl nos, zavřel oči a otevřel pusu. Verlína mu obratně strčila lžíci s posilujícím lékem do malé škvírky neochotně pootevřených rtů. Rosamundovi se okamžitě v hlavě rozhořely ohně z tisíce zapálených lamp. Nos měl přeplněný nesnesitelným puchem připomínajícím zápach z chcíplého prašivého psa a cítil, jak mu sežehl nosní chloupky. Byl přesvědčen, že se mu z ušních dírek line kadmiově žlutá pára. Právě když si myslel, že to už nevydrží, ohnivá exploze pominula a on cítil, že zůstal celý a je mu dobře.

*Líp.*

Říhl si a z pusy mu vyletěla žlutá bublinka. „Děkuju, slečno Verlíno," zasípal.

Verlína mu poručila, aby odpočíval, že mu dojde ještě pro džbánek vody. Odešla a než se stihla vrátit, Rosamunda usnul.



# CTIHODNÝ NÁMOŘNÍ ÚTULEK MADAM OPERY PRO OSIŘELÉ HOCHY A DÍVKY

**ocťák** (podst. jm.) také námořník, mořeplavec, lodník, admirál, mariňák, mořský vlk, citronář (protože jí citrony, když se plaví na moři), mokrouš, solňák, slaňák, kurdějec nebo térák: chlapíci, kteří převážejí těžký náklad a krotí oceány zamořené příšerami, překonávají pestrobarevné vody octových moří. Jejich voda je tak jedovatou žíravinou, že pouhá prška kapek úplně zbrázdí a zjizví ocťákovi kůži a zkrátí jeho dny pod sluncem.

*Slavný skold Harold zůstal neohroženě na svém místě. Všichni jeho druhové, přátelé ve zbrani, prchli v hrůze před obrovskou nestvůrou, která se jim postavila do cesty. Byla obrovská, celé tělo měla poseté strašlivými jedovatými ostny. Jedožura měla na svědomí tisíce, desítky tisíc životů. Valila se blíž a blíž a z rozevřené tlamy jí kapala krev těch, které cestou zahubila. Vlekla za sebou několik tahačů, mužů, jež se ji snažili udržet na řetězech, ale teď byli proti jejímu běsnění úplně bezmocní.*

*Předchozí bitva byla dlouhá a krvavá. Kam až oko dohlédlo, všude se hrozivě kupila pobitá těla. Harold se tou řeží probil až do konce. Jeho dříve dokonalá výstroj byla řádně a nenapravitelně poškozená. S těžkým srdcem prohlédl plechovky a brašny: všechny jedolenty už vypotřeboval – všechny, až na jeden. Bude to jeho poslední šance. Upevnil jej do praku, pozdvihl slavnou císařskou vlajku a křikl: „Císařovi bojovníci, ke mně! Stůjte mi po boku a vítězně se zapište do dějin!“*

*Ale nikdo ho neposlouchal, nikdo nepovstal, nikdo se nepostavil po jeho bok, aby bránil svou starobylou domovinu.*


ZELENÁČ

*A běda, Jedožura už byla tak blízko, že před ní nebylo úniku. Na kratičký a hrozný okamžik se zastavila. Z tlamy jí kapaly sliny, hladově na Herolda zírala malýma zlýma očima. Pak zaryčela, setřásla vyděšené tahače a zaútočila.*

*Haroldův výkřik úplně zanikl v jejím děsném řevu. Natáhl prak a vrhl se vpřed...*

„Mladý pane Rosamundo! Copak to čtete za škvár?“

Vychovatel Fransitart, jenž měl na starost ložnice Ctihodného námořního útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky, stál nad Rosamundou, který se opuštěně choulil na rozviklané posteli. Na levé tváři měl velký rudý šrám a na krku taky. Zelenáč svou práci odvedl dobře.

Chlapec se na pana Fransitarta zahanbeně podíval a přitiskl si rozečtený sešit k hrudi, a krčil přitom stránky, ohýbal rohy. Byl tak zabraný do čtení, že neslyšel vychovatelovy opatrné kroky, jimiž se přiblížil přes celou dlouhou místnost až k posteli v rohu.

„To je zas jeden z těch zpropadenejch sešitků, co ti kupuje Verlína, je to tak, chlapče?“ zabručel Fransitart.

Právě tenhle starý vychovatel Rosamundu před léty našel na prahu útulku: dítě zabalené v nedostačujících hadřících, místo plenek tlející listí, se jménem na utrženém kousku krabice připevněném k drobnému, rychle se zvedajícímu hrudníčku. Rosamunda věděl, že o něj stařec pečuje nad rámec svých povinností a že překonává i svou typickou nabručenost a samotářskou povahu. Rosamunda si nelámal hlavu proč: prostě jeho péči přijímal stejně jako Verlíninu něžnou starostlivost.

Přikývl ještě zahanbeněji. Na titulní stránce sešitu hlásal nadpis vyvedený křiklavými barvami, že:




Rosamunda se totiž teprve před chvilkou probral z omamné dávky březovice a na starém stolku, který kdysi sloužil k podávání čaje a teď se používal jako noční stolek, našel nový sešitový příběh. Každý druhý hauzdag, den odpočinku, kdy měla Verlína trochu volna pro sebe, kupovala dětem na Tochtigstratu u jednoho pochybného mužíka sešitové příběhy. Dnes byl middag – den před hauzdagem. Tenhle sešit mu tedy musela koupit mimořádně, jen aby mu udělala radost, a Rosamunda po něm dychtivě sáhl.

Vychovatel si dal ruce za záda. „Áha! Copak ale řekne panučitel Kuželka, že jsem tě zas načapal s tímdle neřádstvem?“

Pan učitel Kuželka byl jeden z Rosamundových vychovatelů. Učil je všemu potřebnému, co má nalezenec znát: číst a psát, něco dějepisu a zeměpisu. Rosamundu nepřestalo fascinovat, že když pan učitel Kuželka něco vyprávěl, šermoval při tom rukama jako na nějakém slavnostním divadelním představení a výrazně deklamoval, takže jeho *rrrrrrrr* hrčelo jako valící se kameny.

„Já nejsem moc pilnej čtenář, jak víš, hochu,“ pokračoval Fransitart a v očích mu šibalsky zasvítilo, „ale panučitel Kuželka mi říkal, že se z těchhle sešitovejch slátanin akorát blbne. No dobrá, potřebu-

ješ se teď zmátořit z toho, jak tě ten zatracenej náfuka Zelenáč zmaloval, a to je jedinej důvod, proč nemám žádnej oumysl ti ten sešitek zabavit.“ Zahoupal se na patách a zadíval se na křiklavý obal. „A o čempak to teda je, hochu?“

Rosamunda se rozzářil. „O slavném skoldovi Haroldovi, velkém bojovníkovi našeho Císařství a zachránci Klementýna!“

„Aha.“ Fransitart si mnul hladce oholenou bradu. „Starej Harold, říkáš? Ten, co rozsekal na maděru tisícovky příšer v bitvě před branama císařskýho města?To bylo už pěkně dávno – trochu starej příběh. A to bych rád věděl, jestli tam píšou pravdu.“

„Proč by to nebyla pravda?“ vyděsil se Rosamunda.

Fransitart pokrčil rameny. „Protože vejmysly se líp prodávaj a líp se čtou.“ Spiklenecky se k němu naklonil. „A taky možná dělaj skoldům dobrou reklamu, víš, abysme je měli víc rádi.“

„Ale já si stejně myslím, že skoldové jsou skvělí! Chtěl byste být skoldem, pane Fransitarte? Já moc... nebo ocťákem, to bych si taky moc přál!“

Rosamundu učili, že skoldové přes patnáct set let bojovali s příšerami. Díky nim lidstvo vůbec přežilo. Skoldové si sami vyráběli všechny druhy účinných, podivných a smrtelně jedovatých chemikálií, které pak používali k hubení nebo aspoň zahánění příšer. Své jedolenty také prodávali běžným občanům, aby se i oni mohli nestvůrám postavit. Skoldové se těšili veliké vážnosti, ale lidé o nich zároveň říkali, že jsou divní. Prý také obvykle hodně páchnou těmi chemikáliemi, s nimiž pracují a kšeftují. Rosamunda už viděl hodně skoldů, ale nikdy se k nim nedostal tak blízko, aby se mohl na vlastní nos přesvědčit, jestli je to pravda.

„Skoldem? Jedním z těch zpropadenejch fušérů, co dělaj ty hnusný smradlavý pomeje a pak ti je chrstnou do vobličeje? A furt se někde potloukaj a číhaj na ňáký šeredný nestvůry?“ Stařec mrzutě mávnul rukou. „To bych teda nechtěl.“ Vzdychl. „Lidi je potřebujou, aby ty příšery drželi zkrátka, to jo, ale takovej skold je pořád někde v trapu v divočině, patlá se tam s těma svejma jedama a neví, jestli se dočká oběda nebo si z něj udělá oběd někerá z těch nestvůr! Já v životě zažil dost jinejch nebezpečenství, tak už to raději doklepu pěkně tady v klidu za hradbama města. A tebe taky čeká spousta dobro-

družství, až půjdeš sloužit na moře. Kdepak bejt skoldem, hochu, to není nic pro mě a pro tebe taky ne, jestli máš trochu rozumu.“

„Takže byste byl raději lahzarem?“ zeptal se Rosamunda, i když odpověď znal už předem.

Lahzaři byli považováni za nejneobyčejnější ze všech neobyčejných lidí. Dokázali úžasné, hrozné věci díky tajným operacím, které museli podstoupit. Dovedli také bojovat s příšerami. Říkalo se o nich, že jsou v tom dokonce lepší než skoldové. Existovaly dva druhy lahzarů: fulgaři, kteří uměli vytvářet elektrické blesky, a witové, kteří dovedli ovládat mozky a vycítit, kde se příšery nebo i lidé skrývají. Nikdo přesně nevěděl, odkud se tu lahzaři vzali, ale během posledních dvou set let udělali značný převrat v teratologii – což byl přesný termín pro lov příšer. Skoldové byli neobyčejní, ale z lahzarů šel strach – skoro stejný strach jako z příšer, proti nimž bojovali.

Fransitart zvedl oči ke stropu a sykl. „Ale dej pokoj s takovým pokoušením, hochu! Nechat nějakýho řeznickýho šarlatána, aby se ti hrabal v břiše, kde máš všechno od přírody správně uspořádaný... K čemu to je? Já jsem pro skoldy – dělaj dobrou práci, že za nás, obyčejný lidi, už celý staletí zabíjej a ničej příšery, a byli tady dávno před lahzarama. Každej skold je stokrát užitečnější než ňákej lahzar, to si piš!“

Většina lidí rozlišovala suchozemské příšery na vrypouny a bahňáky: vrypouni byli velcí, často větší než člověk, bahňáci takové velikosti nedorůstali, i když tohle pravidlo neplatilo vždycky. Rosamunda zavřel oči a zkoušel si představit, jak takový lahzar bojuje s nějakým obřím vrypounem.

Fransitart se posadil na kraj Rosamundovy proleželé postele a vytrhl jej ze snění. Vážně se na chlapce zahleděl. „Víš, já kdysi musel bydlet v jedný kajutě s pár takovejma lahzarama: byli to jak fulgaři, co uměli metat blesky, tak witové, keři ti vlezou do hlavy...“

„Fakt?“ Rosamunda se rozčilením posadil. Už od starce vyslechl spoustu historek, pravdivých i vymyšlených, ale o tomhle s ním Fransitart ještě nikdy nemluvil. „A jací byli, pane Fransitarte? Viděl jste jim na obličejích ty značky? A bojovali s nějakými příšerami?“

„Ale, měli spury na čele, to víš že jo, a taky bojovali se všema vrypounama, co jich jen bylo, a dělali ještě mnohem horší věci..., ale pokaždý jsem byl děsně rád, když zase zmizeli někam pryč.“

Fransitart na chvilku svěsil hlavu a díval se do země. Rosamundovi vrtalo hlavou, na co asi vzpomíná.

„Jsou zvláštní,“ pokračoval nakonec, „a ty nepřirozený orgány, co jim navoperujou a kvůli kerejm jsou tak silný, jó, ty jim pak zamotaj hlavu! Viděl jsem za život spoustu zlejch věcí, ale nic není tak hrozný, jako když lahzara ty jeho nový orgány zlobí!“ Upřeně se na Rosamundu zadíval. „Páni, hochu, nepřej si bejt lahzarem! Jen se hezky drž toho, že budeš ocťákem – to je dobrej a poctivej život.“

„Tak mi vypravujte nějaký *váš* příběh,“ žadonil Rosamunda a úplně zapomněl na rozečtený sešit, „něco z doby, kdy jste byl námořníkem. Vypravujte mi o bitvě u Hráze, když vás zachránil ten bělovlasý pán. Nebo jak jste bojovali proti pirátským králům z Brigandýnska! Nebo jak jste ukořistili tu obrovskou nákladní loď Lentinu!“

„Nic takovýho, chlapče, vždyť už to znáš skoro nazpaměť, hlavně ty dvě poslední historky...“ Správce se odmlčel.

Rosamunda na chvilku taky ztichl a pozorně si prohlížel obrázek v sešitě, kde Harold bojoval s Jedožurou. Vypadalo to, že příšera skolda co nevidět rozdupe.

Fransitart vstal.

Rosamunda k němu vzhlédl a nesměle se zeptal: „Pane Fransitarte..., zabil jste i vy někdy nějakou příšeru?“

Na okamžik to vypadalo, že Fransitarta tou otázkou rozzlobil, a nejraději by se kousl do jazyka. Takoví staří mořští vlci, jako byl tenhle, mohou být na svou minulost velmi citliví a sluší se, aby se jich nikdo na nic neptal a čekal, až se sami pustí do vyprávění.

Stařec vzdychl tak smutně, že by to od něj Rosamunda nikdy nečekal. Náznak hněvu se rozplynul. „Jo, hochu,“ řekl přiškrceně. „Zabil.“

Rosamundovi přeběhl mráz po zádech.

Fransitart na chvilku zavřel oči a udělal něco, co u něj chlapec ještě nikdy neviděl: svlékl si svůj dlouhý pracovní plášť se širokým límcem a pečlivě ho složil na sousední postel. Pak si vysoko vyhrnul

nabíraný rukáv košile z bílého mušelínu, až úplně odhalil bledou levou paži.Trochu ji pokrčil a ukázal hubený šlachovitý biceps. „Podívej se na tohle," zabručel.

Rosamunda vykulil oči ještě víc, když uviděl, co mu stařec ukazuje: červenohnědými vlnovkami a kudrlinkami vyvedený malý neumělý obrázek hlavy nějaké rozšklebené příšery s vyceněnými zuby. Měla vztekle rozevřenou tlamu, z níž trčel špičatý jazyk, a hrozivě vyvalovala oči.

*Tetování krví příšery!*

Takové tetování krví příšery mohl nosit pouze člověk, který někdy v boji zabil vrypouna. Jeho obrázek pak vítězi vytetovali na kůži přímo krví poražené bestie. Krev pod kůží vyvolala zvláštní reakci: kůže nějaký čas hnisala a zůstalo na ní neodstranitelné znamení. Chlapec na starce ohromeně zíral. Vždycky si jej hluboce vážil, ale teď jeho úcta mnohonásobně vzrostla.

„Pane Fransitarte!" vydechl. *„Vy jste zabil příšeru!"*

Většina lidí by se dmula pýchou, kdyby takové tetování měla. Fransitart se však spíš začervenal studem. „Bylo to tak, Rosamundo, že ta potvora, kterou jsem zabil, si takovej konec nezasloužila, a i když mě kamarádi poplácávali po ramenách jako velkýho frajera, bylo to ode mě zbabělý a já toho doteďka moc lituju."

Rosamunda nevycházel z úžasu. Zabít příšeru přece nemohla být žádná zbabělost! Jak se mohl pan Fransitart stydět za to, že byl *hrdina?*

Zabít příšeru bylo něco ohromného, možná ta nejstatečnější věc na světě – to věděl každý. Lidé byli hodní. Příšery byly zlé. Lidé museli příšery zabíjet, aby mohli žít svobodně a v klidu. Kdokoli s nimi projevil nějaký soucit nebo je litoval, byl považován za sedornera – *neboli milovníka příšer!* –, což byl ostudný zločin a ostatní se takového provinilce v nejlepším případě stranili, ale mohl i být na celé týdny postaven na pranýř, nebo dokonce oběšen!

Kolik tajemství pan Fransitart ještě skrývá? Je snad tajným sedornerem? Rosamunda při té představě úplně zbledl.

Fransitart zvážněl a ztišil hlas. Už téměř šeptal. „Poslouchej dobře, chlapče! Ne všecky příšery vypadaj jak příšery, chápeš? Kolem nás jsou obyčejný lidi, z kerejch se stanou ty nejhorší příšery!

Musím ti říct spoustu věcí, Rosamundo – divnejch věcí, který ti napoprvý úplně vyrazej dech, ale budeš se s nima muset smířit a vzít je na vědomí...“ Nastražil uši, něco zaslechl. Zprudka zavřel pusu a chvatně si stáhl rukáv košile.

Za okamžik se na opačném konci uličky mezi postelemi objevila Verlína.

Fransitart vrhl na Rosamundu pohled, který jasně říkal: *Nikomu o tomhle ani slovo!*

Určitě mu to úžasné dobrodružství chtěl vyprávět! A teď ho vyrušili a on už třeba nikdy nedopoví to, co očividně skrýval jako nějaké hrozné – a možná dokonce ostudné – tajemství. Jaká temná tajemství Fransitart mohl mít, když tak váhal s jejich prozrazením? Rosamunda pochyboval, že ještě někdy sebere odvahu, aby od něj chtěl slyšet pokračování tohoto vyprávění. Verlínina přítomnost mu nikdy nevadila, natož aby mu byla na obtíž, ale teď, právě teď, nebyl od takových pocitů daleko.

Služebná přinášela lamperku – svítilnu, v níž byly fosforeskující mořské řasy, které silně zářily, když se ponořily do zvláštní tekutiny – a s milým úsměvem se blížila k jeho posteli. V Rosamundovi byla malá dušička, když si všiml, že Verlína také nese další džbánek březovice.

„Dobrý večer vám přeji, pane Fransitarte,“ řekla tiše a doprovodila pozdrav mírnou úklonou půvabné hlavy.

Fransitart odpověděl svým typickým vážným a mírným pokývnutím a urovnával si límec pláště.

Verlína postavila lamperku na stolek. S vážným výrazem zamávala na Rosamundu lžící. „Čas na další březovici, zlatíčko. Pan Křampalín ji celou dobu přihřívá, abys mohl dostat druhou dávku.“

Rosamunda znovu přetrpěl očistný oheň březovice. Ještě jednou proplul jejími mukami a vyšel na břeh ozdravení. Po dalším bublinkovém říhnutí Verlíně poděkoval.

Usmála se. Postavila džbánek vedle lamperky a sáhla mu malou chladnou rukou na čelo. Obhlédla jeho šrámy. „Myslím, že se ti to krásně hojí. Třikrát sláva lektvaru pana Křampalína! Otok už je skoro pryč. Ale ty ses vždycky rychle uzdravoval.“

Stařec si podivně odkašlal a pak se na Rosamundu vážně podíval. „No, Křampalín svý řemeslo ovládá dobře. Ale vsadím se, že by se mnou souhlasil, když ti poradím, abys příště raději uhnul, až tě bude chtít Zelenáč vzít po kebuli! Nejlepší medicína na rány je to, že se jim člověk vyhne."

Chlapec zase ostýchavě sklopil oči ke svému sešitu. „Jo, pane Fransitarte," špitl.

Fransitart ho jemně pohladil po modřině na čele. „Hodnej kluk...," zabručel a skoro něžně se usmál. „Tak, a je čas jít k večeři!"

„Pane Fransitarte, co bude se Zelenáčem?" zeptal se.

Fransitart se zamračil. „Ten spratek dnes nedostane večeři a poslali ho vydrhnout sklep na sůl, máslárnu a odpadiště. Musím jít očíhnout, jak si vede. Ale stejně ho ten trest asi nijak nepolepší. Bude všecko svádět na druhý a sebe omlouvat, jako vždycky! Ani horda etinů by s tím mizerou nesvedla víc než my a nepřivedla ho k poslušnosti!" Zavrtěl hlavou. „Ale už dost o tom. Vyskoč z postele, Rosamundo. Pomodli se před jídlem a umyj se. Uvidíme se v jídelně."

I když si byl Rosamunda jistý, že to Verlína nemyslí úplně vážně, zaslechl ji, jak při odchodu tiše říká Fransitartovi: „Je to milý a citlivý chlapec." A Fransitart tlumeně zabručel: „Jo, jo, ke svý škodě až moc citlivej a až moc upřímnej. Bude s tím mít problémy a trápení celej život, jestli nezačne bejt trochu mazanější a tvrdší, to mi věřte. Já na něj nebudu moct dohlížet věčně."

Rosamunda o tom dumal celou cestu úzkými chodbami s řadami dveří, oprýskanými stěnami a zápachem vlhka. Kráčel bludištěm s mnoha odbočkami a krátkými schodišti, která vedla chvíli dolů, pak zase nahoru a znovu dolů, až došel k umývárně a nakonec do jídelny. *Jak by mohl být mazanější? Jak by mohl být tvrdší? Jak by se mohl vyhnout budoucnosti, která přinese problémy a trápení, jak pan Fransitart předvídal?... A jak by mohl starce přimět, aby dokončil své vyprávění o podivných a zarážejících věcech, o nichž se neodvážil mluvit před Verlínou?*

Ctihodný námořní útulek madam Opery pro osiřelé hochy a dívky sídlil na Vlinderstratu sevřené z jedné strany skladištěm zamořeným krysami, z druhé strany páchnoucí koželužnou. Budova byla vysoká a úzká, vystavěná z tmavého kamene a tmavých trouchnivějí-

cích trámů, které se prohýbaly pod četnými přístavky přilepenými k původnímu tvaru. Rodina madam Opery vlastnila dům po celé dlouhé generace, a když jednou Rosamunda poslouchal, jak někdo podával jejich výčet, usnul asi v polovině.

Vlinderstrat kdysi býval poměrně moderní třídou na poměrně moderním předměstí zvaném Poéma, předměstí hrdého města Boschenbergu rozloženého na obou březích řeky. Starobylý vysoký dům, z něhož se stal útulek madam Opery, byl tenkrát jednou z nejvýstavnějších budov v ulici a bydlela v něm její staropanenská prateta. Ale Boschenberg se rozrůstal a moderní lidé se už dávno odstěhovali do jiných částí města. Prateta zemřela, dům zůstal zamčený a chátral. Pak se jej ujala samotná madam, o které se šeptalo, že se léčí z nevydařeného zasnoubení. Vyřídila vše kolem dědictví, dostala povolení a uprostřed krys a zápachu z koželužny založila svůj námořní útulek a začala nový život zasvěcený dobročinnosti.

V útulku žila stovka dětí, které kdysi nikdo nechtěl nebo se ztratily nebo obojí, a učili je tu řemeslu a různým dovednostem, aby se v dospělosti mohli dobře uplatnit. A organizace, která o ně stála nejvíc, byla ta zdánlivě bezedná žumpa pracovních sil – námořnictvo. Právě Boschenberská námořní společnost sponzorovala provoz tohoto útulku a několika dalších jemu podobných. Právě Boschenberská námořní společnost dodávala útulku vychovatele typu pana Fransitarta a Křampalína, starých námořníků na penzi, kteří sloužili zbývající roky svého života jako vychovatelé odložených dětí.

V každém takovém námořnickém útulku se hoši i dívky připravovali k tomu, že jednou rozšíří řady námořnictva. Říkalo se, že se tam člověk může mít dobře a přijít si na pěkné peníze, třeba odměnou za polapení pirátů nebo zajetí nepřátelských lodí, že přijít mezi posádku na lodi je něco jako získat novou rodinu (což mělo na sirotky u madam Opery obzvlášť velký účinek), že vás každý suchozemec považuje za statečného chlapíka, když tak čestně sloužíte svému státu, a že budete mít lepší plat a stravu než většina těch, kdo vykonávají podobnou práci na souši. Rosamunda nebyl výjimkou; i on v sobě choval zoufalou touhu po životě na octových vlnách.

*Octové vlny.* Nad tou představou se vždycky hluboce zasnil. Rosamunda věděl, že vody oceánu jsou znečištěné žíravou solí, která

jim dodává celou škálu pestrých barev a pach po silném octu. Už se nemohl dočkat dne, až se zhluboka nadechne ostré vůně moře.

Námořnictvo nebylo *jedinou* oblastí, kde se hoši a dívky z námořnického útulku uplatnili. I jiné organizace po nich radostně sáhly: armáda s krásnými uniformami a pravidelnou stravou, matematikové se svými čísly a potřebou géniů, jejich soupeři konkometristé, kteří zjišťovali délku a šířku všeho možného, a celá řada rozmanitých továrniček a řemeslnických dílen, hledajících učně nebo dělníky. Pár nešťastníků si vybrali lidé, kteří se domnívali, že se chovanci hodí pro nějaký bezvýznamný úkol.

Agenti si přijížděli vybírat pracovníky ve stanovenou dobu v roce. Sezona najímání pracovních sil začínala v prvních týdnech caloru – prvního letního měsíce a prvního měsíce roku. Končila v posledních týdnech cachrysu, druhého měsíce podzimu, kdy začalo být špatné počasí a cestování do útulku už nebylo příjemné. Období najímání bylo časem velkých očekávání a bouřlivé radosti, protože starší děti se vždycky horlivě snažily dostat pryč, ty středně staré se radovaly, že teď budou v útulku nejstarší oni, a nejmladší část osazenstva se prostě jen radovala ze vzrušené atmosféry očekávání a změny.

Rosamunda tohle období zažil v útulku už mnohokrát, ale letos měla přijít řada i na něj. Zatím jej ale agenti, kteří si letos chodili vybírat, z nějakého nevysvětlitelného důvodu pokaždé přešli. Nevěděl proč a nikdo mu to nevysvětlil; agenti se vždycky objevili, nechali všechny starší děti nastoupit do řady, vyptávali se na ně vychovatelů a madam Opery a nakonec přečetli seznam těch, které si vybrali. Rosamunda věděl, že není tak vysoký nebo výrazný jako jeho vrstevníci. Taky věděl, že je nešikovný, že neumí vázat uzly, které je učil pan učitel Souček, a že mu někdy myšlenky zabloudí od povinností někam úplně jinam a svěřené úkoly pak nestihne dodělat. Ale přece jen něco uměl! Nejenže se naučil od pana Křampalína namíchat různé jednodušší odvary a jedolenty, ale měl také velmi dobré znalosti z dějepisu.

Věděl, že nade vším vládne císař a císařovi správci řídí a spravují starobylé městské státy, které tvoří Císařství. Patřil k nim i Boschenberg rozložený kolem úrodného pobřeží. Císařství bylo za-

loženo před šestnácti sty lety slavnou hrdinskou císařovnou Dido, ačkoli současná dynastie – Hakobíni – byli uchvatitelé a nepocházeli z rodu Dido. Rosamunda četl o mnoha bitvách, které se odehrály na souši i na moři. Městské státy válčily mezi sebou i se svým císařem o větší samostatnost. Věděl toho spoustu o vojácích – mušketýrech, hubardiérech i trubardiérech, a hlavně o slavných klounových lodích – obřích obrněných válečných lodích, které křižovaly octová moře a na palubách nesly spoustu děl. Znal jména slavných maršálů a legendárních admirálů. Četl o skoldech, kteří bojovali proti příšerám jedovatými chemikáliemi, a dokonce viděl pár z těch, kteří sloužili u nich ve městě. Fascinovaly jej oba druhy lahzarů: witové, kteří dokázali vyslat neviditelnou vlnu energie, jež se vracela, a lidé z ní dostávali závrať nebo rovnou omdleli, nebo mohli uchvátit mozek lidského ducha a rozdrtit ho. Fulgaři zase dovedli přímo ve svém těle vytvořit obrovskou dávku elektřiny.

Ale nejvíc toho věděl o příšerách. Věděl, že existuje Nekonečný boj, všudypřítomná bitva lidstva proti bahňákům a vrypounům a požíračům – mořským příšerám. V mnohém z toho, co přečetl, se velkolepě líčilo, jak lidstvo vítězí a příšer neustále ubývá, až budou jednoho dne vyhubeny v celém Císařství. Tu a tam se však dostal k nějakému článku, kde autor s obavami tvrdil, že ostrý boj mezi člověkem a příšerou v nejlepším případě skončí nerozhodně, v tom horším lidstvo prohraje. Hrozná představa – lidé zahnaní do moře slintajícími, nelítostnými nestvůrami.

Ano, Rosamunda něco znal, a přesto pánové z námořní správy a z ostatních agentur v letošní sezoně přišli už šestkrát a šestkrát si vybrali ty slibně vyhlížející děti. Šestkrát odešla skupina šťastlivců vést dobrodružný život, takže mnoho nejstarších a druhých nejstarších už bylo pryč a nikdy se nevrátí. Šestkrát Rosamundu počastovali svým nezájmem. Byl teď sice v sirotčinci jedním z nejstarších – i když ještě nepatřil k největším –, ale to bylo dost malé odškodnění za tu hanbu, že ho přehlíželi. Už jednou ho bůhvíkdo odložil jako nechtěné novorozeně a teď si připadal nechtěný zase.

Bezpečně věděl, že už nevydrží trčet další rok v těch stísněných chodbách z práchnivějícího dřeva a starého chladného kamene.

Zelenáč taky čekal, že si ho vyberou někam na práci. Byla to jeho jediná šance, jak dosáhnout toho, k čemu byl svým urozeným původem předurčen – jak se často vytahoval. Během posledních pěti měsíců spousty dětí odcházely jedno po druhém do toužebně očekávaného zaměstnání, ale Zelenáč nic. Měl vztek a z trucu si vymyslel celou sérii zákeřných lumpáren, z nichž se mu většina díky Fransitartově bdělému oku nezdařila. Pochopitelně zaměřil své kousky především na Rosamundu.

Dva týdny po příhodě na tréninku harunda jej Zelenáč nějak vyčenichal začteného do knížečky o válečných lodích. Rosamunda se s ní ukryl do malé podkrovní knihovny, prkenného přístavku povážlivě vysunutého ze střechy hlavní budovy. Většina obyvatel sirotčince na tuhle místnůstku úplně zapomněla. Na podlaze byla tak silná vrstva prachu, že se Zelenáčovi podařilo přikrást se Rosamundovi za záda a vší silou jej dloubnout. Rosamunda se nelekl: Zelenáče vždycky cítil hodnou chvíli před tím, než ho uviděl nebo dokonce uslyšel.

„Pěkně si tady lenošíme, co?“ houkl Zelenáč vztekle, když uviděl, že se mu nepodařilo svou oběť vystrašit. Tak alespoň vytrhl Rosamundovi knížku z ruky a začal ji trhat. Rosamunda s ním už tuhle hru párkrát hrál. Zkřížil paže a zamračil se.

„Chystáš se do ciziny na palubě své válečné lodi, co? Cha, cha, spoustě takových čtenářů se to už podařilo!“ Zelenáč se naklonil a vmetl mu přímo do obličeje: „Nemysli si, že jsi něco lepšího než já, slečinko.Taky tady ještě smrdíš! Nikdo tě *nechce.*“ Zelenáč se narovnal, založil si ruce a nafoukaně zvedl nos. „Moji rodiče si pro mě brzy přijedou, abys věděl. Pak ti ukážu, kdo z nás je lepší.“ Byla to stará písnička, Zelenáč ji omílal od prvního dne, kdy se ocitl v sirotčinci. Zatvářil se ještě odporněji. „Ani čuňák Fransitart tě neutěší, až mě uvidíš, jak se vracím do sídla, kde jsem se narodil, a ty tu budeš hnít dál!“

„Neříkej mu čuňák nebo...,“ varoval ho Rosamunda.

„Nebo co? Nebo co?! Jaká byste byli pěkná dvojka – Rózička a Čuňák! Dva smradi!“

Rosamunda se ještě víc zamračil. „Chová se k tobě stejně jako k ostatním – a líp, než si zasloužíš! *Mně* si nadávej, jak chceš, ale jeho nech na pokoji!“ Bylo to sice správné, ale jako obrana nepostačující.

Rosamunda si sám uvědomil, že jeho slova nemají na toho trapiče nejmenší účinek.

„Je to poďobanej starej trouba, a až si pro mě mamá a papá přijedou, řeknu jim, ať tuhle smradlavou barabiznu koupí a vypráskají ho i s celou tou bandou plesnivců na krchov! Nebo...," dodal s ďábelským úsměškem, „ať to tu nechají shořet do základů!"

Rosamundovi se nedostávalo slov. Mračil se a koktal. Naprosto se mu nepodařilo obhájit čest svého vychovatele, Verlíny nebo kohokoli jiného.

Zelenáč hrdě kráčel pryč a napodobil hlas malého dítěte: „Jejej, raději toho nechám. Madam Róza se na mě hrozně zlobí. Búú..." Než zmizel za pokřivenými dřevěnými dveřmi, hodil po Rosamundovi jeho knížkou. Rosamunda uhnul, ale stejně ho knížka lehce zasáhla do levé tváře.

*To bylo naposledy!* sliboval si.

Ubíhaly dny a týdny. Rosamunda už ztratil naději, že někdy dostane nabídku zaměstnání. Pak, po třech týdnech najímací sezony, když už nastával poslední a chladný měsíc podzimu, se v sirotčinci objevil neznámý muž, který vypadal jako nějaký úředník. Provedli ho útulkem madam Opery. Zpráva o tom, že někdo takový přišel a obchází sirotčinec, letěla od úst k ústům rychleji než metací láhev nějakého skolda. Rosamunda právě seděl v hodině pana učitele Kuželky a najednou si všiml, že ve dveřích stojí cizí pán a pozoruje vyučování pohledem, který nasvědčoval, že všechno vidí a nic mu neunikne.

Když Rosamunda chvilku nemusel dávat pozor, pokradmu toho pána sledoval a v duchu oživil naléhavou a úpornou naději na nový život plný dobrodružství a nových poznatků. Viděl, že Zelenáč si dělá ze svého místa naděje na totéž. Možná je to někdo, kdo chce jednomu z nich nabídnout zaměstnání? Možná oběma? Snad se má v tomhle jinak velice obyčejném podzimním odpoledni život jednoho z nich navždy změnit...

A pak, když hodiny odbily sedmou, byl to Rosamunda, koho zavolali do poněkud velkého budoáru madam Opery, který zároveň sloužil i jako kancelář a byl přecpaný spoustou nábytku a ozdobných předmětů.

Zelenáč z toho neměl radost.




# AGENT LAMPÁŘŮ

**stenikon** (podst. jm.) jednoduchá dřevená schránka, která se koženými popruhy a přezkami připevní nositeli na hlavu a zakrývá ústa, nos a oči. Uvnitř jsou různé malé orgány – složené nosní membrány a složité svazky očních nervů –, ty umožňují nositeli čichat sotva znatelné skryté nebo vzdálené pachy, rozlišovat předměty i ve stínu nebo ve tmě. Většinou jej používají lírové; když se stenikon používá příliš dlouho, mohou jeho orgány vrůst do nosu nositele. Pokud se to stane, odstranění stenikonu bývá obtížné a velmi bolestivé.

Rosamunda scházel po mnoha prošlapaných schodech, dřevěných, které vrzaly a prohýbaly se, ale i kluzkých břidlicových, zdatně se proplétal labyrintem úzkých chodeb sirotčince, které za ta léta tak dobře znal, až došel ke smaragdově zeleným dveřím madam Opery, vedoucím do jejích přízemních pokojů. Do těchto posvátných prostor děti běžně nechodily, Madam si je tam předvolala, jen když něco velmi závažného provedly.

Rosamundovi hučelo v hlavě. *Nemám nakonec nějaký průšvih? Nebyl tady ten cizí pán jen náhodou?* Stál v plísní zatuchlém předpokoji, kde museli všichni příchozí čekat, až je madam zavolá.

*Ťuk, ťuk,* zaklepal na tvrdé zelené dveře. Sluha Kapr ho ihned uvedl dovnitř. Madam trůnila jako nějaká vznešená královna za masivním psacím stolem z černého dřeva, zavaleném hromadami papírů, účetních knih a šanonů. Kaštanové vlasy měla vysoko vyčesané tak, že připomínaly hnízdo stočených hádků. Určitě si s tím účesem musela dát velkou práci. Cizí pán tam byl taky, tiše postával u stolu. Byl oblečený do dlouhého tmavého pláště, jaký nosí vozkové, a ten mu zakrýval veškerý ostatní oděv, dokonce i boty. V rukou držel nepřiměřeně vysoký třírohý klobouk z jemné černé plsti, jemuž se říkalo třírohák. Měl něco s očima. Rosamunda na něj nechtěl civět, a proto přenesl pozornost na madam Operu, ale pak mu zase pohled sklouzl k očím neznámého pána, které ho podivně přitahovaly.


VERLÍNA

„Poslala jste pro mě, madam Opero?“ pípnul a nejistě se uklonil.

Madam jej obdařila zářivým úsměvem. To ho znervóznilo. Madam takhle zářila málokdy. „Ano, můj drahý chlapče. Pojď blíž, jen pojď.“ Pokynula mu rukou, ve které držela kapesníček. Vypadal jako bílá vlaječka a v malé místnosti to zavonělo pačuli. „Dnešní den je pro tebe velmi důležitý, Rosamundo.“ Madam Opera se na pána u stolu zadívala téměř ostýchavě, jako by mezi sebou měli nějaké zvláštní tajemství.

Rosamunda cítil, jak mu srdce začíná bušit rychleji.

„Tady pan Sebastipol sem vážil celou tu dlouhou cestu z Vysokých Klobouků jako agent a říká, že by se s tebou velice rád seznámil.“ Madam Opera vstala a cizí pán se hned automaticky napřímil. „Pane Sebastipole, ráda bych vám představila mladého pána Rosamundu. Mladý pan Rosamunda, pan Sebastipol,“ představila je a udělala pukrle, a rozpřáhla přitom paže, jako by je chtěla oba zároveň obejmout.

Cizí pán přikývl, v koutku úst mu mírně zaškubalo. „Rosamunda. To je – ehm – pěkné jméno pro takového, jak mi řekli, šikovného chlapce.“

Byla to zvláštní věc, že to říkal. Dospělí to o jeho jméně říkali často a Rosamunda podle jejich reakcí pokaždé instinktivně posuzoval, jestli jim má věřit. Kdyby ho tak neznervózňovaly oči toho muže, možná by si pomyslel, že si z něj pan Sebastipol dělá legraci. Rosamunda se odvážil a vrhl na něj rychlý odhodlaný pohled. Celým tělem mu projelo mrazení: ty oči měly úplně jinou barvu než oči normálního člověka! To, co v nich mělo být bílé, bylo krvavě červené, a zřítelnice měl pronikavě světlounce modré.Ten muž, který před ním stál, je lír! „Pane... S-S-Sebastipole.“ Rosamunda se toporně uklonil. Na okamžik měl v hlavě úplně prázdno; pak v ní zavířilo všechno, co o lírech věděl, ale udělala se mu z toho v mozku motanice podobná Steru pravidel harunda. Lírové byli stopaři, stopovali lidi a ještě častěji příšery. Vymývali si oči zakázanými chemikáliemi, aby viděli věci, které jiní nevidí, aby pronikli až do nich, skrz ně, vypátrali to, co je skryté, a dokonce dokázali říct, jestli nějaký člověk lže.

Rosamunda s námahou polkl. Nemohl si pomoct, ale kradmo se podíval, kde má ten člověk stenikon.Ty přístroje ho fascinovaly a hrozně toužil si jeden takový vyzkoušet. Setkat se s lírem osobně, to byla velice vzácná příležitost a Rosamunda ještě nikdy na žádného ve městě nenarazil. *Co ode mě může nějaký lír chtít?*

Tento přijel až z Vysokých Klobouků, jak říkala madam Opera. Vysoké Klobouky byly jednou z boschenberských kolonií a velkým přístavem, kde kotvila námořní flotila. Tento člověk s hroznýma očima možná pracuje pro námořnictvo! Rosamunda se snažil ovládnout narůstající rozčilení, které ho div neporazilo. Ach, kdyby se tak mohl stát ocťákem – to byl jeho životní sen!

Madam Opera rozechvěle pokračovala: „Tak, Rosamundo, pan Sebastipol k nám přijel, aby ti nabídl zaměstnání – takové zaměstnání, po kterém, jak vím, velice toužíš. Chci, abys vzal jeho návrh vážně a řádně si uvědomil, jaká skvělá příležitost se ti naskytla. Prosím, pokračujte, pane.“ A znovu půvabně máchla rukou s voňavým kapesníčkem.

Pan Sebastipol si odkašlal a přimhouřil pronikavé oči. „Mladý pane Rosamundo, zastupuji své nadřízené ve Winstermillu a ve Vysokých Kloboukách, kteří zase podléhají svým nadřízeným, a ti zase jejich nadřízenému, jímž není nikdo jiný než – samotný císař.“

Rosamunda uchváceně poslouchal. Měl dojem, že si pan Sebastipol snad i nějak přeje, aby byl uchvácen.

„Dozvěděl jsem se o vás, že jste bystrý a všímavý, umíte dobře číst a psát a trochu se vyznáte i v chemii,“ pokračoval lír. „Je to tak?“

Rosamunda zaváhal. Moc to *nevypadalo*, že je řeč o námořnictví. „Asi... asi ano, pane.“

Pan Sebastipol pokračoval. „Velmi dobře. Víte, naším svrchovaným úkolem – řízeným přímo ze slavného císařského města Klementýna – je péče, údržba a dozor nad bezproblémovým průjezdem po jedné z nejdůležitějších císařských silnic: po takzvané Conduit Vermis neboli Červovité cestě, která vede zWinstermillu, zvaného též Železná Bašta, přes Ichormeer – někteří mu říkají Lepkavý kotel – a pak dále na východ k proslaveným Černým Věžím neboli Wormsu.“

Rosamunda zamrkal.Tak tady *opravdu* není řeči o námořnictví.

„Přicházím vám nabídnout zaměstnání – životní šanci, a to, abyste se s námi staral o lampy, procházel trasu této slavné silnice a dbal na to, aby byla pro všechny cestující bezpečná. Zkrátka, chtěli bychom z vás udělat lampáře. A já vám mohu s potěšením oznámit, že tato ctěná dáma, madam Opera“ – napůl se k ní otočil a zlehka se uklonil – „je přesvědčena, že se k takové práci výborně hodíte.“

V tónu jeho hlasu bylo něco, co nasvědčovalo tomu, že jde o konečné rozhodnutí.

Rosamundovi se znovu zatočila hlava. *Lampář? Chtějí, aby z něj byl lampář? A co námořnictví?* Takže moře nikdy nespatří...

„Ehm...“ Rosamunda se vší mocí snažil vypadat vděčně. „Já... eh...“ Tohle vůbec neměl v plánu! Trčet dennodenně na stejném úseku silnice, večer co večer, rozsvěcovat lampy, pak je zhasínat a zase rozsvěcovat. Žádná naděje na odměnu za hrdinství. Žádná naděje na slávu! Nic horšího si nedovedl představit. Ale neměl na výběr. Buď se stane lampářem, nebo zůstane v sirotčinci. Letmý pohled na madam Operu mu prozradil, že jí vlídný úsměv začíná tuhnout netrpělivostí. Mohl si vybrat ze dvou možností, z nichž jedna byla horší než druhá, dostane se tak akorát z bláta do louže, z deště pod okap, jak říkává pan Fransitart.

„Děkuji vám, pane Sebastipole,“ vypravil ze sebe a znovu se prkenně uklonil.

„Však máš taky zač, chlapče!“ zářila madam Opera a spráskla ruce. Panu Sebastipolovi se ve tváři nepohnul ani sval. Bylo jasné, že v odpověď na svůj návrh nečekal sebemenší odpor. Madam Opera vstala a vyprovodila Rosamundu ke dveřím. „Běž a připrav se. Fransitart už bude vědět, co dělat... A vy, *vážený pane* Sebastipole,“ slyšel Rosamunda ještě tlumeně, protože za ním hned zavřela dveře, „určitě přijmete šálek čaje!“

A bylo to.

Byly učiněny nezbytné přípravy. Rosamunda se měl s panem Sebastipolem sejít za dva dny na Žabí lávce, což bylo menší molo na mohutné řece Humor. S sebou si měl vzít pouze kufr z hovězí kůže a menší brašnu, na sebe kvalitní trvanlivý oblek a vysoký třírohý klobouk. Bohužel nic takového nevlastnil, ani oblek, ani takový klobouk. A co se týče ostatního majetku, který za svůj dosavadní život

nashromáždil – ten se mu vešel do dvou starých krabic na klobouky. Po zbytek dne i celý den následující byl personál Ctihodného námořního útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky, který měl na starost Rosamundu připravit na jeho velkou cestu, v jednom kole. Dokonce i madam se zapojila, sepsala seznam potřebných věcí a nadepsala jej *Rosamundovy nezbytnosti.*

Pan Fransitart a Křampalín s ním zašli do Gauldské Pětky, ke gaulderovi. Byl to nejlepší obchod svého druhu ve městě, kde se daly věci pro Rosamundu pořídit, protože v Gauldské Pětce se prodávalo nejlepší tvrzení. Každé tvrzení dokázalo odrazit ránu mečem a dokonce i střelu z muškety nebo pistole. I to nejobyčejnější tvrzení bylo drahé, ale čím větší mělo odolnost, tím vyšší mělo i cenu. Byla to však naprosto nezbytná výstroj pro kohokoli, kdo se opovážil opustit hradby města, neboť všude tam číhaly příšery a banditi a další hrůzy. Tvrzení se vyrábělo z libovolné tkaniny – od plátna až po hedvábí – ošetřené máčením ve speciálním roztoku zvaném gauld, díky němuž ji bylo velice těžké roztrhnout nebo propíchnout. Do obleků se při šití vkládaly pruhy silné gauldované kůže a tenká vycpávka z měkkého houbovitého materiálu vyráběného z mořských řas. Hotový kus oděvu se namočil do gauldu, pak se vařil, znovu máčel a znovu vařil. Každý gaulder měl své vlastní výrobní postupy a metody a hlavně své tajné recepty. Rosamunda nemohl uvěřit tomu, že by něco takového mohl dostat a že by to bylo jenom jeho! Když vyráželi na nákup, byl bez sebe štěstím.

Obchod Gauldské Pětky byl dost daleko, až na předměstí Možd ířov, v Bubínkové ulici. Výprava do obchodu už byla sama o sobě dobrodružstvím, protože jakákoli cesta mimo sirotčinec představovala významnou událost. Rosamunda byl za svůj život ve městě jen párkrát, většinou chodil s ostatními nalezenci jen k řece Humor a trénovali tam veslování a plavání. Jeho dosavadním největším zážitkem byla ve skutečnosti návštěva uVerlíniny sestry Prelíny, která bydlela až u poslední, vnější hradby Boschenbergu.

Fransitart, Křampalín a Rosamunda šli nejdřív na konec Vlinderstratu, pak odbočili doprava naWeegbrug a zahnuli doleva do křivolaké Loutkové uličky. Míjeli pivnice, tančírny a stánky s loutkami, stočili se doprava na Hurlingstrat, kde se museli vyhýbat volským

potahům a dostavníkům, prošli Tovaryšskou bránou a vlevo za ní už byla Bubínková ulice. Gauldská Pětka se nacházela asi v její třetině a byla to vysoká, úzká budova jako skoro všechny v Boschenbergu. Do přední části obchodu mohli chodit pouze zámožní a vysoce postavení zákazníci, těm pak nabídli sametem čalouněné kabinky, kde si mohli vyzkoušet své nové obleky. Obyčejní zákazníci, jako byli dva vychovatelé z námořního útulku a jeden nalezenec, se museli spokojit s obyčejnými kabinkami hned vedle kádí s gauldem v zadním traktu budovy. Když do těch špinavých prostor vstoupili, Rosamunda sledoval, jak nějaký muž v zástěře lije do velké kádě černou hustou tekutinu a jak z útrob kádě hned se zlověstným syčením vyrazila zelenožlutooranžová pára. Srážela se ve vlhkém vzduchu v jedovatě páchnoucí chuchvalce. Fransitart o něčem tiše, ale naléhavě promluvil s jedním umouněným chlapíkem, ten pak zase hovořil s dalším umouněncem, ten ještě s jedním a zanedlouho se ve dveřích vedoucích do přední části obchodu objevil pěkně oblečený pán v napudrované paruce. Jeho úhledný jednoduše střižený oblek byl z drahého materiálu, ale muž měl tvář samou skvrnu a jeho divoký výraz prozrazoval – bývalého ocťáka. Byl to jeden ze zdejších krejčích. Fransitart ho musel znát a užaslý pohled krejčího svědčil o tom, že Fransitarta také poznává.

„Ahoj, Mésie," pozdravil jej Fransitart a v očích mu hrozivě zablýsklo.

„Kormidelník Franc?" Mésiův obličej zbledl. „Jsi to ty? A... tohle je Křampalín?"

*Kormidelník?* Rosamunda si vždycky myslel, že Fransitart byl dělostřelec – že měl na starost všechna děla na palubě a velel palbě.

„Ďjó," řekl Fransitart vážným tónem a přikývl, „přišel jsem si vybrat svůj dluh."

Křampalín si popotahoval vousy na bradě, spiklenecky na krejčího mrkl a skoro hrozivě se zašklebil. „Heleď, Franci," utrousil tiše, „von má fakt dobrýho pamatováka!"

Mésius zbledl ještě víc. „Po – po tolika letech... ?"

„Jo jó." Rosamunda ještě nikdy neslyšel Fransitarta mluvit tak tichým, výhrůžným tónem. „Ale vysázíš mi ho ve výstroji. Přines nám tu nejlepší cestovní výbavu tady pro mladýho pána!"

Nastala trapná odmlka.

Rosamunda byl jako omráčený, že si jeho vychovatelé umí počínat jako dva gauneři, z kterých jde strach.

Znervóznělý krejčí váhal, na čele se mu zaperlil pot.

Křampalín si založil paže na prsou a hrozivě se mračil. Fransitart zůstával dokonale klidný.

Mésius si s námahou odkašlal. „Do – dobrá.“ Netrpělivě Rosamundovi pokynul. „Pojďte se mnou, vezmu vám míru.“

Rosamunda se podíval na své průvodce a Fransitart sotva znatelně přikývl. Rosamunda následoval krejčího, Fransitart a Křampalín zůstali stát u kádí.

„Zvedněte ruku!“ zavrčel Mésius přiškrceně. Koženou páskou mu měřil krk a paže a dokonce i pas a přitom do něj drsně šťouchal.

„... už si netroufám držet ho tu dál,“ doletěl k Rosamundovi tichý hlas pana Fransitarta.

„Dobře děláš. A kluk se na to stejně už celej třese.“

„Jó, je do toho úplně blázen.“ Znělo to odevzdaně, smutně. „No aspoň bude mít pořádnej krunýř.“

Oba se odmlčeli.

Mésius někam odběhl, za okamžik se vrátil a s nerudným výrazem jim ukázal dva kusy velmi kvalitního tvrzení. Tím prvním byla dobře vyztužená vesta vpředu zdobená hedvábnými výložkami a lemováním, které se říkalo veskit. Dále to byl pevný kvalitně gauldovaný kabát – zvaný žakit – z měňavého modrého hedvábí. Byl vypasovaný a sahal ke kolenům. Rosamundovi nad tou krásou přecházely oči.

Fransitart ho vybídl, aby si obojí vyzkoušel. „Musíš si zvyknout, že je to těžký jak cent,“ upozornil ho.

Nové oblečení bylo o trošku větší a těžší než normální oděv, ale v kombinaci s nedávno vypranými tříčtvrtečními kalhotami černé barvy to Rosamundovi moc slušelo a hlavně měl jistotu, že bude na dlouhé cestě dokonale chráněn. Už potřeboval jen ten pevný klobouk.

„Tak jsme vyrovnaný, Mésie,“ řekl Fransitart tichým vážným hlasem. „A doufám, že se už nikdá nebudem muset vidět!“

Krejčí beze slova zmizel v přítmí za káděmi. Rosamunda a jeho průvodci se vydali na zpáteční cestu. Fransitart vypadal, že je sám se sebou velmi spokojen, když se prodírali tlačenicí v ulicích.

„Máš moc pěknou a festovní výbavu, chlapče. Dobrý tvrzení, jen co je pravda.“ A dodal se samolibým úsměvem: „Ta tě dobře ochrání, to si buď jistej.“

Křampalín se uchechtl. „Mistrovskej kousek, Franci, mistrovskej! Starej kapitán Rejha by mrkal na drát, to jó!“

Rosamunda nechápal, o co jde. Nikdy Fransitarta neviděl tak spokojeného, tak potěšeného – ale byl v sedmém nebi ze svého nového tvrzení a na nic jiného nedokázal myslet.

Verlína mu spravila dvě košile a dokonce i prádlo. Zaštupovala mu několik párů dlouhatánských podkolenek, říkalo se jim čápovky a nosily se od kolen ohrnuté zase dolů až ke kotníkům, aby vznikla dvojitá ochranná vrstva. Dostal dvě pletené šály a rukavice, chladná zima už byla za dveřmi.Taky vlastní dřevěný příbor – vidličku a lžičku, dále pak dřevěnou čutoru potaženou kůží, hlubokou dřevěnou misku na jídlo a křesadlo, aby si mohl rozdělat oheň.

Ze spižírny si směl nabalit do brašny kus nasolených hub, kterým se tu říkalo sušená plíseň, bochník žitného chleba, sklenici kyselých okurek, která tiše žbluňkala a šplouchala, když se s ní pohnulo, tři obdélníkové tabulky cestovní polévky – vypadaly jako černé oplatky a když se povařily, vznikl výživný vývar neurčité chuti, několik čerstvých zelených jablek a pro případ nouze či na doplnění energie balený výživný sýr.

Vyřídili mu také cestovní doklady: doporučující dopis od madam Opery, v němž Rosamundu popsala jako hodného a zručného chlapce; cestovní příkaz neboli pověření k cestě, který mu dovoloval pohybovat se kdekoli ve městě či mimo ně na území Císařství; rodný list, kde bylo napsáno, kdo je a odkud je; a také pracovní knížku, kam se mu bude zapisovat, jak si vedl v zaměstnáních, do nichž nastoupí. Balíček dokladů mu uložili do náprsní tašky z volské kůže a přidali (nemohl uvěřit svým očím!) skládané peníze v hodnotě jednoho sou – zálohu jeho měsíční mzdy – a „císařův milion“. To byla třpytivě zlatá oskadrilová mince, kterou dostal každý, kdo nastupoval

do služeb Jeho Veličenstva milostivého císaře. Rosamunda si bez dechu a s otevřenou pusou prohlížel všechny ty peníze, které teď byly očividně jeho.

I starý Křampalín přispěl se svou troškou do mlýna. Zásobil jej několika placatými lahvičkami a malými sáčky a prohlásil, že je to medicína pro „posilnění vláken i mysle“ – čímž myslel tělo a ducha, a jedolenty na „odhánění bahňáků a vrypounů“. Rosamunda některé přípravky znal – už je viděl –, malé lahvičky z mléčného skla obsahující Křampalínovy elixíry označené tmavomodrým **3** – aby bylo jasné, co je uvnitř, a pod ním drobná písmenka **K-Ř-p-N**, což byla dispensuristova značka. Ale jedolenty pro něj byly novinkou.

„Dej pozor na příšery, chlapče! Celej život jsi strávil v bezpečí, ale *tam* venku...“ Křampalín neurčitě mávnul rukou, „tam to bezpečný není. Číhaj všude, ty hnusný potvory. Velký nebo malý, všecky jsou tak nebezpečný, že si to ani nedovedeš představit, tak si ty jedolenty všechny dobře opatruj a měj je po ruce – i když se omlouvám, že nejsou tak účinný jako ty skoldský.“ Dispensurista ukázal na kobaltově modrou lahvičku. „Heleď! Todle je tejkovej olej. Nám trochu smrdí, ale odežene příšery na to šup! Kápneš si trochu na límec a daj ti pokoj. Problém je v tom, že když to použiješ, tak tě taky cejtěj, takže si to dávej, jen když si myslíš, že tě zvětřily.“

Pak opatrně poklepal na jeden z malých pytlíčků uložených ve větším pouzdře. I když pach, který z nich vycházel, zavanul pouze slabě, byl nepříjemně ostrý. Rosamunda doufal, že nikdy nebude mít tu smůlu, aby mu tohle někdo hodil do obličeje.

„Todle jsou odpuzovací soli. Moc nepříjemná věc, a pytlíčky jsou tenký, tak si dej majzla. Každou příšeru – nebo i člověka – na kterýho ten sáček hodíš, to pěkně poštípe. Odežene je to na dobrejch pár hodin, ale taky je to pěkně dopálí, tak nezapomeň bejt hodně dlouho po použití ve střehu! *A tohle!* To je panečku kulišárna!“ Křampalín rozbalil mastný papír a ukázal mu velký kus tvárného vosku barvy lidské kůže. Vzduch se okamžitě naplnil pronikavým odérem, jako by kolem přešel někdo hodně zpocený a dlouho nemytý.

„Jmenuje se to smraďochův lůj. Nám to smrdí jenom trochu, ale takovej vrypoun se z toho může pomátnout. Ulom toho kousek a

nacpi do ňáký škvíry ve stromě nebo pod kámen, jdi na druhou stranu a budeš mít dost místa sám pro sebe.“ Uchechtl se do bílého plnovousu. „Nádhernej smrad. Ale pozor, vždycky to drž zabalený v tomdle papíře. Jak se ti to dostane na kůži nebo se tím někde umažeš, budeš smrdět taky a celej trik se zkazí, rozumíš?“

Když dispensurista hmotu hnětl, Rosamunda se přistihl, že je mu ten zápach podivně příjemný. Neřekl na to nic a všechno, co slyšel, si pečlivě zapamatoval, bral to velice vážně a představoval si svět, který existuje za mnoha řadami hradeb a bašt a je plný rozmanitých druhů děsných příšer.

Křampalín pozvedl hnědou kameninovou láhev. „Čtvrtá a poslední,“ řekl. „To je rušič pachů – ale radši mu říkám Křampalínův odsmraďovač. Pan Franc a já chceme, abys ho měl ustavičně na sobě, kdekoli budeš. Dej si pozor na čmuchaly – nikdá nevíš, kde je bezpečno a kde ne.“ Starý dispensurista vzal dlouhý pruh batistu. „Nejlíp se to používá tak, že cákneš trochu na tuhle onuci a pak si ji omotáš kolem těla, nejlíp takhle kus pod podpažím.“ Několikrát si ukázkově ovinul pás kolem těla. „Jedno řádný cáknutí ti vydrží celej den, když cákneš sedmkrát, máš vystaráno na týden. Pak doporučuju hadr vyprat a znova nacákat. Zejtra ráno, až budeš připravenej, tak tě sedumkrát pocákáme a omotáme tě, jak sem to předved. Rozuměno?“

Rosamunda zasmušile přikývl. Cokoli, jen když se budou příšery držet v uctivé vzdálenosti.

Křampalín se zazubil. „Hodnej kluk!“ Podal Rosamundovi hnědou láhev a kousek papíru. „Ta flaštička ti vydrží na měsíc. Pak dej tendle recepis místnímu hodnýmu skoldovi – ale oťukni si ho, jestli je hodnej – a nech si namíchat novej.“

Rosamunda si ke všem těmto věcem ještě přibalil svůj největší poklad: lexikon a průvodce pro cestovatele, který nesl titul *Páně Mathiusův putovní almanach: základ, všeobecnosti & habilistika*, což znamenalo dějepis, zeměpis a přírodní vědy. Kniha byla navíc důvtipně celá nepromokavá, jak desky, tak jednotlivé stránky, aby byla užitečná každému statečnému a gramotnému cestovateli bez ohledu na počasí. Dostal ji před rokem na Den knihy, když si sirotci v útulku připomínali zápis do velké knihy jmen – bylo to něco jako hromadné narozeniny a jediný den, kdy byla jejich existence oslavována.

Fransitart se objevil odpoledne a přinášel okovaný cestovní vak z leštěné černé kůže.

„Díky moc.“ Rosamunda jej potěžkal a zmocnil se ho zvláštní pocit, že ať tohle zavazadlo vyráběl kdokoli, myslel to s budoucím uživatelem jen dobře.

Vak měl zámek a klíček, který Rosamundovi zavěsili na krk na jasně červenou sametku.

Pan Fransitart pak tu hromadu nových věcí překontroloval a důmyslně a prakticky vše narovnal do vaku tak, aby tam nic nechřestilo a nenaráželo o sebe. Pozoruhodné bylo, že sbalený vak nebyl zdaleka tak těžký, jak Rosamunda očekával.

Vroucně si přál, aby mu Fransitart ještě dovyprávěl ten příběh o svém souboji s příšerou a prozradil všechny ty tajné věci, které napoprvé člověka vyděsí. Chvíle odjezdu se nezadržitelně blížila a on se už tolik nebál zeptat, ale Verlína jim nedopřála dost času o samotě, aby se k tomu dostal.

„Vím, že tě ani ve snu nenapadlo, že budeš lampářem,“ řekl Fransitart znenadání, „ale víš, ne každej, kdo vystuduje práva, se stane právníkem. Všechno se v tvým životě může ještě změnit. A cestička, která na první pohled vypadá rovná, se může všelijak zašmodrchat.“ Zahleděl se Rosamundovi přísně do očí. „Ale musíš tam venku bejt obzvlášť opatrnej, rozumíš?“

Rosamunda pomalu a smutně přikývl.

„Většina těch venku na tebe nebude tak hodná jako Verlína nebo starej bručoun Křampalín nebo já,“ pokračoval shrbený mořský vlk. „Dej na sebe pozor, opatrně si vybírej přátele a pořád používej ten lektvar od Křampalína. On svýmu řemeslu rozumí – a ta věc tě dobře ochrání.“ Fransitart si odfrkl. „Vem si mý slova k srdci, hochu. Za bránama je divokej a zlej svět a já tě do něj pouštím hrozně nerad. Ale musíš jít a musíš se vyhejbat potížím. Jasný?“

„Budu, pane Fransitarte, budu,“ řekl Rosamunda tak upřímně, jak jen dovedl.

Vychovatel vyndal cosi z kapsy a podal mu to. Byl to dlouhý nůž s úzkou čepelí v pouzdře ze zčernalé kůže. Rosamunda podobný vídal u rybářů, když na kamenech u řeky kuchali své úlovky.

Když mu ho Fransitart předal, znovu se na něj vážně zahleděl. „Takovej nůž se ve světě člověku moc hodí. Ale věř mi jednu věc! Když už ten nůž musíš v ňákým zápase použít," zakýval významně prstem, „tak buď pevně odhodlanej, jinak ti ho vezmou a použijou proti tobě!"

Rosamunda přikývl, i když tomu ve skutečnosti nerozuměl. Hodlal nůž používat jen na krájení jídla.

Ke své nelibosti se musel Rosamunda znovu vykoupat, i když se koupal teprve před dvěma dny. „Hezky se na tu cestu vydrhni a osvěž," poradila mu Verlína, když ho hnala do vany. Vrátil se do ložnice v oblaku vůně citrónového mýdla. Ostatní už leželi v postelích. Weems a Gal, dva kluci z těch druhých nejstarších, kteří měli odejít v příští sezoně a všechno dělali vždycky spolu, si z něj kvůli té mýdlové vůni utahovali. Rosamunda jen pohodil hlavou. Dnes je to naposledy, co si to od nich nechává líbit.

Nemohl usnout a pak stejně spal málo, protože se mu hlavou honily nejrůznější představy a starosti, co přijde. Taky měl silné podezření, že Zelenáč ještě nahonem vymyslí nějaký závěrečný krutý žertík na rozloučenou.

Časně ráno jej Fransitart tiše vzbudil. Rosamunda za ním klopýtal uličkou, kterou stařec osvětloval mihotavým světlem lamperky, a naposledy se rozhlédl po ložnici, jako by čekal nějaké rozloučení. Chrápání, krátké zakňourání a vzdechy ze spaní mu byly lhostejnou odpovědí dlouholetých spolunocležníků.

*Tak takhle to vypadá, když člověk nadobro odchází,* podivil se.

Pan Fransitart ho nechal v umývárně, aby si opláchl obličej a nastrojil se do všech těch krásných nových věcí, které tam na něj čekaly. Rosamunda si obzvlášť pečlivě nastříkal jednou, dvakrát, třikrát, čtyřikrát, pětkrát, šestkrát, sedmkrát Křampalínovým odsmraďovačem bílý pruh látky. Dávka na sedm dní. Pevně si pás omotal kolem hrudníku, přesně tak, jak mu to dispensurista ukázal, a teprve pak se oblékl.

V jídelně měl připravenou žitnou kaši s tvarohem a syrovátkou, oslazenou medem. Vedle misky stála lucerna a osvětlovala mu poslední jídlo v sirotčinci. Byla to ta nejlepší snídaně, jakou tam kdy jedl, a prozrazovala Verlíninu milou péči. Bylo mu jen trochu smut-

no, že jí sám, ťukání lžičky o misku se podivně rozléhalo ve tmě opuštěné místnosti. Bude těžké žít bez Verlíniny lásky, ale na druhé straně přece konečně odchází!

Za vysokými okny se už začalo rozednívat, když se Fransitart vrátil. Vešel do jídelny a nesl Rosamundův vak a brašnu.

„Je čas vyrazit, hochu," oznámil a jeho hlas zněl podivně přiškrceně.

Rosamunda šel za ním do vestibulu, kde už čekala madam Opera. Tam Rosamunda dostal svůj bandelír. Byl to pruh z látky a kůže, který se přehodil přes pravé rameno a zavázal na levém boku. Dostávali jej všichni hoši, když se z nich stali muži. Bandelír byl vyveden v barvách rodného města, v barvách sobola a krtka – to znamená, že byl hnědočerně kostkovaný. To byly barvy Boschenbergu, jeho motl. Pan Fransitart Rosamundovi bandelír se slavnostní vážností připjal a pak mu na hlavu nasadil hezký černý tříroháč. Konečně byl Rosamunda zcela vybaven.

Madam Opera se křečovitě usmála. „Tak, máš všechno, co máš mít – možná až moc," dodala s postranním pohledem na Fransitarta. Pohladila Rosamundu po hlavě. „Statečně vykroč, hochu, jako vykročily stovky chlapců před tebou. Tento svět neoceňuje slzy. Musíš jít svou cestou."

Rosamunda zápolil s vakem, svůj nový nůž si připevnil na bandelír a přes rameno si přehodil brašnu s jídlem, příborem, miskou na jídlo a jedolenty a do kapsy si uložil peněženku s mincemi. Pan Fransitart jej objal kolem ramen. „Sbohem, chlapče," řekl konečně.

„Sbohem, pane Fransitarte," zašeptal Rosamunda. „Vyřiďte ode mě sbohem i slečně Verlíně a panu Křampalínovi," dodal.

Madam Opera vydala nějaký nesouhlasný zvuk, ale Fransitart se usmál a odpověděl: „Určitě jim to vyřídím. A teď, směle do toho, čekají tě nové povinnosti!"

Rosamunda uchopil svou starou hůl a smekl klobouk, jak to mají muži dělat, a váhavě vykročil do mlhy podzimního rána.

Když se po cestě ohlédl, spatřil ve vysokých oknech sirotčince pár dětí, které už byly vzhůru a dívaly se za ním. Byl mezi nimi i Zelenáč. Rosamunda si byl jistý, že puká závistí a vzteky.

*Konečně jsem se ho zbavil,* pomyslel si.

Prošel Vlinderstratem do Hermeneguildy, která se táhla podél řeky, a tam už mu vysoké budovy a obchody zastínily výhled na Ctihodný námořní útulek madam Opery. Srdce se mu svíralo prudkou, neznámou lítostí, když se vmísil do ranního hemžení na Sooningstratu.



# NA PRASEČÍ HLAVĚ

**kromster** (podstatné jméno) jedna z nejmenších ozbrojených pancéřovaných lodí, která má na obou bocích tři palce silné litinové pláty a 4–12 dvanáctilibrových děl. Obvykle má jeden stěžeň, i když ty největší mohou být dvoustěžňové. Pod otevřenou palubou je spodní paluba. Její přední polovina obvykle slouží jako nákladní prostor, v zadní polovině je strojovna a její posádka.

Pan Sebastipol čekal, jak bylo domluveno, nad schody vedoucími k nábřeží a Žabí lávce. Stál v mlze ve svém dlouhém plášti a černém tříroháku. Přes rameno měl přehozenou cestovní brašnu a na silném popruhu ještě podivně obyčejně vyhlížející bedničku. Rosamunda se té bedničce vyhýbal pohledem. Uvnitř byl stenikon, jaký používají líři. Čekal, že taková věc nebude vyhlížet tak obyčejně, a popravdě jí byl zklamán. Když Rosamunda došel na smluvené místo, Sebastipol držel malé přenosné hodinky nebo něco podobného, ale rychle je schoval.

„Jdete pozdě, mladý příteli," řekl bez obalu. „*Přesnost* je vlastností lampářů – bylo by dobré si ten zvyk co nejdříve osvojit, co říkáte?" V hlase pana Sebastipola nebyla žádná zloba, jen upřímná otevřenost, nepovýšená výtka. Rosamunda se s ničím podobným dosud nesetkal.

„Eh... ano, pane," řekl zadýchaně a odložil si vak na zem.

„No, aspoň nemáte moc zavazadel. Bravo."

Lampářův agent vyndal obdélníkový zapečetěný list a ještě jeden složený papír. Nejdříve podal Rosamundovi zapečetěný list a řekl: „Tohle je moje doporučení pro naše společné nadřízené." Poté mu dal složený papír se slovy: „Toto jsou pokyny pro vás a pro ty, se kterými se setkáte na druhém konci. První list si dobře schovejte a druhý si pozorně pročtěte." Agent si založil ruce na prsou a upřeně se na Rosamundu zadíval svýma podivnýma očima. „Vaše první cílová

stanice jsou Vysoké Klobouky a odtud pokračujete do pevnosti Železná Bašta. Je to náš hlavní stan, velitelství lampářů. Z Vysokých Klobouků vás tam někdo doprovodí. Máte to v instrukcích.“ Přimhouřil oči. „A teď dobře poslouchejte! Nikde cestou neotálejte, ale jeďte rovnou do Železné Bašty, protože tam na vás a vaše kolegy moji nadřízení čekají, aby se mohlo začít s výcvikem. Dohodnuto?“

„Ano, pane.“ Rosamunda si pečlivě uložil vzácné listiny do kožené náprsní tašky.

Pan Sebastipol opět vytáhl malé hodinky, odklopil kryt a našpulil rty. Zacvakl hodinky a prohlásil: „No, čím dřív vyrazíte, tím dřív to budete mít za sebou.“ Pokynul mu ke schůdkům, které vedly z ulice na hradbách dolů na molo. Mlha neustále houstla, pokud to ještě vůbec bylo možné. Rosamunda stěží rozeznal budovy na druhé straně úzkého kanálu, které se matně rýsovaly za vodou a prozrazovaly je červené a zelené mlhou rozpité skvrny rozsvícených oken.

„Tam dole – i když to teď nevidíte,“ pokračoval agent a zamračil se nad mlhou, „tam dole na molu najdete jistého kapitána jménem Vigilus, který na vás čeká a vezme vás na palubu svého kromsteru *Rupunzil*. Ta loď je spolehlivá a cestu máte zaplacenou.“

Rosamunda tím směrem viděl pouze hustou mlhu. „Aha... ano.“

Pan Sebastipol se překvapivě mile usmál a uklonil se. „Tak, mladý muži, zdá se, že chvíle odjezdu nastala, takže vám přeji šťastnou cestu a rozloučím se.“

Rosamunda ztuhl. Lampářský agent možná nebyl tím nejpřátelštějším chlapíkem, ale takovou dalekou a neobvyklou cestu, která na Rosamundu čekala, by bylo určitě lepší absolvovat s lírem než bez něj.

„Já... já myslel, že poplujete také?“ odvážil se říct.

Pan Sebastipol se znovu usmál. „Mám ještě v Boschenbergu další úkoly. Ale určitě se za nějaký ten den znovu uvidíme. A teď dolů po schodech, páté kotviště. Lampář je samostatný v myšlení i činech, chlapče. Budete si na to muset co nejdřív zvyknout. Vítejte mezi lampáři!“ S těmi slovy se znovu uklonil, otočil se a odcházel po Sooningstratu. Na vyvýšeném místě mu ještě zamával a pak zmizel v mlze.


FRANSITART

Rosamunda osaměl. Stísněně se chopil zavazadla a sešel po schodech na molo. Mlha byla pořád tak hustá, že neviděl, kam jde. Minul vysoký stožár natřený hustou bílou barvou – první kotviště –, který se zničehonic vynořil z mlhy, pak dva další.

Když se z husté ranní mlhy vyloupl čtvrtý stožár, uviděl za ním plavidlo – či aspoň jeho obrys. Jak se k němu blížil, obrys nabýval pevných tvarů. Byl to opravdu kromster, ale ve velmi bídném stavu, nebezpečně hluboko ponořený do vody. Vůbec mu nepřipadal spolehlivý, spíš budil dojem, že co nevidět půjde ke dnu i v klidných vodách Humoru. Zamračil se. Nežil v sirotčinci zase v takové izolaci, aby neviděl tucty – možná stovky – kromsterů, které pravidelně brázdily hladinu mohutné řeky. Žádný z nich nehýřil přepychem, ale všechny byly v mnohem lepším stavu než tyhle nýtované necky.

Kromstery jako většina ostatních pancéřových říčních lodí měly dost nízký trup a malý ponor. Muselo to tak být, protože řeky, dokonce i tak mohutné jako tahle, byly mnohem mělčí než kterékoli moře. Ale Rosamunda si byl jistý, že tenhle kromster sedí na vodě prostě moc nízko. Pokud voda už teď sahá málem až k obrubníku paluby, tak v okamžiku, kdy se loď setká s vlnami, i s tím nejmírnějším vzdouváním v poklidné oceánské zátoce, voda se určitě přelije přes okraj lodi až na palubu.

Když Rosamunda došel blíž, uviděl, že tam skupinka špinavých a celkově nevábně vyhlížejících chlapů zápolí s obrovskými sudy, které nakládali na loď.

„Ahoj!“ ozvalo se a po lodní lávce scházel na molo nějaký mohutný člověk. „Kdopak jsi, že se tu motáš po molu v ranním šeru a v mlze?“

Rosamundovi se moc nelíbilo, že mu někdo říká, že se „motá“ – byl to nelichotivý výraz, který námořníci užívali v souvislosti s někým, kdo námořníkem nebyl. „Hledám kapitána Vigila a kromster *Rupunzil!“* odpověděl pohotově.

Statná silueta se přiblížila a zhmotnila se v nevábně vyhlížejícího pořízka s širokými rameny a rozježeným obočím nad pichlavýma, spiklenecky pošilhávajícíma očima. Oděv měl ošuntělý, ačkoli kdysi to asi byly kvalitní šaty. Tmavomodrý císařský kabát, pravděpodobně vytvrzený a s příliš širokými rukávy, měl lemovaný ještě tmavším

modrým hedvábím a podšitý volskou kůží. Sahal mu ke kolenům, až k vysokým, nahoře ohrnutým botám, jejichž vzhled prozrazoval, že už taky něco pamatují. Muž pronikavě odporně páchl a celkově na Rosamundu působil velice nepříjemným dojmem.

„A copak jsi zač, mladej," řekl chlap téměř sladkým hlasem a jeho dech páchl ještě odporněji než on sám, „že hledáš zrovna tudle osobu a tudle loď?"

„Jsem Rosamunda Zaknihovaný ze Ctihodného námořního útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky," vychrlil ze sebe Rosamunda a nervózně se trochu uklonil. „Pan kapitán Vigilus mě má vzít do Vysokých Klobouků." Ať si ten neznámý smrdí; to ještě neznamená, že Rosamunda bude nezdvořilý.

Nevábný hromotluk trochu znejistěl, alespoň se tak zdálo, pak se vzpamatoval. „Takže ty jsi ten můj živej náklad, mladíku?" zapředl jako kočka a rozpustile mrkl. „Trochu nešťastný jméno, ale co se dá dělat. Tak! Přesto mě velice těší." Uklonil se a smekl třírohák. Objevily se šedivé mastné vlasy sčesané dozadu a spletené do tuhého copánku. Pak se poplácal po hrudi. „Já jsem říční kapitán Vigilus a jsem ti k službám."

Poznámka o jméně patřila určitě mezi ty nejurážlivější, jaké kdy Rosamunda slyšel. Už tak neměl od začátku o tomhle smraďochovi dobré mínění, ale teď v jeho očích klesl ještě níž.

Kapitán si toho očividně nevšiml a mlel dál. „Dopravím tě bezpečně do tvýho dalšího přístavu. Už tuhle hroznou řeku brázdím ňákej ten rok a znám všechny její hrboly a boule jako bradavice na vlastní zadnici!" Hulákal tak, že se jeho vtipu zařehtali i ostatní členové té podivné posádky, někteří i pohrdavě zafrkali. „Díky, hoši." Kapitán se neohrabaně uklonil i jejich směrem. „Toto je moje posádka – všichni jsou to blázni!" Mávl směrem k nim rukou v plandavém rukávu a tím představil několik desítek lodníků, kteří se mořili s nakládáním obrovských sudů s nápisem *Vepřové sádlo*. Vypadali stejně příšerně jako jejich kapitán. Rosamunda se na ně a na rezivějící plavidlo díval s nevolí.

*Co si pan Sebastipol myslí? Tahle tlupa sotva zvládne vytáhnout kotvu, natož doplout do Vysokých Klobouků!*

Kapitán nějak vytušil jeho obavy, protože si odkašlal a řekl: „Nó, není to nejkrásnější loď, jakou jsi kdy viděl, ani ty největší fešáci, to je pravda, ale tak to je. Todle je moje druhá loď, víme – něco jako náhradní plavidlo. Starej dobrej *Punzil* (Rosamunda usoudil, že je asi řeč o *Rupunzilu*) je vyřazenej z provozu, protože má pořádnou ďouru v nákladní palubě. Je to mrzutý a taky to bude něco stát, víme? Ale tak to je.“ Kapitán si smutně vzdychl a Rosamundovi ho bylo trochu líto. Když je loď vyřazená – čili odtažená z vody na opravu –, je to často nepříjemná starost. „Místo něj poplujeme na *týdle,* mladej pane,“ pokračoval. „Je to šestidělovej kromster *Prasečí hlava.* Odveze nás do Vysokejch Klobouk a poskytne nám přístřeší, než se tam dostaneme. Je stabilní a spolehlivá, i když tak třeba nevypadá, a může se s ní do všech vod – už tu cestu do Klobouk a zpátky zvládla mockrát, ať se propadnu!“

Tohle ujišťováni Rosamundu strachu příliš nezbavilo. Věděl až moc dobře, jak má loď vypadat – ne nadarmo vyrůstal v námořním útulku. Prohlížel si *Prasečí hlavu* důkladněji a teprve teď si všiml, že na přídi je upevněna hlava rozzuřeného prasete, tak zrezivělá a zanedbaná, že vypadala jako shnilá. Pomyslel si, že jméno *Prasečí hlava,* jak se také mezi námořníky říkalo velkému těžkému sudu, dokonale sedí. Jeden z námořníků kolem nich právě jeden takový valil: ze sudu vycházel tak mocný a odporný zápach, že se Rosamunda div nezalkl.

*U všech mořských ďasů! Doufám, ze nestrávím cestu v sousedství tady těch sudů – ať už je v nich cokoli...*

„Řekli mi, že mám cestu zaplacenou.“

Kapitán jako by něco bleskově spočítal, než pomalu pronesl: „Ano, mladej pane, tak to je.“ Rychle se na Rosamundu zašklebil. „Vítej na palubu!“ Vedl jej po lávce na špinavou palubu. „Já teď musím do práce. Za chvilku vyplouváme. Připrav se na cestu. Ať je tvoje plavba tak příjemná jako jarní projížďka královny z Gightlandu!“

Kromster se otřásl. Jeho gastríny, motory z živoucích svalů, které budou tiše pohánět loď vodami, byly spuštěny – protahovaly se a zahřívaly, aby zvládly tu dřinu otáčet lodním šroubem, který tlačil *Prasečí hlavu* vpřed.

Rosamunda stál poblíž kormidla a s obavami čekal. Přál si, aby tu byl pan Sebastipol. Všechno mu připadalo trochu moc divné.

„Můžeme vyplout, Perlíku!“ zavolal jeden zapškle vyhlížející muž na kapitána.

„*Perlík?“* Rosamunda se už neovládl a dal nahlas průchod svým myšlenkám. „Copak vy nejste kapitán Vigilus?“

„Aha, jo... no... to znamená totéž!“ Nevábný chlapík trochu zakoulel očima. Sykl. Pak řekl: „Perlík je jen jiná podoba jména Vigil, víme? Jinej jazyk, je to tutinsky, jak mluví samotnej císař: ‚vig‘ znamená ‚perla‘ a ‚il‘ je totéž jako ‚ík‘. Víme? Moje posádka mi raději říká tím pro ně jednodušším jménem, Perlík, to je to celý. Říkaj mi tak pořád, takže sem na to už zvyklej. Můžeš mi tak říkat taky: kapitáne Perlíku. Co ty na to?“

Rosamunda se na něj úkosem podíval. Nevěděl o císařském jazyce – tutinštině – téměř nic, ale kapitánův výklad mu zněl nějak podezřele.

Hromotlucký kapitán zvedl smířlivě ruku a podíval se na Rosamundu trochu ublíženě. „To je dobrý, já se neurazím. Lidi sou z toho často zmatený – už jsem zvyklej, že to musím pokaždý vysvětlovat.“

Rosamunda věděl, co to je mít nezvyklé jméno, které lidé nedovedou pochopit. Zaplašil svůj zmatek.

„Tak teď, když jsme se pořádně seznámili, vyplujem.“ Kapitán Perlík – Vigilus – nebo jak se vlastně jmenoval – se usmál a zvolal na svého lodmistra: „Odvažte ji, pane Píko!“ Ten zařval něco v odpověď. Kapitán zvedl hlásnou troubu a zařval do ní: „Na rychlost dva uzly, pane Šante!“

Muži na molu odhodili lana, posádka odrazila a otřásající se *Prasečí hlava* se pomalu a rovnoměrně sunula úzkým kanálem. Rosamunda se zachvěl zmatkem, přemáhal mučivý strach, který užuž hrozil, že ho dožene k slzám. Opouštěli pískovcovou přístavní hráz, odplouvali od žulového mola. Tak se Rosamunda vydal na cestu – nejistý a nešťastný, sám mezi tou hroznou posádkou.

*Prasečí hlava* pomalu míjela jiný kromster, který kotvil po jejím pravoboku.Ten byl v mnohem lepším stavu, bylo to vidět i v té tmě. Rosamunda udělal krok vpřed a namáhal zrak ve snaze rozeznat tabulku se jménem té druhé lodi, ale bránila mu v tom mlha a pobíhání

posádky. Přesto se mu zdálo, než kromster zmizel z dohledu utopený v mlze, že zahlédl na molu nějakého člověka přecházet sem a tam, jako by na někoho čekal. Ale nebyl si tím úplně jistý.

*Prasečí hlava* plula dál.

Kanál byl jedním z umělých přítoků, který byl prokopán z řeky Humor před mnoha staletími – vedl do města a ven, protékal údolími cihlových staveb. Budovy často stály až na jeho okraji, takže vznikala jednolitá zeď z šedohnědého kamene a cihel, v níž ulice a bahnité stoky tvořily hluboké svislé kaňony. Rosamunda tiše sledoval, jak vše ujíždí dozadu, a cítil se velice rozrušený. Molo i schody na hradby zmizely v ponuré tmě.

„Tak, mladej!“ zaburácel kapitánův hlas, takže narušil ranní ticho a vylekal Rosamundu z jeho nešťastného zadumání. „Udělej, co ti říkám, a budeme kamarádi. Najdi si nějakej koutek na přídi a nepleť se mi pod nohy.“

Chlapec poslechl, usadil se rovnou na přídi *Prasečí hlavy*. Posádka ho nechala starostlivě přemítat o své budoucnosti, zatímco opouštěli Boschenberg. Kromster podplul mohutný oblouk z černého kamene, jehož vzpěry se tyčily do výše a stékala po nich sražená pára, opustil ponurou tmu městského kanálu a ocitl se v bledém šeru otevřených vod Humoru. V tmavých sépiových vodách před nimi byla dráha vyznačená robustními pilíři z křemene, které matně zářily v mlhavém ránu. Rosamunda slyšel, že byly vyrobeny starobylou a zpola zapomenutou metodou, velmi přesně dodrženou, které málokdo rozuměl. Míjely je siluety jiných lodí s tlumeným dunivým syčením, lodní zvony vysílaly do vlhkého vzduchu varovné signály.

Uprostřed řeky se *Prasečí hlava* otočila a zamířila na jih, po proudu. Mlha řídla, na východě se objevilo slunce, bylo ještě nízko jako vybou-lený krvavě rudý terč. Kromster pokračoval na jih kolem vysokých onyxových paláců, honosných vil a tmavých činžáků, dřevěných domků a nízkých chatrčí, kolem Vlinderstratu a jeho starého bydliště. Před nimi se klenula velká říční brána, která spojovala oba břehy širokého toku. Axel. Vysoká, s věžičkami ze světlé žuly a řadou oblouků rozklenutých nad mohutnými sloupy, střežená těžkými železnými mřížemi, které se svými bodci zanořovaly do blátivého dna řeky. Důkladně opevněné bašty se tyčily po obou stranách ob-

louku a opevněná stanoviště byla plná vojáků a dlouhých děl. Axel byl vystavěn před více než pěti sty lety a spojoval druhou obvodovou hradbu města napříč řekou. Střežil město před vším nežádoucím na řece i v ní. Veškerá říční doprava musela projet axelem a projet znamenalo zaplatit poplatky. Rosamunda viděl říční bránu už několikrát předtím – i když jí nikdy neproplul –, ale nepřestávala jej ohromovat a děsit. Věděl velmi dobře, že první průjezd je pro každého obyvatele města velice významný. Znamená to, že opouštíte dobře známé bezpečí svého města, svého domova. Znamená to, že vstupujete do otevřené divočiny, kde řádí příšery a hrozí různá nebezpečí. Váš život se tím jednou provždy změní.

Rosamunda na axel zíral s posvátnou hrůzou.

Vysoko nahoře stáli na pevném cimbuří mušketýři v hnědočerných uniformách, ostražití a bdělí strážci, kteří se snažili udržet město v bezpečí – před příšerami i zlými lidmi. Šarlatová záře tohoto tajuplného rána se odrážela od bajonetů a hlavní mušket. Nad hlavami vojáků se třepotaly vlaječky v barvách sobolí a krtčí kožešiny. Taková mocná a dobře střežená hradba! Rosamundovi připadalo ještě úžasnější, že tahle brána měla dvojníka – na opačné straně Boschenbergu, zpět proti proudu řeky, stál ještě jeden axel, který Boschenberg střežil ze severu. Rosamunda pocítil nával pýchy na svůj městský stát.

*Prasečí hlava* s temným, téměř tichým duněním zpomalila, šrouby zápolily s proudem staré řeky. Před nimi se vynořila jedna z mnoha velkých propustí axelu. Navzdory Rosamundovu pesimismu to kromster zvládl, aniž šel ke dnu. Zastavili u obrovské spodní části jednoho z velkých sloupů, které upevňovaly říční bránu do prastaré skály pod bahnem říčního dna. Část sloupu sloužila jako nízká, špinavá rampa a u ní *Prasečí hlava* zastavila kvůli kontrole nákladu a zaplacení cla a dalších poplatků. Světlezelené rezavé dveře se otevřely a na rampu vypochodovalo několik celních úředníků oblečených ve známé hnědé a černé barvě Boschenbergu.

Perlík na Rosamundu mrkl a zašklebil se, pak vystoupil na rampu a vedl hovor s přísně vyhlížejícími úředníky. Rosamunda seděl na přídi a předstíral, že neposlouchá, ale ve skutečnosti napínal sluch, aby z jejich tlumeného rozhovoru něco zachytil. I když z těch dospě-

lých řečí nepochopil všechno, něco v jejich rozhovoru svědčilo o jakémsi spiklenectví.

„To jsem rád, že vás zase vidím, seržante Voorwinde," zahájil Perlík konverzaci a dotkl se ledabyle okraje svého klobouku. Podal úředníkovi lodní seznam a malý balíček v papírovém obalu.

„Přeju vám dobré ráno, kapitáne Perlíku," odpověděl úředník s cynickým úšklebkem. „Copak to dneska vezete?" Vzal si seznam i malý balíček. Předstíral, že si čte seznam, a při tom si nenápadně strčil balíček do kapsy.

Perlík naklonil hlavu. „Stejně jako vždycky: sedumdesát sudů extra vepřového sádla pro mýdlárny a továrny na vosk v Konsidýnu, pane, a deset soudků petržele, šalvěje, rozmarýnu a tymiánu pro parfumerie Ives a Chassart."

„Tak daleko na jih! V téhle staré kocábce?" Úředník povytáhl obočí. „Asi vám budu muset naúčtovat příplatek. Jak extra to sádlo je?"

„Pořádně zasmrádlý a uleželý. Dalo fůru práce ty dodávky sehnat a ještě víc práce to naložit." Perlík se samolibě usmál.

„A ten mladý pán u kormidla? Snad to není jedna z vašich dodávek, nebo ano?"

Rosamundu zamrazilo v zádech, když si uvědomil, že celník mluví o něm.

„Ale kdepak. Vzal jsem plavčíka, víme? Takovýho poskoka. Aby se zaučil do řemesla, jak se říká. Má velice dobrý doporučení, nebojte se."

*Plavčík? Poskok?*

Rosamunda tajil dech. Co to má znamenat? Proč neřekne kapitán Perlík pravdu? *Copak neví, že ho slyším?*

Seržant Voorwind se zachmuřil. „Podle předpisů, Perlíku. Oba víme, jak to dopadlo posledně, když jste měl plavčíka. Za tohohle nováčka budete muset zaplatit další mýtné." Ztišil hlas, takže Rosamunda sotva slyšel, co říká. „Dejte si pozor, císař vydal nařízení, ve kterém se zpřísňuje zákaz černého obchodu. Nebudeme se tím dnes zdržovat, ale příště, až tudy pojedete, čekejte, že budete platit ještě vyšší poplatky."

Teď se zamračil Perlík. „Jak je libo, Voorwinde," procedil mezi zuby. „Ale netlačte tak na nás, jinak bysme vám to mohli vrátit."

„Opatrně, Perlíku!" obořil se na něj seržant tiše. „Mně by nedalo moc práce vás zmáčknout. Když mě k tomu donutíte, vrátím vám to zpátky i s úrokama, z pravomoci našeho milovaného městského státu." Odstoupil o krok a rychle změnil výraz otevřeného nepřátelství ve formální souhlas. „V pořádku, kapitáne. Provedeme prohlídku lodi a vy pak můžete pokračovat."

Perlík se vrátil na palubu, mumlal si nadávky do pomačkaného šátku na krku a *Prasečí hlava* čekala u sloupu, až úředníci dokončí svou povinnost.

Rosamunda většině rozhovoru pořádně nerozuměl, ale jeho podezření jej neopouštělo. Na jaký „černý obchod" ten seržant narážel? Nedokázal pochopit, jak se mohlo stát, že ho takový člověk jako pan Sebastipol – přesný a spolehlivý – posadil na tak pochybnou loď.

Zatímco kapitán mluvil se seržantem, statní celníci prohlíželi loď. Slezli po žebříku do podpalubí, ale rychle se zase vynořili a tvářili se zhnuseně. Začali kontrolovat doklady členů posádky. Nakonec jeden rázný obrýlený muž požádal i Rosamundu, aby mu ukázal své papíry. Úředník vypadal, že ví moc dobře, co má udělat, pokud by se mu jakýkoli doklad tak úplně nelíbil. Rosamunda si jej pozorně prohlížel, když mu je podával. Muž byl jak z jednoho kusu kamene. Letmo si papíry prohlédl a beze slova je Rosamundovi vrátil.

Poplatky byly zaplaceny, náklad zkontrolován a posádka shledána způsobilou, takže *Prasečí hlava* dostala povolení k další plavbě. Mříž před nimi se se skřípěním odsunula. Loď se opatrně kolébala propustí. Když měli mohutný axel za sebou, nabrala rychlost a plula po proudu. Minula třetí obvodovou hradbu, pak i tu vnější a proplula předměstími, která ležela mezi nimi. Za městem se na obou březích prostírala vzorně obdělaná a spořádaně oplocená pole. Bylo vidět štíhlé volavky a vodní slípky s karmínově červenýma nohama, jak se brouzdají podle břehu mezi mokrými kořeny a padajícím červenohnědým listím vzrostlých javorů, vznosných jilmů a černých stálezelených řečíků.

Rosamunda zůstal na svém místě až ve špičce přídě, kde si četl své pokyny a milovaného cestovního průvodce, a ze všech sil se sna-

žil vyhýbat se posádce, protože všichni vypadali dost nepřátelsky. Pokyny byly stručné a jednoduché: má zůstat na lodi, dokud nedoplují do Vysokých Klobouků, kde se vylodí a kde ho v úřadu Guvernéra hlavního přístavu bude očekávat jistý pan Germanicus. Ten jej odtamtud doprovodí do Železné Bašty na velitelství lampářů, kde Rosamunda dostane další pokyny. Dole na papíře byla podivná značka, „Seb," zakončená vlnovkou, což Rosamunda chápal jako podpis pana Sebastipola.

To bylo všechno.

Rosamunda si četl papír pořád dokola, aby měl jistotu, že nic nepřehlédl, a vroucně doufal, že ten tajemný pan Germanicus bude vědět, jak ho má poznat, protože on sám netušil, jak by ho našel. O trošku moudřejší se opřel o velké kolo stočeného lana a užíral se starostmi. Z téhle pozice měl dobrý výhled na podezřelou posádku – a dokonce byl i na stráži před příšerami. Sice nevěděl, co by dělal, kdyby nějakou zahlédl, ale chtěl být připraven, kdyby se nějaká objevila.

Tu a tam zalistoval v cestovním průvodci. Mapy ukazovaly, že Humor teče mnoho kilometrů jednotvárnou krajinou, kterou se topografové ani nenamáhali nějak pojmenovat. Místo toho opatřili velké bílé plochy po obou stranách řeky jednoduchými popiskami: „rozsáhlé pastviny" na východní straně a „velká pustina" na západě. Do závorky uvedli další jména řeky Humor: „Humeur", „Swarta", „Sentinus", což byla jména, jimiž řeku pokřtily jiné rasy v jiných dobách. Mapa zmiňovala jen dvě místa, která byla na řece před nimi. Prvním bylo město, o němž už něco slyšel, prý podobné Boschenbergu. Jmenovalo se Hrdý Morousov. To druhé místo jménem Přeslen leželo těsně před ústím Humoru do velkého vodstva zvaného Klot. Byl obrovský a na jeho pobřeží byla vyznačena řada dalších měst a přístavů. O Klotu také už něco slyšel, ale co ten Přeslen?

Vstal a obezřetně se šel zeptal kapitána Perlíka.

„Aha, ty si čteš v mapách," nahlédl Perlík přátelsky do knihy. „Když jsem viděl, jak s otevřenou pusou koukáš na axel, napadlo mě, žes asi ještě nikdy nevytáh paty z města, co?"

„Jen jsem byl dvakrát navštívit sestru... jedné kamarádky. Bydlí v Černých polích, hned u hradeb." Byly to kouzelné návštěvy v malé

chaloupce Verlíniny mladší sestry a Rosamunda nic krásnějšího nezažil. Vzdychl. Teď od slečny Verlíny odjíždí. Rozhodl se, že jí musí napsat dopis, jakmile dorazí do Winstermillu.

„To zní divně, hochu. Pokud jde o Přeslen, je to další říční brána, vypadá stejně hrozivě jako tadyhle axel.“ Kapitán ukázal palcem přes rameno na temnou siluetu brány, kterou nechali za sebou. „Ale patří jinýmu městu, který se jmenuje Brandenbras, což je mimochodem můj domov. Přeslen je odsud tak tři dny plavby. Z Přeslenu poplujeme do Klotu. Tam to stočíme doleva a dáme se na východ do Klobouk. Takže tu s náma strávíš necelej tejden.“

Podíval se poočku na Rosamundu. „Už jsi někdy byl na kromsteru, mladej? Protože jestli chceš, ukážu ti tu svou kocábku celou, až se zvedne mlha.“

I když Perlík silně páchl a zpočátku byl takový nabručený, teď vypadal přátelsky a přívětivě, jak jen si mohl Rosamunda přát.

„Jen párkrát, pane,“ odpověděl, „ale na moc lodích jsem vlastně nebyl.“

Rosamundu ze všeho nejvíc na všech lodích fascinovaly gastríny. Byly to velké bedny v nitru lodi, v nichž se skrývaly mohutné svaly pohánějící lodní šroub – neboli vrtuli – a jejich příslušenství, což byly mnohem menší verze gastrín a sloužily k jejich rozpohybování. Bez příslušenství by se svaly gastríny brzy ztrhaly a poškodily a zchvátily. „Mohl bych vidět gastríny, pane? Prý se musí každou hodinu čistit, jinak se poškodí.“

„A kdo ti to říkal?“

Rosamunda hrdě zvedl hlavu a odpověděl: „Můj vychovatel a bývalý dělostřelec pan Fransitart, jeden ze zaměstnanců námořního útulku.“ Rosamunda rád užíval plný titul svého vychovatele, ale skoro nikdy se k tomu nenaskytla příležitost.

„Franctart, he...?“ Perlík se dlouze zamračil a poškubával se za neposlušné vousy na nedbale oholené bradě. „Řek bych, že si na něj pamatuju – uměl nahnat strach, tendle chlap, jestli mě paměť neklame. Ten nás naučil střílet přesně, to teda jó! Tak to ti řekl správně, jak jinak v jeho případě.“

„Vy znáte pana Fransitarta?“ vyhrkl Rosamunda dychtivě. „Jaký byl? Sloužil jste s ním v bitvě u Hráze?“

„Jo jó,“ uchechtl se Perlík. „Jen krátce, ale stačilo to, abych moh pořádně poznat jeho – i jak umí zacházet s rákoskou...“ Poslední slova jen zamumlal do šátku na krku, ale chlapec je stejně slyšel.

„Vy jste ho neměl rád, pane?“

„Ale jó! Starej Perla má všecky rád. Spíš jde o to, kdo má rád starýho Perlu. Franctart byl takovej malej oficírek, jakýho si námořnictvo nebo slečinky mohly jenom přát!“

Slečinky! Rosamunda někdy přemýšlel, jestli existovala nějaká paní Fransitartová. „Byl ženatý, pane?“

Perlík vybuchl v řehot. „Ten? Kdepak, nevím o tom, že by někde měl ženu. Nepřipadal mi jako takovej ten typ na ženění. Ale už dost o něm. Teď se musím trochu soustřeďovat na řízení a pak tě vemu omrknout ty gastríny.“

Rosamunda zůstal u kapitána a snažil se představit si Fransitarta v dobách, kdy provozoval své řemeslo, s noblesou a rázně, a laškoval s uhlazenými dámami ze vznešených a elegantních kruhů. Jak zvláštní by bylo vidět ho, jak přechází po palubách nějaké obrovské válečné lodi a neohroženě štěká rozkazy v kouři a běsu námořní bitvy! Takové bitvy, jakou Rosamunda nikdy nebude mít šanci uvidět. Má svou novou práci daleko ve vnitrozemí. Vzpomněl si znovu na Sebastipolovy příliš stručné pokyny.

„Pane kapitáne Perlíku?“

„Copak, chlapče?“ Perlík na něj shlédl ze své výšky. „Věděl byste, kde je – “ Rosamunda svraštil čelo a nahlédl do papíru s pokyny – „Úřad guvernéra hlavního přístavu?“

„E... myslíš v Kloboukách?“

„Ano, pane.“

„No, určitě to vím. Ty se tam máš hlásit, až doplujem, co? Starej Perla tě tam zavede, neboj.“

Rosamundovi spadl kámen ze srdce a pocítil vděčnost. Smekl klobouk a uklonil se kapitánovi – jak to viděl dělat pány na ulici – a řekl s vážností: „Jsem vám velice zavázán, pane.“

Perlík vybuchl v mocný řehot, také smekl klobouk a oplatil tu zdvořilost. „Ale jděte, to nestojí za řeč, mladej pane.“

*Prasečí hlava* se ukázala být pevnějším plavidlem, než jak se jevila na první pohled. Zdatně překonávala všechny překážky, i ty

skryté pod hladinou, které brzdily její postup. Rosamunda dostal informaci, že padesátičlenná posádka spí na horní palubě – přímo uprostřed lodi mezi děly – a jelikož dole v podpalubí není žádné místo, očekává se od něj totéž. Nevadilo mu to, protože podpalubí bylo těsnější než námořní útulek a hrozně smrdělo prasaty, potem a ještě horšími nepojmenovatelnými pachy. Na špinavé horní palubě nebyly žádné kajuty, jen uprostřed stál malý přístřešek s padacími dvířky, kudy se chodilo po žebříku do podpalubí. Spoustu místa na palubě zabíralo dvanáct černých dvanáctiliberních děl rozestavěných podél obou boků lodi. Šest jich bylo v řadě na straně kormidla čili na pravoboku a šest na levoboku. Rosamundovi se hrozně líbila.

I přes své obavy byl vlastně moc rád, že je na své první skutečné plavbě – že sedí na kromsteru, který brázdí velikou řeku, sleduje hemžení posádky a naslouchá tichému dunění motorů. *Prasečí hlava* sice nebyla žádná oceánská bitevní loď, ale plavba na ní byla mnohem napínavější než jednodenní výlety lodí, které několikrát absolvoval během pobytu v sirotčinci.

Tam se také v hodinách zeměpisu učil o oceánech – o octových mořích. Dozvěděl se, že hrají duhovými barvami: jsou v nich vidět různé odstíny červené, zelené, azurové, žluté a dokonce černá. Na mapách byl oceán pojmenován Pontus Nubia. Díky těm hodinám toužil vidět moře a teď, když už mu byl tak blízko, hořce litoval, že se nestane námořníkem.

Do třetího zazvonění prostřední hlídky se mlha zvedla natolik, že se Perlík odhodlal svěřit kormidlo panu Píkovi a splnit slib daný Rosamundovi, že mu ukáže gastríny. Sestupovali do podpalubí po žebříku, který povážlivě skřípal. Podpalubí bylo velice nízké a nebylo tam moc místa. Perlík se musel sklonit a i tak div nenarážel hlavou o trámy. Rosamundovi z pronikavého zápachu slzely oči. Nikdy netušil, že něco může tak strašně páchnout. Ale rozhodl se, že bude statečný a vydrží to. Kapitánovi to zřejmě bylo jedno, možná si zápach ani neuvědomoval.

Perlík neurčitě mávl rukou směrem k přední části podpalubí, kde byly přivázané sudy, přikryté režnými plachtami. „Todle ti nemusím ukazovat, to je jenom smradlavý vepřový sádlo. Ty chceš vidět něco jinýho – tak pojď za mnou k těm krásnejm strojům.“

Rosamunda jej následoval a už je uviděl – gastríny. Pocítil stejné zklamání, jako když uviděl stenikon pana Sebastipola. Stenikon byla jen malá obyčejná bednička, gastríny byly zase velké obyčejné dřevěné bedny spojené mědí – ale aspoň byly velké. Sahaly málem k prkennému stropu. Po stranách měly připevněny dvě mnohem menší bedničky z tvrdého dřeva. To byly ty poháněče. Nahoře z nich vystupovaly velké klikové hřídele a několik vzájemně propojených ojnic, jejichž úkolem bylo otáčet různými čepy. Pak vedly z boku do gastrín. Ojnice teď byly v klidu, poháněče nepracovaly. Taková spousta strojů zabírala skoro všechen prostor a Rosamunda se musel protáhnout úzkou štěrbinou mezi bedněním a špinavým oblým bokem lodi. Žasl nad mohutným a pravidelným chodem gastrín; cítil jej všude kolem, když se prodírali kolem nich, cítil to dunění v prknech a trámech pod nohama i za zády. Nejvíc ho překvapilo teplo, které vycházelo z velkých, měděnými dráty a trubkami pospojovaných beden, mdlobné horko, v němž se zkažený vzduch tetelil a ještě víc houstl. V malém prostoru zádě se setkali se seschlým mužem v zástěře, obklopeným složitým systémem pák, jemuž z dlouhých bílých vlasů kapala sražená pára. Vzhlédl ke svému nadřízenému s nevyslovenou nevrlou otázkou v očích. Perlík ho Rosamundovi představil jako pana Santa, strojníka. Jeho úkolem bylo krmit, čistit a obstarávat gastríny, sledovat, jestli pořád dobře šlapou, a udržovat je ve správném chodu. Mezi posádkou měl vysoké postavení.

„Dobrý den, pane Šante," pozdravil Rosamunda. Strojník si ho nevšímal.

„No, tak to máš." Perlík poklepal na nejbližší bednu. „Todle sou gastríny. Nic moc na nich k vidění není, co? Ale je na ty obry pěknej pohled, pořád stejnej, ne jako na loď s plachtama, víme? Nechám tě tu s panem Šantem, ať ti o nich trochu povykládá. Až budeš hotovej, přijď nahoru, ne abys tady nějak šmejdil."

Kapitán odešel.

Rosamunda opatrně položil ruku na gastrínu. Byla horká, připomínala čelo člověka, který má horečku. Mocné chvění uvnitř mu přecházelo do ruky a Rosamunda cítil, jak mu celým tělem probíhá *dum-dum, dum-dum,* jako by s ní splynul. Obdivoval mohutné páky,

většina z nich mu sahala do pasu a každá měla svůj úkol v gastríně a poháněčích. Podíval se na strojníka a usmál se.

„Ksakru!“ zaklel Šant.

„Á... ano! Promiňte, pane Šant, pane, já...“ Rosamunda rychle stáhl ruku z bedny.

Strojník výhružně zakoulel očima. „Ksakru!“ drtil mezi zuby a napřáhl ruku směrem k Rosamuhdovi.

Ten překvapeně zamrkal, pak si s hrůzou uvědomil, že chlápek drží v ruce zbraň – zahnutou dýku s nebezpečně vyhlížejícím zubatým ostřím. Ještě nikdy ho nikdo neohrožoval zbraní. Přimělo ho to, aby rychle doklopýtal k žebříku, bleskově po něm vyšplhal a utíkal ke svému místu na přídi.

„Vidím, že jste se s naším miláčkem strojníkem pěkně skamarádili,“ rozchechtal se Perlík, když kolem něj Rosamunda proletěl jako blesk.

Rosamunda nehodlal ostudně brečet, třebaže mu bylo do pláče. Seděl schoulený a rukama objímal kolena, potlačoval slzy a stokrát raději by byl v dusných pokojích sirotčince.

Když se na palubu snášela tma, rozhodl se, že přespí na svém původním stanovišti na přídi na hromadě jutových plachet, která se lišila od ostatních jen tím, že tolik nepáchla. Nikdo proti tomu nic nenamítal, a tak se uvelebil ke spánku. Kdyby pršelo, raději by promokl, než vydržel v tom hnusném podpalubí.

Noc byla milosrdně suchá, z neklidného spánku ho však vytrhovaly divoké sny o Šantovi s dýkou, ustavičné zvonění lodního zvonu a dusot bosých nohou ostatních členů posádky. Když někdy ve čtyři ráno opět zařinčel zvon, vzdal se naděje na pořádný odpočinek a byl za to odměněn krásným zářivě růžovým východem slunce.

*Červené svítání pro poutníka varování*, pomyslel si chmurně.

*Prasečí hlava* už měla Boschenberg a oblast, která spadala pod jeho ochranu, daleko za sebou a zdolávala nestřežený kus řeky Humor. Krajinu na východním břehu ještě pořád tvořily rozsáhlé rovné pastviny. Na západě se už vynořily zvlněné kopce a skály a vypadalo to tam divočeji. Takovým končinám se říkalo příkopy. Byly to hranice mezi jednotlivými královstvími a územím příšer. Rosamunda si

dovedl dobře představit, že za zakrslými stromy a kopci divoké trávy číhají bahňáci a vrypouni a rozhlížejí se, koho by sežrali.

Jak den plynul, kapitán Perlík si nikoho nevšímal a ani se moc nevěnoval řízení lodě.Tu a tam zavrčel nějaký povel, ale většinou jen mlčky posedával u kormidelní páky, hlavu skloněnou na prsa, jako by podřimoval .

Rosamundy se zmocnil pocit osamělostí. Byl by v té chvíli uvítal i přísné způsoby a podivné oči pana Sebastipola, než tuto společnost hrdlořezů starajících se pouze o sebe samé.

Perlík náhle ožil na konci dopolední služby a brzy po poledni, kdy nemluvný mrzutý kuchař servíroval oběd, a potom ještě při cvičné střelbě z děl. Když se odpoledne zdálo, že v okolí na řece nejsou žádná další plavidla, zvedl se ze své stoličky a zařval: „Tak, hoši! Cvičný střelby! Do zbraně!“

Ozval se třítónový hvizd bocmanovy píšťaly a posádka spěchala k šesti dělům na levoboku. Perlík rázoval u kormidla, řval rozkazy, pokyny a nadávky. „Hněte sebou, holoto líná! Dělej, Sípale! Moje babička, dej jí pámbu věčnou slávu, by byla rychlejší než ty, a to už tleje v hrobě dobrejch deset let! Měl jsem to vědět! Postavil bych ji tam místo tebe!“ Hrůzostrašně se rozřehtal a většina námořníků se k němu přidala.

Rosamunda se taky nervózně zasmál a dychtivě čekal, jaká teď nastane podívaná. Vždycky toužil vidět děla v akci. Sirotkům z útulku nikdy nedovolili, aby se k nějakému přiblížili, ačkoli je cvičili v námořnických dovednostech. Najednou si uvědomil, že na tom přece jenom je něco dobrého, že opustil sirotčinec s jeho přísnými pravidly.

*BUM!* Děla střílela jedno po druhém, mířila na shnilé pařezy či cokoli, co se namanulo kolem – čím menší předmět, tím lépe, aby se střelci cvičili v míření. Pro Rosamundu to byla napínavá a ohlušující podívaná, úplně zapomněl na svoje obavy a smutek.

*BUM!* Další děla vystřelila, ty rány mu duněly v hrudi, každá z nich naplnila vzduch bílým kouřem, který se chvíli vznášel v malých chuchvalcích, než se rozplynul. Loď se při každém výstřelu otřásla a na druhé straně řeky vyletěl k nebi vysoký gejzír vody nebo uletělo kus stromu a polekaný dobytek prchal dál od břehu.

Po čtvrté sérii byl odpískán konec a posádka se vrátila ke své běžné práci. Kapitán Perlík zase upadl do nečinnosti a Rosamunda zůstal na přídi sám a v duchu si prozpěvoval chlapeckou radostí nad tou velkou podívanou.

Večer bylo jasno a krutá zima. Na tmavozelené obloze vycházel velký srpek měsíce, vypadal jako opuchlý a žlutě zářil. Rosamunda ležel na břiše na přídi, kabát zapnutý až ke krku, zachumlaný do šály a pozoroval černou vodu. Chvilku naslouchal hlasitému koncertu tisíců žab na březích řeky a pozoroval malý bledý obrys, který se míhal po vodní hladině. Nejdříve si myslel, že je to slabý odraz měsíčního světla pohrávajícího si na příďové vlně, ale když se ozval lodní zvon, stín se podivně pohnul a prchal směrem od lodi. Pak se zase vrátil. Rosamundu zamrazilo v zádech a žaludek se mu sevřel strachem. Díval se, jak ten bledý stín prorazil hladinu – byla to hlava: sinalá hrouda, nezřetelná ve svitu měsíce, ukazovala jen dlouhý čumák plný ostrých zubů. Oči jí svítily, zlobně jimi koulela a upírala hrozivý pohled přímo na Rosamundu. Jeho první příšera...

Rosamunda měl tolik duchapřítomnosti, že sáhl po brašně, kterou měl vždy na dosah. Možná je teď načase použít jeden z těch skvělých jedolentů. Právě když se chopil popruhu, bledá hrouda ve vodě dlouze a bublavě zachrčela, zmizela pod přídí a pustila se směrem doprava, kde na vodě ležely stíny a břeh byl prorostlý kořeny stromů. Rosamunda se otřásl strachy. Dlouho se nepohnul, jen ležel a třeštil zrak k pravému břehu. Snažil se ani nemrknout z obavy, že se bledá bestie schovává pod hladinou a chce na něj vyskočit. Jeho hrůza ještě vzrostla, když v dálce znovu uslyšel bublavé zavytí. Posádku to ale skoro vůbec nevytrhlo z klidu.

Rosamunda, stočený v páchnoucích plachtách, už druhou noc téměř oka nezamhouřil.




## …A ZASE DÁL

**říční brána** (podst. jméno) velká pevnost postavená přes řeku a širší toky, aby chránila určité důležité místo, nebo jako vnější opevnění města při pozemních bitvách. Určitá říční vévodství a knížectví už dlouho používají své říční brány ke kontrole dováženého, ale i vyváženého zboží.

Následujícího dne Rosamunda sebral odvahu říct Perlíkovi o bledé příšeře z předchozího večera, ale kapitána to nijak zvlášť neznepokojilo, ba dokonce ani nezajímalo. „Jedna z těch potvor, chlapče, kterejma se nemusíš trápit.“ Kapitán si prohrábl ježatou bradu, chvilku dumal. „Řeka je plná divnejch, ale neškodnejch překvápek. Věř tomu, co říkám – starej Perla tyhle vody zná jak svý boty.“

Jak den ubíhal, potkávali hodně lodí plujících proti proudu a předstihl je rychle se pohybující kromster s elegantně oblečenou posádkou. Upravení námořníci zdravili posádku *Prasečí hlavy*, která jenom trousila posměšky a oplácela jim pozdravy mrzoutskými pohledy.

Jeden lodník, který vedle Rosamundy smotával lano, mu vynadal, že fešné posádce přátelsky mává. „Nastrojený budižkničemové,“ vrčel. „Myslej si, že sou něco lepčejšího než my...“

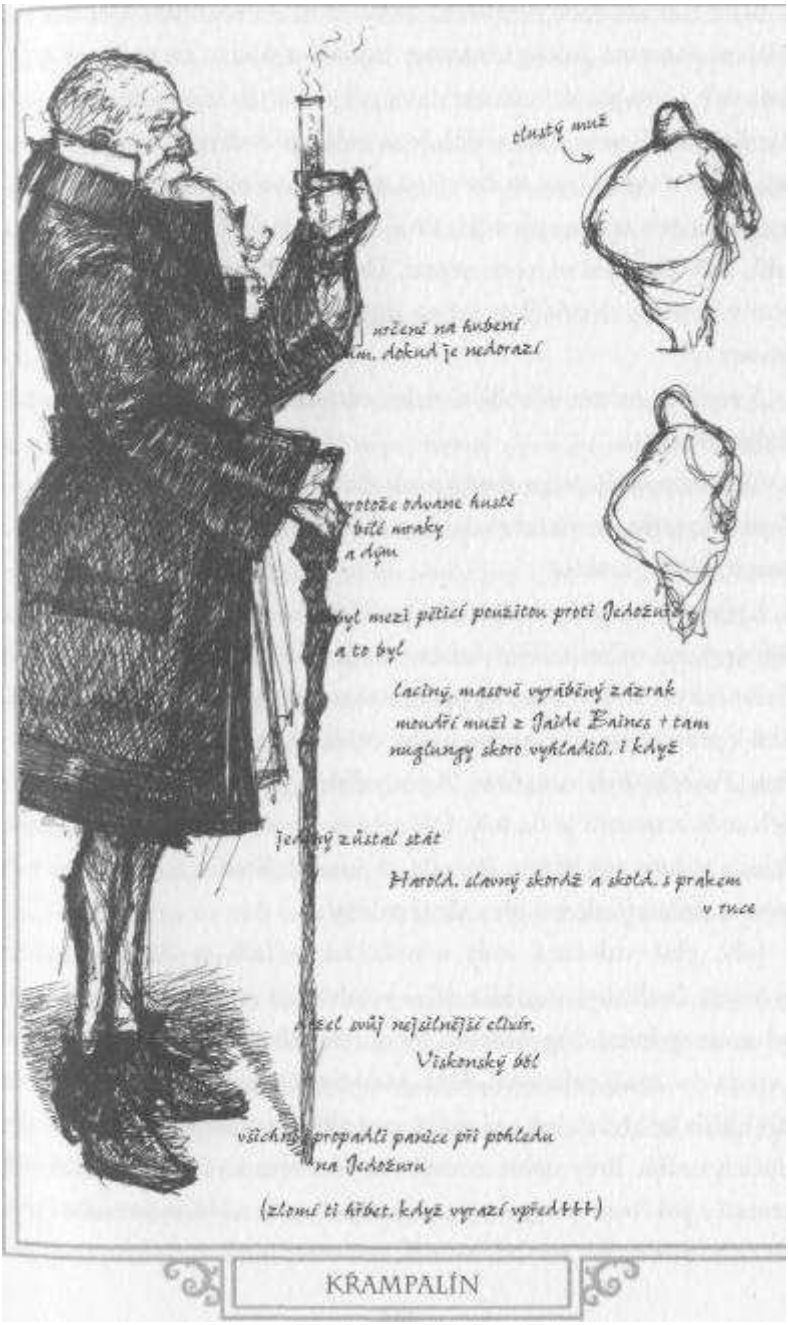
Rosamunda nemohl potlačit smutnou touhu, aby ho byl pan Sebastipol poslal na cestu tou druhou lodí.

Odpoledne se od jihovýchodu přihnaly černomodré mraky – předzvěst přicházející tuhé zimy –, rychle se setmělo a večer byla ještě větší tma. V dálce už bylo vidět město na východním břehu Humoru, spousta světel blikala v černočerné tmě. Rosamunda se podíval do průvodce. Byl to Hrdý Morousov, velký říční přístav rozlehlé zemědělské oblasti zvané Morousovsko. Tato oblast vždy soupeřila s Boschenbergem. Zbohatla díky mnoha kupcům, jimž se nechtělo platit vysoké clo v axelu, a raději zaplatili nižší přístavní poplatky,

které se vybíraly v Hrdém Morousově. Vyložili své zboží tam a dál je přepravovali volskými povozy po silnicích, nebezpečnými končinami k zákazníkům žijícím dál proti proudu řeky. Boschenberg záviděl Hrdému Morousovu jeho bohatství a stal se jeho zavilým nepřítelem.

Hrdý Morousov nebyl zdaleka tak velký jako Boschenberg, ačkoli jeho bašty a věže a hradby podél břehu řeky byly stejně vysoké a hrozivé jako v Boschenbergu. Na jeho četných přístavních hrázích a přeplněných molech vládl čilý ruch. Lodníci a přístavní dělníci se činili. Rosamunda by se rád cizímu nepřátelskému městu vyhnul, ale obával se, že tam *Prasečí hlava* zamíří a zakotví v přístavu. Perlík však město obeplul tím největším možným obloukem, kormidloval co nejdál k protějšímu břehu a držel kurz a neustále nervózně pokukoval po přístavu. Rosamunda s úlevou a vážnou tváří sledoval, jak *Prasečí hlava* Hrdý Morousov míjí.

Když nastala noc, vítr se uklidnil, ale mraky zůstaly. *Prasečí hlava* už od Hrdého Morousova urazila mnoho mil směrem na jih, krajina po obou stranách řeky se změnila v močál a vypadala děsivě: nízké husté porosty dubů křemeláků, naježené bahenní duby a neduživé terpentýny se vyzáble vypínaly do výšky. Tohle místo musí být plné příšer. Tohle je určitě ta divočina, o které Fransitart a Křampalín mluvili s takovou úzkostí a před níž jej varovali. Rosamunda by přísahal, že úplně cítí, jak se bahňáci a vrypouni plíží a číhají.


tlustý muž
držené na hubení
dokud je nedorazí
protože odvane husté
bílé mraky
a dým
byl mezi pěticí použitou proti Jedožroutovi
a to byl
lacino, masově vyráběný zázrak
moudří muži z Jaide Baines + tam
neglungy skoro vyhnaděli, i když
jeden zůstal stát
Harold, slavný skordž a skold, s prakem
v ruce
měl svůj nejsilnější elixír,
Viskonský bič
všichni propadli paruce při pohledu
na Jedožrouta
(zlomí ti hřbet, když vyrazí vpřed!!!)
KŘAMPALÍN

Když tma nakonec převládla, světla na zádi a na stěžni byla bez vysvětlení zhasnuta, takže kromster najednou plul v černočerné tmě. Dokonce i kompasnici u kormidelní páky zakryli, aby vydávala co nejméně světla. Rosamunda věděl, že se světla na lodi nikdy nemají zhasínat: loď bez světel byla na řece i na moři v noci nebo v husté mlze nebezpečím pro ostatní plavidla. Proč to Perlík dělá? Rosamunda nějak tušil, že bude lepší se na to neptat. Určitě o tom nebude mluvit s nikým z posádky. Neviděl si ani na špičku nosu a úporně se snažil neusnout.

Navzdory svému odhodlání nakonec únavě podlehl a upadl do neklidné dřímoty.

O něco později jej probudil zvuk spouštěné kotvy. Bylo slyšet tiché klení a kapitán Perlík chraplavě nadával: „Jak ji to spouštíte, vy holomci! Zádnej kravál!“

Kromster se zastavil u západního břehu na místě, které nebylo ani zajímavé, ani ničím odlišné od kterékoli další části toho strašidelného břehu řeky. Všechny ruce se činily. Rozsvítili malé ruční svítilny a přitáhli k pravoboku jolu, kterou celou dobu táhli za sebou – jejich jediný člun. Posádka byla nervózní. Z podpalubí vyvlekli několik zapáchajících sudů a spustili je do joly. Ohromený Rosamunda naslouchal bouchání a tichým výkřikům. Pomalu se posadil, doufal, že nevzbudí ničí pozornost, a vykukoval přes okraj paluby.

Jola, plně naložená sudy a několika veslaři, se pomalu vydala ke břehu. Perlík byl na přídi a držel ve zdvižené ruce lucernu, vedle něj byl usazený lodní dispensurista Strupavec. Osm mužů sedělo u vesel a vzadu dva muži ozbrojení mušketami ostražitě sledovali okolí. Jak se jola blížila ke břehu, byl z ní vidět pouze kruh matné záře a siluety veslujících mužů. Brzy úplně zmizela za převislými větvemi pobřežních stromů s pokřivenými kořeny prorůstajícími do vody. Rosamunda uviděl nebo si alespoň myslel, že vidí, mihotavý záblesk jiné lucerny někde dál mezi stromy. Pořád slyšel skřípění vesel a voda přinášela ozvěnu volaného *haló.* Na okamžik všechno umlklo – dokonce i žáby přerušily svůj koncert. Světla na lodi musela být ještě pořád zhasnuta a i poháněče gastrín ztichly. Nebylo skoro nic vidět, jen matná oranžová šmouha za černými kmeny stromů. Rosamunda

si představoval, že se vznáší uprostřed nicoty, pluje v prázdném vesmíru pouze se svými myšlenkami a dechem.

Záblesk ze břehu jeho těkání přerušil.

A další záblesk.

Po jasném zajiskření, napůl skrytém za černými obrysy kmenů, ihned následovala tlumená, ale nepochybná střelba z mušket. Posádka bvla ihned na nohou a všichni začali rozčileně pobíhat po palubě, když se ozvala hlasitá rána a nesla se ozvěnou po hladině. Vzápětí se ze tmy vynořilo matné světlo lucerny, sílilo a bylo jasné, že se jola jako o závod vrací k *Prasečí hlavě.* Ozval se svištivý zvuk, po něm jasný záblesk, ojedinělý v okolní husté tmě – další série výstřelů z muškety vypálená jedním ze statných námořníků, který zaklekl na zádi.

Druhý střelec chyběl. Chyběl i dispensurista Strupavec.

Kapitán Perlík seděl na přídi a řval: „Veslujte! Veslujte, vy shnilý prasata!“

Stromy za nimi se otřásaly a ohýbaly. Na palubě *Prasečí hlavy* se ozvaly výkřiky. Lucerna na zádi vzplála a poplašení námořníci pobíhali v jejím zelenavém světle sem a tam.

Rosamunda stál jako přikovaný tou podívanou. Něco obrovského se valilo lesem, strom nestrom. Rosamunda pořádně neviděl, co to je: mělo to dlouhé končetiny, ale bylo to shrbené, rozhrnovalo to stromy lehce jako keříky. Otočilo to hlavu a Rosamunda měl dojem, že zachytil pohled malých, rozzuřených očí.

„U všech mořských ďasů!“ zašeptal rozčileně.

Ozval se hlasitý výkřik.

Zároveň jedno z děl na palubě vypálilo a kouř z hlavně zatemnil celý ten výjev. Ozvala se dunivá rána, zněla dutě a vzdáleně, a když se kouř rozplynul, obrovský netvor byl pryč. Perlík se už škrábal na palubu, chrlil ty nejhorší nadávky a křičel, ať zvednou kotvu a spustí poháněče.

Perlík se ani slovem nezmínil o tom, co se stalo. Strupavcovu nepřítomnost a zmizení jednoho ze střelců nikdo nevysvětlil, stejně tak nepadlo ani slovo o tom obrovském tvorovi na břehu. Obsah joly – tři bedny, které vydávaly divné znepokojivé zvuky, jen rychle odnes-

li do podpalubí. Posádka se vrátila ke svým běžným povinnostem.Ti, kdo byli ve službě, rychle zase uvedli loď do pohybu. Ostatní mezi sebou chvíli tlumeně a rozčileně brblali a pak šli spát.

Rosamunda se také snažil usnout. Neklidně se převaloval, hlavu měl plnou strachu a divokých myšlenek, neustále se mu vracel pohled těch rozezlených očí příšery a děsivý záblesk výstřelu z děla. Ve čtyři ráno vstal se zvoněním do ranní služby a pevně se rozhodl, že celý následující den bude napínat uši, jak jen to půjde, aby mu neuniklo ani slovo z toho, co se bude na palubě *Prasečí hlavy* povídat.

S východem slunce a výměnou služby si posádka vyměňovala i významné pohledy.

„Nevadí mi rozvážet ty kusy těl v těch sudech vod prasečího sádla," prohodil tiše jeden špinavý námořník ke druhému při snídani. „Za to nás přec dobře platěj. Ale tamty věci sou prostě nenormální."

Druhý něco souhlasně zabručel a pak prstem zažehnal zlo. „Máš svatou pravdu. *Ablatum malum ex nobis,*" řekl. „Zbav nás zlých věcí."

Později toho dne Rosamunda zaslechl jednoho z posádky, který byl předešlé noci u vesel, jak říká druhému: „Obchod se nám podařil, ale ta potvora nás musela dlouho sledovat, protože jsme si jí všimli, až když se na nás s řevem vyřítila. Rozprášila mrtvolkáře jediným máchnutím přední hnáty – takhle." Divoce se rozehnal rukou a neuváženě zvýšil hlas. „A ty, který nerozmáčkla, se rozběhli po lese a starej Perla nás nahnal do člunu, když Mračoun s Tupounem stříleli z mušket a chudák Strupavec na ni stříkal ty svý patoky, však víš, jak je dycky chce vyzkoušet – ale neměl možnost, páč..."

„Gibone!" Byl to kapitán. Měl jedno oko otevřené, jak klimbal u kormidelní páky, a to oko metalo na hovorného námořníka blesky. „Nechtěj, abych si na tebe došlápl, ty kecale."

Gibon zbledl a zmlkl, ostatní také. Rosamundovi bzučela v hlavě jedna věta: „Rozprášila *mrtvolkám.*" Už o tom slyšel. Mrtvolkáři byli lidi, kteří se živili tím, že vykrádali hroby a hrobky. *Černý obchod!*

Co měli takoví ničemové společného s posádkou *Prasečí hlavy?* Proč Perlík zakotvil v hluboké noci uprostřed pustiny a scházel se s nimi? Byl také zapleten do černého obchodu? Podle jeho podezřelé-

ho chování při hovoru s celníkem, seržantem Voorwindem v axelu, se zdálo nadevše jasné, že jde právě o tohle. A kdo byl ten klátící se obr, kterého zahlédl? Rosamunda toho dne ještě tu a tam slyšel někoho v nestřežené chvíli brblat a zase se jej zmocňovaly obavy. Věděl jistě, že se z té nešťastné lodi musí dostat pryč, a to co nejdřív.

Následujícího dne se Rosamunda ochromený strachem choulil na přídi a téměř se nehýbal. Kolem poledne zahlédl nízkou zeď Přeslenu, říční brány, která se konečně vynořila za ohybem řeky. Nebyla tak vysoká a velkolepá jako axel. Přeslen byl nízký násep z černé břidlice, který se táhl přes celou šířku řeky, a ta činila v těch místech asi jednu míli. Prostřední část silné zešikmené zdi byla provrtána sedmi velkými oblouky a směrem k oběma břehům bylo ještě několik menších tunelů. Každý oblouk či tunel byl zatarasen masivními vraty ze zčernalého železa. Na čtyřech hlavních baštách uprostřed visely velké taftové vlajky – na líci černé, na rubu zářivě bílé, což byly barvy městského státu Brandenbras – a divoce pleskaly ve větru. Rosamunda viděl, že z každé střílny na baštách a z každého stanoviště po celé délce zdi trčí hlavně děl. Zeď byla na obou stranách na březích ukončena dvěma velkými pevnostmi s šikmými stěnami, příkrými střechami a vysokými komíny. Chránily je pevné hradby. Rosamunda dokonce viděl, že ještě i před hradbami jsou hustě vedle sebe do země zapuštěny nebezpečně vyhlížející kovové bodce. Východní pevnost obklopoval bažinatý lesík dubů a olivovníků a oba břehy byly porostlé holými vrbami, jejichž větve se jako v pláči skláněly do černých vod Humoru. Přeslen byl hranatý, velkolepý, nahánět strach. Rosamunda v něm však také viděl příležitost k útěku. Pocítil záchvěv naděje, hruď se mu svírala. Toužebně upíral zrak k říční bráně.

I Perlík ožil, když bránu uviděl. Rázem byl na nohou a přecházel po svém stanovišti, jako to dělal při cvičných střelbách. Něco si mumlal a neurčitě gestikuloval.

„Zůstaňte v klidu, mládenci. Starýho Perlu ještě nikdo nedostal," opakoval pořád dokola. Zavolal dorozumívací trubkou na strojníka, co nejtišeji, protože zvuk se nese přes vodu velice zřetelně: „Zpomalte, pane Šante, a až budeme u brány, nechte poháněče běžet, rozumíte. Možná budeme potřebovat co nejrychleji vyrazit!" Pak potichu

zavrčel na bocmana, který byl vždycky po ruce: „Dole zabezpečit. Nikdo nesmí nic vyčmuchat, vezeme jen sudy sádla – pořád ty samý žvásty... a hlavně pořádně schovat ty nový věci.“

Klenuté průjezdy říční brány byly nízké, takže posádka *Prasečí hlavy* musela sklopit stěžeň a položit ho na palubu. Když to bylo hotovo, bocman se vynořil z podpalubí a kapitán mu nařídil, aby svolal všechny muže na palubu. Rosamundovi nějaký instinkt poradil, aby se zařadil na konec neuspořádané řady, pěkně zpříma, jak nejlíp uměl.

Perlík před nimi rázoval sem a tam a bručel, aby ho všichni slyšeli: „Chci, abysme vypadali jako spokojená, sehraná parta, žádný tajnosti, žádný nadávání, jen si tak vesele plujem po starým dobrým Humoru – je to jasný?“

„Jo, Perlíku,“ zaznělo sborově.

Kapitán svraštil spiklenecky obočí. „Žádný brblání,“ zamračil se na Gibona. „Žádný vztekání,“ pohlédl úkosem na nějakého jiného námořníka, Rosamunda neviděl, na kterého. „A teď zpátky do práce!“ vyštěkl a zvedl ruce.

Každý se vrátil na své místo, takže Rosamunda zamířil opět na příď. Nějaký pěkný a spořádaný kromster hrdě vplul do tunelu ještě před nimi, jeho posádka stála vzorně seřazená na palubě. Byla to tatáž loď, která *Prasečí hlavu* před dvěma dny předjela. Když odplouvala, Rosamunda se toužebně zadíval na nablýskanou tabulku na zádi. Zkameněl.

Stálo tam: *Rupunzil.*

„Rózo, chlapče! Ke mně!“ zavolal Perlík.

Rosamunda ostražitě pokročil vpřed, hlavu sklopenou, oči vykulené. Viděl, že se kapitán dívá na záď kromsteru před nimi. „Konečně ti to došlo, co?“ ušklíbl se Perlík.

Rosamunda zbledl.

„Trochu tě to zaskočilo, ne?“ Než mohl Rosamunda zareagovat, Perlík po něm hbitě chňapl a bolestivě ho chytil zezadu za krk. „Tady zůstaneš, ani se ode mě nehneš.“ Perlík se sklonil a zblízka se mu díval do tváře. „Nezapomeň – jsi můj plavčík, víme?“

„Já – já – já – aha... ne, pane, vlastně ano, ano, pane,“ blekotal Rosamunda, na víc se nezmohl. Pouze bezmocně stál, protože mu

Perlík bolestivě tiskl krk, a žasl nad kapitánovou nenadálou surovostí.

Kapitán rozezleně kývl bradou k Přeslenu.

„Postavili to krutý lidi, co se s ničím nepáraj," řekl lehkým konverzačním tónem, který byl v rozporu se stiskem jeho železných prstů. „Pánům vašeho rodnýho města tahle stavba pěkně zamotala hlavu a způsobila jim hodně bezesnejch nocí." Zaměřil svůj hrozivý pohled na Rosamundu. „Odteďka se vocaď ani nehneš a budeš pěkně se starým Perlou pořád u kormidla, jasný?"

*Prasečí hlava* pomalu proplula vysokým a širokým tunelem nástupního mola, na němž stálo několik přísně vyhlížejících celníků, všichni od hlavy až k patě oblečeni do stejného černého tvrzení. Posádka na levoboku držela loď v dostatečné vzdálenosti od slizké stěny tunelu pomocí dlouhých silných tyčí.

„Ááá... ahoj, páni úředníci!" zavolal Perlík s předstíranou velkomyslností. „Chtěl bych zaplatit poplatky, jako vždycky. Kdepak je milej pan výběrčí Žabinoha?" Ani při této žoviální řeči Perlík nepovolil sevření Rosamundova krku.

Důležitě vypadající daňový úředník – Rosamundovi se zdál ještě přísnější než všichni celníci na axelu v Boschenbergu dohromady – se na Perlíka dlouze a divně podíval. „Pan *vrchní výběrčí* Žabinoha byl přeložen do náležitější funkce," řekl odměřeně.

Zdálo se, že tato zpráva Perlíka na okamžik zaskočila, konečně pustil Rosamundův krk. Obličej mu na okamžik hrozivě potemněl, ale rychle zase nasadil svůj původní falešný úsměv. Položil Rosamundovi ruku na rameno. Na ty na molu to určitě působilo jako přátelské gesto, ale kapitánovy prsty se Rosamundovi zatínaly do ramene jako paráty nějakého dravce.

„Výborně, výborně – to mu jen přeju. Byl to nejlepší výběrčí, jakej kdy na týto řece sloužil." Perlík se zhoupnul na patách a po chvilce, během níž by Rosamunda přísahal, že slyší, jak kapitánovi pracuje mozek na plné obrátky, dodal: „Kromě zde přítomnejch pánů, ovšem..."

„Ovšem," zopakoval úředník lhostejně. Natáhl ruku. „Nyní předložte vaše doklady a soupis zboží a provedeme prohlídku."

Perlík uposlechl. Podal jim papíry a oni si je plechovými dveřmi odnesli dovnitř. Perlík se potil, špulil rty a otíral si volnou rukou zátylek. V axelu byl kapitán *Prasečí hlavy* klidný jak želva. Tady, bez cynického pomrkávání a spikleneckého rozhovoru s některým z celníků, byl očividně rozčilený.

Úředník se opět vynořil ze své kanceláře, výraz jeho tváře byl stejně neproniknutelný jako předtím, a následovala jej trojice statných mužů s dlouhými, důkladnými holemi – skrutátoři. Hned za nimi napochodovala na molo skupina mušketýrů, všichni v černých uniformách s bílými výložkami. Seřadili se na kamenném molu do dvou řad po pěti.

Úředník zvedl pravou ruku a nadechl se. „Z rozkazu Jeho Milosti, arcivévody a vladaře Brandenbrasu, a podle zákonů a nařízení jeho vlády, v souladu s odpovídajícími smlouvami o těchto zákonech a nařízeních platných na našem svrchovaném území, jste povinni povolit prohlídku vašeho plavidla, kterou provedou zákonní úředníci suverénního státu Brandenbras, dále pak potvrdit svým souhlasem, že na tomto plavidle nepřepravujete žádný nepovolený náklad či jiné nezákonné předměty, ať už v osobním vlastnictví či jinak, a že navýsost respektujete právo a zákony státu Brandenbras a jeho pravomoci. Vaše odpověď?“

Rosamunda vůbec nechápal smysl této řeči, i když vyzněla tak důležitě a velice působivě.

Vypadalo to, že kapitán Perlík nerozuměl taky. Svraštil rozježené obočí. „Já .. .ehm... ano, pokud chcete vstoupit na palubu, tak– “ doprovodil svou řeč hlubokou úklonou a rychlým pohledem na posádku – „jsme k službám.“

Tři skrutátoři a úředník sestoupili z mola na palubu a důkladně ji prozkoumávali. Perlík je doprovázel a s přehnanou úslužností odpovídal na jejich úsečné otázky. Rosamunda zůstal podle příkazu u kormidla, srdce se mu poplašeně svíralo. Odpoledne bylo ponuré, příšeří tunelu jej dělalo ještě ponuřejším.

Prohlídka nakonec došla až ke dvířkům do podpalubí. „To je ale příšerný smrad, pane!“ zvolal úředník.

„No, to je, pane.“ Perlík se zatvářil omluvně. „V zimě ji hodlám poradně vyčistit, propláchnout a tak. To víte, vepřový sádlo – je to potřebná věc, ale čuchat se to nedá.“

Úředník položil nohu na první příčku žebříku a skrutátoři se pohnuli za ním. Úředník se zastavil a napůl se obrátil. „Vy máte pořád spuštěné poháněče?“

„No...“

„Okamžitě vypnout! Dopouštíte se velmi závažného přestupku!“ Chystal se udělat záznam do velké knihy.

Perlík chvilku vypadal jako krysa zahnaná do kouta. Pak zvolal: „Tak to teda ne!“ V mžiku shodil úředníka dolů do podpalubí a nejbližšího skrutátora praštil do brady jedním ze silných kůlů, které sloužily k podepření stěžně.

„Padáme, pane Šante!“ zařval. „Pryč vocáď!“

A nastal zmatek. Všichni až na pana Šanta zaváhali. *Prasečí hlava* se zakymácela a její posádka popadala na zem, včetně Rosamundy. Perlík skočil do úkrytu. Dva skrutátoři se přes ležícího druha vrhli za ním. *Ssss – prásk.* Bocman jednoho skolil ranou z pistole přímo do týla, druhý zmizel pod ním.

Mušketýři na molu zalícili zbraně a jejich velitel hulákal do všeobecného rámusu: „Stůjte – nebo vás na místě odstřelíme!“

Posádka *Prasečí hlavy* se jen pošklebovala, jak loď vyrazila vpřed.

„Di se vycpat, kecale!“ křikl jeden.

„Nebuď směšnej, náfuko!“ ječel další.

„Už se bojím, ty nastrojenej panáku!“ A bylo slyšet daleko horší věci.

Mušketýři spustili třaskavou palbu a několik členů posádky to schytalo. Na molu někdo vykřikl: „Háky! Přineste háky!“

Posádka odpověděla střelbou z pistolí a mušket, ale bylo to směšné počínání, protože mušketýry chránilo tvrzení. Jen jeden padl, s prostřelenou hlavou se zhroutil na zem na místě, kde klečel. Rosamunda úplně zkoprněl, když ta řež tak znenadání a bez okolků začala. Pak ho zachvátila nepopsatelná hrůza. Zvedl se mu žaludek a ruce se mu roztřásly.

Loď narazila levým bokem do protější zdi tunelu a zakymácela se, bocman to nečekal a na okamžik nad plavidlem ztratil kontrolu. Pancéřový trup s pronikavým skřípěním dřel o kamennou zeď a kromster ztratil rychlost. Bocman s ním chvilku zápolil, ale hned nad ním znovu získal vládu. Jistou rukou obratně vyvedl loď z tunelu. Mušketýři za nimi hodili lodní háky, ale žádný už loď nezachytil. *Prasečí hlava* byla na svobodě!

„Spustit všechny poháněče!“ hulákal bocman do trubky vedoucí do strojovny. „Rychle odsud!“

Z podpalubí se ozývaly rány a řev. Perlík a někdo z posádky, kdo mu šel na pomoc, zneškodňovali úředníka a statečného skrutátora. Z toho rámusu nebylo poznat, kdo vyhrává, ale podle toho, že kromster nabral rychlost, se dalo soudit, že se Šant do rvačky nezapojil.

Rosamunda byl donucen k sebezáchovnému činu, neboť mušketýři spustili novou palbu a všem kolem hlav svištěly kulky. Jeden ubožák to dostal a skácel se rovnou do řeky. Další střela se zaryla do zábradlí kousek od Rosamundovy hlavy, což ho velmi vyděsilo, a když se běžel schovat, dostal zásah do hrudníku.

Byla to mnohem silnější rána než ta nejhorší v harundu a poslala ho k zemi se slyšitelným *žuch!* Na okamžik necítil nic než smrtelný děs až těsně u srdce. Z vytřeštěných očí mu proudem tekly slzy. Třásl se hrůzou, protože si myslel, že udeřila jeho poslední hodinka. Jak mohou střílet po takovém malém klukovi? Co jim *udělal*, že ho tak nenávidí? Potom se mu vrátil dech. Natloukl si a určitě bude mít modřiny, ale nic horšího se mu nestalo.Tvrzení, které mu Fransitart pořídil, jej obdivuhodně ochránilo. Otřel si slzy a sopel a nepřestával žasnout: střelili ho z muškety a on to přežil!

Kromster ještě zvýšil rychlost a zamířil do středu řeky. Už byl od Přeslenu asi sto metrů daleko. Mocně se otřásal, jak motory pracovaly na plné obrátky. Posádka napínala všechny síly, aby se útěk zdařil. Jinak by je čekala šibenice nebo něco ještě horšího.

A právě v tom okamžiku zahájila svou palbu děla.

*Bum!!!* Bylo to první a jediné varování. Žádný gejzír vody svědčící o špatném zaměření, žádné svištění koule nad hlavami, koule, která minula cíl. Děla Přeslenu byla přesná a dělostřelci dobře vycvi-

čení. Hned první střela zasáhla záď, která byla jako jediná nepancéřovaná část lodního trupu zároveň tou nejzranitelnější. Byl to dobrý zásah, který poslal k nebi mrak třísek a gejzír vody a otřásl celým kromsterem. Další dvě rány dopadly s ohlušujícím zařinčením na pancéřové pláty na boku lodi. Střelci z *Prasečí hlavy* odpověděli dávkou z vlastních děl, ale co byly dvanáctiliberky proti silným břidlicovým zdem vyplněným upěchovanou hlínou? Jen pleskly o šikmou hradbu a skutálely se s bezmocným žbluňknutím do řeky. Nikdo nevěděl, jestli to byla čtvrtá, pátá nebo šestá koule vystřelená z mohutných děl pevnosti, která beze stopy smetla bocmana z paluby a z kormidelní páky udělala zlomený, nepoužitelný pahýl. *Prasečí hlava* se začala opilecky motat.

Rosamundy se zmocnila rozhodnost. Nastal čas odejít. Je na špatné lodi se špatným kapitánem a pravděpodobně pluje vstříc krutému a hroznému konci. A co hůř, ti na Přeslenu ho teď házejí do jednoho pytle s celou podlou posádkou. Kdysi už viděl Šibeniční noc. Věděl, jak končí zločinci. Příležitost k útěku nastala!

Popadl cestovní vak, brašnu a klobouk a vrhl se ze zakrvácené paluby do inkoustově černých, ledových vod mocného Humoru.




## SETKÁNÍ NA CESTĚ DO VYSOKÝCH KLOBOUKŮ

**garam** (podst. jméno) je pocit bdělosti a ostražitosti, který vyzařuje z okolní krajiny nebo vod. Nikdo to neví jistě, ale existuje jistá teorie, že krajina je sama o sobě zvláštním způsobem vnímavá, inteligentní a vědomá a nesnáší rušivé vlivy a zneužívání ze strany člověka. Nízký garam, nejmírnější stav, může způsobit, že se člověk cítí nesvůj, jako by ho někdo nepřátelsky pozoroval. Nejhorší stadium garamu zhoubný garam může člověka přivést až k šílenství, vyvolat v něm stavy neodůvodněné hrůzy a silného stihomamu.

Skok do řeky byl jako ostrý políček do tváře a tvrzení stahovalo Rosamundu pod hladinu. Ale cestovní vak se kupodivu nepotopil, i když byl pořádně těžký, a Rosamunda díky němu nezmizel v hlubině. Houpal se na hladině, plival vodu a lapal po dechu. Plavat uměl – byla to výhoda života v námořním útulku ve městě u řeky – a tak teď plaval jako o život. Řeka sice plynula pomalu, přesto jej dost rychle odnášela od Přeslenu a prchající *Prasečí hlavy*. Cákal kolem sebe a spěchal ke břehu ze strachu, že se stane součástí večeře nějakého na dně řeky žijícího bahňáka.

Kromster nějakým zázrakem nabral přímý směr a byl už od Rosamundy pěkně daleko. Kouřilo se z něj, jako by někde hořel, ale přesto uháněl dál po proudu. Z lodi bylo slyšet praskání střel a odpovídalo jim dunění děl z říční brány. *Prasečí hlava* utrpěla vzhledem k přesné palbě další ztráty. Dělové koule, které minuly cíl, zvedaly z řeky gejzíry vody. Jedna zbloudilá střela s hlasitým plesknutím rozstříkla hladinu kousek napravo od Rosamundy. Jasně ji viděl: rychlý kulatý stín, který na hladině jednou poskočil a se šťavnatým *žbluňk!* zajel pod vodu. Panika dohnala Rosamundu k tomu, aby se hrabal ke břehu ještě rychleji.

Řeka ho zanesla k východnímu břehu. Byl bahnitý a téměř holý, až na husté křoví vysokých pokroucených přesličníků s dlouhými jehličnatými větvemi o něco dál po proudu. Jejich kořeny sahaly až do vody a štíhlé větve se skláněly k hladině a tvořily jakousi oponu. Houštinu bylo vidět už zdálky a Rosamunda k ní ze všech sil mířil. Na břehu nikoho neviděl. Doufal, že ho z Přeslenu nezahlédli, jak skočil z lodi, a hlavně že se mu podaří nepozorovaně se vyškrábat na břeh a schovat se v houští. Určitě by ho totiž spojovali se zlotřilou posádkou *Prasečí hlavy,* a tomu se chtěl za každou cenu vyhnout.

Konečně našel na slizkém dně pevnou oporu. Cestovní vak táhl za sebou a brodil se mělkou vodou a clonou pichlavých větví na břeh. Když se mu podařilo dostat se nahoru, zemdleně padl do trávy a schovaný v houští vzlykal a třásl se. Cítil se nadobro ztracený. Dlouho tak zůstal ležet a odmítal se hnout kvůli vzpomínkám na nedávné násilí a v obavě z násilí dalšího, jak by tady mohl přežít, sám v divočině plné příšer? Určitě ho sežere ta první, které zkříží cestu! A pokud ne dnes, tak zítra nebo pozítří – bude to čistě otázka času.

Dunění děl utichlo. *Prasečí hlava* zmizela z dohledu za ohybem řeky. Rosamunda ze své skrýše sledoval, jak se z kotviště u Přeslenu odlouply dvě tmavé lodě a pustily se po proudu řeky za uprchlým kromsterem. Byly to hlídkové obrněné lodě – mnohem větší než kterýkoli kromster, nerovný soupeř pro *Prasečí hlavu.* Nepřestal je sledovat, dokud také nezmizely za ohybem řeky. S povzdechem si zase lehl a v hlavě měl úplně prázdno. Neměl ponětí, co udělá.

*No tak! Přemýšlej! Vymysli něco!* nabádal sám sebe. *Pan Fransitart by si taky poradil!*

Uvědomil si, že na něj v opevněném městě Vysoké Klobouky pořád čeká tajemný pan Germanicus. Ale jak se k němu dostat? Vrátit se do Přeslenu a požádat o svezení na jiné lodi nepřicházelo v úvahu: určitě by ho poznali a potrestali. Byl v situaci, kdy měl jen jedinou možnost – vydat se na pochod.

*Ale na pochod kam?* Rosamunda se snažil utřídit si myšlenky.

Všude kolem, kam oko dohlédlo, byla rovina – míle za mílí jen samá pole. Jediný orientační bod v krajině představovala na severu černá hrozba Přeslenu a malý lesík kolem jeho východních bašt. Rosamunda byl vděčný za pichlavý porost, který mu teď poskytl úkryt,


SEBASTIPOL

neboť na míle daleko neviděl skoro žádné jiné chráněné místo. Dobře si pamatoval, že nic takového neviděl ani na mapách v průvodci.

*No ovšem – můj průvodce!* Sáhl po promočené brašně. Spodním švem z ní kapalo bahno. Rosamunda štítivě nakrčil nos a nahlédl dovnitř. Spatřil zmáčenou spoušť. Sklesle vydoloval průvodce a položil si ho na klín.

*Teď se ukáže, jak je nepromokavý.* S obavami otevřel desky a zjistil, že voskované stránky koupel přežily. Dokonce ani nebyly navlhlé. Písmena se vůbec nerozpila ani nerozmazala. To je ale úžasný dárek! Povzbuzen tímto zjištěním si na konci knihy v oddíle s mapami vyhledal mapu okolí. Od Přeslenu se táhla tenká linka do Vysokých Klobouků. Zcela jasně označovala silnici. Winstermill byl blíž, ale on měl příkaz hlásit se napřed ve Vysokých Kloboukách. Do přístavu to bylo přímou čarou nějakých osmdesát mil směrem na jih, ačkoli po silnici to bude mnohem dál. *Je to dlouhý pochod, ale tohle by pan Fransitart určitě udělal...* To rozhodlo.

Rosamunda začal plánovat. Nejdřív zkontroluje stav svých věcí v zavazadlech, pak, až nastane večer, zamíří nejdřív na východ a pak na jih, až narazí na silnici – na tu tenkou nitečku na mapě. V úkrytu mezi černými kmeny stromů, kde už nebylo tolik pichlavého jehličí, si s námahou sundal mokrý kabát a rozložil jej přes několik větví, aby proschnul. I když mu zachránil život, nasáklý vodou byl moc těžký.

Jakmile se vyprostil z jeho sevření, roztřásla ho zima, a tak se pustil do práce. Provedení první části plánu bylo dostatečně jasné. Několik věcí voda zničila: většinu zbylého jídla – kůrka žitného chleba se rozmočila a byla špinavá, sušené houby – už ne suché – byly ještě poživatelné, byť dlouho nevydrží, plátky cestovní polévky se lepily, jak se začínaly rozpouštět. Okurky i neprodyšný sáček sýra naštěstí přežily bez úhony. Jablka už dávno snědl. Papíry s pokyny a doporučením psané inkoustem byly rozmočené a písmo se rozpilo do nečitelnosti. Ze skládacích peněz, které mu měly vydržet do první výplaty, se stal bezcenný mokrý žvanec. Zapečetěný papír zůstal kupodivu zapečetěný. Jeho druhá kniha, lexikon, se změnila v odulou trosku dvakrát tak tlustou a hřbet se jí vydouval. Písmo bylo rozpité a slova rozmazaná, ovšem stále ještě čitelná. Z jedolentů to odnesly jen

soli, které teď připomínaly kusy bláta v pytlíčcích. Jelikož s nimi Rosamunda dosud neměl žádnou zkušenost, nevěděl, jestli se ještě dají použít, ale rozhodl se, že si je ponechá. Posilujícím prostředkům v lahvičkách se nic nestalo, stejně bez úhony přežil i Křampalínův odsmraďovač v keramické lahvi. A co se týkalo oblečení – košile, prádlo a ostatní svršky sice byly mokré, jinak však v pořádku. Bohužel přišel o klobouk a hůl – a s lítostí si vzpomněl, že *Verlína jednou říkala, že člověk by nikdy neměl cestovat do ciziny bez klobouku.*

Vytřepal vodu z cestovního vaku a brašny a rozložil mokré věci kolem sebe, aby mohly uschnout. Zabalí si je, než se vydá na cestu. Byl rád, že o ně nepřišel, i když možná neuschnou. Pověsil vestu vedle kabátu, vyhrnul si košili a na mokrý obvaz si nacákal odsmraďovač. Znovu se upravil a uchýlil se na skryté místečko, kde mínil čekat, až zapadne slunce. Po pěti dnech na kromsteru si zvykl na to mírné pohupování lodi na vlnách a jeho smysly byly ještě trochu rozkolébané. Když si lehl, málem ho ukolébaly ke spánku.

Někde nablízku třikrát křikl nějaký malý pták a pak rychle odletěl, jen křídla zašuměla.

Rosamunda ospale zamžoural. V ruce svíral láhev s tejkovým olejem. To jediné mu kromě rozmočených solí zbylo k odhánění příšer. Když nějakou zahlédne, nastříká jí olej do obličeje a dá se na úprk. S tím se mu bohužel vybavily vzpomínky na historky o příšerách, které vyprávěli kluci v sirotčinci. Říkávali, že v noci příšery nemají strach. Vrypouni se potulují krajinou a bahňáci loví. Nepochyboval o tom, že v noci může narazit na nejrůznější problémy, ale zároveň bude moci putovat dál, aniž ho zahlédnou nějací lidé – hlavně ti z Přeslenu. V této chvíli mu největší strach naháněli pátrači z říční brány. Schoulil se do klubíčka a podařilo se mu prodřímat zbytek odpoledne. Hrudník ho ještě bolel v místě, kde ho zasáhla střela z muškety. V jedné chvíli se probudil a měl dojem, že znovu slyší vzdálenou střelbu z děl, jejichž dunění přinášel vánek z velké dálky.

*Obrněné hlídkové lodě určitě dohonily Prasečí hlavu...*

Když nastal večer, nasoukal se zase do oblečení. Bylo už skoro suché. Sesbíral si i ostatní věci, které také téměř uschly, a srovnal je do zavazadel. Úhledně a prakticky, jak to viděl u pana Fransitarta. S odchodem váhal, nespěchal. Několikrát opatrně zatřásl cestovním

vakem i brašnou a kontroloval, jestli uvnitř něco nerachotí. Ještě párkrát věci přerovnal, dokud nepřestaly dělat hluk. Celou dobu v něm klíčil strach. Chvilku se v něm mísila hrůza ze tmy a neznámého nebezpečí, které na něj někde číhá, s nervozitou, že je stále ještě tak blízko Přeslenu. Nakonec to bylo čiré zoufalství, co ho přimělo vykročit z úkrytu přesličníkových stromů. Při každém kroku mu v uších bušil zrychlený tep.

Šel co nejrychleji a bořil se do měkké půdy čerstvě zoraných polí, která se prostírala směrem dál od břehu. Po levé straně viděl žluté, oranžové a zelené lucerny a lamperky, které na něj s ošidnou přátelskostí pomrkávaly ze zdí a střílen Přeslenu. Za jeho východním koncem se zvedaly tmavé stíny – obrysy stromů lesíka. Vzdálená šňůra lamp se přes něj táhla na východ od říční brány a pak se stáčela na jih, kde se pole a pastviny táhly až k obzoru. Terén nabízel snadné cestování, ale nebylo se kde schovat. Šňůra mihotavých světel znamenala, že tam někde v dálce je silnice, na niž se Rosamunda chtěl dostat a dojít po ní do Vysokých Klobouků. Byla to světla nejspíš hodně podobná těm, o která se měl ve svém budoucím zaměstnání starat. Ačkoli sotva viděl na cestu, šel dál a snažil se, aby měl řadu světel neustále po své levici. Když světla skončila, nezastavil se, ale pokračoval v chůzi, dokud poslední světýlko nezmizelo v dálce a v noční tmě. Teprve potom se zastavil. Nemá smysl se vracet, pomyslel si, a rozhodně nic nezíská tím, že zůstane stát na místě. Půjde dál a dál, dokud se cestička zase nevynoří.

Vítr odfoukl mraky směrem na severozápad, vysoko na nebi se objevil stříbrný měsíc a zalil krajinu studeným světlem. Phoebe, jak se někdy měsíci říkalo (a Rosamundovi se to jméno líbilo), vyplul z mraků právě včas, aby mu umožnil trochu se zorientovat. Rosamunda tušil lunu za mraky, cítil ji jako pohyb mohutných oceánských vln ve svém nitru. Určitě jdu správným směrem, řekl si. Nadhodil si brašnu a dál se nořil do nebezpečné tmy.

Často zaslechl z různých stran zvláštní vzdálené skřeky, tu a tam se ozvalo tlumené houkání a jednou i podivné rachocení přicházející z východní strany. Nepřipustil, aby mu strach překazil plán, a tak při těch zvucích jen sklonil hlavu a zrychlil krok a všude ho mrazilo

hrůzou, až se nakonec unavil a zpomalil, s pocitem, že už nemůže dál.

Na okamžik se zastavil, trochu se napil vody z čutory a podíval se na oblohu, aby se zorientoval. Velká žlutozelená hvězda Maudlin už stála vysoko a jasně zářila. Znamenalo to, že už je moc pozdě, a Rosamunda pocítil zoufalou únavu. Dopil a šel zase dál.

Náhle spatřil velkou černou siluetu. Rýsovala se dost zřetelně uprostřed široké pláně. Srdce se mu rozbušilo. V hlavě se mu rozvířily vzpomínky na tu hrůznou bestii, kterou zahlédl v noci před několika dny. Z toho napětí mu úplně zvonilo v uších. Přikrčil se a opatrně se plížil velkým obloukem okolo té temné hory. Přísahal by, že se to několikrát pohnulo, a pokaždé ucítil, jak ho sevřela ledová ruka strachu – přesto se ta věc pořád k ničemu neměla. Už byl skoro za ní, když mu najednou svitlo, že je to stoh sena, přímo uprostřed pole. Málem se zhroutil úlevou: místo strašidla našel místo k odpočinku. Klopýtal oraništěm, půda byla tak měkká, že zakopával a několikrát div nespadl. Pak sebou plácl do sena na závětrné straně hromady a zavrtal se do něj i s cestovním vakem. Byl hrozně vyčerpaný. Spánek přišel rychle. Přestože se někde blízko ozvaly další skřeky, už se nevzbudil.

Probudila ho tupá bolest v levém rameni, kousek od místa, kam ho střelili. Zkusil si rameno promnout, ale bolest tím jen zesílila. Pořád byl velice unavený. Měl za sebou první noc o samotě. Opatrně se vyhrabal ze svého pelíšku v seně a rozhlédl se. Bylo časné ráno, slunce ještě úplně nevyšlo. Proti bledé obloze se rýsovaly obrovské větrné mlýny, jako by pochodovaly k horizontu na východě v dlouhých, neuspořádaných řadách. I když ho nekonečná rovina udržovala ve střehu, uvědomil si, že by si díky ní zároveň hned všiml, kdyby ho někdo pronásledoval. Kam až v tom kalném ranním svítání dohlédl, nikde se nic nehýbalo. Ani na silnici, ani v okolních polích. Jen velká křídla větrných mlýnů se otáčela.

Přesto jej poháněl strach, že narazí na hlídku z Přeslenu, a tak se něco přes hodinu lopotil po polích. Bořil se do měkké hlíny, což jej brzy velmi unavilo, takže musel přejít na silnici. Šel dál a dál, ale nikoho nepotkal. Po nějaké době došel k místu, kde silnici křížila pěšina. Na křižovatce byla jediná značka a ukazovala po směru silni-

ce. *Klobouková cesta*, stálo na ní. Jde tedy správně do Vysokých Klobouků a bude se této silnice držet.

Nastal neobvykle teplý den. Jihovýchodní větřík příjemně osvěžoval, i když zavazadla a výstroj tížily víc a víc. Cestovní vak mu drtil záda, a proto se rozhodl, že ho potáhne za popruhy. Kovová kostra za ním vyrývala brázdičku v písku. Kráčel dál s vytrvalostí na svůj věk nezvyklou, myšlenkami se upnul k cíli, Vysokým Kloboukům. Často odpočíval a vždycky se pokradmu rozhlížel kolem místa, kde se na chvilku posadil. Zjistil, že není tak úplně sám: v pevně ohrazených pastvinách bučely a přežvykovaly krávy, všude bylo plno ptactva – straky skřehotaly, skřivánci pronikavě pozpěvovali, třasořitky čiřikaly. Jen vlaštovky poletovaly většinou tiše, tu a tam vydaly nějaký poplašný skřek a chytaly bzučící a cvrkající hmyz. Zdálo se, že nejoblíbenější potravou ptactva jsou lahvářky. Tyhle tlusté černé mouchy z teplejších severních zemí nepřestávaly Rosamundovi bzučet kolem obličeje, krku a hlavně uší. Mohl je odhánět, jak chtěl, zuřivě kolem sebe mávat a dělat kšá!, ale ty otravné trapičky nedaly pokoj. V jednu chvíli se schoval, neboť si myslel, že zahlédl, jak si to přes pole nalevo od něj štráduje nějaký člověk – asi sedlák. Nebyl si však jistý, kdo nebo co to je, a bál se zavolat. Jinak byla cesta až děsivě liduprázdná, nikdo po ní nešel ani nejel. Vzhledem k tomu, že vyrůstal ve stísněném přecpaném sirotčinci věčně obklopen lidmi, snil o prostoru a samotě jako o něčem krásném a nedostižném. Nyní ve své osamělosti a úzkosti zatoužil, aby se raději mohl zase někde tísnit.

Dál, dál, vpřed! Musí dojít do Vysokých Klobouků.

Naštěstí měl ještě pořád dost jídla, aby nepropadal zoufalství. Jeho dnešním hlavním chodem bylo jakési bláto, dříve sušené houby, a rozmočený žitný chleba připomínající lepidlo. Křampalín kdysi prohlásil, že hlad je nejlepší kuchař, a Rosamunda s ním nemohl než souhlasit,

když si na té nemastné neslané patlanici pochutnával. Jeho večeře byla dostatečně mokrá, takže zahnala i žízeň. To bylo důležité, protože sice měl co jíst, ale zbývalo mu pouze málo vody. Před cestou si naplnil čutoru tmavou vodou z Humoru a snažil se, aby s ní na cestě vystačil. Chutnala jako kompostované listí, a přesto jí už na

konci toho nečekaně horkého dne zbývala jen trocha na dně. Nevěděl, co se bude dít, až mu voda dojde, ale tušil, že to bude zlé. Před západem slunce uviděl v dálce u cesty nějaké remízky se stromy a doufal, že by tam mohla být i voda. Když k nim došel, vodu neobjevil, a tak pokračoval v cestě. O míli dál se uvelebil ke spánku v rozsoše vzrostlého trnovníku a dopil poslední hlt.

Schoulil se v úkrytu na osamělém stromě a díval se do houstnoucí tmy se vzrůstajícím neklidem. Nepojmenovatelný strach, že kolem něco nebo někdo slídí, zvětšoval okolní stíny a jemu se zdálo, že se pohybují. Nepřátelská noc ho tížila, v dálce bylo slyšet spoustu strašidelných zvuků, a tak se rozhodl zahánět strach tím, že si bude pobrukovat veselé uklidňující písničky, které vždycky zpívala Verlína, když nějaké dítě v útulku plakalo. Ale i přesto jej hustá tma skličovala. Tiše si broukal, ochraptělý žízní, až se nějak ukolébal ke spánku.

Vyrušil ho nějaký zvuk. Bylo časné ráno, obloha bledá a vzduch ještě chladný. Bolelo ho v krku, ale přežil druhou noc.

Ten zvuk se ozval znovu, zvláštní, neobvyklý v těchto místech.

Rosamunda si rychle protřel zalepené oči a naslouchal. Ranní zpěv ptáků vítajících nový den – to nebylo to, co jej vzbudilo; bzučení lahvářek, které čekaly, až Rosamunda opustí svou trnitou skrýš – to taky nebylo ono. Pak se ten zvuk ozval znovu, neustával a stále sílil: cinkavé vytrvalé *klap-klap-klap* a pak, zcela neomylně, zafrkání koně.

*Mušketýři z Přeslenu jdou po mně!* Otočil se a co nejopatrněji natahoval krk, aby zahlédl skrz propletené trnité větve své pronásledovatele. Opíral se o loket, krk si už div nepřetrhl, a vtom něco uviděl. Ale nebyla to hlídka mušketýrů, byl to landauer – čtyřkolový kočár s plátěnou střechou tažený silným hnědým koníkem. Kočí měl zdálky viditelný velký hrb, obličej mu zakrýval vysoko vyhrnutý límec tmavého kaštanově hnědého pláště a velký tříroháč téže barvy. Za ním si hověl pasažér. Rosamunda neviděl, jestli je to muž nebo žena, zahlédl však kousek tak pěkného oblečení, že mohl jeho vytříbený styl poznat i ze své skryté pozorovatelny. Když se kočár přiblížil, elegantní pasažér zvolal jasně zvonivým ženským hlasem, pro-

zrazujícím vzdělance: „Tak tedy zastav, když musíš! Víš, že mám naspěch, musím tam být včas a nechci se znervózňovat kvůli nějakým dohadům nebo tušením. Ale jak říkám, zastav, pokud se tím upokojíš!“

Kočár zastavil přímo pod trnovníkem.

Rosamunda ztuhnul.

Nastalo ticho, které brzy přerušil zvučný hlas té ženy. „No tak běž, já počkám!“

Kočí poslušně sestoupil z vozu a začal se pátravě rozhlížet. Přitom odhalil svou tvář – nebo to, kde měl mít tvář. Místo ní se však objevila dřevěná bednička s několika malými kulatými otvory vpředu a dvěma většími po stranách, kterou měl připevněnou k hlavě silnými koženými řemínky. Stenikon! Rosamunda jen vyděšeně zíral. Ten kočí je *lír!* Věděl, že lírovi nelze utéct: stenikon odhalí pach každého živého tvora, velkého či malého, v okruhu jedné míle nebo i větším. A co víc, o lírech se říkalo, že vidí věci, které obyčejný člověk nevidí, že dokáží odhalit jakékoli tajemství a propátrat skrytá místa. Kočí s hranatou tváří pomalu došel k trnovníku a nahlížel mezi větve, kýval hlavou, natahoval krk a posléze zůstal nehybně stát. Rosamunda tajil dech a ležel bez hnutí, každý nerv a sval měl napjatý. Vyčkával.

Kéž by tak neztratil svou hůl! Jak litoval, že se mu odpuzovací soli rozpustily!

Kočí se nakonec vrátil ke kočáru a něco své elegantní pasažérce říkal, protože ta se vyklonila a oba pokyvovali hlavami, chvílemi hodně důrazně. Očividně se na něčem domluvili, protože žena vystoupila, upravila si své vybrané oblečení a hrdě vzpřímená došla k místu u trnovníku, kde předtím stál ten lír. Měla nádherný přepychový plášť tmavočervené barvy, neobvykle střižený a zapnutý po straně na knoflíky a přezky, a jezdecké boty z leštěné černé kůže, jaké Rosamunda ještě nikdy neviděl. Plášť byl dlouhý a při každém kroku se nádherně zavlnil a šustil, jak se blížila.

Zastavila se a přimhouřenýma očima se neurčitě zadívala do houští. „Říkáš *tady?*“ zeptala se a podívala se přes rameno na líra. Kaštanové vlasy měla za temenem spíchnuté do drdolu hřebínkem s tenoučkou jehlicí, která končila v zahnutých špičkách korunky.

Dlouhé lokny uvolněných vlasů se jí ve vánku pohupovaly kolem obličeje.

Zamračila se.

Vzdychla.

Naklonila se dopředu. „Ty tam, mrňousi," zavolala docela tiše.

„Nemáme vůbec v úmyslu ti ublížit, tak přestaň dělat, že tam nejsi, a slez!"

Možná mluví pravdu? Možná má vodu? Rosamunda se užuž chystal slézt, když vtom ho někdo chytil za nohu a pevně stiskl. Proti své vůli vykřikl a kopl druhou nohou. I tu mu někdo chytil a vytáhl ho z jeho skrýše do oslnivě jasného rána. Visel hlavou dolů – s cestovním vakem a vším ostatním – v železném sevření kočího. Vykvikl jako selátko, divoce sebou škubal – ale ať se kroutil a svíjel sebevíc, sevření nepovolilo a on pořád visel hlavou dolů.

„Pusťte mě, vy *hulváte!"* prskal a použil toho nejsilnějšího slova, které ho v té pozici napadlo.

Muž s dřevěným obličejem si jeho urážky nevšímal a odnesl ho k silnici, kde ho držel tak, jako rybář drží právě chycenou mrskající se rybu. Rosamunda sebou nepřestal škubat a zmítat.

Elegantní žena k němu přistoupila, jako když se někdo přiblíží ke zkrocenému hadovi.

„No tak," pravila konejšivě, „postav ho na zem, Licurie. Řekli jsme, že mu neublížíme, tak bychom to neměli dopustit, ne?"

Jakmile měl Rosamunda volné kotníky, divoce zastříhal nohama, aby se ujistil, že je má opravdu volné, udělal kotoul a vyskočil. Rozhlédl se nalevo i napravo s nadějí, že by mohl uprchnout. Žena si ho dlouho pozorně prohlížela a on se pod jejím laskavým pohledem uklidnil. Nebyl už tak malý, aby si neuvědomil, že ta dáma je nadpozemsky krásná, ale v její krase bylo cosi tvrdého a *temného.* Pak si všiml malého modrého znaménka nad jejím levým okem – spura ve tvaru diamantu! Byla to *lahzarka* – jedna z těch slavných bojovníků proti příšerám, kteří odjížděli někam daleko, aby tam na nich provedli tajné operace, takže pak byli schopni dělat podivné a hrozné věci a bojovat s příšerami. Ihned mu bylo podle té spury jasné, že ta elegantní žena má zvláštní nadání vytvářet elektřinu a blesky a zacházet s nimi.Takovým lahzarům se říkalo fulgaři.

Fulgarka se usmála. Rosamundu ovanula její vůně – sladká a zároveň trochu slaná a ostrá.

„Dobrý den, človíčku," řekla tím nejlaskavějším hlasem. „Jmenuju se Evropa. *Toto* je moje faktótum," ukázala na kočího s dřevěnou hlavou. „Jmenuje se Licurius. A jak říkají tobě?"

Rosamunda neodpověděl.

Evropa našpulila rty, podívala se na Licuria a vzdychla. „Jak už jsem řekla, opravdu ti nemáme v úmyslu ublížit. Věř mi, *človíčku*, pro nás nejsi příliš důležitý. A ublížit ti, to by mě stálo víc námahy než ti pomoci." Zasmála se neveselým smíchem a pak zvážněla. „Víš, já si myslím, že když chceš někomu ublížit, musí ti na tom obzvlášť záležet, aby se ti chtělo vynaložit tolik námahy. Tak a teď mi řekni, jak se jmenuješ, a potom mi vysvětli, co tady takový kluk jako ty dělá, tak daleko v polích a bez klobouku?" Vědoucně se usmála a byl to úsměv, který mohl být zlý, anebo přátelský, podle toho, co bude následovat.

Rosamunda chvilku uvažoval, co má udělat. Nakonec se nechal obměkčit a řekl: „Jmenuju se Rosamunda Zaknihovaný a klobouk jsem ztratil v řece."

„Dala jsem ti šanci, chlapče!" Evropa najednou vypadala, že se velice zlobí, ale potlačuje hněv. „Jestli mi tu chceš vykládat nějaké nesmysly, můžeme se ihned rozloučit!" Otočila se na podpatku k odchodu a lem pláště se rozvlnil.

„Spadljsemzlodiplujícídovysokýchkloboukůadoplavaljsemnabřeh!" ustrašeně ze sebe vychrlil Rosamunda jedním dechem. A překotně pokračoval: „A opravdu se jmenuju Rosamunda a vím, že to není vhodné jméno pro kluka, ale dali mi ho, když jsem byl malý a nemohl jsem se bránit, a teď jsem tak zapsán v úřední knize a nedá se s tím nic dělat..."

Evropa stála mlčky, naklonila hlavu na stranu a zkřivila tvář.

„Jsem sirotek – nalezenec – a mám se hlásit ve Vysokých Kloboukách do zaměstnání a teď jsem asi zabloudil a nemám žádnou vodu a... a..." Rosamundovi se zachvěl hlas, už měl na krajíčku slzy a opouštěla ho veškerá odvaha. Navíc na sebe prozradil víc, než chtěl. Byl si jistý, že kdyby ho teď viděl pan Fransitart, zdrceně by kroutil hlavou.

„Aha.“ Fulgarka chvilku uvažovala. „Máš na sirotka dost pěknou výstroj. Neukradl jsi ji náhodou?“

„Ne, madam!“ Rosamunda se polekal a zároveň ho to urazilo.

Fulgarka pokrčila rameny. „Ať je to tak nebo tak, můžu ti přece jen pomoci. Pokud potřebuješ vodu, v kočáře je jí dost.“ Na okamžik se zamyslela a pak se zvláštně, lišácky usmála: „Mohla bych tě dokonce do Vysokých Klobouků dovézt, pokud si to přeješ, ale musím si předtím ještě vyřídit nějakou záležitost. Co říkáš, Licurie? Máme tomuto ztracenému, pěkně oblečenému sirotkovi vypomoci? Člověk nikdy neví a vzhledem k tvému špatnému zraku se nám můžou jedny pozorné oči navíc cestou hodit.“

Licurius krátce přikývl.

„Tak jedeme!“ Evropa se nepřestala trochu vítězoslavně usmívat.

Nasedli do kočáru, všichni tři – Licurius pomohl dámě nastoupit – a rozjeli se znovu po Kloboukové cestě. Rosamunda si v duchu šťastně zpíval, když se dosyta napil vody a pole ubíhala dozadu. Ať si kdo chce co chce říká, podle něj teď byli lahzaři ti nejlepší lidi, jaké kdy potkal.



# SMUTEK NA ŽÍHANÉM MOSTĚ

**bleskomet** (podst. jméno) dva až tři metry dlouhá tyč, prut či hůlka, pevně omotaná po celé délce měděným drátem a zakončená měděným, mosazným nebo železným fulguritem. Jde o delší ze dvou tyčí zvaných fulgaris; kratší tyč se nazývá fáze. Bleskomet fulgarům umožňuje udělovat smrtící rány, a přesto zůstávat mimo dosah protivníka.

Jízda v landaueru skýtala to největší pohodlí: sedadla byla měkká a pružná, vnitřek kočáru byl potažen silnou lesklou kůží v téměř stejném tmavočerveném odstínu, jako měl Evropin přepychový plášť. A bylo tam skutečně tolik čisté vody, kolik Rosamunda potřeboval, uložené v sedlových brašnách z naleštěné černé kůže, které byly zavěšeny vzadu na kočáru. Bylo tam také několik lahví klaretu, nějaký levnější druh, jak ho Evropa informovala, smíchaného s jablečnou dření. „Ale ten není pro malé kluky!“ upozornila ho. Rosamunda každopádně považoval tento způsob cestování do Vysokých Klobouků za nejlepší, jaký se mu mohl naskytnout.

Nedlouho poté, co vyrazili, přejeli malou dřevěnou lávku, pod níž vesele bublala voda, pravděpodobně zavodňovací příkop pro pole. Rosamundovi by poskytl dost vody k uhašení jakékoli žízně a nebylo to tak daleko po silnici, aby zemřel žízní, než by býval k příkopu došel. Napadlo ho, že kdyby se býval statečně vydal dál po cestě, mohl se nakonec obejít bez cizí pomoci. Podivil se, jaké zvláštní náhody život přináší.

Evropa zpočátku vesele hovořila. Mluvila o počasí a pak o tom, co nosí ženy v Konsidýnu, druhém největším císařském městě daleko na jihu. Napovídala toho dost a většinou mluvila o sobě: o skvělých vítězstvích nad děsivými vrypouny a o ještě větších vítězstvích nad jistými „hloupými bohatými hňupy,“ jak je nazývala – ať to byl kdokoli, Rosamunda tomu všemu moc nerozuměl, ale co nejzdvořileji


PERLİK

přikyvoval a tvářil se, že pozorně naslouchá. Během svého povídání mu nabídla vybrané lahůdky, jaké viděl jen v těch nejlepších cukrárnách v Boschenbergu. Různé druhy oříšků, kousky syrového nasoleného masa – gazelí, kozoroží, tulení –, všechno jemně ochucené vzácným kořením, sušené ovoce – broskve, podivné žluté trojúhelníčky, jimž říkala „ananas“ a které chutnaly tak zvláštně a byly tak lahodně sladké, že jim nemohl odolat. Nejvíce ho zaujala spousta tmavomodrých scvrklých kuliček. Zeptal se, co to je.

„*Tohle?* To jsou přece berůvky,“ řekla jakoby nic, ale Rosamunda jen vykulil oči. Ta ale musí být bohatá! Berůvka byla naprostou královnou potravin na cestu: jedna malá sušená berůvka sice nezahnala pocit hladu, ale dodala i dospělému člověku energii skoro na celý den! Berůvky rostly ve velmi vzdálených, garamných končinách a jejich pěstování a obchod s nimi byly bedlivě střeženy. Byly proto nepředstavitelně drahé, ale tady, v tomto luxusním landaueru, jich bylo tolik, že představovaly malé jmění.

„Můžu si jednu vzít?“

Evropa se na něj udiveně podívala. „Ovšem. Máme je přece k jídlu – ale nejez jich moc, ať ti z nich neuletí hlava a nezačneš dělat nějaké vylomeniny.“

Vzal si jenom jednu a nejdříve si ji pozorně prohlížel. Scvrklá bobule, malá jako nehet jeho malíčku, zbarvená asi jako zkažená švestka. Na pohled nic moc. Rychle si ji strčil do pusy. Chutnala nevýrazně, až ho to zklamalo, ale když ji spolkl, zalechtalo ho v břiše a do hlavy mu stoupalo zvláštní teplo. Vesele zamrkal a zasmál se. Změnil názor: berůvka mu najednou chutnala nejvíc ze všech věcí, které kdy jedl. Pocítil náhlý příval energie a dobré nálady a začal sebou vrtět a poposedávat na sedadle.

Evropa jeho počínání pobaveně sledovala. „Účinkuje to báječně, že?“ poznamenala.

„A jak, madam! Teď bych dokázal doběhnout do Vysokých Klobouků a zpět!“ vyhrkl nadšeně.

„No no...“ Zatvářila se trochu uštěpačně. „Jen nezajdi moc daleko.“

Poněkud ho to zpražilo, ale berůvka byla tak dobrá, že dlouho skleslý nezůstal. Začal si prohlížet vnitřek kočáru a zkoumal jeho polstrování. Na sedadle vedle něj ležela nějaká nenápadná truhlička – kufřík, dalo by se říci. Dost velký a podlouhlý, zářil černým lakem. Rosamunda pohladil hladký povrch, ale rychle odtáhl ruku, protože měl pocit, že z truhličky vyzařuje jakýsi neurčitý děs.

Evropa jej hned přísně napomenula: „Nesahej na to, to není nic pro tebe!“

Přemístila bedničku mezi sebe a stěnu kočáru. „Neříkali ti v sirotčinci, že zvědavé oči shnijí ve svých důlcích a nenechavé prsty odumřou až ke kořeni?“

Fulgarka poté zmlkla a přestala si Rosamundy všímat. Tvářila se mrzutě, upírala pohled na vzdálené mlýny a jednotvárnou rovinu, měla loket opřený o koleno a rukou si podpírala bradu. *„Nesnáším* tohle místo...,“ zamumlala. Dlouho pak nepromluvila.

Rosamunda nevěděl, co na to říct, a seděl celý zmatený. Nakonec jí nabídl její vlastní berůvku, myslel si, že by ji mohla přivést do lepší nálady, ale ona se na ni bez zájmu podívala, zamračila se a znovu upadla do své nevšímavosti. Rosamunda si najednou bolestně uvědomil, jak je kolem něj všechno cizí, včetně těch dvou neznámých lidí, s nimiž cestuje v kočáře. Seděl a skoro se nehýbal a byl velmi, velmi zamlklý.

Později začalo pršet a zdálo se, že déšť Evropě výrazně zlepšil náladu. „To je mnohem lepší,“ zasmála se. Narovnala se a zavolala na Licuria: „Bojové počasí, Dřevohlave! Jen houšť!“

Rosamunda opět nechápal, o čem to mluví. Licurius si nevšímal ani jí, ani počasí – vypadalo to, že si nevšímá skoro ničeho.

Evropa zvedla širokou plátěnou střechu podobající se baldachýnu, takže na ně ani na plyšové polstrování nepršelo. Licurius vpředu na kozlíku moknul, nijak jej to ovšem nevyvedlo z netečného klidu, s kterým řídil landauer. Rosamundovi se to moc nelíbilo a vzpomněl si, jak madam Opera ponižovala a trápila Verlínu. Nedokázal pochopit, jak někdo může mít všechno, co potřebuje, a určovat druhým, co mají a co nemají.

Ačkoli se fulgarčina nálada rychle zlepšila, strávili zbytek dne mlčky a v dešti, takže se Rosamunda pustil do čtení svého ohmata-

ného průvodce. O oblasti, kterou projížděli, se tam mnoho nepsalo, dozvěděl se jen to, že se jmenuje Na Vidrholci, že zdejší půda je velice úrodná a pěstuje se zde především salát a jahody, i když neviděl ani jedno, ani druhé. Když se začalo smrákat, zastavili, aby přenocovali, ale pořád pršelo. Mezi mraky bylo místy vidět ohnivě oranžovou oblohu, slunce zapadalo a jeho zář se odrážela od obřích, vysokých oblak. Licurius v té zvláštní žluté záři obstaral koníka, vyhřebelcoval jej a připevnil mu k uzdě pytlík se žrádlem. Pak kolem jejich malého tábořiště rozestavil kornoutky s jedolenty, načmáral klackem do hlíny nějaké podivné značky, mezi nimiž vynechal vždycky kousek místa, a rozdělal malý ohníček ze dřeva, které si vezli s sebou. Když se plamínky vesele rozhořely, zavěsil nad ně malý kotlík. Potom si připravil lůžko pod kočárem.

Evropa na něj zavolala zpod baldachýnu, do něhož nepřestával tiše ťukat déšť: „Asi za dvacet minut budu chtít odvar, ale ať je dobře rozmíchaný a správně teplý.“

Vrhla na Rosamundu rychlý rozzlobený pohled, pak vzala tu obyčejně vyhlížející truhličku, která předtím způsobila takové napětí, a podala ji Licuriovi, málem tajnůstkářsky. Obratně pomocí křesadla zapálila olejovou lampu, otevřela přihrádku pod svým sedadlem a vytáhla velkou knihu v plátěné vazbě. Vzala tužku a začala do knihy něco čmárat. Pobrukovala si při tom nějakou melodii. Po chvilce se na Rosamundu ostře zadívala a bez obalu se zeptala: „Víš, kdo jsem, chlapče, viď?“ Ukázala koncem tužky na své malé modré znaménko ve tvaru diamantu nad levým obočím. „Víš, co je *tohle?*“

Rosamunda nevěděl, co na to říct. „Já... ehm... ehm...“ Najednou se styděl mluvit o jejím zaměstnání, jako by to bylo něco hodně osobního, až zahanbujícího. Nakonec přikývl. Její netrpělivý pohled byl daleko horší, než jaký mívala madam Opera.

„A co je to?“ naléhala.

Rosamunda zrudl a přál si, aby byl na hony daleko. „Jste lahzarka,“ zamumlal.

„Cože jsem?“

Rosamunda už chtěl obrátit oči v sloup, ale rozmyslel si to. „Fulgarka, bojujete proti příšerám. Umíte jiskřit a dělat blesky.“

Evropa se zasmála, pak se napřímila a hrdě zvedla hlavu. „Já raději říkám teratoložka nebo pugnátorka. Ale dobrá, můžeš to nazývat i tak. Nepochybně jsi o nás slyšel – jací jsme podivíni, jak z nás jde strach, jak se vy, obyčejní lidé, bez nás nemůžete obejít. Hmm? Ano, je to všechno pravda, a je to ještě horší. Můj život je plný násilí. Chtěl bys žít život plný násilí, človíčku?“

Rosamunda obezřetně zavrtěl hlavou.

„A co život plný dobrodružství? To by se ti líbilo? Začít ve Vysokých Kloboukách nějaký dobrodružný život?“

Rosamunda chvilku přemýšlel, sklopil pod pohledem jejích oříškově hnědých jiskrných očí hlavu a nakonec pokrčil rameny.

„Chm!“ Evropa našpulila rty. „Zajímalo by mě toto: kde končí dobrodružství a začíná násilí? Dej mi na to odpověď a oba budeme moudřejší.“

Fransitart měl přece jenom pravdu: lahzaři jsou prazvláštní lidé, ve kterých se lze jen těžko vyznat. Rosamunda zalitoval, že přijal její pomoc. Opět nevěděl, o čem ta žena mluví, a už vůbec nevěděl, co jí má odpovědět.

V tom okamžiku přistoupil ke kočáru Licurius a nesl cínový kotlík plný něčeho, co připomínalo hustý černý olej. Kouřilo se z toho a čertovsky to páchlo. Rosamundovi se obrátil žaludek, sotva to ucítil, ale Evropa odložila knihu, vděčně převzala nádobu a obrátila do sebe její obsah způsobem, který by madam Opera nazvala „nehodným pravé dámy“. Rosamundovi se opět sevřel žaludek, když viděl, jak fulgarka dopila i poslední kapku a spokojeně si oddechla.

„Teď je mi mnohem líp,“ usmála se a ukázala zuby potřísněné tou černou tekutinou. Podala prázdnou nádobu trpělivě čekajícímu Licuriovi. Vyndala si z vlasů hřebínek a jehlici a hedvábné kaštanové kadeře se jí rozvlnily po zádech. Zhasila lampu, zabalila se do pokrývky a bez jediného dalšího slova usnula.

V té chvíli zaplavil Rosamundovy smysly jiný zápach: lír zapálil kornoutky s odpuzovacím prostředkem a nad tábořištěm se mísily nezvyklé pachy. Rosamunda se s ničím takovým dříve nesetkal a cítil se dosti mizerně. V hlavě mu bušilo a zmocnila se ho naléhavá touha utéct. Muselo na něm být poznat, že mu není nijak dobře, neboť si byl jistý, že si ho Licurius zpod své dřevěné masky pozorně prohlíží.

Rosamunda si kolem obličeje a krku omotal šálu, jako by mu bylo zima, ale chtěl tím jen ztlumit zápach kouře. Zároveň se však snažil chovat jakoby se nic nedělo.

Avšak lír se u něj zastavil a naklonil se k němu.

Rosamunda neměl pochyb, že slyší, jak lír čmuchá: nenápadně, ale zcela určitě nasával pachy.

Potom poprvé od jejich setkání promluvil: „Je ti *dobře*, chlapče?“ Hlas zněl sípavě, byl to jakýsi syčivý šepot, protože stenikon tlumil zvuk, i když v něm byly otvory. „Vypadáš, jako by se ti dělalo zle. Je všechno v pořádku? Dělá ti zle zápach z našich jedolentů?“

Rosamunda měl z prázdného pohledu toho muže mnohem větší strach než z divokého chování fulgarky a jen se více schoulil do šály. Nevěděl, jestli má přikývnout, anebo odmítavě zavrtět hlavou, a tak jen horlivě učinil nějaký nejasný pohyb.

„Divně mi páchneš. Víš? *Ssssss*... divně sssmrdíš...“ Lír se naklonil ještě blíž. „Odpověz, chlapče, nebo máš strach, s takovým *krásným* jménem?“

Rosamunda na okamžik ztratil řeč a několikrát zmateně zamrkal. *Co je na tom špatného, že divně smrdí?* „Já se nedi-nedivím, pane, že smrdím. Už jsem se přes týden nekoupal. A koupel v řece to určitě jenom zhoršila.“

„*Sssss!* Vím, jak ssssmrdí řeka, ty drzoune!“ obořil se na něj Licurius a třásl se nevysvětlitelným hněvem. „I jak ssssmrdí nemyté tělo.Ty nesssmrdíš řekou ani šššššpínou. Sssssmrdíš divně! *Sssss*...“

„Já...“ Kdy už ho ten chlap nechá na pokoji! Co je mu do toho, jak páchne? Poprvé od odchodu ze sirotčince si Rosamunda vzpomněl na Fransitartův nůž, který měl pořád v pouzdře zavěšený na bandelíru. Přemýšlel, jestli bude nucen nůž použít na svou obranu. Bylo to strašné pomyšlení – hůl je jedna věc, ale nože a další sečné a bodné zbraně, to je něco úplně jiného. „Pan Fransitart mi říkal, že lidé z různých měst jedí různá jídla, takže pak si navzájem *divně* smrdí.“

„Jissstě.“ Lír si přejel po krku rukou v černé rukavici. Nepřesvědčilo ho to.

Evropa sebou neklidně zavrtěla, pak se k nim obrátila a vmísila se do jejich rozhovoru svým tichým hlasem. „Nech ho být, Licurie.

Každý má svá tajemství. Možná by se tě měl zeptat *on*, zeptat se slavného líra, na jistou frestonskou dívku...“

Po těch slovech Licurius k Rosamundově velké úlevě poodešel k ohništi, uhasil oheň a zalezl si na lůžko pod landauerem. Už dal Rosamundovi pokoj. Ale ten stejně ještě dlouho ležel s očima dokořán otevřenýma a cítil se v ještě větším nebezpečí, než když byl sám ve stohu nebo v koruně trnovníku. Dokonce jej tentokrát nepotěšila ani Phoebe, která se objevila v trhlině mezi mraky.

Cítil se hrozně osamělý.

Následujícího dne po podivném večerním rozhovoru si lír Rosamundy opět vůbec nevšímal, stejně jako předtím. Evropa znovu vypila svou černou břečku, Rosamunda se šel na chvilku projít, aby se protáhl, a pak znovu vyjeli, tentokrát do husté mlhy. Dopoledne se páry roztrhaly, den se vyjasnil a krajina se začala měnit. Půda byla kamenitější, pole menší a bylo jich méně a cesta stoupala do kopce, až se ocitli na skalnatých, neudržovaných pahorcích nad lesnatým údolím. Dolinu vyplňovaly velké porosty zelených buků a rozsochatých borovic a cesta nyní vedla právě tam. Déšť vyhloubil do Kloboukové cesty široké koleje, jak stékal do údolí, takže jízda byla nebezpečná a Licurius musel slézt z kozlíku a opatrně vést koně za uzdu.

Evropa se mračila nad rozbahněnou vozovkou. „Cesta přešla v močál, ať neztratíš škrpál,“ vzdychla, popíjela klaret a cucala – ze všech těch dobrot – kousek kamenné soli. Když dopila sklenici, podívala se poočku na svého mladého spolucestujícího a najednou se naklonila a vzala jeho malé ruce do svých.

Rosamunda se lekl a odtáhl se, neboť netušil, co může očekávat. Lahzarka mu roztržitě hladila klouby prstů, a byť byl její dotek měkký jakoVerlínin a stisk jemný, moc dobře věděl, že by mu mohla dát elektrickou ránu nebo něco ještě horšího.

Usmála se. „Omlouvám se za včerejší chování svého faktóta,“ řekla tiše. „Je to zvědavec, což mně většinou slouží k dobrému. Bohužel někdy působí jako... *blázen*, dalo by se říct. Nevšímej si ho, není nebezpečný.“

Rosamunda se nedivil, že takové sebevědomé a mocné fulgarce se Licurius může zdát neškodný. Ale jemu, malému klukovi, to tak vůbec nepřipadalo.

„Teď mám na chvilinku nějakou práci.“ Evropa pustila jeho ruce, až to plesklo, a opřela se. „A tebe to možná poleká, ale neboj se: už to dělám dlouho.“ Odmlčela se, zadívala se na nebe a poklepávala si dlouhým elegantním prstem na rty. „Hmmm, možná až moc dlouho. Ale ty se neboj, nic se ti nestane.“

Rosamunda se rozhlédl. „Budou tu *příšery?“* špitl.

Evropa se rozesmála veselým zvonivým smíchem, zatímco vjížděli do příšeří prastarých skalních převisů. „Jemináčku, *vždycky* jde o příšery!

„Opravdu? *Vždycky?“* Rosamunda se narovnal.

Evropa vážně přikývla. „Bohužel ano.Tady a tam, prostě všude – lidi z města o tom ani nevědí. Všude v těchhle oblastech se potulují vrypouni a číhají bahňáci. Však hle! Žádný strach! Evropa je změní v prach!“ zakončila, pohrozila rukou a zasmála se.

Rosamunda zamrkal.

Světla ubývalo, i když ještě nebylo ani poledne, protože cesta se nořila hlouběji a hlouběji do lesa – obklopovalo je tmavozelené přítmí naplněné tajným očekáváním a sotva slyšitelným mumláním. Obrovské věkovité kmeny odhalovaly silné uzlovité kořeny porostlé mechem a cesta plná spadaného listí se mezi nimi všelijak klikatila a zatáčela. Rostly tu roztroušené kolonie hub – vysoké a tenké žampiony, velké placaté muchomůrky, malé červené houbičky, o nichž Rosamunda věděl, že jsou jedlé a chutné a že se zároveň hodí k výrobě určitých jedolentů, a baculaté pýchavky, které se chystaly puknout. Všude bujelo kapradí, dokonce i na stromech, a tenké šlahouny myrty mezi ním bojovaly o přežití.

Rosamunda nikdy nic takového neviděl a divoký prales mu připadal nádherný, krásnější než kterýkoli z boschenberských upravených parků. Rosamunda měl pocit, že je odevšad něco sleduje jako nevítané vetřelce. Bylo to garamné místo: takové, kde rády pobývají příšery.Ten vše prostupující pocit kazil krásu lesa a padal na návštěvníka jako tíseň. Otřásl se a zalistoval v průvodci, namáhal zrak, aby vůbec mohl číst. Podle knihy právě vjeli do Žíhaného lesa.

„Co tam píšou?“ zeptala se Evropa trochu moc nahlas. Upravovala si vlasy do drdolu, v kterém je měla i předchozího dne.

„Jen jsem se díval, kde jsme,“ řekl Rosamunda.

Lahzarka se zasmála. „To jsem ti mohla říct sama. Toto,“ – ukázala rozmáchle rukou kolem sebe – „je *Grintwoode*... neboli Žíhaniště, jak tomu místní říkají. Jsme na nejsevernější hranici Malých mokřin, západního výběžku Morousovska, před chvilkou jsme vjeli na svrchované území Vysokých Klobouků.“ Ukázala jehlicí zakončenou vraními nožkami na knihu a pak si ji zase vetkla i s hřebínkem do vlasů. „Myslím, že to tak v té knize najdeš.“

Průvodce to potvrdil. Na Rosamundu to udělalo velký dojem.

Zatvářila se znuděně a vzdychla. „Už jsem tu byla. Je to protivné místo.“

Licurius za okamžik zastavil kočár v zatáčce, kde cesta začala klesat ještě prudčeji dolů, vinula se přes zvlněné pahorky a nakonec mizela dole za úbočím jednoho kopce. Sestoupil z kozlíku a šel k zadní části kočáru. Rosamunda slyšel nějaký šramot a bouchání. Pak se lír objevil na Evropině straně kočáru s dlouhou, jako palec silnou tyčí, která měřila něco přes tři metry a byla pevně omotána měděným drátem. Byl to bleskomet. Rosamunda o nich slyšel a četl, ale nikdy žádný na vlastní oči neviděl. S úžasem na něj hleděl.

*Určitě se chystá do boje*. Rosamundovi se rozbušilo srdce rozčileným očekáváním.

Lahzarka s milým úsměvem převzala bleskomet a položila ho přes obě sedadla tak, že jeden konec přečníval přes okraj kočáru. Pak vyndala něco ze svého střeženého černého kufříku a vložila si to do pusy. Pomalu a se znechuceným výrazem to žvýkala. Licurius během jejích očividně nezbytných příprav znovu vyskočil na kozlík a pokračovali v jízdě. Cesta vystlaná jehličím prudce klesala úvozem kolem úbočí kopce a stáčela se stále víc doprava. Rosamunda z vyvýšeného místa viděl, že brzy dojedou ke kamennému mostu, který vedl přes úzkou rokli připomínající hradní příkop.

Evropa dožvýkala sousto a vážně se na svého malého pasažéra podívala. „Tak, už to brzy začne. Ty mi teď musíš slíbit, že zůstaneš v kočáře, ať se děje, co se děje. Slibuješ?“

Rosamunda celý bledý a s vykulenýma očima přikývl. „Ano, madam.“

„To jsem ráda.“

Cesta se na chvíli ponořila do dolíku, když přejížděli říčku, a přeběhla malý pahrbek, jehož úbočí byla porostlá pokroucenými borovicemi. Za ním a dole vedla širokou travnatou mýtinou s vyvrácenými pahýly stromů a potom se zase zúžila před mostem, který se klenul pevným elegantním obloukem přes úzkou roklinu. Když dojeli na konec mýtiny, Rosamundovi se zdálo, že slyší nějaké dunění, něco jako pomalý dusot, ale jistě to nevěděl.

Licurius zastavil kočár a ještě jednou slezl z kozlíku. S uctivou úklonou podal Evropě ruku, když vystupovala. Dusot byl nyní zřetelně slyšet: byly to těžké kroky, které ozvěna přinášela až mezi okolní stromy. Licurius podržel Evropě bleskomet, fulgarka si upravila plášť, zkontrolovala knoflíky a přezky. Najednou se lesem rozlehl ohlušující praskot.

Rosamunda úplně nadskočil na sedadle a divoce se rozhlížel, odkud přichází nebezpečí. Licurius skočil po uzdě plašícího se koníka. Tam! Těsně před mostem se kácela jedna mladá borovice, jak si ji z cesty odhrnula ta největší stvůra, jakou kdy Rosamunda viděl.

Vypadala jako obrovský člověk, vyšší než deset lidí nad sebou, jen nohy měla příliš krátké a ruce zase příliš dlouhé. Tělo bylo také moc široké, shrbené a hranaté. Byl to etin – jedna z největších suchozemských příšer –, na okamžik se rozhlédl a hned upřel kritický pohled na kočár.

„Heleďme se, koukejme se! Zlato veze kočár v lese!“ zaburácel překvapivě lidským způsobem. Vyslovoval velice zřetelně a výrazně přitom pohyboval čelistmi, takže odhalil tlamu plnou vyčnívajících černých zubů. Vstoupil na mýtinu a mrštil korunou borovice do příkopu.

Evropa na Rosamundu rychle mrkla. „Tady končí legrace, hned se vrhnu do práce,“ zamumlala, pak se otočila a pochodovala přímo k etinovi. Bleskomet si přehodila přes rameno a mávala rukou, aby upoutala jeho pozornost.

Rosamunda dychtivě přihlížel: snad nechce takovou hrůzostrašnou obludu dráždit? Etin měl na sobě skromný oděv: jakousi halenu

hrubě sešitou z četných jutových pytlů. Levou rukou třímal v podpaží velký sud, což asi bývala káď na kvašení vína nebo piva. Teď jím důrazně zamával a ukazoval do jeho velkého jícnu.

„Nezřežu vás jako žito, když mi zaplatíte mýto," zahýkal.

„Hohó!" zasmála se Evropa vítězoslavně a kráčela k etinovi stále blíž. „Starý známý trik, co? Dostat z vystrašených lidiček to, co převážejí?"

Etin přikývl. Rosamunda ze své vyvýšené pozorovatelny viděl, že je na sebe patřičně pyšný.

„Ba co víc, ještě nám k tomu odříkáváš svoje roztomilé veršíčky! A jaképak jsou pěkné, co říkáš, Licurie?" pokračovala lahzarka, rychle se ohlédla přes rameno a posměšně zakoulela očima.

Licurius jako vždy neřekl nic.

Etin úplně zářil spokojeností nad sebou samým a ještě víc cenil křivé lopatovité zuby. Rosamunda se přistihl, že mu ten tvor nepřipadá nijak hrůzostrašný. Vlastně spíš působil dojmem dětinského rošťáka než děsivého netvora.

„A jakpak vám říkají, pane?" Evropa se zastavila asi tři metry od obra a pevně sevřela bleskomet.

Etin na okamžik zaváhal, jak si s námahou připravoval odpověď. „Jsem Po-po-pletený Fi-filuta." Hrdě se poplácal na prsou.

„Takže pane Filuto, víte, kdo jsem já?"

Etin zavrtěl hlavou.

Lahzarčin tón byl najednou velmi *ledový:* „Ne?" Chladně, vážně se usmála. „To mě trochu zaráží, protože čekám, že o mně každý, *naprosto* každý slyšel. No, to nevadí."

Rosamunda byl vděčný, že mu při jejich prvním setkání nepoložila stejnou otázku.

„Ale máme tu problém," pokračovala. „Lidé vám nechtějí platit mýto a já si taky nemyslím, že by měli. Co vy na to?"

Etinův obličej pohasl. Vypadal úplně zmateně.

Evropa mluvila dál. „Hmmm? No, nabídnu vám druhou možnost a ve skutečnosti je to ta jediná, i když vím, že mi neporozumíte a ani nebudete souhlasit..."

Fulgarka se významně odmlčela a ryla špičkou boty do hlíny v předstíraném nezájmu.

„Co míní dělat?“ zeptal se Rosamunda šeptem Licuria. „Pošle ho, aby si šel svou cestou?“ Rosamunda rozčilením vstal a tím rozhoupal kočár, až se koník začal plašit.

„Seď a nehýbej se, trdlo!“ *Sssss!* Licurius sípavě syčel. „Ten žebrák musí zemřít. Je to naše povinnost!“

Tohle malé vyrušení upoutalo Filutovu pozornost. Zaraženě na ně hleděl.

Evropa využila příležitosti a rychle proti němu vyrazila. Zuřivě píchla filutu do břicha bleskometem. Oběhla ho, než by řekl švec, plášť jí jen zavlál a už jej píchla znovu, tentokrát do zadnice. Nebyly vidět žádné sršící blesky, při prvním píchnutí se ozvalo jen hlasité *zzzzak!* A při druhém zvonivé *zzzik!*

Etin vyjekl a zavrávoral, upustil sud. Když sud dopadl na zem, vykutálela se z něj jablka v různém stadiu hniloby a kus okoralého sýra. Ten hromotluk něco podobného vůbec nečekal! Divoce zašermoval rukama a buď úmyslně, nebo náhodou popadl Evropu do své obrovské dlaně. To byla velká chyba – byl to ťulpas a určitě se ještě nikdy s žádným fulgarem nesetkal. Vypadalo to, že ji chce odhodit do lesa, ale místo toho s výrazem opravdového zmatku a hrůzy najednou stál jako přikovaný. Nějaká neviditelná síla jej téměř jistě proti jeho vůli přinutila ohnout paži. Tím bezděčným pohybem si Evropu přiblížil k hlavě. Evropa šermovala rukama kolem sebe.

Celou tu dobu četl Rosamunda v jeho očích: *Ale proč? Proč?*

„Ne!“ vykřikl Rosamunda. Vyskočil z kočáru, uhnul před Licuriem, který se po něm ohnal, ale zároveň musel držet polekaného koně.

To už si Filuta držel Evropu těsně před obličejem a ona se rychle bleskometem dotkla jeho čela, jako když zmije zaútočí na obnažený kotník, a vyslala etinovi silnou dávku elektřiny přímo do lebky. Filuta ani nedokázal zařvat bolestí, když se mu začalo kouřit z hlavy. Jen se zakymácel a udělal krok pozpátku k příkopu, pak další a ještě jeden a ještě jeden.

„Ne... ne... ne...!“ To bylo jediné, co ze sebe Rosamunda vypravil. Z očí se mu vylily slzy. Klopýtl, stejně bezmocný jako Filuta, a nebyl schopen jakkoli zasáhnout. V hrůze padl na kolena.

Etin neodvratně dovrávoral k okraji příkopu. Na jediný strašlivý okamžik se tam zarazil, oči dříve přimhouřené měl teď vyvalené děsem, a potom po hlavě spadl do příkopu. Jak padal, pustil Evropu ze svého sevření, ta se odrazila od jeho dlaně a mrštně doskočila na okraj příkopu. Dopadla lehce jako kočka, připravená pokračovat v boji.

Filutovi se ještě jednou vrátil hlas, vydal srdceryvný výkřik – výkřik hlubokého zármutku a nesnesitelné bolesti, který se ozvěnou nesl úzkou roklí a pak příliš náhle umlkl.

Rosamunda zhroucený na zemi plakal.

Clonou slz si uvědomil, že Evropa stojí nad ním. Sklonila se a prohrábla mu rukou vlasy, skoro jako to dělávala Verlína, když byl nemocný nebo mu bylo smutno. Potom řekla tiše: „Porušil jsi dané slovo, človíčku.“

Rosamunda ucítil v hlavě ostrou bolest a všude kolem sršely jiskry.

Tělem mu divoce zaškubalo.

Pak hrozně dlouho nebylo nic.



# LÍTÝ BOJ

**sedorner** (podst. jméno) označení milovníka příšer, zpravidla míněno jako urážka. Kdokoli projeví nějaký soucit s příšerami, může být úředně potrestán. Stupeň trestu se v různých městských státech a královstvích liší, ale není neobvyklé, že ty, kdo jsou shledáni vinnými, čeká lámání kolem nebo dokonce šibenice.

Probrat se z bezvědomí, hlavně když jste byli v bezvědomí hodně dlouho, je neobyčejně zvláštní zážitek. První, co si Rosamunda uvědomil, bylo to, že slyší a že ho strašně bolí hlava. Bodavě mu v ní bušilo a šumělo, šumění sílilo, až už málem pochopil jeho smysl, pak se zase propadl do nicoty.

Znovu se probíral.

Znovu se propadl.

Po bůhvíjak dlouhé době si uvědomil, že slyší šumění větru v korunách stromů, tiché švitoření ptáků a nějaké tlumené škrábání někde velmi blízko. Vrátil se mu čich: cítil borové jehličí, kouř z ohýnku a nějaký horší pach. Pak následoval hmat, neboť ucítil, že leží na něčem tvrdém, a přesto podivně poddajném. Uvědomil si, že má ruku a ta ruka svírá něco drsného a zároveň měkkého – šálu. Chtěl rukou pohnout a zjistil, že nemůže. Všechny klouby a svaly měl ochromené, ztuhlé. Dokonce ani nedokázal otevřít oči.

Vtom se mu vrátila i paměť. Rosamunda zapomněl na všechny smyslové počitky, které právě znovu objevil, a místo toho se mu vynořilo v mysli všechno, co se naposledy stalo: zničení ubohého Popleteného Filuty. Neměl se tím trápit. Měl se radovat: další vítězství obyčejných lidí nad staletí trvajícím útlakem příšer. Přesto v tom nenacházel moc důvodů k radosti. Nějaký hloupý ubožák byl zavražděn jen proto, že se lidem připletl do cesty.

V srdci se mu namísto toho usadil hluboký smutek. Co by si o tom pomyslel pan Fransitart? Že se Rosamunda střetl se svým prv-


EVROPA

ním vrypounem a vyšel z toho setkání jako milovník příšer. Neschopen se pohnout nebo otevřít oči ležel pln zármutku nad nějakým surovým obrem, kterého neznal, a neměl by ho tedy mít rád.

Vyrušil ho další zvuk, hned někde u hlavy. „Musssíme.. *.ssss... něco* udělat.“To syčel ten hrozný lír Licurius. Byl hned vedle Rosamundy, moc blízko na to, aby se Rosamundovi ulevilo. Strachy se mu sevřel žaludek.

„Já jsem *udělala* dost, nemyslíš? Byla to jen malá jiskřička, aby byl zticha... ale teď to vidíš!“

To byl Evropin hlas – Evropa, ta mocná fulgarka.

Evropa, ta vražednice nevinných.

Evropa, která zraňuje děti elektrickým proudem.

Teď naprosto nevěděl, co si o ní má myslet. Tak tohle měla na mysli, když mluvila o slavném „životě plném násilí!“

*„.. .Sssss...* K čemu je dobrý. Nějaký svíjející se usmrkanec, o kterého nikdo nestojí. Viděla jste sama, jak brečel pro toho ubožáka, bulil jako malý prcek kvůli nějakému všivému vrypounovi, co se motal po lese. Říkám, udělala jste správně, nestojí za to ten zatracený malý... *ssssss... sedorner ... sssssssss!“*

Rosamunda v duchu ztuhl. Sedorner? Milovník příšer! To byla jedna z nejhorších nadávek, jakou mohl někdo vyslovit. A co hůř, zcela jasně mluvili o něm. Co s ním chtějí provést?

Evropa dlouze, skoro smutně vzdychla. „Kdyby zůstal v kočáře, všechno by dobře dopadlo... Proč muži nikdy neposlechnou?To jsem zvědavá, jak se to bude vyjímat v chvalozpěvech o mém životě, že pouštím elektřinu do malých harantů.“

„Další důvod, proč napravit tu škodu. Měli bychom mu rozříznout břicho, rozházet jeho vnitřnosti kolem a odjet...*ssssss...*“ Lírův hlas mu zněl těsně u ucha. „Nebo vzít jeho mrtvolu s sebou a svést to na etina! Neposkvrněná pověst je stejně dobrá jako čisté svědomí, jak vždycky tvrdíte.“

„Přestaň, Dřevohlave! Už si dovoluješ moc! *Tato* okolnost neomlouvá takovou špinavost. A jak povídám, líre! Už mě začínáš děsit svými řečmi o řezání a rozhazování vnitřností! Poslední dobou je to čím dál horší – je možné, že tvé staré černé srdce může černat ještě víc?“

Lír zasyčel, dlouze a krutě. Kočár se chvilku otřásal, jako by spolu zápasili. Opovážil se Licurius fulgarku napadnout?

Evropa vyštěkla: „Tak dost!“

Rosamunda ležel při vědomí, hrůza jej obcházela, ale nemohl se hnout ani otevřít oči. Otřásající se kočár jeho děs ještě zvyšoval, což vyvolalo v jeho útrobách pocit nevolnosti, a i když se ho snažil potlačit, vyšlo mu z úst něco jako bublavé zakašlání.

Všechno kolem se najednou zklidnilo. Potom se ozvalo: „Ach, konečně.“ Evropě se podle všeho ulevilo. „Zdá se, že se k nám vrátil. To je dobře, to je dobře.“

„.. .*Ssss*... Pak si mi ale nestěžujte, Jiskro,“ uzavřel Licurius jejich předchozí spor ještě stále rozhněvaným tónem, „až budete mít na svém pěkném čílku vrásky ze samých starostí.“

„Dost! *Dost!*“ Evropě se na chvíli zatřásl hlas. „Nebuď drzý a dej vařit vodu. Víš, jak moc potřebuju...“

Po této malé známce života Rosamunda zjistil, že se mu částečně vrací schopnost pohybu. Najednou otevřel oči a protože měl krk pořád ztuhlý a nepohyblivý, úporně kroutil očima na všechny strany a zjišťoval, co se s ním děje.

Ležel pod přikrývkou na jednom sedadle v kočáře a hleděl přímo do jasné oblohy tečkované prvními večerními hvězdami, přes pokřivené větve vysokých stromů – stále byli v lese. Obklopoval ho lezavý chlad, dech se mu srážel v obláčky páry. Začal se třást. Evropa seděla na svém obvyklém místě na protějším sedadle. Vlasy měla rozpuštěné a na klíně otevřenou tu velkou knihu. Vedle ní stála rozsvícená lucerna. Dívala se na něj s výrazem, který nemohl dešifrovat, nebyl ani nepřátelský, ani něžný. Pořád na ni mrkal, v pažích a nohou cítil mravenčení, když se je snažil rozhýbat.

„Dobrý večer, človíčku,“ řekla pomalu, paže měla zkřížené a pravou rukou si zakrývala ústa a bradu. „Nevrť se tak. Už brzo se budeš moct hýbat,“ pokárala ho, když se místo vrtění začal svíjet. Neposlechl ji, ale bojoval se svým tělem a snažil se, aby reagovalo. Když věděl, že žije – že se probral – nechtěl už ani minutu zůstat bezmocný.

Evropa se naklonila a položila mu ruku na rameno. Rosamunda silně vykřikl. Evropa se lekla; upřímně ji to vyděsilo.

Objevil se Licurius, přišel se podívat, co se děje. „To je ale křikloun!!“ Zavrčel a pevně stiskl Rosamundovi krk. „Zmlkni, ty lumpe... *ssss*... nebo zemřeš tady a teď!“ Vymačkal z Rosamundy všechen zvuk, protože ho tiskl stále silněji, takže křik se změnil ve vyděšené chrčení.

„Nech ho, Licurie! *Okamžitě!*“ obořila se na něj Evropa.

Lír si jí vůbec nevšímal. „Jen do toho, panenko, můžeš ječet, jako když jsem tě držel za kotníky...!“

Rosamunda bezmocně škubal rukama a zoufale se snažil odtrhnout lírovu ruku od svého krku.

„Jak se opovažuješ, líre! Ty máš sloužit mně, ne já tobě!“ Fulgarka napůl vstala, vlasy se jí naježily statickou elektřinou a kniha jí spadla z klína na zem, až to zadunělo. „Pusť ho a ustup! Na tohle nemáme čas a mně došla trpělivost!“

Chvíli se zdálo, že ji lír hodlá nadále ignorovat, ale najednou povolil stisk a zadíval se někam přes levé rameno. Odstoupil, pak zaváhal a zasípal: „To není správně...“ Čichal kolem sebe, bylo to slyšet otvory ve stenikonu.

Rosamunda se odkulil co nejdál na druhou stranu kočáru, z očí i z nosu mu teklo.

„Už zase něco, loudale,“ zasyčela Evropa na oplátku. „Co je to teď?“

Lír neodpovídal, ale několik napjatých minut stál: čichal, naslouchal a znovu čichal. Evropa mu začala tiše spílat, netrpělivá z jeho mlčení.

„Ve větru je něco špatného, paní. Něco se děje... tamhle.“ Mávl rukou směrem mezi stromy.

Fulgarka se opřela a mnula si obličej, jako by ji náhle rozbolela hlava. „No tak jdi a podívej se, co by to mohlo být,“ vzdychla, „já si svůj odvar dodělám sama, ano? No tak se hni!“

Lír opět váhal. Pak se zahalil do pláště a odplížil se. Kvapně zmizel mezi drsnými kmeny.

Rosamunda neslyšel nic kromě toho, jak mu tep buší ve spáncích, a už vůbec nic necítil, natož aby mohl říci, že je to „špatný“ či „znepokojivý“ pach. Nesmírně se mu ulevilo, že toho hrozného člověka přešly vražedné úmysly a že ho pustil. Ztěžka dýchal a mlčel.

Fulgarka v nastalém tichu sledovala les. „*Ten* bude pryč určitě pěkně dlouho, takže máme trochu času dát tě zase do pořádku.“ Měla unavený hlas. „Máš nějaké prostředky pro povzbuzení a doplnění energie? Dala bych ti něco ze svých, ale ty jsou namíchané speciálně pro mou... zvláštní tělesnou soustavu... a pochybuju, že by ti ten zapšklý starý lír poskytl něco ze *svých.*“ Zvedla obloučky obočí ve spikleneckém gestu.

Rosamunda si přál, aby zůstala v tomto přátelském rozpoložení, a tak se pokusil o slabý úsměv, a protože ochromenost ustupovala a pomalu se mohl začít hýbat, ještě pro jistotu přikývl.

Svaly v obličeji měl ztuhlé a s námahou ze sebe vypravil první slovo. „Bra.. .bra.. .braš...brašna...!“ Úporně se snažil dostat tělo do sedu. Evropa mu podala ruku. Ucukl před ní a zase se zhroutil na hladké sedadlo. Viděla, jak je mu nepříjemný dotek její ruky, stáhla ji zpět a s lehce dotčeným „tak ukaž“ sáhla po jeho brašně. Rosamunda se s vypětím sil konečně posadil a díval se, jak se mu fulgarka přehrabuje ve věcech. Za chvilku z brašny něco vytáhla. Ukázala mu to. Byly to sáčky s odpuzovací solí, úžasně suché a opět použitelné, i když z nich předtím koupel v řece udělala bezcenné bláto.

*Křampalín je kouzelný chemik.*

„Užitečná věc.“ Evropa naklonila hlavu. „Ale ne to, co teď potřebujeme.“

Pokračovala v prohrabování, v jedné chvíli vyndala rozmočený žmolek, který byl kdysi cestovními doklady a bankovkami a teď už začínal smrdět. „To je záhada,“ řekla a položila vlhký cár vedle sebe na sedadlo. Za několik okamžiků našla, co hledala: známé mléčně bílé lahvičky s tmavomodrým **3** a Křampalínovou značkou **K-Ř-p-n.**

„Aha! Tyhle poznám vždycky.“ Zvedla jednu lahvičku. „Evandrová voda – ‚vhodná pro vše‘. Někdo tě má rád, človíčku, když ti předepsal tohle. Posílí a dodá energii, a to vše v jediném odvaru. Sláva! Otevři to a nehleď na to, jak to chutná!“

Rosamunda věděl, oč jde, a v duchu svému dispensuristovi blahořečil – jako ostatně už mnohokrát předtím – za jeho štědrost.

Zlomila červenou voskovou pečeť a podala mu přípravek. Kdyby nebyl jeho vlastní, kdyby nepoznal tu známou lahvičku, nikdy by fulgarce nedovolil, aby mu něčím takovým třeba jen zamávala pod

nosem. Ale i tak to bylo hrozné. Jakmile přiblížil lahvičku ke rtům, vletěl mu do nosu silný a pronikavý zápach. Zahnal pocit těžkosti a rozjasnil mu myšlenky. Přestože tak silně páchl, chutnal pozoruhodně obyčejně. Kdyby Rosamunda někdy jedl křídu, řekl by si, že ta evandrová voda chutná stejně; tekutina s příchutí nějakého prášku. Vypil třemi hlty celou lahvičku a rychle se mu ulevovalo – svaly se uvolnily, zrak se zostřil, bolest hlavy výrazně ustoupila. Protáhl se v zádech, se zaúpěním předpažil a vzpažil, otáčel hlavou, aby rozhýbal krk. Když viděl, že jej Evropa pozoruje, rozpačitě sklopil hlavu a zamumlal poděkování.

Fulgarka mávla rukou: „To nic."

Spatřil malou krabičku s berůvkami a s opatrným pohledem na fulgarku si jednu vzal. Tvářila se klidně a nic na to neřekla. Dychtivě berůvku snědl. Teď se cítil mnohem líp: zase se mohl hýbat, i když ještě trochu toporně, nic ho nebolelo, viděl, mohl utéct – ale kam? Tenhle les byl určitě nebezpečný a lír by ho stejně našel.

„Tak." Evropa se neklidně zavrtěla. „Musím si nutně připravit odvar. Zůstaň tady! Já se hned vrátím. Zítra dojedeme k pevninci, tak se už můžeš začít těšit. Tam budeš určitě daleko *šťastnější."*

O tom Rosamunda nepochyboval.

Když fulgarka se svou tajuplnou černou truhličkou sestupovala z kočáru, ozval se z místa, kam se Licurius vydal na průzkum, vzdálený, ale zřetelný hluk. Evropa se zachmuřeně podívala tím směrem a sestoupila na zem. „To nevěští nic dobrého," poznamenala.

Fulgarka něco vyndala z černé truhličky a dala si to do pusy. Šklebila se při žvýkání stejně jako předtím. Pak truhličku vrátila do kočáru a povytáhla knot lucerny, aby vydávala víc světla. Celou dobu hleděla směrem, odkud se ozýval ten hluk.

*Schyluje se k dalšímu boji?*

Rosamunda natahoval krk, oči znovu vykulené předzvěstí blížícího se neviditelného nebezpečí. Kočár stál na travnatém plácku hned vedle cesty, která vedla přes kopec. Za kočárem začínal hustý borový les a mezi kmeny vzrostlých borovic byly jen malé mezery. Těmi sem doléhal stále sílící praskot.

Evropa prohrábla oheň a přiložila další poleno: chtěla vytvořit víc světla. Na rozdíl od Rosamundy ji ani nenapadlo se před nebez-

pečím schovávat. Chtěla dobře vidět na to, co má přijít, a byla si jistá, že zvládne cokoli. Přecházela od ohně ke kočáru a zapínala si přezky pláště. Nespouštěla oči z hradby kmenů.

Nedaleko se zablesklo a ozvalo se hlasité zasyčení – kousek vpravo od místa, kde zmizel lír. Modravý záblesk za stromy na okamžik zvýraznil jejich černé strnulé kmeny. Rosamunda málem spadl leknutím a schoulil se v sedadle. Vykukoval přes jeho opěradlo. Další šramot, něco těžkého se valilo mlázím. Tišší zvuky, něco rozhrnovalo houští. Pak se to objevilo na okraji osvětleného kruhu.

Byl to Licurius!

Bez klobouku, plášť měl zle potrhaný, skoro na cáry, stenikon nakřivo, ale v ruce svíral pistoli. Polekaná Evropa k němu vykročila. Vrávoravým krokem vstoupil na jejich plácek, zakrvácený a podrápaný, přerývaně sípal a zachrčel co nejhlasitějším chraptivým šepotem, jakého byl schopen: „Paní, jsme napadeni!“

Ve tmě se ozvaly skřeky a výkřiky, jeden z nich byl Rosamundův, jak dal průchod svému strachu. Kočár se prudce zakymácel a Rosamunda spadl ze sedadla. To kůň se při tom útoku splašil a pokusil se utéct. Ale byl zapřažený do kočáru, tak se stejně daleko nedostal. Po několika metrech se kočár prudce zastavil, kůň podivně zaržál a Rosamunda se opět na podlaze překulil. Natáhl se na břicho a opatrně vykukoval ven.

Kolem tábořiště vyskakovaly z lesa stíny. Tvorové s velkými hlavami a malými těly se řinuli s vítězoslavným mručením z lesa – nebyli k rozpoznání na pozadí záře hořícího ohně a rozsvícené lampy. Sesypali se na Licuria, který se marně bránil. Padl k zemi, ještě vystřelil z pistole, ale už ho drtila tlupa bahňáků a kousala do něj svými ostrými tesáky.

Evropa vykřikla, ale než mohla zasáhnout, už byla v obležení těch malých potvor i ona. Divoce se na ni vrhly, snažily se ji také povalit a sborově vřeštěly: „Vražednice! Vražednice!“ Odrazila je a sotva se některá zase přiblížila, bylo slyšet několikeré *zzak!* svědčící o tom, že zase provádí tu svou ohavnou práci. Uhýbala a uskakovala bleskovou rychlostí, točila se, útočila, oči jí divoce planuly a vlasy vlály, plášť vířil a odhaloval mnohovrstevnou bílou spodničku. Evropa bojovala jako lvice, jiskry sršely ve tmě, byla to úžasná podíva-

ná! Každého ohavného chňapajícího bahňáka, který se přiblížil na dosah, hned odmrštila, po každé ráně se ozvalo rychlé *prsk!* a tmu prořízl malý záblesk. Několikrát ty malé bestie skolil nádherný oslňující oblouk nazelenalého elektrického blesku, který tvora na prchavý okamžik spojil s fulgarkou. Při každém zásahu se celé bitevní pole na chvilku rozsvítilo jako ve dne. Nikdo Evropu nepřemohl. I když se na ni bahňáci houfem vrhli, jejich ostré zuby a cvakající čelisti byly bezmocné proti jejímu pevnému tvrzení.

Lír též stále bojoval.

Ze svíjejícího se chumlu bahňáků se sykotem vyšlehl plamen, až se zapotáceli, a vzduch se naplnil odporným puchem – byl to určitě nějaký silný odpuzovací prostředek. Licurius stál uprostřed, temný a zbrocený krví, pálil jednu ránu z pistole za druhou. Stenikon vzal za své, strhli mu jej a rozsápali. Lír se zuřivě rozhlížel svýma hroznýma očima, znovu zaútočil a ozval se žalostný výkřik. V tom zmatku a vřavě Rosamunda na okamžik uviděl lírův obličej a úplně zkoprněl! Taková hrozná, nepopsatelně znetvořená tvář! Není divu, že nosil stenikon! Ozval se další svištivý záblesk, jak Licurius vypálil další dávku odpuzovacího prostředku, a skupinka příšer mizela s bolestným řevem v lese. Ti zbylí se však na něj opět rozběsněně vrhli, vyskakovali, chňapali, drápali a trhali nechráněné části jeho těla, až ho povalili na zem. Licurius zas zmizel pod útočící tlupou.

Již nevstal.

Evropa se neohroženě bila dál, naplno soustředěná tančila ten smrtonosný zoufalý tanec se svými početnými nepřáteli. Některé rozšklebené příšery se válely po zemi a kouřilo se z nich, mnohé zděšeně utekly. Ale ještě pořád se potýkala s dalšími; vrhly se na ni ty, které opustily nehybného líra. Pak ho teprve uviděla, své faktótum, nebo spíš to, co z něj zbylo. Rosamunda sledoval, jak vrypouni líra drásají a trhají, až měli jistotu, že je po něm – svou radost projevili skřeky, při nichž tuhla krev v žilách, a divokým poskakováním. Z líra zbyla jen tmavá beztvará hromádka.

To Evropu ještě víc rozohnilo. Stála, rychle dýchala, až skoro chrčela. Pohledem téměř šíleným si měřila skupinku třinácti malých šklebících se bahňáků, kteří vyčkávali za ohništěm, pozorovali ji zlými pohledy, pohihňávali se a povzbudivě se navzájem pošťucho-

vali. Tihle posměváčkové měli mohutné hlavy s velkýma hranatýma ušima, tlamu plnou zubů ostrých jako jehly a chyběl jim nos i rty. Kupodivu byli oblečení – podle lidské módy na sobě měli košile, kabáty, krátké kalhoty, a dokonce malé botičky s přezkami.

Scéna na okamžik znehybněla, nepřátelé se vzájemně pozorovali. Rosamunda čekal, že dojde na nadávky, provokace nebo výhrůžky, ale místo toho nastalo tohle hrozivé, napjaté váhání přerušené jen vzdáleným kvílením zraněných prchajících příšer. Oheň praskal, v malém kotlíku s tichým syčením bublala voda.

Vše se změnilo v téměř hmatatelné vyčkávání...

Evropa změnila postoj.

S nelibozvučným vřeštěním se třináct šklebounů najednou pohnulo a obklopilo ohniště. Fulgarka prvního odkopla, až přeletěl plameny, zvedla nohu a z podrážky boty na něj vyslala oslňující blesk. Ihned se rychle otočila, udělala si místo a udeřila další dva, kteří se na ni sápali: pravou rukou levého, levou rukou pravého. Jednomu vyťala políček – *zzak!* – a druhému dala pěstí do hrudi – *zzik!*

*Tři vyřízení, deset dalších čeká!*

Rychle uhnula vlevo, vyklouzla chňapajícím spárům, praštila dalšího mezi oči, z uší mu vyletěly jiskry a zaječení se změnilo v chropot.

*Devět!*

Zbývající skupinka teď zaútočila najednou – vrhli se na ni, sápali se jí po zádech, drželi za nohy, viseli na rukou. Rosamunda čekal, že všichni skončí v ohni jisker, ale Evropa se místo toho divoce zkroutila, ochromena nějakou temnou vnitřní silou, kterou těch devět šklebounů nemohlo vyvinout. Pohodila hlavou nazad a vykřikla. Šklebouni zaváhali, ale nic se jim nestalo. Kejhavě se rozchechtali, ďábelsky poskakovali a okamžitě využili té nečekané výhody a kousali, drápali a trhali.

Rosamunda horečně přemýšlel. Musí něco udělat! Zuřivě se rozhlížel kolem po nějaké zbrani – po něčem, čemkoli! *Odpuzovací soli!* Popadl brašnu a seskočil z kočáru, jako šílený se v ní přehraboval, snažil se nahmatat malé jutové pytlíčky. Hnal se k bojišti, ale soli pořád ještě nenahmatal. V pohasínajícím světle viděl, že příšery Evropu stahují k zemi stejně jako předtím Licuria.

Brzy bude po ní.

*Tady jsou!* Chvatně popadl pytlíčky, jedním pohybem je roztrhl a mrštil – bez rozvažování, instinktivně. Letěly kupodivu správným směrem a zasypaly zabijáky hustou vrstvou soli právě v okamžiku, kdy jeden škleboun Rosamundu zahlédl.

Ozvalo se sborové vřeštění, jak soli začaly účinkovat. Někteří šklebouni pustili svou oběť a chytili se za obličej, který je nesnesitelně pálil. Další byli prostě jen zaskočeni nenadálým útokem z jiné strany. I Evropu ta štiplavá zbraň zasáhla, ale i přes bolest a omámené smysly v sobě sebrala dostatek energie a vyslala poslední dávku elektřiny, která mohla být i sebevražedná. Několik tvorů ihned padlo k zemi. Zbytek toho už měl dost: z jedné strany sršící jiskry, z druhé žíravá chemie.

S křikem se všichni zbylí dali na útěk, jejich kvílení sláblo, jak se vzdalovali do lesa, co jim jejich malé nohy stačily.

Dokázali to! Zvítězili...

Evropa se sesula na jehličím vystlanou zem, mezi rozházené mrtvé šklebouny a ze zad jí stoupal tenoučký pramínek kouře. Ležela děsivě nehybně a děsivě tiše.



# V NOČNÍ TMĚ

**faktótum** (podst. jméno) osobní sluha a pomocník šlechtice či osoby vyššího postavení či hodnosti. Když se jeho pán nebo paní vydá na cesty, musí jej doprovázet. Každý lahzar také zaměstnával faktótum, aby se mu staralo o nudné všední záležitostí, jako je dojednávání smluvních listin, vyzvedávání honoráře za poskytnuté služby, vyřizování korespondence, nošení těžkých břemen, a dokonce příprava posilujících odvarů.

Roztřesený Rosamunda si nevšímal mrtvých přišer a plížil se k ležící fulgarce. Srdce mu svírala ledová ruka při představě, že by tady na tomhle děsném místě zůstal sám. Když byl až u ní, sklonil se níž a ještě níž, aby jí viděl do obličeje, a pokoušel se zachytit nějakou známku života. Ležela zkroucená, nohy a ruce ledabyle rozhozené a záplava rozcuchaných vlasů jí zakrývala celou hlavu. Váhal jen chvilku, pak k ní poklekl a bázlivě jí odhrnul něco vlasů z krku, tváře a obočí. Byla mrtvolně bledá.

Šklebouni řvali v dálce.

Rosamunda spěchal ke kočáru, vzal lucernu a utíkal zpátky k fulgarce. Znovu poklekl a zjišťoval, jestli ještě žije. Chtělo se mu plakat a naříkat, ale přemohl se – už se během svého putování naplakal dost. Evropě tekla krev z nosu. Na krku, kde ji nechránilo tvrzení, byla ošklivě pokousaná. Ale dýchala: krátce a slabě oddechovala. *Žije!*

Rosamunda se k ní naklonil ještě blíž a zašeptal: „Slečno...! Slečno... slečno Evropo...!“

Fulgarce se zachvěly řasy a pomalu otevřela oči. Měla prázdný pohled. Zase oči zavřela a zdálo se, že upadne do bezvědomí. Rosamunda jí dvakrát silně stiskl rameno, nechtěl, aby ztratila vědomí. Zasténala a pohnula se, znovu otevřela oči a pohlédla na něj.

Zalapala po dechu a s námahou se posadila, hlava jí volně visela a vlasy jí padaly do obličeje. „Co se stalo?“ zeptala se zadýchaně.

Rosamunda se narovnal. „Zvítězila jste... všechny jste je pobila.“

Rozhlédla se kolem, rychle mrkala. Z očí jí tekly šedavé slzy.

Rosamunda sebou trhl. Zasáhl odpuzovací solí i ji.

Po dlouhé odmlce hluboce vzdychla a zašeptala: „Dobře... Byla to... dřina.“ Trochu se narovnala a snažila se rozpohybovat ramena a hlavu. Tiše přitom úpěla a křivila obličej bolestí. „Měla jsem křeče,“ vydechla záhadně. „Nebyla to vůbec vhodná chvíle... Myslela jsem, že je po mně.“ Přerývaně se nadechla a zamumlala: „Není radno... se pouštět do boje... když si člověk nestihl vypít... dávku sirupu.“

Rosamunda nerozuměl úplně všemu, co říkala, ale dovtípil se, že jí něco v těle kriticky selhalo, že jí její elektrické orgány zradily tím nejhorším možným způsobem. Otřásl se. Tohle měl určitě na mysli pan Fransitart, když mu říkal, že není nic horšího, než když lahzarovi onemocní jeho zvláštní orgány.

V chladné noci se zdálky ještě ozývalo kvílení šklebounů.

Evropa se chtěla zvednout, ale povážlivě se zakymácela a padla zpátky na zem. „Potřebuju... svůj sirup, človíčku. Vezmi si lucernu. Přines tu truhličku. Řeknu ti... jak... se to dělá.“

Rosamunda běžel ke kočáru a tam zjistil, že šklebouni zaútočili i na kaštanového koníka, když chtěl utéct. Teď ležel mrtvý, s mnoha ošklivými ranami na krku, na hlavě a na hrudi. Jak se teď odsud dostanou?

*Dělej, co máš udělat. V sázce je lidský život,* běželo Rosamundovi hlavou. *Udělej to, co by udělal pan Fransitart – všechno hezky popořádku. Nejdřív truhlička – ostatní potom.*

Rosamunda truhličku našel v kočáře, kde teď bylo všechno rozházené po zemi. Když ji vzal do ruky, znovu pocítil tíseň, která jako by vycházela přímo z hladkého dřeva. Nevšímal si toho a vrátil se k Evropě s truhličkou pod paží.

Fulgarka omdlela a on ji musel podruhé křísit. S námahou se probrala, dokonce si otřela slzy. „Hodný... T...teď poslouchej... dávej pozor – nemůžeme si teď dovolit udělat nějakou chybu.“

Rosamunda horlivě přikývl. Tohle není žádný sešitový příběh. Nastala chvíle, kdy musí vytrvat a být spolehlivý. Tyhle vlastnosti si



POPLETENÝ FILUTA

měly osvojit všechny děti z útulku madam Opery – právě tohle se od nich čekalo, když jim připnuli bandelír.

Fulgarka zápasila s mdlobou, potom se vzchopila a pokračovala. „Polož tu truhličku a otevři ji... ale opatrně. Tak... tak je to správně.“

Truhlička byla vyložená červeným sametem a měla spoustu přihrádek zakrytých víčky. Rosamunda jedno odklopil. V přihrádce vystlané slámou ležela lahvička s nějakou tekutinou.

„To je bezoariak. Není čas se s tím nějak piplat.“ Otevřela další přihrádku a vyndala další lahvičku, která byla do poloviny naplněná tmavým práškem. Vložila obě lahvičky Rosamundovi do rukou a přidala cínovou lžičku. Pak ukázala na kotlík s vařící vodou. „Hoď do kotlíku dvě lžičky bezoariaku – té vodičky – jednu lžičku ratanu... z druhé lahvičky... toho prášku – a několik minut to míchej... a pak mi to přines. .. Ať je tam dost vody. Tak přes půl kotlíku.“

Udělal, oč ho požádala. V kotlíku ještě bylo dost vody, takže tam vhodil dvě lžičky bezoariaku, univerzální protilátky, která se používala v apatyce v námořní společnosti – a ratanový prášek, o němž nikdy předtím neslyšel. Míchal a míchal. Věděl, jak se to má dělat, neboť často dříve sledoval, s jakou trpělivostí a pečlivostí pan Křampalín připravoval své lektvary. Dělal kvedlačkou osmičky, aby se nic nepřichytilo ke dnu a nepřipálilo se. Celou dobu jej mrazilo v zádech strachy, Že šklebouni zase vyrazí ze tmy.

„Jak to vypadá?“ zeptala se lahzarka tiše. Hlas měla zastřený, protože se zase sesula na zem a hlavu měla položenou na složených pažích.

„Chvilku to bylo jako kaše, ale už to řidne a červená,“ odpověděl.

„Vaří se to?“ Evropa zvedla hlavu.

„Ano, madam, právě to začalo vřít.“

Natáhla ruku a aniž se podívala do truhličky, vzala z ní sklenici s víčkem.

„Rychle tam přidej toto. Naber to rukou, nesmíš tam strčit tu lžíci. Rozumíš? Měl bys přidat... množství odpovídající dvěma lžícím.“

Rosamunda zase udělal, jak mu řekla, ale měl při nabírání studené blátivé hmoty ze sklenice velmi nepříjemný pocit. Dvakrát naložil na lžíci požadované množství a vhodil to do bublajícího kotlíku.

S odporem si otřel prsty o spadané jehličí a pak pokračoval v pečlivém míchání. Evropa mu podala další láhev ze dvou třetin naplněnou černým práškem. Vyzařovalo z ní cosi nesmírně zlověstného.

Zaváhal.

„Až ta hmota bude pořádně zamíchaná a stejnoměrně hustá jako med, musíš kotlík odstavit a nadvakrát tam vsypat lžičku tohohle. Je to ‚nnunský cukr'. Ať se ti nedostane na kůži! Dobře to vmíchej... a až to bude, tak mi to přines."

*Nnunský cukr!* Už o něm slyšel, ale nevěděl, k čemu je dobrý. Křampalín jej jednoznačně označil za věc, kterou lidé používají k nekalým věcem. Kdyby nebyli v tak zoufalé situaci, Rosamunda by se té láhve ani nedotkl, tak důrazně jej starý dispensurista před tímhle přípravkem varoval.

Odvar opravdu dostával barvu a konzistenci medu, Rosamundovi dokonce začalo kručet v břiše, protože nevečeřel – a vlastně ani neobědval. Rychle odstavil kotlík z ohně pomocí vhodného klacíku a postavil jej na zem.

Se sevřeným hrdlem a pocitem nevolnosti vytáhl zátku z láhve s nnunským cukrem. Úplně se mu zdálo, že z ní vyrazil zlověstný obláček černého prachu. S přimhouřenýma očima nasypal přesnou dávku na lžíci a vmíchal ji do odvaru. Ten hned zčernal, ještě víc zhoustl a začal odpudivě páchnout.

Sirup byl připraven.

Rosamunda si sundal šálu a použil ji jako chňapku k přenesení kotlíku. „Myslím, že už je to hotové, madam Evropo. Nevím, jestli jsem to udělal správně, ale vypadá to přesně jako předtím."

Evropa si s námahou klekla a pozorně zkoumala výsledek Rosamundova kuchařského umění. Když uviděla, že odvar se zdá být velice dobře připravený, i přes svůj zubožený stav se neubránila vyjádřit uznání. „Dobře jsi to uvařil, človíčku, moc dobře," vydechla. „Přesně tak to má vypadat." Dychtivě sáhla po odvaru – sirupu, jak tomu říkala – a bez dlouhého čekání, až zchladne, jej lačnými doušky vypila. Trochu jí vyšplíchlo a určitě si tou horkou tekutinou spálila jazyk. Sirup rychle účinkoval. Odložila kotlík, až když byl úplně prázdný, a to už měla v očích zdravou jiskru. Pár minut namáhavě dýchala a zažívala lék a pak už jí bylo natolik dobře, že mohla vstát.

Sice ještě trochu roztřeseně, ale Rosamunda jí pomohl a fulgarka byla brzy na nohou. Chvilku stála tiše, mírně se zakymácela, až se Rosamunda polekal, hned však nabrala rovnováhu a pozorně se dívala do tiché tmy lesa.

Byl tam klid. Rosamunda doufal, že to slabé šelestění a šustění vydávají větve stromů.

„Musíme pryč," řekla Evropa. „Oni se ještě vrátí, budou chtít znovu zaútočit, než se rozední." Zmlkla a Rosamunda sklidil strašidelné chemikálie do černé truhličky. S velkým povzdechem se zadívala k místu, kde ležely zbytky Licuriova těla. Zmocnil se jí žal, ve tváři měla lítostivý výraz. „Ach Dřevohlave... Dřevohlave," bědovala tiše. „Co ti to jen udělali?"

S Rosamundovou pomocí doklopýtala k lírovu tělu. Světlo lucerny ozářilo ošklivý důkaz nedávného násilí. Dvě mrtvá těla šklebounů ležela tak, jak dopadla na zem poté, co je zasáhla Licuriova smrtící ruka. Vypadali teď dojemně malí, skoro jako loutky, když jim z tváře zmizela zloba a vražedné úmysly. A ta černá hromádka uprostřed byl mrtvý lír. Přestože ho z velké části zakrýval roztrhaný plášť, bylo vidět, že ho příšery ošklivě pokousaly a rozsápaly.

Evropa s přidušeným vzlykem klesla na kolena k mrtvému tělu. Na okamžik ji obestřely mrákoty, těžce oddychovala a chabě Rosamundu odstrkovala. „Nesmíš se na to dívat!" Pak se vzchopila. „Jdi! Sbal si věci a vezmi si láhev vody. Čeká nás noční cesta. Musíme rychle vyrazit a neotálet – ty bestie nějak ztichly a to mě zneklidňuje víc, než kdyby někde v dálce ryčely. Já se dám do pořádku. Nedělej si o mě starost: teď nám jde o život."

Když si však Rosamunda balil věci do cestovního vaku a do brašny a plnil si čutoru vodou a kapsy jídlem, slyšel, že Evropa tiše pláče. Věděl, že by nebyla ráda, kdyby ji při tom přistihl, a uvědomil si, že ji na lírovi záleželo víc, než si za tu dobu stačil všimnout. Bylo mu jí líto a také litoval Popleteného Filutu. Necítil ovšem ani špetku lítosti vůči lírovi – ten lotr se ho snažil zardousit! Verlína by se o něm vyjádřila, že má „tvrdé srdce", ale Rosamunda neviděl důvod, proč by se měl nějak trápit nad tím, jak Licurius skončil.

Evropa za okamžik také došla ke kočáru, vrávorala už jen nepatrně a na obličeji měla šmouhy od slz. Rychle si sbalila věci na cestu.

Nebylo zbytí, kůň byl mrtvý, takže se musejí dostat do bezpečí pěšky.

„Musíme ho... nechat tady. Nemáme čas jej pohřbít a nemá cenu ho někam nosit. Musíme do toho pevnince. Už jsem kolem něj mnohokrát projížděla, ale ještě jsem tam nikdy nebyla. Jmenuje se U Zaječího štulce. Až tam dojdeme a pořádně se vybavíme, můžeme se sem vrátit a... a odvézt ho. Teď pospěš! Musíme se do pevnince dostat co nejrychleji!“

Sesbírali vše, co bylo potřeba a co mohli nést pěšky, a vyzbrojeni lucernou vyrazili. Evropa udávala směr, Rosamunda kráčel vpředu. Neměl potuchy, jak to chtějí zvládnout. Kolem jejich tábořiště vedla písčitá cesta plná louží – nejspíš to pořád byla Klobouková cesta. Šli po ní, fulgarka měla zpočátku nejistý krok, ale brzy se dostala do tempa, které však Rosamundovi stále připadalo pomalé. Musela ho napomenout, když byl kus před ní, aby šetřil síly, a připomenout mu, že před sebou ještě mají dlouhou cestu.

Brzy mu nařídila, aby zhasl lucernu. „To světlo nám spíš uškodí, než pomůže,“ zašeptala, „a přiláká ty rozšklebené potvory rovnou k nám.“

Rosamunda horlivě uposlechl. Jakou naději na záchranu má takový obyčejný kluk, když i lahzarka je opatrná a chce se vyhnout jakémukoli dalšímu střetu? V nastalé tmě se marně snažil pozorovat noční les, dohlédnout za rovné nezřetelné kmeny stromů, které lemovaly cestu, aby včas zaznamenal případnou léčku. Měl pocit, že se na nebi rozsvítila Phoebe, ale kráčeli úzkým tunelem mezi korunami stromů a její světlo jim nebylo skoro nic platné. Jak jim teď chyběl Licuriův nos!

Šli už několik hodin a museli ujít notný kus cesty. Rosamunda byl velice unavený. Nohy vlekl za sebou a cestovní vak, obvykle tak lehký, jej tlačil do zad a rozbolavělých ramen. Oči se mu zavíraly, jak se v myšlenkách obíral lákavou představou klidu a odpočinku.

I Evropa vypadala sklesle; nakonec se k jeho velké úlevě zastavila pod vrcholkem strmého kopce a ztěžka dosedla na zem. „Ááách!“ vydechla tichounce. „Už sotva pletu nohama... A co ty, človíčku? Šlapal jsi se mnou statečně, klobouk dolů.“

Padl na zem vedle ní, shodil vak a dlouze se napil vody z čutory. Moc mu v ní nezbylo, když skončil. Fulgarka si toho všimla a nabídla mu berůvku, kterou vyštrachala ze své bohaté škály černých kožených brašen a mošniček. Sama také jednu s chutí žvýkala. Rosamunda berůvku vděčně přijal. Chvilku mlčky seděli a čekali, až je vnitřní žár berůvky dostatečně osvěží a budou moci pokračovat. Rosamundovi se zase zostřily smysly a s tím vzrostla i jeho obava z dalšího útoku šklebounů nebo možná něčeho horšího.

V hlavě mu zrálo pevné přesvědčení: nejlepší by bylo vrátit se do bezpečí velkého města a rychle na tu garamnou divočinu zapomenout. Jak mohlo někdy někoho napadnout vést cestu takovými končinami plnými divokých bestií?

Cesta na druhé straně kopce prudce klesala. Severní svah byl holý, nerostly tam žádné stromy, takže měli neomezený rozhled. Rosamunda konečně uviděl měsíc, okrově žlutou kouli na západní straně oblohy. Potichu se otočil a díval se, jak ze stromů vybíhá světlá čára cesty, kterou už měli za sebou. Pak se zhrozil při pohledu na neproniknutelně zalesněné údolí, ležící přímo pod nimi, a nízké černé kopce za ním. Trochu se zachvěl – tam může číhat cokoli. Svět byl mnohem větší, než by si kdy pomyslel: divočejší a plný nástrah, osamělosti a hrůz. Objal rukama skrčená kolena a čekal. Měl strach a upřeně hleděl na fulgarčin stín.

Když seděli, neklidně si popotahovala šátek, jímž si ovázala zraněný krk. „Je ti líp?“ zeptala se šeptem.

„Jo,“ zašeptal. „A co váš krk?“

„Ještě to krvácí... a začalo to hrozně svědit. Asi bych měla vyhledat nějakého doktora. No, musím počkat. Je třeba se zas vydat na cestu. Ještě je to daleko a tohle místo mě začíná naplňovat tísnivým pocitem.“

Dávka berůvek jim vlila novou energii do žil: šli a šli, pořád šli a Evropa byla na čele. Cesta stoupala přes kopce a klesala do údolí. Znovu je pohltil les.Teď byli obklopeni několika druhy borovic. Vzduch byl tichý, silně voněl pryskyřicí a ve větvích šustil větřík. Hvězdy pořád jasně svítily a trochu světla dopadalo i na cestu. Ze Signálních hvězd nyní chyběla Maudlin, již se ztratila z dohledu; bylo vidět pouze oranžového Fausta, „oko“ souhvězdí Vespasius, a

žlutou planetu Ormond. Podle toho Rosamunda poznal, že je hodně pozdě. Někde se ozvalo polekané soví mládě, tiše pískalo a připomnělo Rosamundovi jeho vlastní pocity osamělého ztracence. Jak se díval na hvězdy, uslyšel, že fulgarka před ním těžce klopýtla a spadla do písku.

Spěchal k ní. „Slečno Evropo...?“

Klečela a rukama se opírala o zem, lapala po dechu, jako předtím, když měla křeče. „Ta rána... to kousnutí...,“ zasípala.

Rosamunda jí opatrně rozvázal šál a i v tom špatném světle spatřil, že rána povážlivě opuchla a začínala páchnout hnisem. Zajíkl se. „Vypadá to špatně, madam. Musíte určitě k doktorovi, a to co nejdřív!“

„Pálí to...!“ Podařilo se jí posadit se, popadla měch s vodou a žíznivě se napila. Pak se zase položila a ještě víc lapala po dechu. „Musíme jít dál... nejsi v bezpečí... musíme... brzy... musíme...,“ drkotala zuby, ale nevypadalo to, že je schopna či ochotna pokračovat v cestě.

Rosamundovi pracoval mozek na plné obrátky. Už ten pocit paniky až moc dobře znal. Přinutil se ke klidu.

*Evandrová voda!* Přisedl k Evropě a přehraboval se v brašně. Dlouho hledal bezúspěšně – ach ne! – určitě ji omylem odhodil, když házel po příšerách ty soli. Ale posléze ji konečně vylovil: jediná lahvička zahrabaná až na dně brašny mezi ostatním harampádím. Radostně ji popadl. Naklonil se k fulgarčinu uchu a ucítil, jak sálá, rozpálená horečkou. „Ještě mám trochu evandrové vody!“ zašeptal.

Evropa hned ožila a s námahou se posadila.

Podal jí lahvičku, ale ruce se jí teď tak třásly, vlastně se třásla celá, takže sám odlomil pečeť, odšrouboval víčko a opatrně jí přiložil lahvičku ke rtům. Pomalu ji nakláněl, aby ani kapka té vzácné tekutiny nepřišla nazmar. Polykala ji stejně žíznivě jako předtím vodu a pak si znovu lehla. Pozoroval ji a úzkostí se mu tajil dech.

Z úst se jí vydralo mocné heknutí – tak hlasité, že vyplašilo nějakého ptáka, který třikrát strašidelně zavřískal a odletěl – a potom se znovu posadila. „Můžu jít... Už to... nemáme daleko... není... to... daleko. Pomoz mi vstát, Dřevohlave... Dřevohlave.“ Přerývaně dý-

chala a s námahou vyrážela slova. „Zvládnu to... když... když mi... pomůžeš.“

Opřela se mu rukou o rameno a ztěžka vstávala. Rosamunda zaťal zuby, ale nevydal ani hlásku. Když se narovnala, zamumlala: „Veď... nás.

S vážností se pustil do plnění tohoto úkolu. Nejdříve ji pevně držel za ruku a vůbec nemyslel na to, že ho zasáhne svou elektřinou. Pak začal umdlévat, protože se na něj kácela nebo naopak padala na opačnou stranu, často klopýtla a tiše nadávala na každý kámen nebo výmol, které jim vstoupily do cesty, a hrozilo, že upadnou oba.

Těch posledních pár mil bylo nekonečných, i když se cesta milosrdně narovnala. V jedné chvíli se Rosamundovi zdálo, že slyší vzdálené chichotání šklebounů, a trochu zrychlil. Byl pořád unavenější a Evropa se chovala čím dál podivněji. Mumlala si nějaké nesrozumitelné věci – často v nějakém cizím zpěvném jazyce. Jednou řekla zřetelně: „Už jsme spolu zažili spoustu nesnází, viď, miláčku...?“ Dokonce se zasmála a začala mluvit nebezpečně hlasitě. „Ale vždycky jsme z nich vyvázli, že... že, Dřevohlave?Ty a já... my jsme toho hodně dokázali... po celém kraji...“ Už se zdálo, že zmlkne, ale místo toho vybuchla: „Ach ne! Co ti to jen udělali!“ A začala vzlykat tak silně, až se celá otřásala. „Co ti to udělali!“ zašeptala a nepřestávala plakat. A té noci již víc neřekla.

Brzy se úplně zhroutila, padla na Rosamundu a oba skončili na zemi. Ucítil závan potu a parfému, byl z velké části přimáčknutý k zemi jejím bezvládným tělem. Na okamžik tak zůstal ležet a před očima se mu míhala barevná světla. Netušil, že by nějaká žena mohla být tak těžká.

V lese tiše houkal sýček, *húúú, húúú.* Byl to obzvlášť konejšivý zvuk a Rosamunda se na něj soustředil, aby vydržel vzhůru. Nedá se nic dělat – bude ji muset táhnout. Únavou už skoro nevěděl, kde je a co dělá, přesto se zpod nehybného těla vysoukal, připevnil jí pod hlavu sedlovou brašnu, popadl ji za kotníky a chytil si je do podpaží. A zase vykročil. Táhl a táhl a nevěděl, kde se v něm ještě pořád bere ta energie. Fulgarka rameny dřela cestu, spodničky se jí zmuchlaly a začaly se trhat, ale nemohl v té situaci udělat nic jiného. Musel spo-

léhat na její pevné tvrzení, nevšímat si, jak je to pro ni nedůstojné, a prostě jít dál.

S rachotem, celý rozbolavělý a nekonečně pomalu vlekl Rosamunda Evropu, brašny a všechno ostatní po cestě, až mu prsty ztuhly a na východě začalo svítat. Stromy se rozestupovaly, ocitl se na konci lesa, a jak se cesta stáčela, zazdálo se mu, že zahlédl mezi řídnoucími kmeny nějaká světla.Trochu přidal do kroku a zjistil, že jsou to lucerny. Zastavil se, aby sebral poslední síly, sotva popadal dech a hleděl na to, co je před nimi.

V kalné šedi nového dne našel, co tak dlouho hledali: dlouhou zeď z velkých kamenů, která prosvítala mezi stromy a čněla do výšky. Asi ve dvou třetinách se zeď zvedala do mírného oblouku a pod ním byla vrata z pevného dřeva, pobitá železem. Nad vraty trčela tyč a na ní visela lamperka, která rozlévala oranžové světlo. Na tyči se také houpal vývěsní štít vyvedený ve veselých barvách. Byla na něm namalovaná nějaká žena, běžela nebo skákala, a pod obrázkem byl sotva čitelný nápis:

**U ZAJEČÍHO ŠTULCE**

Byl to ten pevninec. Konečně na místě!




## U ZAJEČÍHO ŠTULCE

**pevninec** (podst. jméno) malá pevnost, v níž si mohou pocestní odpočinout a jsou v bezpečí před příšerami, které je ohrožují v okolní pustině. Nejobyčejnější pevninec má velký lokál a kuchyň, za ní jsou obvtné místnosti majitele a jeho zaměstnanců a to vše je obehnáno vysokou zdí. Lokál bývá vždy centrem pevnince, mísí se tam pach prachu, potu a odpuzovacích prostředků s kouřem ohniště a vůněmi připravovaných jídel.

Když se do vrat Zaječího štulce Rosamunda opřel ramenem, neotevřela se. Nenechal se tím odradit. Položil Evropiny nohy na zem a bez uvažování, je-li to v tak časnou ranní hodinu zdvořilé, zabušil tepaným klepadlem na železem pobitá vrata. Vložil do toho veškerou sílu, která mu v pažích ještě zbyla. Popravdě se spíš na klepadlo pověsil.

Nakonec se v kulatém zamřížovaném okénku vysoko nad zemí ozval rozmrzelý tázavý hlas. „Copak se děje? Co tu pohledáváte tak brzo zrána?“ Rosamunda si všiml zvláštního přízvuku, který nikdy předtím neslyšel – trochu mu připomínal Perlíka, ale přesto byl jiný. Nebylo mu snadné rozumět.

„Mám tady... přítelkyni, která je zraněná!“ zavolal Rosamunda do okénka tím nejhlubším, nejsebevědomějším hlasem. „Zaútočili na nás v Žíhaném lese! Potřebujeme pomoc!“

Ozvalo se šoupání nohou a nějaký šramot. Také tlumený hovor.

„Aha...,“ promluvil hlas znovu z okénka. „A copak se takovej kluk jako ty potlouká tak pozdě v noci – nebo teda brzo ráno – v tak nebezpečnejch místech a bez klobouku na kebuli?“

Rosamunda vzdychl. „Ztratil jsem ho v řece. Prosím, pane, moje kamarádka je moc, moc nemocná a potřebuje rychle lékaře!“

„Kamarádka, říkáš? Tak to nemůžem nechat venku nějakou nemocnou holku. Počkej.“

Jedno křídlo vrat se otevřelo a vyšel mužík, který měl ramena skoro tak široká, kolik měřil. Byl oblečen do drátěné košile, zpod níž vyčuhovaly kalhoty zastrčené do vysokých jezdeckých bot.

„Tak se na ni podíváme," řekl podsaditý strážce brány a vyšel na cestu. Nejdřív se rychle a ostražitě rozhlédl kolem a pak se zadíval na zbědovanou fulgarku. „To mě podrž! Ta je zřízená! Hezký děvče, to jo."

Ramenatý muž fulgarku zvedl v podpaží, jako by téměř nic nevážila. Pohnula se, ale jen trošku. Muž přes rameno na někoho zavolal: „Oj!" Tím vybídl další osobu, aby vystoupila ze stínu vrat. Byla to vysoká žena, nebezpečně vyhlížející žena, která zlostně nahlížela do všech temných zákoutí, připravena k boji. Měla na sobě podivný kabát s četnými šosy. Podívala se na muže, pak na Evropu, kterou držel polozvednutou v podpaží, potom pyšně přikročila blíž a uchopila Evropu kolem kotníků. Když ji žena poslušně zvedla za boty, Rosamunda si všiml, že má hřbety obou rukou ozdobené nějakou zvláštní jemnou kresbou hnědé barvy. Byl to jen letmý záblesk, ale hned vzbudil Rosamundovu zemdlenou pozornost. Tetování krví příšery! I ona bojuje proti příšerám! Pod levým okem měla řádku špičatých bodců, byly to spury nějaké neznámé profese.

Nesli Evropu ne příliš jemně dovnitř a malý ramenáč ještě na Rosamundu houkl: „Hej, vem ty její saky paky a pojď za mnou. Já jsem strážce brány, jmenuju se Konvička – víš, vrátnej – k službám. A jak říkaj tobě, chlapče?"

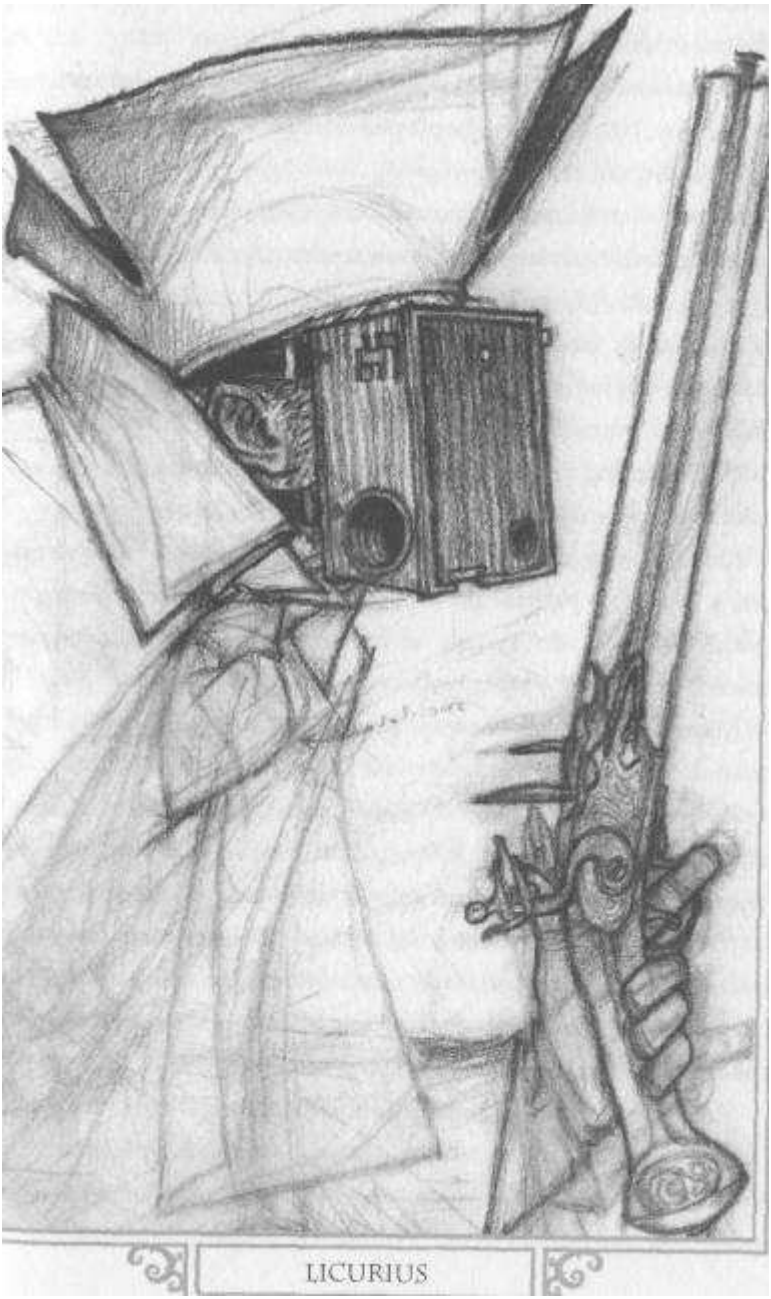
„Rosamunda," odpověděl prostě a sbíral Evropiny rozházené sedlové brašny. Nemohl ani uchopit popruh. Ruce měl úplně zdřevěnělé, ani otevřené, ani zaťaté v pěst.

Nejasně si uvědomil, že nastalo krátké, ale významné ticho.

„Ach, pardón, slečno. Spletl jsem se v tom šeru, myslel jsem, že jste nějakej mladík." Konvičkův hlas zněl opravdu rozpačitě.

Rosamunda nevěděl, co má říct. Hlavu měl vyčerpáním úplně prázdnou, nic ho nenapadlo. „To je... ehm... správně, opravdu jsem kluk."

Další odmlka, ještě trapnější než ta první. Žena, která držela Evropu za nohy, se na Rosamundu divně podívala.


LICURIUS

Konvička se snažil své zmatené rozpaky zamaskovat krátkým zakašláním. „Aha, no jó, máš pravdu, já vím, já vím. Je ještě skoro tma, špatně vidím. Ta slečna tady se jmenuje Indoléna – hlídáme spolu bránu.“

Rosamunda byl tak unavený, že mu to bylo jedno, ale přece jen se pokusil o chabý úsměv.

Za bránou byl malý zšeřelý dvorek pro kočáry. Přiběhl sluha s lucernou, jeho kroky hlasitě křupaly na štěrku. Posvítil Evropě do obličeje, když ji ti dva nesli ke vchodu do velkého nízkého domu.

Ještě dýchala! Rosamunda šel těsně vedle ní a viděl, že pohnula tváří. Její obličej měl příšerně nazelenalý odstín, takže tmavomodrá spura o to víc vynikla. Pod očima měla tmavé podlitiny a čelo a vlasy zpocené. Nebyla k poznání. Přitížilo se jí.

Sluha se tiše zajíkl úžasem. „Páni! To je *lahzarka!“*

Vrátná jako by se zamračila, ale pokračovala ve své práci.

Konvička tiše hvízdl. „To mě podržte! Ty si ale vybíráš podivnou společnost, hochu. Ale to nic – rychle s ní dovnitř, je na tom zle!“

Došli ke dveřím a ty se otevřely a světlo dopadlo na příchozí. Ve dveřích stál vytáhlý muž v kaštanově hnědém kabátku a noční čepičce. Koukal na ně prasečíma očkama a tvářil se nervózně. „Co je to tu za rozruch?“ zeptal se podrážděně.

„Máme tu dva nový příchozí, pane,“ odpověděl Konvička uctivě, „a s touhle paní je zle. *Potřebuje dochtora*, pane. Taky je to lahzarka, tak sem si myslel, že to vezmeme zadem, abysme nezpůsobili zbytečnej alarm.“

„Dobrá, dobrá, Konvičko, nemusíte čekat na mé povolení, když vidíte, že je třeba doktora.“Ten vytáhlý muž, který tu byl podle všeho nějakou důležitou osobou, působil dojmem, že je mrzutý, ať už se mu řekne cokoli. „Vezměte je dovnitř, člověče, vezměte je dovnitř. Dobrý den, chlapče, vypadáš hrozně unaveně. Vítám tě u Zaječího štulce. Jmenuju se Kamrlikus a patří mi to tady. Uděláme, co je v našich silách, abychom tvé matce i tobě pomohli.“

*Matce?*

Majitel Kamrlikus podal Rosamundovi ruku a pevně mu ji stiskl. Vnesli Evropu dovnitř a pokračovali bíle omítnutou chodbou s řadou dveří. Zřejmě vešli vchodem pro služebnictvo.

„Tak, přátelé," pokračoval pan Kamrlikus, „odneste tu ubohou chlapcovu matku do levého křídla, pokoj číslo dvanáct." Obrátil se k Rosamundovi. „To je parádní pokoj, který necháváme pro tak vzácné hosty, jako jste vy. Vzácné hosty, jejichž důležitost, mohu-li být tak smělý, jsem na vás hned poznal. Bude vám to tak vyhovovat?"

Rosamunda neměl tušení, jestli ten pokoj bude nebo *nebude* vyhovovat. Vzal by zavděk jakýmkoli pokojem. „Bude nám dobrý jakýkoli pokoj, pane. Jen chci, aby ji prohlédl lékař..."

„Výborně, výborně. Samozřejmě, ovšem. Tak pokračujte, přátelé," obrátil se ke svým zaměstnancům, „matka potřebuje doktora – odneste ji do jejího pokoje! Properato!"

Konvička zdráhavě řekl: „Máte pravdu, pane. Ale... ehm..."

„No copak, Konvičko?"

„Jak jsem už řek, pane, je to lahzarka."

Majitelovo obočí vyletělo vzhůru. Ale rychle se vzpamatoval. „No, host jako host. Peníze jsou peníze. Dohlédněte na to, aby ji zatím neviděla moje žena. Co madam Felicitýna neví, to nám neublíží! Já už zařídím to ostatní. Tak do pokoje s nimi, šup, šup!"

Posvítil jim slabou lamperkou a vedl je labyrintem tmavých chodeb a ještě tmavších dveří.

Připojil se k nim nějaký klučina a pan Kamrlikus na něj spustil: „A-*há!* Čoklík! Tady jsi, ty uličníku! Poběž rychle pro pana doktora Verhoverhavena. Ale žádné loudání! Tady jde o život!"

I přes hroznou únavu Rosamundu napadlo, že není moc obvyklé posílat takového malého kluka někam ven, když je ještě tma. Čoklík z toho očividně také neměl radost, přesto však nebojácně odběhl.

„Doktor tu do hodiny bude," řekl pan Kamrlikus s neskrývaným uspokojením. „Tak, honem do pokoje."

Zastavil se u dveří a podíval se na Rosamundu pohledem, jakým kočka chladnokrevně pozoruje ještě živou myš. „Můžete si, ehm, takové ubytování dovolit, že?"

Rosamunda se v duchu lekl. Pomyslel na drahé potraviny a elegantní čalounění kočáru – všechen ten okázalý Evropin přepych – a prohlásil: „Každopádně!“ A pohotově zachrastil vlastní peněženkou.

Kamrlikusovi se velice ulevilo. „Skvělé! Takže nebudete mít nic proti tomu, když si od vás vezmu zálohu na ubytování?“

„Já, eh... ne.“ Rosamunda doufal, že si počíná správně.

„Dobrá, dobrá. Cena za jeden nocleh, stravu a posluhu v takovém elegantním pokoji – a já podle střihu vašich šatů soudím, že elegance je v pořádku –, cena za takové ubytování činí šest sequinů. Platíte předem za dvě noci. Když odjedete zítra, tak vám samozřejmě peníze vrátíme. Takže, tohle budeme počítat jako vaši první noc – protože vlastně ještě neskončila – a řekněme, že za jeden karlin a jeden tekin budete mít zaplaceno až do pozítří do rána. Dohodnuto?“

Rosamundův přetažený mozek přepočítával sumu: *Sequin má dvacet guisů a šestnáct sequinů dává sou. Takže dvakrát šest sequinů je dvanáct sequinů. Karlin má deset sequinů a tekin znamená dva sequiny. Deset a dva je dvanáct – zase dvanáct sequinů. Soudím, že je to správně – i když je to hodně peněz...* Uvažoval, div se mu hlava nerozskočila. „Ano... myslím, že ano. Ach... děkuji vám.“

Pan Kamrlikus natáhl volnou ruku dlaní nahoru.

Rosamunda se na ni chvilku nechápavě díval a pak mu došlo, že majitel chce platbu hned. Sáhl do peněženky a nahmatal jen zlatý císařský milion, který dostal jako závdavek, že vstupuje do lampářských služeb, pak tam ještě měl tři sequiny a jeden guis. Zamračil se, chvilku přemýšlel a potom majiteli zlatý milion podal. Majitel na minci užasle hleděl.

„Bude – “ Rosamundovi se zadrhl hlas. „Bude stačit *tohle?“*

„Ech... je to trochu... nezvyklé, ale ano. Určitě je to legální platidlo a pokryje veškeré výlohy. Dokonce za ně pořídíte i snídani na oba dny.“ Kamrlikus strčil minci do kapsy a otevřel dveře.

Pokoj za nimi byl velký a tak přepychově zařízený, že si Rosamunda pomyslel, že to snad ani není možné. Byly tam dvě postele s bohatě zdobenými čely, damaškovým povlečením a polštáři a pokrývkami naplněnými prachovým peřím. Také přehozy z nejjemnější bavlny. Prkenná podlaha byla tak naleštěná, že jste se na ní mohli klouzat. Bílé stěny a vysoký strop – bohatě zdobený štukovými žláb-

ky a vlnovkami – měly ve světle lampy máslově žlutý odstín. V sirotčinci by tak velká místnost posloužila dvaceti nocležníkům, tahle byla míněna pro dva. Evropu položili na vzdálenější postel, přes niž napřed rozprostřeli nějakou starou přikrývku – vůbec se do toho přepychu nehodila –, aby se přehozy nezašpinily od fulgarčina cestovního oblečení.

Přišla služebná, byly dodány dvě koupací vany a několik džbánů horké vody.

Pan Kamrlikus se vzdálil a Rosamunda se za zástěnou koupal, zatímco služebná se za druhou zástěnou starala o Evropu. Málem ve vaně usnul, ale služebná, která už byla s fulgarkou hotova, jej probudila netrpělivým zakašláním. Za chvilku byl čistý – čistší, než si kdy v životě připadal, a oblečený ve vypůjčené noční košili ležel v posteli, jejíž měkkost ho úplně pohltila. Evropa, také vykoupaná, ležela v té druhé, rovněž ve vypůjčené noční košili.

„Je jí líp?“ zeptal se znavený Rosamunda služebné, která ještě něco kutila v pokoji.

„Je jí dost dobře vzhledem k tomu, co...,“ nedokončila větu. „Můžeš spát, chlapče – její stav se nezlepší tím, že si o ni budeš dělat starost.“

Služebná zhasla lampy a odešla. V kalném světle začínajícího dne Rosamunda pozoroval Evropu sužovanou horečkou. Nevěděl jak a kdy, ale nakonec ho v té měkké teplé posteli s jemnými pokrývkami přemohl spánek.

Probudil se celý vyděšený, konečně se vytrhl ze zlých snů o Licuriově krvavém konci. Místnost byla příliš bílá, příliš jasná, strop zdobený a postel nezvyklá. Potom si uvědomil, kde je. Už ho unavovalo probouzet se na cizích místech. Ale utěšilo jej, že postel je tak měkká a teplá. Labužnicky se protáhl, byl to zcela neznámý pocit, pak se posadil a rozhlédl se. Vysoké okno na protější straně pokoje bylo dokořán otevřené a dovnitř vnikal studený odpolední vzduch prosycený ptačím zpěvem, který jej vrátil do reality. Za oknem rostly stromy s rovnými kmeny a holými propletenými větvemi. Zimní scenerii pozlatilo odpolední slunce. Zpěv ptáků – tiché, vytrvalé vrkání

nějakého holuba, štěbetání mnoha malých zobáčků a neobvyklé trylkování a bublání – působil podivně hlasitě a cizokrajně.

Pokoj byl prázdný, lépe řečeno nikdo tu nechodil. Ale postel nalevo od něj, pod tím otevřeným oknem, byla obsazená. Ležela v ní samozřejmě Evropa.

Vylezl ze své postele a přešel k ní. Ležela na zádech s hlavou zabořenou do spousty měkkých polštářů, přikrývky měla přitažené až k bradě. Dlouhé vlasy zakrýval čepec, přesně takový, jaký nosívala Verlína. Zachvěl se zimou v závanu chladného vzduchu zvenčí, který voněl posekanou trávou, natáhl ruku a dotkl se ukazováčkem jejího hladkého čela.

Fulgarka se nepohnula.

Její čelo mu teď připadalo chladné ve srovnání s horkem, které z ní ještě nedávno sálalo. Ovládla ho zvědavost a opatrně přejel prstem spuru, skvrnku ve tvaru diamantu, namalovanou tak pečlivě nad jejím levým okem. Strany diamantu byly rovné a stejně dlouhé, s pečlivě vyvedenými špičkami, dolní těsně sousedila s obočím. Slyšel – už si nevzpomínal, jestli mu to řekl Fransitart nebo někdo jiný –, že se spury vytvářejí nějakým druhem kyseliny, která zanechá trvalou značku, ale nevznikne jizva. Nedovedl pochopit, proč si někdo chce něco takového nechat udělat, když to přece musí bolet. Je to z marnivosti? Nebo snad varování? Pokud jde o *něj*, až zase příště na někom tuhle značku uvidí, dá si na něj *velký pozor!* Upřeně se díval na fulgarčinu bledou, nezdravou tvář a choulil se zimou v noční košili.Třel si chodidlo o lýtko druhé nohy, aby si ho zahřál, protože podlaha studila.

Najednou ho napadlo, že by se měl obléknout. Našel své oblečení ve skříni, vyprané a vyžehlené. Nic nechybělo, jen boty tam nebyly. Rosamunda se oblékl a pak začal tiše pátrat po botách.

*Kde jen můžou být?*

Pod postelí? Ne.

Pod Evropinou postelí? *Taky ne!*

Nebyly ani v jeho skříni, tak přešel k té, kde měla věci Evropa. I její oblečení bylo vyprané a provonělo skříň nějakou aromatickou látkou na praní. Do toho se mísila ostrá medově sladká vůně, v níž

poznal Evropin parfém. Byl přesvědčen, že dělá něco hodně neslušného, když nahlíží do Evropiny skříně. Rychle ji zavřel.

Dveře na druhé straně pokoje, které byly z tak tmavého dřeva, že vypadaly jako černé, se otevřely. Dovnitř spěšně vešla služebná, až jí sukně šustily. Když uviděla, že Rosamunda stojí u fulgarčiny postele, znejistěla. Obratně udělala pukrlátko, třebaže nesla nějaké věci. „Přivedla jsem vám doktora, mladý pane."

Rosamunda stydlivě sklopil hlavu.

Vešel vážný a překvapivě mladý muž. Měl na sobě drahý krásně vzorovaný císařský kabát, boty s rovnou podrážkou a přezkami a nádhernou bílou paruku, která mu trčela do výšky a sypal se z ní jemný poprašek pudru.

„*Toto* je doktor Verhoverhaven, náš lékař," ukázala služebná podnosem, který nesla a na němž stály dvě misky dýňové polévky. Voněla tak báječně, že ihned upoutala Rosamundovu pozornost. „A tohle, doktore, je..."

„Rosamunda," řekl sirotek bez rozpaků.

„Aha... no dobře... chlapče," řekl doktor Verhoverhaven a prohlížel si ho přimhouřenýma očima. „Těší mě. Jak se cítíš?"

„Děkuji, dobře."

„Tak to má být. Chci, abys teď snědl trochu téhle polévky, kterou ti Gretl laskavě přinesla," řekl doktor, když zardělá služebná s úsměvem postavila obě misky na stoleček u krbu. „Vylepšil jsem ji jedním ze svých *osobních* posilujících odvarů, takže tě pořádně spraví." Pousmál se na služebnou. „Můžete teď jít, Gretl. Kdybych něco potřeboval, dozvíte se to jako první."

Služebná sklonila hlavu, usmála se na Rosamundu a zase odešla.

Doktor Verhoverhaven pomalu přistoupil k loži nemocné s rukama za zády. Stál nad lahzarkou, která nebyla při vědomí, a pohupoval se na patách. Zkontroloval tep na krku, sáhl jí na čelo, udělal *Mmmm* a důkladně si ji prohlížel jakýmsi zvláštním monoklem.

Rosamunda srkal polévku. Měl v té chvíli pocit, že nikdy nic lepšího nejedl, a sledoval přitom doktora Verhoverhavena, jak pozoruje Evropu.

Uplynula dlouhá chvíle. Doktor pak obrátil svou pozornost na chlapce. „To není tvoje matka, že ne, chlapče?"

Rosamunda měl právě plnou pusu polévky, trochu se zakuckal a nervózně se ošil. „To... ne, pane – já jsem vlastně nikdy nic takového netvrdil, pane. To oni... Jak jste...?“

Doktor Verhoverhaven si nasadil monokl. „Chceš říct, jak jsem na to přišel? Protože tady leží Brandenská Růže, chlapče – statečná teratoložka, neblaze proslulá svobodná dáma a postrach mužského pokolení! Ona není, pokud její pověst neklame, mateřský typ! Jak ses k ní pro všechno na světě připletl?“

*Brandenská Růže?* Rosamunda to jméno znal, i když si nemohl vzpomenout odkud. Možná se o ní psalo v některém ze sešitových příběhů? To je ale něco, že se setkal s někým tak slavným! Svěsil hlavu, podivně ho to rozrušilo. „Zachránila mě... když jsem umíral žízní – Uzdraví se?“

„Měla by, chlapče, díky mé odborné péči. Jsem tu už od časného rána. Spal jsi, když jsem jí rozřízl a vyčistil tu ošklivou ránu na krku. Taky jsem jí srazil horečku a trochu jí pustil žilou, aby z té rány nedostala otravu. Teď už potřebuje jediné: takový hrozný lék, který lidi jako ona berou – myslím, že se to jmenuje *plaudamentum.* Vzkázal jsem naší místní skoldce, takže jí to připraví. Z toho, co jsem přečetl – nebylo toho však mnoho –, vím, že lahzaři bez toho nemůžou být, vydrží tak nanejvýš dva tři dny... pak to s nimi jde z kopce.“ Doktor dramaticky obrátil oči ke stropu. „Ale takovými podrobnostmi tě nebudu děsit.“

Bohužel Rosamundu *vyděsil*, ale ne v tom smyslu, jak očekával. Do Rosamundy jako když píchne, rychle vyskočil. „Vy myslíte ten její sirup, pane?“

„Ano! To je ono. Katarový sirup! To mám na mysli. Kdypak ho měla naposledy?“

„Někdy v noci. Nevím přesnou hodinu, ale můžu jí ho teď připravit, pane. Nechci, aby se jí přitížilo, a ona má všechny potřebné přísady u sebe.“

Lékař očividně váhal.

„Já jsem jí ho v noci vařil,“ naléhal Rosamunda. „Když jsem to už jednou dělal, zvládnu to zas...“ Rosamundu samotného překvapilo, s jakou jistotou to řekl.

„Jsi její faktótum? Zdá se mi, že jsi na to trochu mladý.“ Doktor Verhoverhaven si poklepával ukazováčkem na rty, tázavě vraštil obočí.

„.. .Ne, pane, to nejsem.“ Rosamunda někdy až litoval, že nedokáže lhát.

„Ne? Ách. Tak to počkáme, až přijde ta osoba, ano? Je to skoldka a pokud je mi známo, oni vědí, jak takový odvar připravit.“ Doktor si přistavil ke krbu židli s vysokým opěradlem a posadil se.

„Ale proč to tak nutně potřebuje?“

„To je dobrá otázka, chlapče. Dobrá otázka! Určitě chceš slyšet odpověď?“ Vypadalo to, že se doktor Verhoverhaven nemůže dočkat, až mu ji dá.

Rosamunda přikývl, že to opravdu chce slyšet.

„Samozřejmě, že chceš. No, víš – tedy jak jsem se dočetl –, když se někdo chce stát lahzarem, obvykle odjede do jednoho ponurého městečka daleko na jihu. To město se jmenuje Hříchoř. Tam žijí řezníci – nechávají si říkat ‚chirurgové‘ –, kteří tě za velké peníze rozřežou. Vnímáš mě?“

Rosamunda rychle přikývl.

„To je dobře, to je dobře. Takže tihle chirurgové – jak se o nich píše – vezmou *celou soustavu* zvláštních žláz, měchýřů, cév a střev a přišijí ji k existujícím orgánům a nervům. Někdo říká, že se ty nové orgány vypěstují právě pro tento účel, další zase tvrdí, že se ‚získávají‘ z jiných tvorů – v tom se názory rozcházejí a chirurgové z Hříchoře to neprozradí. Zkrátka, když se tohle udělá, tak toho člověka znovu zašijí. A teď přichází odpověď na tvou otázku: všechny tyhle cizí a nezvyklé orgány tělu škodí. Organismus na ně reaguje, nakonec velice prudce, dokud se něco neudělá, aby se ta reakce zastavila. A *tohle* je úkolem plaudamenta – katarového sirupu. Rozumíš? Oni ho pak už musí po celý život denně užívat, aby se jejich přirozené orgány nebouřily proti těm cizím. Jakmile chorobnost – rozklad orgánů – jednou převládne, končí to smrtí. Pokud tato paní nedostane brzy svůj sirup, zemře. Tak, to je vše, doufám, že je ti to teď jasné. Ano?“

Rosamunda se nadechl k odpovědi, ale zarazil se, protože z chodby se ozval rozčilený, rozzlobený hovor, blížil se ke dveřím a ukončilo jej rázné zaklepání.

Doktor Verhoverhaven vstal a mírně příchozí vyzval: „Dále!“

Dveře se rychle otevřely a dovnitř vkráčela neznámá žena v elegantních šatech vznešené dámy s výrazem potlačovaného hněvu ve tváři. V patách jí šel pan Kamrlikus, vypadal ustaraně a nervózně spustil, sotva vešli: „...Moje drahá, každé peníze jsou pro nás dobré. Cesta do Vysokých Klobouků je kvůli příšerám neprůchodná a moc dobře víš, že kvůli tomu máme málo hostů. Potřebujeme každého zákazníka, moje milá, a já...“

„Dobrá, dobrá, to stačí. Netřeba naše hosty obtěžovat záležitostmi týkajícími se provozu tak vznešeného podniku. Dobré odpoledne, doktore Verhoverhavene.“ Žena se na doktora usmála s nucenou zdvořilostí. Ten se elegantně uklonil a z paruky mu zase spadlo něco pudru. Žena se obrátila k Rosamundovi a přísně řekla: „A ty musíš být ten menší z našich nových hostů. Já jsem madam Felicitýna, enrica d’ama tohoto skromného, leč *ušlechtilého* pevnince.“ Když řekla „ušlechtilého“, podívala se přísně na pana Kamrlikuse.

Zmatený Rosamunda jen stál a mrkal. „Enrica d’ama“ byl vzletný titul paní domu, zejména někde u dvora. Užívali ho pouze ti, kdo chtěli být považováni za velice urozené a vznešené lidi.

„K mému sluchu se doneslo,“ pokračovala enrica d’ama a obrátila se přitom zase k doktorovi a ukazovala na nehybnou Evropu, „že tu máme, v jednom z našich nejlepších pokojů, pugnátorku, jednu z té divoké chátry. Je to pravda, pane doktore?“

„Je to tak, vzácná paní – ačkoli já se málo starám, co je zač. Léčím každého, kdo se na mě obrátí.“

„Nesnažte se mě obalamutit, doktore. Domluvili jste se na mě s mým manželem a mě uráží, že si myslel, že se o tom nedozvím.“ Vrhla na rozčileného Kamrlikuse další rozzlobený pohled. Ten se jen omluvně podíval na Rosamundu a doktora Verhoverhavena, ale na víc se nezmohl.

Rosamundovi ten podivný výstup začínal být nepříjemný.

Doktor Verhoverhaven vypadal zmateně. „Ujišťuji vás, madam, že nevím o žádném, ehm, podvodu, do něhož bych měl být zapleten.

Přišel jsem, protože mě zavolali k nemocnému hostu. Není to poprvé, co tohle dělám, jak dobře víte.“ Doprovodil svou řeč graciézní úklonou.

„Určitě to není poprvé, ale tentokrát jste sem poprvé pozval ještě někoho, skoro stejně špatného!“ Otočila se ke dveřím a křikla: „Už můžeš vejít, Gretl!“

Služebná Gretl na její povel vstoupila a bázlivě se na svou paní dívala. Těsně za ní se šourala nějaká cizí žena: drobná pokorně vyhlížející mladá žena – vlastně dívka, mladší než Verlína – v oblečení, které Rosamunda už tolikrát viděl. *Skoldka!* Na hlavě měla špičatou čepici z černé plsti, jejíž špička se trochu ohýbala dozadu. Všichni skoldové nosili takové čepice válcovitého či kuželovitého tvaru jako znak svého řemesla. Měla dlouhou pláštěnku z bílé juty s bohatě nabíraným límcem, kterým si skoldové zakrývali obličej před výpary ze svých elixírů. Pod pláštěnkou bylo vidět *kvabard*, slabě vytvrzenou vestu, jaké Rosamunda viděl u lehké pěchoty v Boschenbergu. Na líci byla černá a na rubu hnědá, byly to barvy Hergotenbosche, stejné, jako měl Rosamundův bandelír. Přes ni měla v pase uvázanou černou saténovou šerpu, vzadu zavázanou na velkou mašli. Po bocích jí visely lahve, škatulky, mošničky a brašny – určitě v nich měla přísady na elixíry a další věci, které skoldové používají v boji s příšerami. Hnědé rukávy měla dlouhé a široké. Také bohatě nabíraná a naškrobená mušelínová sukně byla hnědá a dlouhá, sahala až na zem a zakrývala jí nohy. Nervózně si splétala a rozplétala prsty rukou v černých kozinkových rukavičkách.

Rosamunda už v životě viděl několik skoldů, neboť mnozí sloužili v boschenberském přístavu a střežili město před příšerami, jež se mohly vynořit z řeky Humor nebo se potloukat kolem městských hradeb. Ale i tak o nich pořád věděl méně než teď o fulgarech. To, co o nich věděl, věděl každý: že připravují odvary a jedolenty ještě účinnější, než míchal Křampalín a další dispensuristé, kteří se soustředili hlavně na prostředky léčivé a hojivé. Skoldové však měli za úkol vyrábět přípravky jedovaté a ničivé. Věděl, že skoldové už dlouho předtím, než přišli lahzaři, sloužili jako císařští bojovníci s příšerami – „pugnátoři,“ jak je Evropa nazývala. Tato mladá žena je určitě skoldka, o níž se doktor Verhoverhaven zmiňoval, a určitě

přišla Evropě namíchat její sirup.

Na to, že byla pugnátorka, vypadala velice nervózně.

Madam Felicitýna se opět obrátila na doktora a s vítězoslavným pohledem se zeptala: „*Doktore* Verhoverhavene! Co máte za lubem, že zvete do mého solidního podniku taková daremná individua? Jsem jemná a slušná žena a nebudu tolerovat takové volnomyšlenkářství ani přítomnost nějakých *takových* pod svou střechou!“ Namířila prst na skoldku a ta celá zrudla.

Doktor upadl do velkých rozpaků. „Moje drahá,“ ozval se odvážně pan Kamrlikus, který už zapomněl na její varování, že *netřeba hosty obtěžovat soukromými záležitostmi,* „jejich pobyt je dobře zaplacený. Nejsou s nimi žádné potíže, jsou ve skutečnosti docela tišší vzhledem ke všem těm okolnostem. Co je na tom špatného, když jedna těžce pracující lahzarka a její faktótum obývají pokoj, který si mohou dovolit a za který nám štědře zaplatili?“

Enrica d’ama konečně odhodila masku zdvořilosti.

„*Tisíc láter a šejtanů! Prostě z principu! Taková ženská nemůže...!*“

„Prosím vás!“ přerušil ji tichým naléhavým hlasem doktor. „Vždyť ji vzbudíte.“

Madam Felicitýna jej zpražila ledovým pohledem, ale snažila se pokračovat klidně. „*Taková ženská* tu nemůže zůstat, protože kdyby se nějací slušní hosté měli dozvědět, že v sousedním pokoji bydlí nějaká ohavná násilnice a rváčka, už by se sem nikdy nevrátili a všem okolo by doporučili totéž! To *nedopustím, ne a ne!*“ S temným pohledem na doktora Verhoverhavena se znovu přinutila ke klidu. „Ne, ne, měla by být v obyčejném pokoji, i když bych ji ještě raději dala do šamrlíku pro služebnictvo, když už tady *taková* vůbec musí být!“

Pak se vážně podívala na Rosamundu, který se také tvářil velmi vážně. „Mrzí mě to, chlapče, opravdu mě to moc mrzí, ale pořádek musí být a každý člověk má své místo a postavení; nikdo ze sebe nemůže dělat něco lepšího, než je. Věřím, že to jednou pochopíš.“

„No tak, počkej, drahá...,“ zkusil to pan Kamrlikus znovu.

Nemohl zastavit vodopád jejích slov, enrica d’ama mluvila dál. „Tebe se na nic neptám! To *tys* ji nechal –“ píchla obviňujícím prs-

tem směrem k posteli s bezvládnou Evropou „ – ubytovat *tady!“* Rozhodila rukama po pokoji. Byla bledá a tváře se jí třásly, jako by ji každou chvíli měla ranit mrtvice. „Myslel sis, že se to *nedozvím?* Ona prostě *musí odsud!“*

Pan Kamrlikus se vrtěl a ošíval, ale opět se na nic víc nezmohl.

*„U všech čertů!* Tak si ji dej do šamrlíku, když ti tvé měkké srdce nedovolí, abys ji vyhodil!“ syčela enrica d’ama. *„V každém případě ji vyhoď z tohoto pokoje!“*

Nastalo hrozné zvonivé ticho, do něhož se ozval tichý ledový hlas. „Moje peníze platí stejně jako kterékoli jiné, madam, a já *zůstanu v téhle* posteli!“

Všichni udiveně pohlédli k posteli, kde ležela Evropa, která byla ještě před chvilkou očividně v bezvědomí. Pořád byla schovaná pod pokrývkou a hlavu měla zabořenou v měkkých polštářích, ale teď měla oči otevřené, byly zarudlé a podlité krví – a upírala na madam Felicitýnu pohled plný zloby a chladného opovržení.

Rosamundovi se nečekaně ulevilo.

Evropa se konečně probrala!



# CO NAŘÍDIL LÉKAŘ

**skold** (podst. jméno) označení pro teratologa, jehož zaměstnáním je boj s příšerami pomocí různých chemikálií a jedů známých pod názvem jedolenty. Tyto jedolenty buď po příšerách přímo házejí, nebo je lijí z láhví, střílejí láhve z praku či fustibalu (prak připevněný na dlouhé tyči), střílejí jedolent z pistole zvané salinumbus, nastražují pasti, vyrábějí kouř a dělají řadu jiných věcí, jejichž účelem je příšeru přemoci a zničit. Nosí typické široké pláštěnky a čepice kuželovitého tvaru pro označení příslušnosti ke svému řemeslu.

Madam Felicitýna nevěděla, jak zareagovat na tak chladnou a neústupnou rozhodnost, kterou Evropa projevila. Najednou si ve svém vlastním domě připadala úplně bezmocná a opustila pokoj v přívalu slz a s teatrálním kvílením.

Pan Kamrlikus nesouvisle mumlal nějaké omluvy, vyrazil za ní a zavřel za sebou tmavé dveře.

Gretl a skoldka se na sebe podívaly, oběma bylo trapně, a pokojská se honem pustila do zapalování svíček, protože se už valem stmívalo.

Doktor Verhoverhaven stál a s neproniknutelným výrazem hleděl do země.

Skoldka sklouzla pohledem od něj k posteli a pak se ohlédla ke dveřím. „Om-omlouvám se, jestli jsem vám způsobila nějaké potíže, doch-doktore Vrhovrhovne," ozvala se nešťastně.

Dobrého doktora to vytrhlo ze zadumání. „Ale vůbec ne, vůbec ne, děvče. Vždyť jsem vás sám zavolal a vy jste přišla – už to je hodně. Přestaňme se zabývat tím, co se tu seběhlo – tato paní potřebuje vaši pomoc.

Skoldce očividně spadl kámen ze srdce. „Sa-samozřejmě, hned. Víte, že vždy-vždycky udělám, co je v mých silách."

„To je jen chvályhodné, milé děvče." Doktor se ponuře usmál.

Rosamunda přiskočil k Evropině posteli, pln nadějí a obav.


DR. VERHOVERHAVEN

Klidně se na něj podívala, krví podlité oči vypadaly v tom bledém propadlém obličeji příšerně. „Dobrý den, človíčku... byla jsem bez sebe dlouho?“

„Od včerejší noci... teda nad ránem,“ odpověděl Rosamunda a hlas mu trochu přeskakoval horlivostí.

Fulgarka zavřela oči. „Takže jsme cestu do pevnince zvládli?... Nebo blouzním v horečce a moje smysly pokládají tvrdé kameny a ostré borové šišky za měkkou teplou postel?“

„Ano, ano, došli jsme sem, madam, a ti hodní lidé nám pomohli.“

Evropa se slabě zasmála. „To věřím – možná kromě té ukřičené paní. Pověz, kolik tahle *pomoc* stála?“

Rosamunda sklopil hlavu. Nepřemýšlel nad tím takhle: že jim byli ochotni pomoct, teprve když byl ochoten zaplatit. „Inu, dvanáct sequinů za dvě noci.“

Fulgarka se zasmála hlasitěji, ale hned přestala a sípavě zalapala po dechu. „Vzal sis to z mé peněženky?“

„Ne, madam.“ Rosamunda trochu vypjal hruď. „Zaplatil jsem to císařským milionem, který jsem dostal do začátku svého lampářského zaměstnání.“

„Jsi císařův zaměstnanec, že? Bude to pro tebe dobré. To je zajímavé.. .“ Na chvilku zvadla, pak se otřásla. „Je mi špatně, Rosamundo. Musím si dát svůj sirup, a to hodně rychle. Budeš mi ho muset zase uvařit...“

Doktor Verhoverhaven stál během jejich rozhovoru u postele a houpal se na patách. Teď se rychle vložil do debaty: „Dostanete ho, madam. Jsem zde, jsem zdejší lékař, doktor Verhoverhaven jméno mé, a tady je milá slečna Jíva, naše skoldka, která vám může vaše plaudamentum připravit. Je to tak, děvče?“ Lékař se obrátil k dívce, která přistoupila blíž s viditelnou bázlivou úctou k fulgarce, jež před ní teď bezmocně ležela v posteli.

„A-ano. Z-znám všechny od-odvary... které lahzaři potřebují. T-to d-dobrý s-s-skold vždycky umí.“

Fulgarka se na oba podívala mdlým pohledem a mhouřila oči. „Ach, pane doktore, vy jste mi obstaral skoldku – to je od vás laska-

vé. Taková... starostlivá péče, děkuji vám. Ale mohl mi to připravit ten chlapec, pane. Je mnohem šikovnější, než se zdá.“

Rosamunda sklopil hlavu, nevěděl, jestli má být potěšen, nebo uražen.

„O tom jsem naprosto přesvědčen, madam, ale raději bych věřil svým metodám a měl jistotu, že vše je uděláno tak, jak vím, že má být.“ Doktor Verhoverhaven ještě stvrdil svá slova pokývnutím.

„Tak jak chcete. Nehodlám se hádat s mužem lékařské vědy.“

„Tak to má být, madam,“ usmál se polichoceně. „Také vám naordinuji hypnotikum, abyste mohla dobře spát. Vezměte obojí, prášek i sirup, a pak se léčte tím nejstarším lékem – odpočinkem.“

Evropa zavřela oči s vědoucím úsměvem na rtech. „A teď mi řekněte, milý doktore, kolik bude vaše *vřelá* péče stát?“

Rosamunda si nebyl jistý, ale zdálo se mu, že se doktor Verhoverhaven skutečně začervenal. „Vy mi křivdíte, madam. Chci vám pomoct čistě pro svůj pocit uspokojení, že budu vědět, že zase další lidská bytost bez problémů kráčí po cestě zdraví.“

„O tom jsem přesvědčena, doktore,“ vzdychla Evropa tiše, „a jaký účet tu na mě bude čekat při odchodu? Všichni musíme jíst a oblékat se – neodepřu vám váš plat.“

„Celkem dva sequiny,“ obměkčil se lékař.

Evropa zvedla obočí.

Rosamunda si pomyslel, že na to, jak moc je nemocná, je pořád dost opovážlivá, až neomalená.

Doktor Verhoverhaven rychle pokračoval. „Ale dost zdržování řečmi o finančních záležitostech – musíte teď být v klidu a dát si sirup, hned jak bude hotový.“

Rosamunda zjistil, že černě lakovaná truhlička pro přípravu sirupu čouhá z brašny uložené dole ve skříni. Znovu ho zamrazilo strachy, když ji vytahoval. Podal ji Evropě, která se posadila a slabě se usmála.

Podívala se na Jívu a ta zčervenala jako pivoňka. „Nechte toho chlapce, ať vám pomůže, skoldko. Věřím mu.“

Fulgarka se na Rosamundu podívala zvláštním a znepokojujícím pohledem. „On je mé nové... faktótum...,“ dokončila téměř šeptem.

Rosamunda ztuhl – *její nové faktótum?* A co jeho práce lampáře?

Doktor Verhoverhaven se mírně uklonil. „Jak si přejete, madam. Odpočívejte. Váš sirup bude hnedle připraven.“ Rozpřáhl ruce v rozmáchlém gestu směrem ke skoldce a Rosamundovi. „A teď do kuchyně a do práce! Gretl vás tam zavede. Řekněte panu Kverlíkovi, že vás posílám.“

Pokojská s malou lamperkou v ruce otevřela dveře, udělala pukrle a usmála se: „Zavedu vás do kuchyně, jak pan doktor nařídil."Vykročila do chodby a skoldka ji následovala.

Rosamunda se na Evropu ještě jednou podíval a vyšel za nimi. Pociťoval narůstající klid – věci se vyvíjejí dobře. Přesto mu hlavou vrtaly dvě otázky, když kráčel za pokojskou a skoldkou temnou chodbou: *Jak můžu být Evropiným faktótem a zároveň lampářem? a Kde mám svoje boty?*

Prošli jedněmi dveřmi, pak další chodbou a dalšími dveřmi. Když kráčel vedle Jívy, uvědomil si, že ji obklopují nějaké velmi nepříjemné pachy, což v něm vzbuzovalo nepříjemné pocity. V kombinaci s truhličkou na sirup se mu z toho začal výrazně zvedat žaludek. „Ahoj,“ řekla skoldka tiše s plachým úsměvem. „Jmenuju se Jíva Meermon. A ty?“

„Rosamunda,“ odpověděl. *To musí být nějaká důležitá osoba, když má dvě jména.* Jako vždy tak trochu očekával nějakou neobvyklou reakci na své jméno.

„Páni, Rosamundo, to mmmusí být *ú-úžasné,* dělat faktótum B-Brandenské R-Růži!“

Nereagovala! *Líbila* se mu. *Škoda, že tak hrozně smrdí.* „To musí být úžasné, být skoldkou!“ oplatil jí.

„Ach, kéž by bylo!“ Znělo to hrozně ztrápeně.

Rosamunda se podíval na její smutný obličej.

„Te-teprve před měsícem jsem se vrátila z wo-wormského ro-rom-busu,“ pokračovala rychle. „By-byla jsem tam t-tři roky, učila jsem se pr-prvky a pod-prvky, sloučeniny, silné lektvary, všechny knihy, Báze a Kombinace, tabulky z Kornchnflektru, Č-čtyři sféry a Č-čtyři humory, Aplikace *V-Vadè Ch-Chemica,* základ i habilistiku. Kdybys věděl, kolik toho musíš dostat do hlavy!“

Rosamunda ze svého průvodce věděl, že „rombus“ je místem, kde se skoldové učí svému umění. Pokud jde o ty další věci, které jmenovala, neměl vůbec ponětí, o čem je řeč – jen snad to, že „základ“ jsou věci minulé, „habilistika“ zkoumá, jak všechno funguje, a *Vadè Chemica* je prastará kniha plná nevyslovitelných věcí, jak mu jednou prozradil Křampalín. Zdálo se mu, že tahle dívka je příliš zdvořilá a milá, než aby se mohla tři roky zabývat tak ponurými věcmi.

„Ale na-naučila jsem se všechno,“ pokračovala. „Vše-všechno! Měla jsem vý-výborný prospěch, zís-získala různé ceny. Ale t-teď..“

Odmlčela se, protože prošli posledními dveřmi a ocitli se v obrovské místnosti plné horkých výparů a křiku. Pohybovaly se v ní nějaké stíny, v tom vlhkém vzduchu je zezadu osvětlovala velká zamlžená oranžová zář. Všude kolem se linuly nádherné sladké a kyselé vůně.

*Mmm, kuchyně...* Rosamundův žaludek tenhle objev oslavil hlasitým zaškrundáním.

„Tak dělej, Kyblíku!“ zaburácel vznešený, ale chraplavý hlas. „Otáčej tím rožněm rovnoměrně a pomalu, jinak tě na něj napíchnu a opeču tě!“

Ozvalo se zařinčení, něco třesklo a zazvonilo.

„No vidíš! Ven! *Ven!*“ hřímal hlas.

Nějaké malé dítě vyběhlo z husté mlhy, prodralo se kolem nich a vystřelilo ven dveřmi, kterými právě vešli. Za ním letěla naběračka, těsně minula Gretl, břinkla o dlážděnou podlahu a s ohlušujícím řinčením ještě několikrát poskočila. Z páry se vynořil všedně vyhlížející muž s červeným obličejem a jeho výraz chvilkového vzteku se rychle změnil přes zahanbeně omluvný na upjatě rezervovaný, když uviděl tři nové příchozí, u jejichž nohou naběračka dokončovala své skoky. „Gretl! Kohopak mi to vedeš? Nechutná jim? Chtějí, aby místo mě vařila Uda?“

Nebyl ani velký, ani malý, ani tlustý, ani hubený, ani hezký, ani ošklivý, zkrátka velice průměrný. Na jinak sněhobílé zástěře měl cákance od vaření. To on před chvílí tak hromoval.

„Ale kdepak, pane Kverlíku!“ hlaholila Gretl vesele. „Poznáváte slečnu Jívu, naši skoldku, ne? Malou Jívušku? Chodila do školy v

Železných Věžích a vrátila se jako dokonalá slečna a bojovnice proti příšerám! Potřebuje tady uvařit odvar nebo něco takového, podle příkazu pana doktora Verhoverhavena.“

Pan Kverlík nejevil žádné zdání, že slečnu poznává. Místo toho se netrpělivě podíval ke stropu. „Nu... jestli to nařizuje náš dobrý pan doktor, tak to asi *musíme* dovolit.“ Zamračil se na Jívu a ukázal doleva, v ruce třímal zubatý nůž. „Použijte tamtu horkou plotýnku a nepřekážejte mi tady!“

Gretl už byla na odchodu, ale vtom si všimla, že Rosamunda ťape po kuchyni bosý. „Ach, omlouvám se – ještě vám nevrátili boty. Sitt, ten rošťák, si dává na čas. Přinesu vám je,“ řekla a s úsměvem je opustila.

Nějaká mlčenlivá statná žena v zástěře tak špinavé, jako byla Kverlíkova čistá, podala skoldce malý hliněný hrnec.

Rosamunda se ošíval. Nepříjemný pocit, který v něm budila černá truhlička, se už málem nedal vydržet. Ulevilo se mu, když ji od něj Jíva převzala. Když si ji brala, zeptal se jí: „Ehm – slečno skoldko – teda Jívo. Nejste... nervózní, když držíte všechny ty činidla?“

„N-ne, ani n-ne,“ odpověděla nepřítomně. „Tohle je pěkně udělaná tru-truhlička. Taková ši-šikovná. Ne-nevíš, odkud ji má?“

„No, to ne...“

Jíva se velice soustředěně pustila do přípravy sirupu. Postupovala stejně jako Rosamunda předchozí noci, celou dobu si přitom mumlala. „Nej-nejdřív... bezoariak, potom... ra-ratan... pak...“

Když skončila (Rosamundovi se sirup zdál dost hrudkovitý), nalila hmotu do pivního korbele a odnesla ho do pokoje.

Evropa jej vypila stejně lačně jako vždy. Téměř před jejich očima se jí vrátila barva do obličeje a síly se jí obnovily.

Když dopila poslední kapku sirupu, doktor Verhoverhaven se obrátil k Jívě. „Mám pro vás dobré zprávy, moje milá,“ usmál se na skoldku. „Víte, když jste vařili sirup, tahle statečná fulgarka mi řekla, že zabila ty otravné bahňáky v Žíhaném lese!“

Jíva se zatvářila, jako by právě obdržela nějaký osvobozující rozsudek od těžkého žaláře. „Opravdu! Ach, opra-vdu!“ Otočila se od rozzářeného doktora na lhostejně se tvářící fulgarku.

Evropa se usmála, klidně, královsky, a přikývla. „Pan doktor mi říkal, že jste měla za úkol s nimi bojovat, děvče. Tak jsem ráda, že jsem vás toho břemene zbavila.Ten velký ťulpas byl hračka, ale tamti, což asi byli jeho malí páni, ti mi dali... pořádně zabrat. Kupecký svaz z Vysokých Klobouků si mě najal, abych s nimi zatočila, takže můžete děkovat Signálním hvězdám, že je to vyřízeno. A vy se můžete vrátit ke knihám a lektvarům."

„No tohle! No tohle! Taková ú-úleva!" Jíva se v té chvíli samou radostí na víc nezmohla.

Bezděčná zmínka o smrti Popleteného Filuty píchla Rosamundu až někde u srdce. Pocit lítosti se zase vrátil.

Evropa si znovu lehla, zavřela oči. „Nebudu potřebovat vaše hypnotikum, doktore Verhoverhavene. Už usínám i bez něj."

„To rád slyším – tak to má být."

Lékař vzal svíčku a vyprovázel Jívu ke dveřím. „Je načase, abychom my, méně ospalí, odešli. Musím se vrátit do svého příbytku – mám tam ještě něco na práci. Až po vás, Jívo." Usmál se na Rosamundu. „Až tady skončíš, chlapče, doporučuju ti zajít do lokálu a dát si něco pořádného k snědku."

Rosamunda přikývl. „Ano, doktore, zajdu tam."

„Dobrou noc, madam!" Lékař se Evropě galantně uklonil. „Předpokládám, že zítra vám už bude mnohem líp!"

„A dobrou noc i vám, dobrý doktore," oplatila mu Evropa se stejnou vznešeností. „Spěte dobře."

Lékař a skoldka odešli.

Rosamunda byl trochu nesvůj, když s fulgarkou osaměl. Vrtěl se a ostýchavě po ní pokukoval. Pořád ještě držela korbel, z něhož pila svůj sirup.

„Mohl bych ten korbel odnést do kuchyně, slečno Evropo," navrhl.

Ospale na něj zamžourala. „To je práce pro služebnou, človíčku." Ale stejně mu ho podala. „Když myslíš..."

Když jí bral korbel z rukou, všiml si, že má na vnitřní straně zápěstí celou baterii značek, řadu maličkých **X**, která na každém konci zářila. Byly stejně tmavé barvy, barvy zaschlé krve, jakou měla vyte-

tovaná hlava potměšilé příšery na paži pana Fransitarta. Zaváhal. „Slečno Evropo... ?“

„Ano?“

„Co je to?“ zeptal se a kývl bradou k jejím zápěstím.

Fulgarka je natočila tak, aby je lépe viděl – byly seřazeny do skupinek čtyřikrát po čtyřech. Na pravé paži měla málem až do poloviny tři úplné soubory, na levé byl úplný jen jeden a druhý nebyl dokončený.

Rosamunda v duchu křížky rychle spočítal. *Musí jich být přes sedmdesát!*

„Toto?“ zeptala se mírně. „To jsou moje kruorpunkty.“

„Vaše co, slečno?“

„Kruorpunkty,“ opakovala už trochu netrpělivě. „Kru-or-punkty. Tetování krví příšer. Každá ta značka znamená jednu příšeru, kterou jsem skolila.“

*Zabila přes sedmdesát příšer!*

„Ale to nejsou všechny,“ vzdychla a pozorně se zadívala na předloktí. „Někdy není možné se k příšeře dostat, když ji vyřídíš. Jako ten velký tupec u mostu...“

Byl rád, že si tam nemohla vytetovat Popleteného Filutu. „Myslel jsem, že se vždycky vytetuje hlava té příšery?“

„No, takhle to dělají obyčejní drsní chlapíci. Já dávám přednost něčemu na pohled hezčímu a slušivějšímu.“

Rosamunda se zamračil. Nelíbilo se mu, že označila pana Fransitarta za obyčejného drsného chlapíka.

Evropa se nadzvedla. „Teď poslyš,“ řekla, nevšimla si jeho skrytého rozhořčení. „Když jsi byl v kuchyni, zařídila jsem, aby přivezli... drahého Licuria... a... taky kočár. Předpokládám, že to zvládnou do zítřejšího večera – prosím, přijď mi oznámit, až to bude.“

*Jo, váš zatracený, zlotřilý Licurius,* letělo Rosamundovi hlavou.

„Ano, slečno Evropo,“ řekl nahlas.

Rosamunda se na Evropu nepodíval, když došel ke dveřím. Všechno špatné, co udělala, a on toho byl svědkem, na něj padlo jako černý příkrov. Ve dveřích uviděl svoje boty: byly důkladně vyčištěné a černě se leskly. Nad nimi se tyčily Evropiny vysoké, násilnicky

vyhlížející jezdecké holínky. Rosamunda vzal svoje boty ze stínu jejích a obul si je. Beze slova a aniž se ohlédl odešel z pokoje.



# SDÍLENÁ STAROST, POLOVIČNÍ STAROST

**císařský pošťák** (podst. jméno) Život pošťáka – pěšáka – je nebezpečný, a proto se musí vyškolit v tom, jak se vyhnout příšerám a chránit se před nimi. Pošťáci často bývají obchodními partnery skoldů a vymýšlejí chytré a ošemetné způsoby, jak poštu vždy bezpečně doručit. Úmrtnost v jejich řadách je však vysoká, takže agenti, jež je najímají, si často vybírají sirotky, bezdomovce a nalezence, které nebude postrádat rozhněvaná rodina.

Časně ráno Rosamunda uviděl, že Evropa sedí tiše na židli s vysokým opěradlem u čerstvě rozdělaného ohně a upřeně zírá do mihotavých plamenů. Držela polévkovou misku svého katarového sirupu a tentokrát jej upíjela pomalu, po malých doušcích. Počkal, až odvar dopije – měl pocit, že to bude nejvhodnější –, a pak začal.

„Slečno?“

Evropa k němu obrátila oříškově hnědé oči. „Ano, človíčku?“

Neklidně poposedl. „Co... co si myslíte o mém jméně?“

Fulgarku to znepokojilo. „Jak to myslíš, co si *myslím!*“

„Přece to není chlapecké jméno. Věděla jste to?“

Výraz její tváře se uvolnil. Zaklokotala smíchem. „Aháá! Takže někdo by ho považoval za dívčí? A co je mi do toho, jak tě tví zplozitelé označili? Jsou důležitější věci než jména. Kdyby ti dali jméno ‚Trouba‘, oslovovala bych tě tak, aniž bych se ti posmívala nebo tě ztrapňovala. Vždyť je to jen slovo, človíčku.“ Podívala se na něj a v jejím pohledu bylo cosi něžného – neobvykle laskavého.

Rosamundovi maličko poskočilo srdce radostí. Fulgarka si tím u něj možná trochu vyžehlila, co spáchala u Žíhaného mostu.

Chvilku nepromluvila a Rosamunda se měl k odchodu. Evropa se naklonila a dotkla se jeho paže. Řekla, velmi tiše: „Ale rozumím,

proč ses mě na to zeptal, a jsem si jistá, žes měl kvůli tomu jménu celý život spoustu nepříjemností.“

Žasl nad její nevypočitatelnou laskavostí. Po chvilce odpověděl: „Ano, madam, bylo to tak. Nadávali mi ‚Rózičko‘, nebo ‚Holčičko‘ a ‚Slečinko‘ a... no ještě daleko hůř.“

Fulgarka ho vážně a zamyšleně pozorovala. „To není nic divného. Děti začínají využívat schopnost řeči i ke krutostem, sotva se naučí mluvit.“ Odmlčela se a pořád se na něj tak pozorně dívala. Vzal od ní misku, aby se nějak zaměstnal pod jejím upřeným pohledem.

„Doufám, že ses naučil ty bolístky zvládat, človíčku.“

Rosamunda upíral zrak na zbytek černé tekutiny na dně misky. „Zkrátka jsem si toho nevšímal, vyhýbal jsem se jim, jak to šlo. Pan Fransitart aVerlína se o mě dobře starali, takže mi to nevadí.“

Evropa si poposedla. „A kdo jsou ti – pan Fransitart a... Verlína?“ zeptala se a vyndala malou černou krabičku.

Rosamunda se uvolnil. „No, pan Fransitart je... byl můj vychovatel, i když ne jenom on: je tam ještě pan Křampalín, trenér Bartomeus, pan Kuželka, podučitel Kaspin...“

Evropin pohled se zastřel, znovu se obrátila k ohni. Zdálo se, že ztratila zájem.

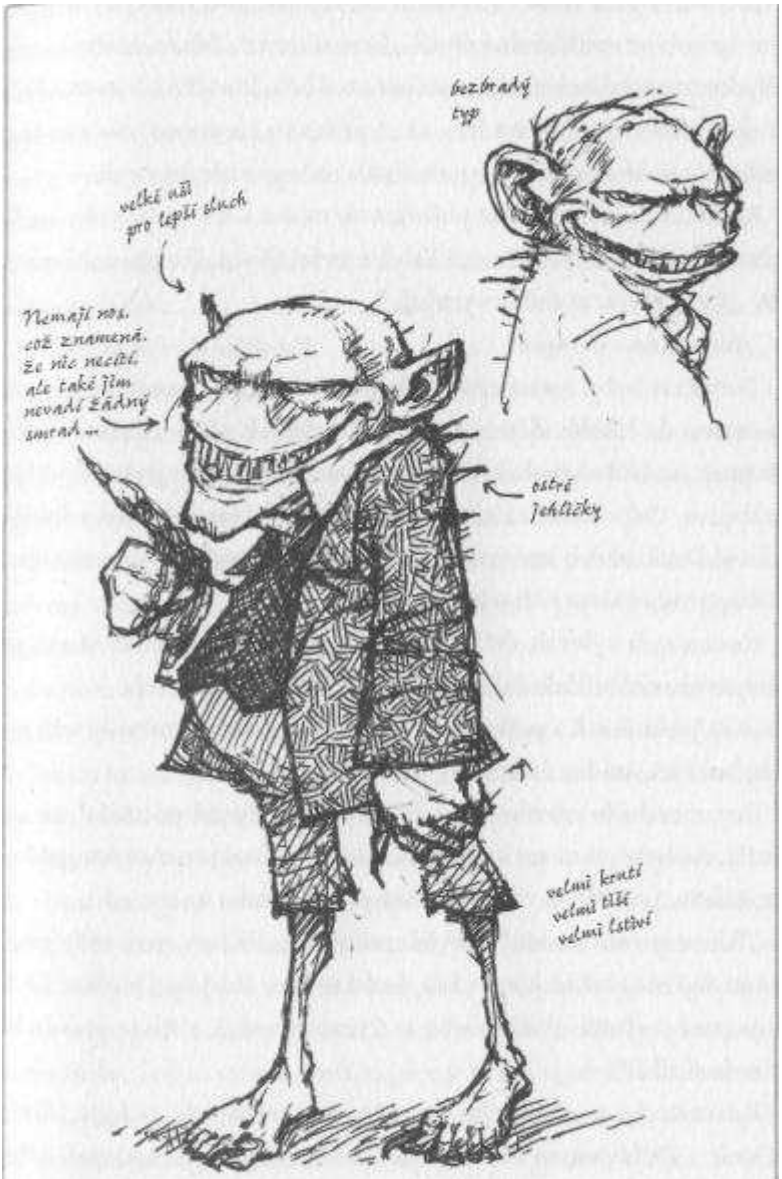
„...a Verlína je komorná madam Opery, ale o mě se starala víc, než musela,“ dokončil Rosamunda rychle, aby jí odpověděl aspoň na její původní otázku.

„Madam *Opera,* říkáš?“ Evropa se na něj zase podívala a svým typickým způsobem zvedla jedno obočí. „Dost už jmen. Zdá se, žes měl první roky života stejně nelehké jako já.Tak a teď běž, človíčku. Žena musí mít trochu soukromí. Přijď mi říct, až... přivezou Licuriovo tělo a kočár.“ Ramena jí poklesla. Ačkoli teprve vstala, už vypadala unaveně.

Rosamunda přikývl, vzal polévkovou misku a do druhé ruky svého průvodce a měl se k odchodu. Když otevřel dveře, Evropa ještě zavolala: „A *jim* řekni, ať mě nevyrušují.“

„Ano, slečno Evropo.“

Tentokrát byl z rozhovoru s fulgarkou asi nejvíc zmatený, napadlo ho cestou do lokálu. Zároveň mu však bylo tak nějak zvláštně




PIDIMOUŘI (ŠKLEBOUNI)

lehko, ten pocit nezažil už hodně dlouho. Četl si v průvodci a pomalu popíjel malé pivo. Odpoledne za ním přišla Gretl, ještě pořád seděl v lokále. Šel s ní Dank, sluha, který měl denní službu, a oznámil Rosamundovi, že do pevnince dopravili jejich kočár.

Rosamunda vyšel na dvůr a zjistil, že kočár je ve stejném stavu, jak ho opustili, což se dalo čekat. Ptal se po Licuriově mrtvole.

„Víš," řekl Dank a poškrábal se ve vlasech, „žádné mrtvoly tam nebyly, ani kůň, ani ten Licurius."

Rosamundu to zdrtilo. Lehkost, kterou až dosud pociťoval, se vytratila, nezbylo po ní ani stopy. Jeho obličej musel prozrazovat pokleslou náladu, protože Gretl mu zlehka položila ruku na rameno.

„Tak to prostě chodí," vysvětloval sluha. „Příšery mají rády maso a nejraději mají kůži a kosti z lidí. Je mi to líto, chlapče. Doufám, že to tvoje paní pochopí. Podle všeho se vyzná ve světě, jestli je pravda to, co se o ní říká."

Rosamunda se s těžkým povzdechem vydal do pokoje, Gretl a Dank – s kloboukem uctivě v ruce – šli s ním. Když zaklepali a byli vybídnuti, aby vešli, Evropa se zdála být v dobré náladě. Rosamunda jí s rozpačitým zajíkáním oznámil tu špatnou zprávu.

Dank to potvrdil se stejnou nervozitou. „Hledali jsme všude okolo, až kam jsme se odvážili, madam, ale nic jsme nenašli..."

Fulgarku jako by obestřel černý mrak, mrazivým šepotem je poslala pryč. Když Rosamunda odcházel, zavolala jej zpátky. Pohled měla tvrdý, rysy v obličeji jí ztuhly. „Budeme potřebovat nového kočího," řekla.

Rosamunda váhal, v hlavě se mu zrodila otázka *jak to udělat?* a drala se mu na jazyk.

Fulgarka přimhouřila oči.

„A-ano, slečno Evropo," řekl a odešel z pokoje.

Vyhledal pana Kamrlikuse a svěřil mu svůj problém. Ten mu poradil, že nedaleké město Stříbrný Hrádek, ležící severně odtud, je ideálním místem, kde sehnat kočího, vozku a další takové.

„Stačí zajít na Císařskou poštu a tam se scházejí vozkové, když odpočívají mezi jednotlivými cestami s poštou," poradil mu pan Kamrlikus.

Protože se už připozdívalo, Rosamunda musel odložit cestu do Stříbrného Hrádku a shánění kočího na druhý den. Zašel si místo toho do lokálu na večeři. Stejně jako předešlého dne mu služebná předložila dlouhý jídelní lístek, aby si vybral jídlo podle svého přání.

Nahoře byl nadpis „Seznam pokrmů“ a ty pak byly rozděleny do dvou kategorií označených jako „Nejlepší trefa“ a „Labužníkova volba“. Rosamunda nemohl přijít na to, jaký je mezi nimi rozdíl. Včera si dal mihule zapečené v těstě z kategorie „Labužníkova volba“, neboť to už kdysi jedl a názvy ostatních jídel mu nic neříkaly. Moc mu to nechutnalo. Teď si vybral srnčí ragú a k tomu si objednal cizokrajně znějící nápoj – pomerančový džus. Když mu ho přinesli, lahodná šťáva úplně okouzlila jeho nezmlsaný jazyk. Výrazná, sladká, voňavá, osvěžující, připomínala ten nejlepší pomeranč, jaký kdy jedl. Ragú mu naopak připadalo trochu nezvyklé, štípalo a pálilo na jazyku, ale spořádal ho taky. Ani ten nejvybíravější sirotek nikdy nenechá nedojedený talíř.

Na opačném konci lokálu stála žena oblečená v róbě z pavího peří a modré kožešiny a zpívala tak nádherně, že Rosamunda na pár minut úplně zapomněl jíst. Jmenovala se Héra z Klun – aspoň tak to zaslechl od okolních stolovníků –, slavná herečka z dalekého jihu. Rosamunda se divil, co dělá tady, v tak vzdálených končinách. Když hledal v průvodci Kluny, s překvapením zjistil, že jsou tak daleko na jihu, že je na žádnou mapu v průvodci už ani nezakreslili. Dojedl a vrátil se do pokoje, aby se prospal. Evropa už ležela v posteli, otočená zády. Rosamunda nevěděl, jestli spí, anebo si ho prostě nevšímá, a neměl zájem riskovat a zjišťovat proč.

Brzy po svítání vyrazil. Pan Kamrlikus s ním poslal Čoklíka, aby mu ukázal cestu. Čoklík šel bos a tvrzení měl mnohem horší kvality, než byl Rosamundův parádní kabát. Nejdřív se styděl, zdálo se, že na Rosamundu pohlíží s až posvátnou úctou, což bylo pro nalezence něco naprosto nezvyklého a znervózňovalo ho to.

Vypustili je ze vrat, které za nimi ihned důkladně zavřeli, a oni rychle došli na rozcestí, nedaleko něhož Zaječí štulec stál. Značka jim oznamovala, že se dostali na Bohatou cestu. Severně ležel Stříbrný Hrádek a za ním Železná Bašta, směrem na jih Vysoké Klobouky.

Rosamundu až zamrazilo v zádech, když si uvědomil, jak blízko je svému cíli. Kdyby šel ze Stříbrného Hrádku na sever, byl by tam. Kdyby na něj pan Germanicus nečekal ve Vysokých Kloboukách, mohl by to udělat. Odbočili doleva a vydali se po Bohaté cestě směrem ke Stříbrnému Hrádku.

Poslíček Čoklík šel rychle a Rosamunda měl co dělat, aby s ním držel krok. Chůze byla namáhavá a na hovor jim nestačil dech. Čoklík se pořád nervózně rozhlížel a Rosamunda v tom také nezůstával pozadu. Při každém hlasitějším zapraskání poskočili a zrychlili krok. Jednou dokonce utekli z cesty a schovali se za lišejníkem porostlou skálou, když uslyšeli nějaký mimořádně hlasitý zvuk. Vždycky se jim ulevilo, kdykoli kolem projel nějaký vůz nebo kočár. Kočí jim pokaždé přátelsky zamávali nebo dokonce přidali pozdrav. Jak pokračoval den, provoz houstl.

Když se podle Rosamundova odhadu blížilo poledne, zarachotil za nimi nějaký vůz a zastavil. Červenolící kočí je halasně pozdravil a pak vesele zavolal: „Čoklíku! Nechceš svézt do Stříbrného Hrádku?“ Oba unavení poutníci radostně souhlasili.

Kočí se Rosamundovi představil jako farmář Králík a vesele klábosil o „kobzolích“ a „tuřínech“ a že jeho dobrá žena čeká dítě. „Moje první, víte?“ zasmál se a mrkl na ně. Rosamundovi připadal jako ten nejveselejší chlapík, jakého kdy potkal, a brzy se jeho veselím nakazil.

Tmavý les ustoupil krásným živým plotům z cedrových stromů, vysázených hustě u sebe při okraji cesty. Uprostřed každého živého plotu byla vždycky nádherná a bytelná brána. Čoklík mu vysvětlil, že tam bydlí místní panstvo.

Jak se tak kodrcali dál, Rosamunda si lámal hlavu, kterou z dvou možností, jež se před ním rýsovaly, by bylo lepší si vybrat: zůstat věrný té původní – stát se lampářem a žít nudný život, nebo být faktótum – služebník – ženy, jejíž činy by nemohl nikdy schvalovat? Byl z toho celý popletený a nemohl se rozhodnout. Doufal, že mu okolnosti pomůžou a řešení se najde samo.

Brzy dojeli do Stříbrného Hrádku, schovaného za vysokou zdí z modrého kamene. Městská brána byla otevřená, ale stály tam stráže.

Když farmář Králík vjížděl do města, strážcové v černých uniformách Brandenbrasu se na ně přísně dívali. Vysadil Čoklíka a Rosamundu u Císařského poštovního úřadu, kde se hoši rozešli, protože Čoklík měl nějaké pochůzky v jiné části města.

„Mrzí mě to, pane Rosamundo," řekl Čoklík, „ale asi vás nebudu moct doprovodit zpátky do Zaječího štulce. Ale vy si cestu už pamatujete, že?"

„Předpokládám, že ano, Čoklíku," odpověděl Rosamunda, celý červený z chlapcovy uctivosti. „A také už budu mít kočího – určitě s ním půjdu zpátky."

Čoklík spokojeně přikývl a odešel.

Císařský poštovní úřad ve Stříbrném Hrádku byla úzká a vysoká budova, zabírající co nejvíc z omezeného prostoru, které mohlo město nabídnout za svými bezpečnými hradbami. A jako vždy, i tahle budova měla neobyčejně vysoké komíny. Pokud Rosamunda věděl, komíny se stavěly tak vysoké proto, že se předpokládalo, že čím vyšší komín, tím menší nebezpečí, že na něj nějaká zvědavá příšera vyleze a bude tam páchat lotroviny.

Do budovy pošty neustále proudili lidé, zatímco dav dalších z ní vycházel. Rosamunda zjistil, že se bude muset zařadit do fronty utvořené ze vznešených dam s objemnými sukněmi a zdobenými kloboučky, řemeslníků v ošlehaných kožených zástěrách a pánů v dlouhých pláštěnkách s vysokými límci zapnutými u krku na přezku. A to vše jedině proto, aby se dostal k okénku, kde požádá o další radu. Když na něj konečně došla řada, vážně vyhlížející paní na druhé straně dírkované stěny ho informovala, že odpočívárna kočích je za jedněmi bočními dveřmi, které mu ukázala.

Rosamunda se tam hned vypravil. Když dveře otevřel, objevila se před ním dlouhá ulička, spojující poštu s další stejně vysokou budovou. Kolem ní bylo rozlehlé prostranství, kde se mohly pohodlně otočit kočáry tažené dvěma koňmi, a místo bylo ze všech stran obestavěno dalšími vysokými budovami. V rohu prostranství stál malý domek s jasně červenými dveřmi: odpočívárna kočích. Mosazná tabulka přišroubovaná na dveřích hlásala:




... a Rosamunda přesně tak učinil.

Dlouho bylo ticho.

Zkusil to znovu a dveře se konečně otevřely, ale jen na úzkou nevraživou škvírku.

„Dobrý den," začal Rosamunda, ruce měl pokorně sepjaté. „Máte tu nějaké kočí?"

Škvíra se trochu zvětšila.

„Co chceš?" ozval se zevnitř nevrle nějaký hlas.

Rosamunda si nervózně odkašlal. „Totiž... ehm, potřebujeme si najmout někoho, kdo by odvezl kočár do Vysokých Klobouků. Jsme U Zaječího štulce, víte, a..."

„Takže chceš, aby s tebou někdo šel do Zaječího štulce," opakoval nevrlý hlas, „a odtamtud odvezl kočár do Vysokých Klobouků?"

„A.. .ano."

„A kolik máš v peněžence?"

„Já... ehm..." Popletený Rosamunda přepočítal své mince. „Jeden sequin, jeden florin a osm guisů."

„Aháá!" protáhl nevrlý hlas pochybovačně. „Počkej tady."

Dveře se s bouchnutím zavřely.

Rosamunda neklidně přešlapoval, zdálo se mu, že tam čeká celou věčnost.

Nakonec se červené dveře opět na škvíru otevřely. „Lituju, ale žádný kočí není k mání," prohlásil ten nevrlý hlas téměř vítězoslavně. „Mají moc práce! Zkus to U Suché myši na opačném konci města – je tam plno mladíků, co nemají do čeho píchnout. Sbohem."

„Ale počkejte, já ne –"

Dveře se zavřely s ještě hlasitějším bouchnutím na znamení, že je konec otázek.

Ještě než se Rosamunda stačil otočit a znechuceně odejít, dveře se otevřely znovu, tentokrát dokořán. „Vy prý sháníte kočího, ano?“ zeptal se jiný hlas.

Před Rosamundou stál už od pohledu veselý muž, usmíval se, až mu byly vidět zuby, měl velké odstávající uši, jejichž velikost ještě podtrhoval nemoderní střih krátkých vlasů, podobný, jako měl Rosamunda. Byl oblečen v jednotvárném tvrzení: měl krátký kabát, vpředu samá přezka odshora dolů, kalhoty pod kolena ze silné pevné látky a bílé kamaše sahající až po kolena, dole připevněné k těžkým tmavohnědým botám. Kolem pasu měl ovázanou širokou šerpu a přes rukávy měl černými stužkami připevněné návleky z oranžovočervené kostkované látky.

Rosamunda hned rozpoznal výstroj pošťáka, jednoho z těch srdnatých chlapíků, kteří statečně čelili banditům, příšerám i nepřízni počasí a doručovali poštu od jednoho vzdáleného místa k druhému, i do těch nejzapadlejších končin. Barevné kostky se pěkně vyjímaly na jinak fádním oblečení, dodávaly tomu muži punc důležitosti a vážnosti, což bylo zcela v rozporu s jeho přátelským vzezřením. V ruce držel černý třírohák.

Rosamunda se na něj zamračil, nevěděl, jak má odpovědět.

„No tak, mládenče, promiňte, že jsem na vás tak spustil. Jen jsem nechtěl, abyste mi utekl. Jmenuju se Čtverylka.“ Podal Rosamundovi ruku.

Ten ji stiskl, jak ho to naučil pan Fransitart, a vážně se mu zahleděl do tváře.

„Dobrý den, pane Čtverylko. Jmenuji se Rosamunda. Vy jste pošťák, že?“

Muž rázně přikývl. „Ano, mladý pane, to jsem – je to na mě poznat, ne? Rosamunda, říkáte? Tak, pane Rosamundo, tahle lenivá pakáž vám asi nepomůže, ale já vám mohu být k službám.“

„Jak to, pane?“

„Ale mám cestu do Vysokých Klobouků a nedalo mi to, když jsem slyšel, že potřebujete kočího, který by vás odvezl právě tam. Řekl jsem si: dva lidi mají stejný problém, řešení je jedno. Zabijeme

dvě mouchy jednou ranou. Nabízím vám své služby kočího. Nejsem sice v řízení tak zběhlý jako tihle pánové, kteří jezdí denně – já jsem pěšák –, ale i tak umím zacházet s otěžemi.“

Rosamundovi bylo jedno, jestli ten muž jezdí denně nebo ne: uměl řídit kočár, a to chtěl vědět. S neskrývanou radostí přijal Čtverylkovu nabídku.

Pošťák se uctivě uklonil. „Počkejte na mě před poštou a já přijdu, jakmile to půjde,“ slíbil mu.

Rosamunda překypoval díky, pak zase prošel budovou pošty a čekal na ulici před vchodem. Pošťákovi to trvalo dlouho, než se objevil. Rosamunda sledoval pouliční hemžení lidí a povozů a už se začínal bát, že ho ti neochotní chlapíci v odpočívárně jen pořádně napálili. Nakonec se jeho obavy nepotvrdily, neboť Čtverylka zanedlouho dorazil, s kloboukem na hlavě, plným vakem zásilek na zádech a brašnou přes rameno – byl připraven vyrazit. Za chvíli již procházeli branou Stříbrného Hrádku a ubírali se po cestě zpátky k Zaječímu štulci. Rosamunda sehnal kočího!




# ČTVERYLKA

**ekeři** (podst. jméno, mn. číslo) lidé, kteří kvůli chudobě, pronásledování nebo z protestu žijí v pustině a na vzdálených místech. Tam se všelijak protloukají a žijí z toho, co jim příroda poskytne. Řada ekerů jsou političtí vyhnanci, kteří museli nebo chtěli odejít z rodného města kvůli nějakému konfliktu s vlivnou osobou. Obecně se tvrdí, že se z mnohých stali opovrženíhodní sedorneři a že je příšery nechávají na pokoji. Ostatní jim nedůvěřují a opovrhují jimi, neboť je považují za výstředníky, a podezření ze sedornerství nedůvěru jen posiluje.

Čtverylka si pískal nějakou veselou písničku, když kráčeli mezi vysokými živými ploty panstva. Šel lehkým krokem a usmíval se na každého, koho potkali. Rosamunda šťastně klusal vedle něj po travnatém prostředku cesty mezi vyježděnými kolejemi.

„Tak, pane Rosamundo," řekl pošťák nakonec, „a teď mi řekněte, jak jste se ocitl u Štulce s pěkným kočárem, ale bez kočího?"

Rosamunda se chvilku rozmýšlel a pak řekl: „Kočího jsme měli, ale zabili ho šklebouni."

Čtverylka se na něj podíval: „Šklebouni?"

„Ano, pane.Ty hnusné malé příšery, které nás napadly – ty, co mají ostré tesáky a jsou oblečené a mají velké uši..." Rosamunda se zarazil, vrhl rychlý pohled na pošťákovy sluchové orgány nadměrné velikosti a jen doufal, že ho neurazil.

Čtverylky se to podle všeho nijak nedotklo. „Áááá! Tihle! To jsou ale opravdu zlé potvory. Tady se jim říká pidimouři. Poslední tři měsíce řádí v Žíhaném lese a okolí a zabíjejí pocestné. To je mi líto, že vašeho kočího dostali."

„Bil se s nimi jako lev, pane Čtverylko, hodně jich pobil, ale nakonec ho přemohli. Viděl jsem, jak se to stalo – prostě ho zardousili."

Pošťák chápavě přikývl. „Tak to bývá! Zabít jednoho nebo dva, už to je statečnost, ale když jich někdo pobije víc, tomu říkám vý-


JIVA

kon! Ale řekněte mi, co vás a vašeho kočího vedlo do takových končin – vždyť se ví, že tam příšery řádí?“

Rosamunda nevěděl, jak má odpovědět. Křivil obličej, škrábal se ve vlasech, odfukoval a vzdychal. Nakonec vypověděl pravdu. Začal madam Operou a vylíčil pošťákovi celé své dobrodružství. Ten ho pozorně vyslechl, ani jednou ho nepřerušil.

„Takže etin je mrtvý?“ řekl jen, když Rosamunda skončil.

„Ano, zabili ho, nebo skoro ho zabili, pokud jsem měl možnost vidět,“ odpověděl Rosamunda žalostně. „Byl jsem u toho a viděl jsem to, ale neměl jsem s tím nic společného, opravdu. Byla to krutost a já nevěděl, co mám dělat...“

I Čtverylka se na tu zprávu tvářil smutně.Těžce vzdychl. „Ách, chudák hloupý etin,“ řekl pošťák jakoby pro sebe. „Nechtěl mě poslechnout. .. Varoval jsem ho, že se to jednou stane... Tak to chodí, chlapče, takové krutosti se dějí celý rok.“

„Vy jste s tím Filutou mluvil, pane Čtverylko?“ vyhrkl ohromený Rosamunda.

„Cože? Ale jo, mluvil, a často,“ odpověděl pošťák po chvilce. „Bydlí – bydlel – v mém rajonu, víte, mezi Heredovým Dolem a Eustusovým zámečkem. Říkal jsem mu, že z toho jeho podniku nic dobrého nevzejde, ale ty zubaté potvory ho tak ovládaly, že nepřestal. Kdo tu hanebnost udělal?“

„Byla to, ehm, slečna Evropa, pane, a její faktótum Licurius – ale ten zemřel ve výkonu služby. To byl ten kočí.“

„Aha, Brandenská Růže... slyšel jsem, že ji na tu práci možná najmou s tím zlotřilým lírem jako kočím, říkáš... možná si takový konec zasloužil?“ Pošťák se na Rosamundu pronikavě podíval. „Neměl jsem nic do činění ani s jedním z nich, ale o práci té lahzarky jsem leccos slyšel a o černé pověsti toho líra taky. Je Brandenská Růže tak hezká, jak o ní říkají?“

Rosamunda pokrčil rameny, ale nic neřekl.

„Co dělali šklebouni tomu Filutovi?“ zeptal se.

„He?“ Pošťák jako by byl chvilku myšlenkami jinde. „Aha, no jo... pokud se dá věřit jeho slovům, tak to byl nápad těch pidimourů – šklebouni jsi říkal? –, aby strašil v Žíhaném lese, zastavoval pocestné a obíral je. Myslím, že si říkali, že jeho se lidi budou bát víc. Bylo to

opravdu nevyhnutelné: takový plán nemůže nikdy na našem území klapnout.“ Čtverylka se sykavě nadechl. „Viděl jsem Popleteného Filutu už před dlouhou dobou. Měl mít víc rozumu, ale ti šklebouni – ten název se mi líbí, moc se k nim hodí –, ti šklebouni určitě přišli z Ichormeeru nebo podobné pustiny na severu. Říkám to proto, že pokud to byl jejich nápad, tak buď jen nevědí, jak se chovají lidé, nebo jsou prostě pitomí.“

Rosamunda poslouchal se zatajeným dechem.Tohle je člověk, který nejenže příšery viděl, ale on s nimi dokonce i mluvil! *Proč nechtěli, abych se stal pošťákem, abych taky mohl chodit po kraji a mluvit s příšerami?* Čtverylkovi řekl: „Nemůžu uvěřit, že jste opravdu mluvil s Popleteným Filutou!“

„No, mluvil, a mockrát. A byly to báječné rozhovory, velice poučné.“ Čtverylka zase zesmutněl. „Je to velká škoda, že musel takhle skončit – ten etin byl moc prima chlapík.“

Rosamundovi vyhrkly slzy hněvu. Vztekle kopl do kamínku, až odletěl a zarachotil mezi stromy. „Já to věděl! Věděl jsem to, když jsem ho uviděl! Ale ona prostě šla a stejně ho zabila!“

„No tak, Rosamundo, ovládejte se,“ uklidňoval ho pošťák. „Hořká pravda našeho světa je, že příšery a velká většina lidí nemůžou žít pohromadě – určitě ne šťastně. Na území lidí ustupují příšery, na území příšer ustupují lidé. To je zákon přírody.“

„Ale vy jste s nimi žil šťastně!“

„S některými ano, to je pravda, ale určitě ne všechny, které jsem potkal, stály za to, aby se s nimi člověk zastavil na kus řeči. A kromě toho“ – Čtverylka se k němu naklonil – „nepatřím k většině lidí.“

Rosamunda si utřel nos. Pořád měl vztek. Život už nikdy nebude tak jednoduchý, jako když žil v sirotčinci. „Byl bych taky rád jeho přítelem!“ zamumlal.

Pošťák se naklonil a tiše, skoro tajnůstkářsky, odpověděl: „To je ušlechtilý pocit, Rosamundo. Svědčí to o vašem dobrém srdci a já upřímně věřím, že byste byl dobrý kamarád: ale musím vás varovat, abyste tyhle věci před většinou lidí raději neříkal. Mohl byste si tím zkazit celý život. Nechejte si je pro sebe.“ Čtverylka se na chvilku zamyslel. „Ale ode mě se nemusíte ničeho obávat, neřeknu nikomu, co jste mi právě pověděl. Zůstane to jen mezi námi, tohle...“ Ale na-

jednou se zarazil – přestal mluvit, zastavil se a upřeně se někam zadíval.

Rosamunda chvilku pokračoval v cestě, než si to uvědomil. Polekaně se otočil na pošťáka. „Pane Čtve...“

„Pst!"To bylo všechno, co Čtverylka řekl na znamení, aby byl Rosamunda zticha. Za okamžik udělal krok dopředu a šeptem mu sdělil: „Něco strašného nám stojí v cestě. Pojďte za mnou, ale úplně potichu – závisí na tom váš život...“ S těmi slovy se pošťák vplížil mezi stromy po levé straně.

Rosamunda našlapoval po špičkách za ním, v hrůze se ohlížel přes rameno a vklouzl do lesa. Při každém nepatrném zapraskání pod nohama polekaně zamrkal. Na cestě neviděl nic. Jak je možné, že ten člověk něco vidí?

Po obou stranách cesty byla rovina hustě porostlá stromy. Čtverylka o kousek dál objevil velký balvan uprostřed hromady kamení a ukázal, že se tam schovají.

Rosamundovi se svíral žaludek strachy a vděčně přivítal skrýš. Našel si mezi kameny škvíru a pozoroval cestu.

Čtverylka si odložil těžký vak, zvedl prst a vážně zašeptal: „Žádný hluk, žádný pohyb – jako byste tu nebyl. Ano? Jako byste tu nebyl.“

„Ano,“ vydechl nervózně Rosamunda.

*„Vrátím se.“*

Pošťák vyrazil zpátky na cestu, rychle, ale nehlučně. Škvírou mezi kameny Rosamunda viděl, jak pošťák cestou sebral dlouhý klacek, vytáhl něco z brašny a rozbalil to. Lehký vánek k němu zanesl zvláštně příjemnou vůni smraďochova loje. Čtverylka rychle seřízl špičku a začal jím potírat cestu, kmeny stromů a listí a postupně odcházel mezi stromy na opačné straně.

*Dělá falešné stopy!* Uvědomil si Rosamunda.

Pošťák rychle a opatrně postupoval hlouběji do lesa. Brzy mu zmizel z očí, takže Rosamunda začal pociťovat starý známý strach.

*Jako bych tu nebyl! Jako bych tu nebyl...* opakoval si pořád dokola.

Kousek od něj se ozvalo zapraskání.

Ten jediný zvuk stačil, aby se z Rosamundy stal uzlíček strachu!

Pak se za jedním větším kamenem objevila hrozivá hlava nějaké příšery. Byla od něj nějakých pět šest kroků. Dlouhý obličej měla porostlý špinavými šedými chlupy, nápadný byl špičatý čumák a stejně špičaté zuby, z nichž ty přední trčely přes dolní ret. Na bradě jí rostly rozcuchané vousy, které z ní visely ve zplihlých pramenech. Hned za očima ji vyrůstaly velké zaječí uši, zakončené na špičkách černými chlupy.

Příšera zuřivě koulela žlutýma přivřenýma očima, čenichala kolem a stříhala ušima.

Rosamunda by si nic takového nedokázal ani představit – jak by byl šťastný, kdyby tu teď byla Evropa! Napjal všechny svaly, aby zadržel dech, aby ani jeho vydechnutí nepohnulo okolním vzduchem. *Nejsem tady, nevidíš mě... Nejsem tady, nevidíš mě...*

Ale pozornost příšery očividně plně zaujala vůně smraďochova loje. Dupala pryč, aniž si všimla skrčence schovaného za balvany. Hrůzou ztuhlý Rosamunda škvírou sledoval, jak došla na cestu. Shrbená vyzáblá příšera se sklonila a začala očichávat místo, kde před chvilkou se Čtverylkou stáli. Dlouhé chlupaté paže měla zakončené stejně chlupatýma rukama s dlouhými zahnutými drápy, které při každém pohybu prstů cvakaly a chřestily. Nohy měla prohnuté dozadu jako pes a pohybovala se nemotorně a trhaně. Podívala se před sebe, pak dolů na cestu, znovu očichávala zem. Nakonec se vydala mezi stromy na protější straně.

Ale kde je Čtverylka? Rosamunda se odvážil trochu se pohnout a pátravě vyhlížel škvírou, jestli se pošťák odněkud vynoří.

Nic. Měl sto chutí s pláčem prchat dál do lesa, ale místo toho se rozhodl, že bude trpělivý. Když přežil střet se šklebouny – pidimoury –, může zvládnout i tohle.

Příšera se s tichým frkáním přesunula z cesty na okraj protějšího lesa. Na chvilku se zastavila v položeru pod převislými větvemi. Rosamunda z ní nespouštěl zrak a zároveň pocítil nutkání podívat se doleva. Nechtěl spustit zrak z příšery, ale nakonec to udělal a ohlédl se přes rameno. Byl tam Čtverylka a opatrně se krok za krokem plížil k němu, oči upřené do stínů protějšího lesa.

Úleva! Sladká úleva! Rosamunda si nepamatoval, že by měl někdy takovou bláznivou radost, že někoho vidí, jako když teď uviděl

Čtverylku. Povzbudilo ho to k dalšímu nakouknutí do škvíry, právě včas, aby ještě zahlédl, jak příšera pokračuje v pochodu mezi kmeny stromů a nakonec mizí v hloubi lesa.

Když se zase otočil směrem k pošťákovi, zjistil, že ten se zatím přikradl skoro až k jejich úkrytu. Smraďochův lůj už neměl, rozmazal ho všude možně v lese na druhé straně cesty, aby příšeře zmátl stopy. Rosamunda udělal nějaký pohyb, ale pošťák mu znovu posunkem naznačil, ať dál zůstává v klidu.

„Ještě jsme se jí nezbavili," sykl téměř neslyšně, když se přikrčil vedle Rosamundy.

Rosamunda se tedy nadále nehýbal a jen vyhlížel škvírou. Ztuhlé svaly ho začaly bolet a v uších mu zvonilo, jak napínal sluch, aby slyšel sebemenší zvuk, kdyby se nestvůra mínila vrátit. Čekání bylo utrpením.

Vteřiny mu připadaly jako minuty, minuty jako hodiny.

Podíval se prosebně na Čtverylku.

„Čekejte," trval Čtverylka opět na svém a Rosamunda seděl, až už nemohl vydržet brnění v kloubech a zvonění v uších. Neměl tušení, jak dlouho už tam čekají, věděl jen, že velmi dlouho.

Přestože kolem projel kočár, čekali dál. Ale teprve když za pár minut přehrčel druhý, pošťáka to konečně přesvědčilo a dal pokyn k odchodu: „Už je to dostatečně bezpečné. Pojďme odsud."

Vedl Rosamundu mezi stromy, stále mlčky, a dovolil jim vkročit na silnici teprve tehdy, když byli asi hodinu cesty od svého dočasného úkrytu. Jakmile vyšli z lesa, pospíchali, co jim nohy stačily, a konečně došli do bezpečí Zaječího štulce.

Bylo pozdě odpoledne.

Vyčerpaný Rosamunda pošťákovi slíbil, že se setkají v lokále, a spěchal Evropě oznámit tu dobrou zprávu.

Evropa odpočívala a vypadalo to, že se zotavuje. Přijala to sdělení se svou obvyklou málomluvnou vznešeností. „Můžeme se na toho chlapíka spolehnout?"

„Je to císařský pošťák, slečno! Spolehlivost je jeho nejdůležitější vlastností!"

„No, pokud se dívka nemůže spolehnout na své *vlastní* faktótum, tak potom na koho?“ Zavřela oči a dala tím najevo, že je konec hovoru o této záležitosti.

Rosamunda obrátil oči v sloup.

*A co když to faktótum* nemůže důvěřovat své vlastní paní?

Vrátil se do lokálu a těšil se na své poslední jídlo, protože zítra odjedou. Čtverylka na něj čekal, na stole před ním stál malý džbánek lehkého vína a dva hrnky. Zatímco upíjeli lehké víno, Rosamunda ukázal pošťákovi zmuchlaný, nečitelný zbytek toho, co byly kdysi jeho cestovní doklady, doporučující dopis a to ostatní. Pořád je nosil u sebe, ačkoli už nebyly k použití. Byl rád, že pokyny pana Sebastipola byly natolik stručné, že i když postrádaly podrobnosti, snadno si je zapamatoval. Myslel si, že by mu císařský pošťák, hlavně tak kamarádský a ochotný, jako je Čtverylka, mohl s tímto problémem pomoci.

Čtverylka opatrně rozložil pomačkané cucky papírů. Vážně zkoumal naprosto nečitelné písmo. Pak vzhlédl. „Tohle je úplný mišmaš,“ uzavřel, „ale na cestovním dokladu je pečeť ještě nedotčená a je tam čitelné i vaše jméno, díky prozřetelnosti. A co se týče ostatního, mohu se za vás zaručit – co já považuju za dobré, považuje za dobré i císař. Taky vám pomůžou barvy vašeho města.“ Ukázal na Rosamundův bandelír.

„Strašně moc vám děkuju, pane Čtverylko. Už jsem myslel, že je to ztracené.“

„Rádo se stalo, Rosamundo, ačkoli bych vám doporučoval, abyste si papíry co nejdřív nechal přepsat u tajemníka nebo guvernéra hlavního přístavu – s tím vám také pomůžu.“

Přinesli jim jídlo, králíka na černo – a džbánek pomerančového džusu –, pustili se do něj a chvilku jedli mlčky. Rosamunda konečně sebral odvahu a zeptal se: „Pane Čtverylko, jaká to byla příšera tam na cestě?“

Pošťák přestal žvýkat a zamyšleně se zahleděl do stropu. „Nevím úplně přesně,“ odpověděl nakonec. „Nikdy předtím jsem takovou neviděl. Je to trochu hádanka – budu se muset poptat.“

Rosamunda ukázal svého průvodce. „Ani tady ji nemůžu najít.“

„No, to není nic divného," zasmál se Čtverylka. „Příšer je tolik druhů, že by na jejich soupis nestačilo několik takových knih." Hned ale zesmutněl a zvážněl. „Většina lidí si bohužel myslí, že je zbytečné příšery nějak katalogizovat. Raději by je viděli pobité, a tím by to pro ně skončilo, nebo by přinejlepším ocenili přehled hlav příšer, vytetovaných na končetinách nějakého teratologa. Ale přesto stojí za to se do té knihy podívat."

Rosamunda si položil almanach zase do klína. „A... pane Čtverylko, co vy... jste někdy nějakou příšeru zabil?"

„Bohužel ano, pane Rosamundo. Ano, už jsem také byl nucen." Pošťák vypadal smutně. „Víte, když šlo o to, jestli přežije příšera, nebo já, vždycky jsem si vybral sebe."

„To znamená, že taky máte tetování krví zabité příšery?" zeptal se zvědavě Rosamunda.

Čtverylka zaváhal, pak se zamračil. „Popravdě nemám. Nepotrpím si na to, abych se oslavoval a vystavoval na odiv, že jsem musel někoho zabít. Patří to k tomu, že musím doručit poštu tam, kde má být."

„Aha."

Dojedli, džus byl dopitý, tak se rozešli spát a Čtverylka slíbil, že bude ráno připraven chopit se otěží.

Vyrazili brzo, jakmile se nad obzorem objevil proužek slunečního kotouče. Jíva se někde zdržela, tak byl přípravou Evropina sirupu pověřen Rosamunda. Pyšně jí podal hladce rozmíchaný odvar a pak odešel pomoci Čtverylkovi připravit kočár. Evropa se brzy objevila zabalená v tlustém plášti fialové barvy se stojatým límečkem a manžetami z husté odbarvené liščí kožešiny. Vlasy měla sčesané dozadu do volných ruliček a na oči si nasadila růžové brýle s čočkami z křemene. Vypadala úplně jinak, než když se s ní Rosamunda setkal poprvé. Nebylo jí ještě dobře a měla tím pádem špatnou náladu.

Předchozího večera vyrovnala účet s majiteli pevnince jednoduše tak, že odmítla zaplatit cokoli jiného, než kolik dlužila doktoru Verhoverhavenovi, a prohlásila se vznešeností královny: „Chlapcův milion pokryl všechny výlohy, jak dobře víte. Už ode mě ani od něj nedostanete ani pětník."

Madam Felicitýna zbledla, ale ani nemukla.

Pan Kamrlikus jen sklopil hlavu a řekl: „Máte pravdu, máte pravdu. Doufáme, že jste tu měli za daných okolností příjemný pobyt.“

Sluha nesl Evropiny sedlové brašny a další zavazadla a fulgarka vyšla na dvůr. Rosamunda se Čtverylkou už seděli v kočáře a čekali, Rosamunda na svém obvyklém místě vzadu a pošťák na kozlíku, přichystaný ujmout se řízení. Evropa se zastavila u stupátka a čekala. Podomek jí s omluvou chtěl pomoci nahoru. Odehnala ho se slovy: „Běžte pryč, člověče, to není vaše práce!“

Rosamunda bloudil myšlenkami jinde, těšil se z krásného časného rána. Teprve za hodnou chvíli si uvědomil, že je něco špatně. Nechápavě se podíval na Evropu, celý popletený. Mlčela, jen se nazlobeně dívala přes ty divné růžové brýle, bradu měla arogantně zdviženou.

Rosamunda zamžikal. *Co se děje? Na co čeká?*

„Slečno Evropo?“ zeptal se prostě.

Šlehla po něm pohledem. „No...?“

Nastalo trapné ticho. Rosamundovi najednou svitlo, co Evropa chce. *Čeká, že jí pomůžu do kočáru, jako to dělával Licurius!*

Rychle seskočil na zem, až se kočár rozhoupal a kůň se začal plašit.

„No tak! Klidně, chlapče!“ napomenul ho Čtverylka. Evropa sotva znatelně obrátila oči k nebi.

Rosamunda jí s mátožným úsměvem pomohl do kočáru a znovu se tam usadil také. Připadal si hrozně hloupě. „Jeďte, člověče,“ zamumlala Evropa.

Čtverylka bez ohlédnutí pobídl opratěmi koně. Vyjeli ze širokých vrat a zabočili doleva. Rosamunda se ohlédl a o kousek dál spatřil v kamenné zdi vchod pro chodce, kterým je vpustili před třemi dny dovnitř. V duchu dával sbohem svému prvnímu pevninci.

Čtverylka na rozcestí obrátil kočár doprava a Rosamunda tentokrát ujížděl na jih. Zaječí štulec zmizel za stromy.

Bohatá cesta je vedla lesem mladých ztepilých borovic, místy bylo mezi štíhlými stromy vidět mýtinky s vysokou trávou. Jeli dál, hustá tráva se vytratila a tu a tam ležely balvany porostlé lišejníkem.

Za hodinu se cesta začala mírně svažovat a stromy brzy ustoupily zvlněným pahorkům, které se táhly do daleka a byly poházené ještě většími balvany porostlými lišejníkem. Ze silnice stále častěji vybíhaly úzké cesty s vyjetými kolejemi a vedly k tajemným, dobrodružným cílům. Rosamunda uviděl, že jedna končí u nějakého vzdáleného obydlí. Pak si všiml, že takových obydlí je po krajině roztroušeno víc: malé kamenné chaloupky postavené na vysokých kamenných základech se štěrbinami místo oken a vysokými komíny. Z některých stoupal kouř, to tajemné znamení, že jsou obydlené.

„To jsou domky ekerů," vysvětlil mu Čtverylka. „Ekerové se dokážou uživit i v téhle krajině, kde je jen tenká vrstva půdy. Materiální nedostatek jim vynahrazuje svoboda. Úřady je většinou nechávají na pokoji."

„Ale proč bydlí tak vysoko nad zemí?"

Čtverylka se ironicky usmál: „No přece, aby to příšery neměly lehké, když se k nim chtějí dostat."

Evropa lehce zvedla obočí a vědoucně se podívala pošťákovi na záda. „Předpokládám, že jste s nimi taky měl něco do činění, že?" řekla. Bylo to poprvé, co za to ráno promluvila.

Pošťák se na ni nepodíval. „To víte, že ano, madam, i když určitě podstatně méně často než vy!"

„Hm." Evropa zase upadla do mlčení.

Po dvou hodinách se krajina trochu změnila. Minuli milník, nízký bílý kámen, do něhož bylo vytesáno *Vysoké Klobouky* a pod tím *6 mil.*

Za tímto milníkem rostl malý pokřivený olivovník. Když se tam Rosamunda podíval, byl přesvědčen, že v keři zaznamenal nějaký pohyb, něco se tam nepatrně posunulo. Zamračeně se zadíval do stínů mezi větvemi. Byl si jistý, že ve skrytu větví vidí nějakou postavu, malou, s obličejem jako nějaký velký vrabec a kulatýma tmavýma třpytivýma očima. Bahňák! Přikrčil se ještě víc do stínu, ale nepřestával na Rosamundu upírat oči, které občas mrkly a překrylo je bledé víčko. Rosamunda se zatajeným dechem nemohl od těch očí odtrhnout pohled a natahoval krk, když kočár přejel kolem milníku a pokračoval v cestě.

„To je jen milník, človíčku," ozval se Evropin strohý hlas. „Tys ještě nic takového neviděl?"

Kůň zafrkal.

Oči zmizely.

Rosamunda se rychle zase opřel. Byl z toho pohledu celý rozrušený a neměl chuť se o tom Evropě zmiňovat. Nechtěl, aby i tohoto tvora zase zabila jako onehdy Popleteného Filutu. Přemýšlel o tom, co viděl, a usoudil, že to byl určitě nuglung, jeden z druhu menších bahňáků, jak ho popisoval průvodce, který má na malém, člověku podobném těle zvířecí hlavu – v průvodci byl termín lidoop neboli člověku podobný. Rosamunda tomu nemohl uvěřit: viděl nuglunga, a opravdového! Existovaly starodávné příběhy o nuglunzích, kteří lidem prokazovali dobro, i když dnes takovým historkám nikdo nevěřil. Ani průvodce se o nich moc nešířil a radil jako v případě kteréhokoli bahňáka, že je nejlepší se jim vyhnout. Rosamunda si řekl, že taková rada je nejspíš stejně prospěšná bahňákům jako lidem.

Evropa otevřela černě lakovanou truhličku a vzala z ní pytlíček na šňůrku s vyztuženým kulatým dnem. Takovým pytlíčkům se říkalo necesér. Rosamunda už podobné viděl. Ženy v nich mívaly uložené rtěnky, pudry a krémy: zkrášlovací prostředky. Myslel si, že fulgarka nic takového nepotřebuje, ale ona si chvilku před malým zrcátkem něco roztírala po obličeji a poklepávala na něj zlehka prsty, a když skončila, i tak mladý chlapec jako Rosamunda musel žasnout nad tou zásadní proměnou. Nikdy by si nepomyslel, že trocha růžové barvy na tváře a na rty a světlého pudru na nose dělá takové divy.

„Každá dívka musí ve městě vypadat pěkně," řekla stručně, když viděla, jak na ni uneseně civí.

Čtverylka se k nim otočil a chtěl něco říct, ale očividně zkoprněl a úplně nemužně zčervenal od ucha k uchu. Honem se zase obrátil dopředu a nervózně broukl přes rameno: „Asi za hodinu... budeme... ehm... ve Vysokých Kloboukách, slečno."

Evropa se chabě usmála. „Ano, to jsme si už sami spočítali. Milník nám to před chvílí prozradil – ale děkuji za upozornění." Vesele si broukala nějakou melodii a pozorovala ubíhající krajinu.

Čtverylka se zase vzpamatoval a znovu poznamenal přes rameno: „Takže Rosamundo, vy se stanete lampářem?"

Rosamunda nevěděl, jak má odpovědět. Bude lampářem, nebo se teď stal Evropiným faktótem? Rychle se na ni podíval. Byla zachumlaná v tlustém plášti a nevěnovala mu vůbec žádnou pozornost. Tvářila se jako obvykle královsky povzneseně.

„Mám se jím stát, pane," odvážil se říct s dalším letmým pohledem na Evropu. „Ale vlastně si to moc nepřeju. Víte o nich něco?"

„Trochu," odpověděl pošťák. Když mluvil, chvíli Rosamundu koutkem oka pozoroval a zároveň koutkem druhého oka sledoval cestu nebo byl otočený zády a soustředil se na silnici před sebou. „Taky jsem kdysi uvažoval, že se jím stanu, když jsem se rozhodoval, čím být. Ale jak sám vidíte, nezlákalo mě to."

Tohle je důkaz, že ho čeká nezajímavá budoucnost. „Připadalo vám to moc nudné, pane Čtverylko?"

Pošťák se odmlčel, jako by se zamyslel. „Ani ne... spíš *naopak.*"

Takovou odpověď Rosamunda nečekal. Ožil. „Jak to myslíte?"

„Zvolil jsem si klidný život pěšího pošťáka, protože povolání lampáře se mi zdálo trochu moc nebezpečné."

Rosamunda se přistihl, že tají dech. „Nebezpečné? Já myslel, že lampáři jen chodí, rozsvěcují lampy a potom se zase vrátí domů."

Čtverylka se posměšně uchechtl a ostře se na něj podíval. „Ano, tohle dělají – v odlehlých a neobydlených končinách rozsvěcejí na silnicích lampy, v době, kdy se tam příšery potloukají nejraději. Zápolí s bandity, pytláky, pašeráky, s různými nehodami na silnici a žijí v malých skupinkách na nějakém osamělém místě. Pak je potřeba vyměňovat v lampách vodu, pravidelně po určité době – tohle není vůbec zajímavé, za to ručím. Mmm, to není dobré zaměstnání pro tohohle chlapíka." Pošťák ukázal palcem sám na sebe a zase dával pozor na silnici. „Mám dost dlouhou a divnou pracovní dobu na ten nízký plat, takže nemám důvod to ještě zhoršovat tím, že bych se dal k lampářům." Uličnicky se na Rosamundu po straně usmál. „Vy ale, pane Rosamundo, vypadáte, že jste tvrdší chlapík. No, to se vám bude hodit. Taky dobře, že máte tak kvalitní tvrzení, jinak byste možná měl důvod k obavám. Ale každopádně bych si na vašem místě obstaral dobrý klobouk, než bych šel do Železné Bašty."

Rosamunda neodpověděl. V hlavě se mu honilo to, co pošťák právě řekl. *Bahňáci! Banditi!* Třeba by to nakonec opravdu stálo za

to, být lampářem! Tím se mu vyjasnilo, co má dělat: teď byl opravdu na své určené povolání zvědavý, dokonce dychtil po tom, aby se stal lampářem. *Jak to řeknu slečně Evropě?* Fulgarka už od toho prvního dne u Zaječího štulce, kdy mu dala najevo, že by ho chtěla jako své faktótum, o věci víc nemluvila. Znovu se na ni podíval. Ačkoli se tvářila lhostejně, vypadala smutně – ne jen dočasně nešťastná, ale jako kdyby ji sžíral hluboký potlačovaný žal. Jak se změnila od té chvíle, kdy ji poznal jako výřečnou domýšlívou ženu tam v Morousovsku! Rosamundovi padl na duši stín. Bylo mu jí líto, že přišla o Licuria, i když to byl padouch, a zmocnilo se ho tušení, že kdyby jí on oddaně sloužil, možná by se její smutek rozplynul. A zase nevěděl, co udělat.

Hluboce zabrán do těchto úvah si ani nevšiml, že u cesty tři svérázní lidé, dvě ženy a muž, zaparkovali své vozíky s vyhublými oslíky. Zpozoroval je, teprve když uslyšel jejich hlasitý hovor. Byli to prodavači zeleniny, nabízeli spoustu druhů.

Čtverylka je zdravil, když je míjeli. „Dobrý den, velectění ekerové, nepotřebujete vzít nějakou poštu?“

Všichni tři se radostně, šťastně usmáli a jedna z žen křikla: „Buďte pozdraven! Buďte pozdraven, pane Čtveráku! Dnes žádné dopisy nemáme.“ S obdivem se zadívala na kočár. „To se vám to dnes krásně cestuje! Dnes na kolech místo po svých, to je pohodlíčko!“ Hodila mu velkou dýni.

„Vřelé díky, matko Moucho! Matko Hlíno! Farmáři Pastiňáku! Nemůžu zastavit, tahle krásná kola jedou k svému cíli!“ Smál se na ně, zpomalil kočár a obratně tykev chytil. „Budu se vracet zítra. Tak si pěkně popovídáme. Díky za tu tykev, madam – udělám si dnes večer dobrou polévku.“

„Tak si své otázky schovám na zítra,“ odpověděla stařena chraptivým hlasitým šepotem a s nezastíranou zvědavostí si prohlížela Rosamundu a hlavně Evropu.

Fulgarka se ani nepohnula a upírala chladný pohled na druhou stranu. Rosamunda se však na tu venkovskou matronu a její společníky vesele smál a všichni mu jeho přátelský úsměv oplatili.

„Nechte si je na zítra a nezapomeňte se včas odkodrcat domů," nabádal je škádlivě Čtverylka. „Už se brzy stmívá a bahňáky to láká z úkrytů."

Matka Moucha se zasmála suchým skřípavým smíchem. „Jen abyste vy dobře dojel, fešáku. Ještě se naběháte, než si budete moct uvařit polévku. Tak zítra na shledanou!"

„Tak zítra!"

Projeli a matka Moucha jim vesele mávala.

Když je minuli, Čtverylka Rosamundovi tiše prozradil: „To jsou právě ti ekerové, o kterých jsem vám povídal. Dobří lidé, srdce na dlani." Rosamunda se divil, jak takoví veselí lidé můžou žít v těch nepřístupných chaloupkách v pustině.

Přejeli malý kopeček a před nimi se rozprostřela krajina svažující se k moři. Rosamunda usoudil, že to musí být slavný Klot – i když ho ještě nikdy neviděl. Tolik vody a tak odporně zelené, jak ji líčil pan Fransitart i pan učitel Souček nebo Kuželka. Rosamunda moře uchváceně pozoroval. *Moře! Moře!* Nad hladinou se válely chuchvalce mlhy, voda se vlnila mnohem víc, než jak to kdy viděl na Humoru. Špinavě bílé skvrny tančily, zvedaly se a zase mizely – byly to hřebeny vln – a zavanul k nim typický pach moře. Pronikavě slaný, přesto i tak nějak sladký, skoro jako vůně pomerančového květu na jaře.

Evropa trochu nakrčila nos, dala tím najevo, že jí ten odér není příliš po chuti.

Čtverylka se k nim otočil, zářil spokojeností. Zhluboka vdechoval vzduch. „Ách! Vůně Klotu. Té se nic nevyrovná! Říká se, že to dělají ty chaluhy kolem pobřeží a že to potom dál na moři už tak krásně nevoní. Proto jsem rád, že nejsem námořník. A teď se podívejte tamhle, milý chlapče. To jsou Vysoké Klobouky."

Dole pod nimi leželo město obehnané vysokou obrannou zdí a za ní stavby z mramoru a žuly, opevněné město Vysoké Klobouky. Nebylo zdaleka tak velké jako Boschenberg, ale vypadalo jaksi hrozivěji. Vysoké bílé věže, vyšší než všechny budovy, které Rosamunda dosud viděl, čněly z běžných domů a vysokých staveb. Přístav chránila mohutná hráz z velkých kamenných kvádrů. V tomto přístavu, který průvodce uváděl jako Mulhaven, byly lodě, skutečné lodě!

Už zdálky dokázal Rosamunda pojmenovat jednotlivé typy lodí, jak se to učili v hodinách s panem Součkem. Byly tam nízké hrozivě vyhlížející obrněné lodě, hranaté nákladní lodě, menší i obrovské, úhledné lodě, které ještě pluly pod plachtami i v tomto věku gastrín – z nichž mnohé byli po přístavu vedeny a posunovány malými gastrínovými plavidly zvanými otroci. Slýchal mnohé o tom, jak jsou tyhle lodi velké, ale i tak ho jejich mohutnost zaskočila. Teď se nemohl dočkat, až dorazí do Vysokých Klobouků, až sejde k dokům a bude stát těsně u těch obrovitých plavidel. Možná to bude naposled, co nějakou loď uvidí.

Podíval se na Evropu, která byla celou cestu tak potichu. Také upírala zrak na opevněné město a tvářila se znuděně. Obrátila se k Rosamundovi a zkoumavě se na něj zadívala. Její výraz prozrazoval, že se jí hlavou honí nějaké nevyslovené trudné myšlenky. Byl to jen krátký okamžik, pak zase upřela zrak k cíli jejich cesty.

Když sjeli na jižní stranu svahu a vjeli do přístavní kotliny, Bohatá cesta se rozšířila a změnila se v pěkně dlážděnou silnici. Na jedné straně rostly neporušené řady vysokých stromů se stříbřitě šedou kůrou a dlouhými pokřivenými větvemi. Listí na nich už nebylo. V pozdním podzimu leželo v hlubokých závějích u okraje cesty. Napojovaly se na ni větší i menší boční cesty a stezky vedoucí od okolních farem a vesnic a doprava zhoustla. Někteří další cestovatelé si jejich kočár zvědavě i podezíravě prohlíželi. Brzy se zařadili do fronty povozů a pěších poutníků, kteří čekali, až projdou prohlídkou strážců brány – ti měli uniformy podobné těm, jaké nosili vojáci v Boschenbergu. Konečně vjeli do Vysokých Klobouků masivní železnou bránou. Za chvilku už měli hradby města za zády.

Rosamundy se zmocnila neurčitá obava, jestli na něj bude po tak dlouhé době pan Germanicus ještě čekat.




## STARÝ PŘÍTEL SE VRACÍ

**fregata** (podst. jméno) nejmenší z jednoúčelových válečných lodí, obvykle s dvaceti či čtyřiadvaceti děly po obou bocích paluby. Pro svou hbitost a rychlost jsou ťregaty nazývány „očima flotily“, doručují zprávy, provádějí průzkum a střeží flotilu z boku. Existují i velké (neboli těžké) fregaty, které mají na každém boku až třicet dva děl. S oblibou je používají piráti a mořští lupiči.

Průjezd bránou byl hladký. Čtverylka se jednoduše na strážce usmál, prohodil pár milých slov a ti ho nechali projet a spokojili se s pouhým pokývnutím hlavy. Rosamunda se rozhlížel na všechny strany, aby mu z těch nových věcí nic neuniklo. Budovy ve Vysokých Kloboukách byly celkově vyšší než ty v Boschenbergu, základy měly ze žuly a zbytek z bílého kamene. I okna měly vyšší a užší, s obdélníkovými tabulkami místo malých kosočtverců. Ulice však byly širší a v lepším stavu než ulice v rodném Boschenbergu.

Čtverylka se obratně proplétal tlačenicí povozů: trakařů, nosítek, vozíků, žebřiňáků, dostavníků a kočárů tak elegantních, jako byl Evropin, dokonce i hezčích. Každá ulice směřující na jih byla naplněna vůní moře, kterou přinášel mrazivý vánek dující od pobřeží. Evropa si zakryla nos a pusu rukou v rukavičce.

Během jízdy se Čtverylka zeptal: „Tak kam tady máte namířeno?“

Evropa se probrala a promluvila první. „Potřebuju se zastavit v kanceláři pánů Ibdyho a Adbyho na Pontonovém nábřeží,“ řekla.

„Jak si přejete,“ odpověděl pošťák zdvořile. „A vy jste, Rosamundo říkal něco o panu Germanikovi a kanceláři guv –“

„To, co bude dělat *on* a kam půjde, můžete laskavě nechat na mně pošťáku!“ přerušila ho Evropa a zamračila se. „Jste můj kočí a mát na starost řízení. *On* je moje faktótum, a i kdyby jen pro tuto

chvíli, slouží mně! Až uznám, že nastala vhodná doba, dojde na jeho požadavky. Do té doby slouží mně!“

Rosamunda překvapeně zamrkal.

Čtverylka se taky zamračil. „Pokud vím, madam, on a zcela jistě i já pracujeme pro císaře! Takže dokud se nerozhodnu jinak, můžete si své poroučení odpustit. Já vám prokazuji laskavost a dokončím svou práci, ale nejsem váš služebník ani o chlup víc, než vyžaduje obecná slušnost!“

Evropa rozzlobeně mhouřila oči a vypadalo to, že se do něj pustí, ale pak najednou zkrotla a znovu upřela prázdný pohled na okolní dění. „Jak chcete... ale jeďte, ano?“ řekla nakonec.

Pošťák pokračoval v jízdě a Rosamunda si pozorně prohlížel špičku své pravé boty a neodvažoval se vzhlédnout.

Přijeli na velké náměstí: bylo to rozlehlé vydlážděné prostranství uzavřené dopravě, s kašnami a pamětními sloupy, v jehož každém rohu stál kamenný *AriusVigilans* – Beran na stráži. Sochy měly mohutné rohy a zaujímaly různé pozice vyjadřující mužný vzdor i královský klid. Beran byl symbolem Rosamundova národa Hergotů, a když ho Rosamunda takhle viděl, pocítil hrdost. Všude byly davy lidí, jejich hemžení a cizokrajné oblečení pro něj už samy o sobě znamenaly velkou podívanou.

Cíl jejich cesty byl na opačné straně tohoto náměstí. Budova společnosti Ibdy & Adby, obchod & náklad, postavená z lesklého růžového kamene, působila pyšným a důstojným dojmem. Průčelí měla téměř bez oken, zdobila je řada obrovských čtverhranných pilířů s impozantními vraty z matně hnědého bronzu uprostřed. Hned nad nimi byly dva sloupce oken, stejně úzkých a vysokých jako všechna ostatní okna ve městě. Rosamunda je spočítal. *Třináct!* Nikdy takovou kolosální stavbu neviděl, ale už stihl zaznamenat, že podobných je tady ve Vysokých Kloboukách víc.

Když Čtverylka zastavil na místě vyhrazeném pro kočáry před budovou úřadu, Rosamunda se neudržel a dychtivě vyhrkl: „Smím se jít podívat na válečné lodě? Slečno Evropo? Možná je už nikdy neuvidím.“


ČTVERYLKA

Nad hlavami jim kroužili rackové. Směrem na jih, nad hladinou moře, se válely bledě žluté mraky a v chuchvalcích stoupaly k nebi. Plochá břicha měly tmavá a zlověstně zelenošedá.

Evropa se na něj podívala, pak pohlédla na pošťáka, který pokrčil rameny a s unaveným úsměvem řekl: „Dovolím si navrhnout, slečno, že tu počkám u kočáru, než si vyřídíte své záležitosti, a Rosamunda se tu zatím může porozhlédnout."

Evropa s povzdechem ukázala na velké hodiny na vysoké budově na protější straně náměstí. Byly dobře vidět a Rosamunda se v útulku naučil poznávat, jaký čas takové hodiny ukazují. Nyní bylo něco málo po půl druhé.

„Buď tady nejpozději do půl hodiny, neopozdi se," řekla přísně.

„Ano, budu!" Rosamundovo srdce jásalo, když seskakoval z kočáru. Užuž chtěl vyrazit pryč, ale vzpomněl si na ráno a přiskočil ke kočáru, aby pomohl Evropě vystoupit.

„Velmi dobře," podotkla s mírnou ironií. „Učíš se."

Zazářil radostí a spěchal pryč. Pro každého kolem měl úsměv: pro elegantní dvojici na sváteční procházce, nosiče nákladu, ocťáky užívající volno na souši, kapitány válečných lodí v okázalých uniformách a s parukami, kteří se také těšili z chvíle volna, i pro důležitě vyhlížející pány v kabátech s tuhými, směšně stojatými límci a peřím či kožešinou zdobenými tříroháky, hovořící o nějakých důležitých záležitostech. Jak bylo zvláštní mít chvilku svobody v tomhle nádherně cizím městě!

S úctou procházel velkou železnou bránou, která rozdělovala pevnou zeď a umožňovala přístup do města z mol a kotvišť. Kameny jejích základů byly zčernalé, jak je po staletí omývaly vody Klotu. Pyšně se vypínající zeď byla nahoře lemována bateriemi děl. Říkalo se jim tormenta, protože dokázala katapultovat ty nejjedovatější jedolenty, a lambasty, což byly válečné zbraně schopné vystřelovat oštěpy namočené v různých hrozných jedech. Stejně jako ostatní města na pobřeží těšily se i Vysoké Klobouky velké vážnosti, neboť udržovaly různé vychytralé příšery z mořských hlubin dostatečně daleko od pevniny. Rosamunda poskakoval kolem obranného valu a pak se pustil na dlouhé kamenné molo. Přetínala je četná dřevěná kotviště, vysoké a dlouhé lávky lemované mnoha menšími plavidly. Některé

lodě byly pancéřované, jiné měly trup ze dřeva. Bylo jich tam tolik, s tolika vysokými stěžni, že si člověk připadal, jako když se prochází v nějakém podivném lese. Za nimi, dál od břehu, kotvily v hlubších vodách Mulhavenu lodě válečné. A právě tyto kolosy chtěl Rosamunda vidět. Na nich měl původně sloužit.

Na konci mola, v nízkém doku, který vybíhal doprava, objevil fregatu! Fregaty byly menší oceánské válečné lodě, s ponorem dostatečně nízkým, aby mohly kotvit takhle blízko pobřeží. Tahle byla dlouhá asi jako monitor, ale seděla na hladině daleko výš, takže odolávala vzdouvajícím se vlnám. Fascinovaně si ji prohlížel a hlavou mu běželo všechno, co o těchto lodích slyšel a četl. Obhlížel řadu otvorů, z nichž čouhaly hlavně děl, přepočítal je – bylo jich celkem dvacet osm. Obdivoval ladnou křivku přídě, která dávala těmto lodím jméno, protože se zdvíhala a klesala směrem ke klounu, přečetl si tabulku se jménem připevněnou k boku lodi. Stálo na ní *Překvapení.* Rosamunda div neomdlel.Tahle loď byla *slavná!* Byla nejrychlejší ze všech námořních lodí, možná nejrychlejší na světě! Četl o ní v sešitových románech, a dokonce se o ní u madam Opery učili. Sloužila věrně už přes sto let!

Pak ho zaujala obrovská tmavá loď ve vnějším přístavu.

*Bitevní loď!*

To byly obvykle největší lodě a konkrétně tato byla přímo obří. Okolní lodě proti ní vypadaly jako trpaslíci. Neměla tak dlouhou příď jako fregata, neboť byla považována za příliš velkou a pomalou, než aby mohla úspěšně vést další lodě. Místo toho spoléhala na silné železné pláty, které jí chránily trup – a na dvě paluby se sto dvaceti děly na obou bocích. Rosamunda si vždycky myslel, že je to výborný počet děl: znamenalo to, že loď může účinně bojovat a že potřebuje posádku v počtu nejméně čtrnácti set mužů...

„Ahoj, Rózičko!"Ten hlas narušil jeho romanci s technikou.

Znal ho.

Když se rychle rozhlédl, uviděl na palubě *Překvapení* známý obličej. Byl to kluk ze sirotčince, o dva roky starší než on, který odešel sloužit k námořnictvu před osmnácti měsíci. Jmenoval se Bručoun. Teď byl vyšší, ramenatější a vypadalo to, že zesílil, ale pořád to byl

starý známý Bručoun. U madam Opery byl hned po Zelenáčovi nejvýkonnější v týrání Rosamundy.

Podíval se na svého někdejšího spolunocležníka a musel přimhouřit oči před sluncem prozářenými mraky. „Á... ahoj, Bručoune," odpověděl chladně. Měl by být hrdý na to, že se dovídá, že někdo z útulku slouží na palubě tak slavné válečné lodi, ale Bručounova povaha znemožňovala jakékoli pocity nějakého kamarádství.

„Jajaj! Opravdu je to naše stará známá Slečinka ve vší parádě! Pojď se za mnou podívat na mou proslavenou loď!" naparoval se Bručoun na lodní lávce Rosamundovi nad hlavou. Křikl na ostatní členy posádky: „Hele, hoši, tady je můj kámoš, co jsem s ním vyrůstal."

Někteří z mladíků shlédli na Rosamundu dole na mole. Někteří se na něj dokonce přátelsky zazubili.

Rosamunda jim oplatil ostražitým úsměvem.

„Vždycky to byl takový slušný hoch, tenhleten, ztělesněná zdvořilost a laskavost," pokračoval Bručoun svým pánovitým tónem. „Má takové dívčí jméno, moc se k němu hodí, že, *Rosamundo?"* Bručoun se nezměnil.

Rosamunda se otočil a odcházel. „Sbohem, Bručoune," zamumlal.

Ještě na hrázi k němu doléhal hlučný smích Bručounových kumpánů. I když byl ze sirotčince pryč necelých čtrnáct dní, připadalo mu to jako celá věčnost. A setkání s někým, s kým tam roky žil, spíše jen prohloubilo jeho pocit vykořenění, než aby v něm vyvolalo ještě čerstvé vzpomínky. Říkal si, jestlipak Bručoun taky skočil do řeky z plovoucího kromsteru, byl svědkem toho, jak nějaký lahzar bojuje s přísežarni, házel odpuzovací soli šklebounům do obličeje nebo odtáhl raněnou fulgarku do pevnince. Rosamunda žasl, že během posledních dvou týdnů toho viděl a udělal víc než v sirotčinci za poslední dva roky.

Chvilku se procházel mezi menšími loděmi kotvícími na obou stranách mola, chodil bezstarostně sem a tam a úporně se snažil nepřemýšlet nad tím nenadálým setkáním. Vždycky si myslel, že kluci ze sirotčince tak nějak dospějí, když opustí ten mrňavý svět útulku, a stanou se z nich rozumní, laskavější lidi.

Došel na konec dalšího doku. Hodiny na náměstí měl pořád v dohledu, byly vidět i lesem stěžňů. Rosamunda se na ně už poněkolikáté podíval. Byl čas k návratu. Otočil se k odchodu a vtom jej praštil přes nos mnohem silnější pach, který na okamžik překonal vůni moře. Znal ten pach...

*Vepřové sádlo!*

A to už mu zezadu na krk dopadla pevná ruka. „Ale, ale, no to se podívejme, starej kámoš se nám vrátil!“ Byl to Perlík. Umaštěný kapitán se nad ním hrozivě tyčil. „Stejskalo se ti po nás, milej Rouzíčku?“

Rosamunda zbledl hrůzou a cítil, jak se z něj vytrácejí všechny síly. Chtělo se mu zvracet.

„Heleďme se, jakou má radost, že jsme na sebe zas tak šťastně natrefili!“ pitvořil se Perlík.

Rosamunda se jakžtakž vzpamatoval. „Á – á – dobrý den, pane kapitáne Perlíku.“

„Dobrej, Rouzíčku, starej kamaráde. Takže pošupačíš zase hezky pěkně na palubu, co!“

Stisk jeho ruky mírně zesílil a držel Rosamundu tak šikovně, že ten musel chtě nechtě před Perlíkem vstoupit na lodní lávku. A už ji viděl, *Prasečí hlavu*, mírně nakloněnou ke straně tam, kde byla nákladní část podpalubí, ale pořád ještě dost zachovalou. Linul se z ní starý známý puch. Pro Rosamundu to už navždy bude puch děsu.

„Jak – jak se vám podařilo upláchnout před monitorem?“ vykoktal.

„Ale Rózo, můj chlapče,“ předl Perlík a mnul si mastný nos zjizveným rozpraskaným ukazováčkem druhé ruky, „to je prostě starej Perla, klouže líp než vepřový sádlo, víme?... Copak nejsi rád, že mě vidíš?“

„.. .Ech...“ Rosamunda se na víc nezmohl.

Perlík ho postrkoval nahoru po lávce a šel těsně za ním. Rosamunda na okamžik zauvažoval o skoku do vody, ale zároveň měl na paměti, kolikrát mu vtloukali do hlavy, že leptavá voda Klotu není vůbec vhodná k tomu, aby se v ní člověk koupal. S takto odříznutou únikovou cestou se nakonec ocitl tam, kde se už nikdy nechtěl ocitnout – na palubě *Prasečí hlavy*. Byl tam jen Gibon, nikoho dalšího z

posádky neviděl. Gibon stál u pahýlu kormidelní páky a okusoval si černé nehty.

„Koukej, Gibone, jak se tomu klukovi po nás stejskalo!“ Perlík Rosamundu hrubě strkal k padacím dvířkům do podpalubí. Rosamunda paličatě kladl odpor.

Gibon se na něj chvíli tupě díval, pak se mu zrak vyjasnil. „Ale jó, už si vzpomínám. Ahoj, mladej.“

Rosamunda měl hlavu sklopenou. Věděl, že je moc daleko, tady ho Čtverylka ani Evropa nenajdou. Bylo mu jasné, že v tomhle odlehlém koutě přístavu budou námořníci z okolních lodí věnovat jen malou pozornost jakési nepatrné šarvátce na palubě *Prasečí hlavy.*

Poklop byl jako skoro vždy otevřený a Perlík Rosamundu svým důmyslným sevřením přiměl, aby začal sestupovat po žebříku. „Něco jsme si posledně nestačili dopovědět, tak to vyřídíme teď,“ houkl Perlík přes rameno na Gibona, než začal sestupovat za Rosamundou.

Rosamunda lezl pomalu, jeho smysly opět zaznamenaly známý nedostatek světla a nesnesitelný puch. Stihl si jen všimnout, že z podpalubí zmizely všechny sudy, ale mocný zápach vepřového sádla přetrvával, dřevěná loď jím byla beznadějně nasáklá. A také si všiml něčeho daleko horšího. Ten puch nepředstavoval to jediné, co tu zbylo. Na prostředním trámu asi v půli cesty mezi žebříkem a přídí visela Iamperka. Svítila jen slabě, ale i tak světlo stačilo, aby Rosamunda ke své hrůze uviděl, že tam pořád jsou ty tři ohavné bedny s okovanými hranami, které námořníci před týdnem propašovali na loď. Dvě byly hned u žebříku, z každé strany jedna, a ta třetí ležela o kousek dál. A najednou se divoce zatřásla.

Rosamunda nasucho polkl. Chtěl uskočit dozadu, ale tam stál Perlík. Kapitán na tu osamělou bednu zařval, ta se ještě několikrát zatřásla a znehybněla. Podpalubí bylo jinak prázdné, jen na přídi nakysle páchla mořská voda, která sem prosakovala. Rosamunda zaznamenal, že u žebříku jí jsou tak tři centimetry.

„Ty víš, co je v těch bednách, že, mladej?“ Perlík se zastavil v půli žebříku a jeho mohutný stín padl na Rosamundu.

„Ech – já – n-ne...,“ koktal Rosamunda a couval před Perlíkem i před bednou. Voda mu teď sahala až po kotníky.

„Ale jdi, čmuchals kolem a špehoval, uši našpicovaný, když jsme je nakládali. Chtěls na starýho Perlu něco mít, he? Ňáký soustíčko, co bys pak prodal jeho nepřátelům, co? Ňákou páku, abys mě moh zmáčknout!“

Když ten ničema teď odhalil své podezření, Rosamunda se na něj nevěřícně podíval.

Perlík sestoupil až dolů. „Nedělej na mě ty nevinný voči, na to mě nenachytáš, ty čmuchale! Nechám tě tady dole, abys moh přemejšlet nad svým prolhaným jazykem. Za pár hodin si přijdem pro bedny, tak budeš mít dost času, abys začal zpívat jinou!“ Popadl Rosamundu za zápěstí a bolestivě mu zkroutil ruku.

Rosamundovi vytryskly slzy, bolest ho donutila, aby se ohnul, takže se dostal přímo mezi ty dvě bedny. „Ale já nic nevím! Nic nevím! Já jen chci pracovat jako lampář!“ kvílel Rosamunda pořád dokola.

Kapitán Perlík si toho nevšímal a místo toho jej s kočičí obratností popadl za obě ruce, omotal mu kolem nich provaz, kterým byla převázaná jedna z beden, a udělal na něm smyčku tak krátkou, že si Rosamunda musel sednout.

Celý se otřásl. Perlík ho přivázal přímo k té bedně! Strach mu úplně ochromil mozek. „Ale!... ale!“ vyrážel ze sebe a na nic jiného se nezmohl.

„Jo, ‚ale, ale‘,Teď jen koktáš, co? Ale musíš mluvit rozumnějc, jestli chceš bejt na svobodě.“ Perlík k němu přiblížil mastný obličej. „Tóóólik ses snažil vyčmuchat, jakej to vezu náklad! Tak teď ho budeš mít až u nosu,“ zavrčel. „Máš tři hodiny na to, než zas přijdu, abys moh přemejšlet, a když mi pak dokážeš říct něco pěknýho, uvidíme, co s tebou. Nikdy nevíš, mladej, ale když budeš mít kliku, budeš si moct hezky plout na octovejch vlnách se starým dobrým Perlou jako svým věrným, bdělým kapitánem!“

S tím ho Perlík opustil, dupal těžkými botami nahoru po žebříku a hlučně zabouchl poklop.

„Já jen chci být lampářem...,“ vzlykal Rosamunda. Kalhoty měl vzadu celé promočené, složil paže na skrčená kolena a zabořil do nich obličej. Trpká beznaděj ho úplně přemohla, vzlykal jako nikdy v životě.

Nakonec se uklidnil. Přestal plakat a naslouchal. *Prasečí hlava* skřípala ve vlnách přílivu, voda v podpalubí tiše mlaskala a Rosamundovi bušilo srdce, ale to bylo vše, co slyšel. Zvedl hlavu a mžoural kolem, obličej měl opuchlý, pálil ho. V podpalubí byla skoro tma, ale díky lamperce ne zas taková, aby zřetelně nerozeznal obrysy beden. I když seděl ve stínu bedny, k níž byl připoután, jeho oči přivykly slabému světlu, které sem pronikalo i škvírami v poklopu. V žádné ze tří beden nezaznamenal nejmenší známky pohybu, dokonce ani v té, která se předtím tak zuřivě otřásala. Rosamunda mohl dělat rámus, jak se mu zlíbilo, ale z beden se neozval sebemenší zvuk. Nakonec jsou prázdné. S očima upřenýma na škvíry v sousední bedně horečně přemítal.

Budou ho určitě hledat? Evropa možná ne, ale Čtverylka najisto. *Ten* ho přijde zachránit, o tom byl Rosamunda přesvědčen – *Nebo ne?*... Nakonec pochybnosti zvítězily a už si nebyl vůbec ničím jist. Je ztracený. Jak budou vědět, kde ho hledat? Kdyby pan Fransitart věděl, co se mu stalo, určitě by se ten starý vychovatel rozzuřil a překonal všechny překážky, aby ho zachránil. To věděl určitě. Ale pan Fransitart přece nic neví – a je moc daleko, aby mu mohl pomoct. Rosamunda upřel ze žalu oči ke stropu a najednou něco zahlédl mezi laťkami bedny, ke které byl připoután.

Hleděly na něj dvě oči, žluté a kulaté, nepodobné očím lidským.

Rosamunda zaječel jako člověk stižený šílenstvím a začal sebou divoce škubat ve snaze uvolnit se z pout. Bedna sebou taky povážlivě trhla a oči zmizely. V slepé hrůze zápasil o holý život, jen se dostat na svobodu!

Všechno bylo marné. Uzel na provaze, jímž byl spoután, byl tak důmyslný, že jej sice dokázaly vytvořit dvě ruce, ale bylo potřeba tří, aby jej rozmotaly. Třetí ruka se šikovnými prsty mu tady chyběla. Vzdal se krutému osudu, který ho teď dozajista čekal – „nějakej hroznej konec šmytec," jak by řekl pan Fransitart. Opět sklopil hlavu a dal se do pláče; čekal nějakou náhlou bolest nebo jiné drásající násilí.

Místo toho se ozval zvuk. Byl to hlas, tenký, tichý a bublavý jako malý veselý potůček. „Podívej se na sebe," říkal. „Podívej se na sebe, ty divný mrňousi, který umíš plakat. Teď není třeba plakat, ne,

ne, ne. Je tu Piháč a Piháč je tu. Sice je obyčejný, ale ne ten poslední. Je kamarád, je přítel. Tak už žádný pláč, ne, ne, ani křik a lomcování, ani bouchání chudákem Piháčem a jeho hlavou o tohle malé vězení.“

Rosamunda se kupodivu uklidnil a váhavě otočil hlavu. Kulaté žluté oči se zas vrátily a teď se na něj dívaly. Jejich pohled byl upřímně laskavý.

Rosamunda zatajil dech.

Ty oči podle všeho také váhaly. Pak se hlas, který k těm očím patřil, ozval znovu – ten tenký, tichý, bublavý hlásek – a řekl: „*On* se taky dívá a zná tě, ano, ano, hm, hm. Netrap se. Vždycky se dá něco vymyslet. Prozřetelnost zasáhne, uvidíš, uvidíš.“

„K-kdo... kdo j-jsi?“ vypravil ze sebe konečně Rosamunda. Neviděl nic než ty kulaté oči – možná ještě malý nos, ale to nevěděl určitě.

„No tak, myslel jsem, že to říkám, nebo jsem říkal?“ Oči dlouze, skoro lenivě mrkly. „Já jsem přece Piháč! Piháč, který právě řekl všechno, co si myslí. Předtím jsem se bál a myslel jsem si, že si budu svou řeč jen myslet a počkám, co jsi za podivného mrňouse. Ale teď to už podle tvého pláče vím a už nemám strach!“ I když ho Rosamunda neviděl, dovedl si docela dobře představit, že se usmívá a je trochu sám se sebou spokojen. „Řekni, malý uplakánku, jak se jmenuješ?“

„Ech... Rosamunda.“

Ozval se podivný kejhavý zvuk a Rosamunda měl dojem, že se tak Piháč směje. „Chápu a chápu, že chápu. Zcela jasné a samozřejmé jméno. Jako třeba strom. Říkám tomu ‚strom‘. Nebo pes. Říkám tomu ‚pes‘! Velmi chytré! To musel být někdo vtipný, kdo tě tak pojmenoval! A musel být taky legrační!“

Následoval další kejhavý smích.

Rosamunda se zamračil. Vtipný a legrační, to nebyly výrazy, které by spojoval s madam Operou. „Proč – proč je moje jméno tak samozřejmé?“ zajímalo Rosamundu.

„Ach, tvoje jméno je jasné kvůli tvým žalostným, přežalostným slzám, malý Rosamundo, to je všechno a nic víc.“ Tomuhle malému tvorovi bylo velmi těžké porozumět. „A teď jsme se seznámili,“ uza-

vřel. „Předpokládám, že už víš, že se podávají ruce, když se někdo seznámí?“

Z jedné spodní škvíry mezi laťkami se vysunula ruka. Byla stejně velká jako Rosamundova, ovšem prsty byly delší, zápěstí mnohem tenčí a kůže daleko drsnější. Rosamunda na ni užasle zíral: tohle určitě není ruka člověka. Vzpamatoval se však, vzal ruku do své a zdvořile ji stiskl. Byla teplá a na omak připomínala kůru stromu. Její stisk byl pevný, ale jemný.

Když se díval do těch nezvykle žlutých očí, snažil se v nich vzbudit důvěru a dát najevo svůj přátelský postoj. Pokud má přetrpět věznění a útlak, pak je šance získat přátelství laskavé příšery sice zvláštní, ale úžasnou útěchou. „Velmi mě těší, že vás poznávám, pane Piháči,“ řekl vážně. Poháněn zvědavostí neodolal, aby se nezeptal: „Promiňte, pane Piháči... jste *nuglung?*“

Piháč se znovu rozesmál. „Oni vás naučili rozdělovat a také dobývat, chápu – panuj a rozděluj, rozděluj a panuj – to je lidské krédo. No, je to jen poctivé. Já tě pojmenoval první.“ Oči znovu mrkly. „Vypadá to, že si mě představuješ mnohem většího než moje boty. Ne-ne-ne, nejsem nuglunské princátko. Jsem jen tím, čím jsem, lidé tomu možná říkají *glamgorn* – i když ve skutečnosti jsem jen opuštěný Piháč. Žádný další Piháč neexistuje, jenom tento jediný, do té doby, než nebude.“ Oči se podívaly směrem k obloze.

Rosamunda toho dne už *viděl* nuglunga a teď skutečně *mluvil* s glamgornem – či tak tomu aspoň rozuměl podle Piháčova vysvětlení. Glamgorni byli ještě menší než nuglungové a ne tak silní. Znovu si vzpomněl, že průvodce varuje, že nejlepší je, když se k žádnému příliš nepřiblížíte.

*No,* říkal si, *copak by asi autoři Mathiasova průvodce cestovatele řekli, kdyby mě teď sledovali?*

„Dej mi tóóó,“ zasyčel nějaký nový a nakřáplý hlas.

Rosamunda sebou trhl. Piháčovy žluté oči několikrát rychle zamrkaly.

Ten nový hlas vycházel z osamělé bedny na pravoboku podpalubí.

„Buď zticha, ty!“ okřikl ho Piháč.

„Dej mi to takýýýý," ozval se nakřáplý hlas znovu, smutné žadonění nahánělo hrůzu. „Dej to mněéé – chci si vysát jeho morek... úú, ano, a rozkousnout mu očička mými zpuchřelými zuby." Bedna, z které se to ozývalo, hlasitě zarachotila.

Rosamunda se na ni podíval. Něco skrčeného a temného tam sebou křečovitě házelo. Naštěstí byla jeho klec připevněna silnými řetězy k pevnému dubovému trámu. Rosamunda se přesto otřásl a pokoušel se vyprostit z provazu, který mu svíral zápěstí.

Piháčův hlas zpřísněl a zesílil, na rozdíl od jeho normální zpěvnosti. „Jeho morek je potřebný uvnitř jeho kostí a jeho oči mají plno práce s koukáním a plakáním a nepotřebují tvoje hryzání!" Glamgornovy zlaté oči zmizely. „A už buď zticha!" Piháčův hlas se teď ozýval z druhé strany bedny.

Ozvalo se *plesk!* a nadávka a hodně hlasité zasyčení z osamělé bedny. „To mě praštilo do oka! „Teď musím mít oko, oko za oko, oko... krásné očko...," a shnilé rty zamlaskaly.

„Já vím, že praštilo, že praštilo, to vím, a věděl jsem, že nepraští, když to tam nehodím," řekl Piháč pyšně. „A budeš mít ještě míň očí, jestli nás už nenecháš na pokoji!"

Hlas z druhé bedny syčel ještě hlasitěji: „Nebyl bys tak statečný, kdybych nebyl uvězněný, ty libový frajere! Už si plánuju, jak rozkoušu tvoje tenké kostičky... ách, to bude dobrota..."

Potom ztichl.

Piháčovy žluté oči se zase objevily.

„Co to je? zašeptal Rosamunda a dál bezúspěšně škubal provazem.

„*To* je špatně udělaný reverman, z kousků a odřezků, co pořádně nedrží pohromadě. Ti zlotřilci, kteří ho sestavili, jsou úplní břídilové. Není dobře pospojovaný, protože to stejně nikdo pořádně neumí. A všechny kolem nenávidí, užírají ho polovičaté vzpomínky a zuřivý hlad! Ze všeho nejvíc nenávidí nás, ty skutečné, protože jsme stvořeni správně, ale on je vyrobený lidskou rukou – úplně špatně..."

*Reverman! Revenant!* Rosamunda o těchto potvorách věděl. Zlí lidé je složili z částí mrtvých těl, aby vytvořili nové bytosti, z hnijících končetin, dravé a hladové. Tak tohle byl ten Perlíkův tajný obchod! Proto ty podezřelé rozhovory, proto ten šílený úprk z Přeslenu!

Rosamunda konečně odhalil pravdu. Perlík byl pašerákem zapleteným do černého obchodu s mrtvolami a s nedokonale vyrobenými oživenými mrtvolami. Naoko obchodoval s tak páchnoucím nákladem, jako je vepřové sádlo a čpavé rostliny, jen aby překryl puch pašovaného zboží.

Rosamunda se znovu otřásl. Musí se odsud dostat!

Podpalubí *Prasečí hlavy* se tím novým zjištěním pro Rosamundu stalo ještě zlověstnějším místem. Posádka je složená z opravdových lotrů, a navíc mají na palubě revermana. Rosamundovi bylo jedno, jestli je udělaný dobře nebo ledabyle. Rosamundu děsilo pomyšlení, že je mu tak nablízku, a ještě navíc spoutaný. Nad zatuchlým, žlukle páchnoucím vzduchem v podpalubí už převládl hnilobný puch.

„Přeřízněte mi pouta!“ sykl šeptem na Piháče. „Mám u sebe ještě pořád nůž, visí mi na bandelíru. Vidíte?“

„Ano, vidím, že ho dobře vidím.“ Rosamunda ucítil zatahání za pouzdro nože. „Moje ruce nedokážou zacházet s nožem. Konopí a dřevo, to je jedna věc, Rosamundo, ale železo je něco jiného. Můžu tě vysvobodit z tvých pout, ale ze svého zajetí se nedostanu, pokud ty nejsi velký silák?“

Rosamunda svraštil čelo. Moc silný není. O čem to ten glamgorn mluví? Jeho naděje ochably a chvíli sklíčeně mlčel. Postupně pocítil, že ho začíná štípat ta část těla, na které sedí, jako kdyby se do ní zakously tisíce mravenčích kusadel.

„Au! Au!“ Rosamunda si uvědomil, že poprvé na vlastní kůži získává důkaz o tom, že mořská voda má leptavé účinky. Už seděl v kalné louži tak dlouho, že mu voda začala rozežírat kůži. Postavil se, jak to nejlíp šlo, ale pouta mu dovolila zaujmout jen pozici jakéhosi skrčence. Zadek mu hořel.

Z osamělé bedny se ozval škodolibý přiškrcený smích.

„Ta voda škodí oblečení i jemné růžové kůži,“ poznamenal Piháč. Zlomyslnému revermanovi nevěnoval pozornost. „Proto jsem rád, že mám kůži jako kůru. Chrání mě před slídivými zraky i před štípavou vodou.“

„Jo, kéž bych tak měl vaši kůži," pokusil se Rosamunda o vtip, „ale jen na zadku." Nechtěl zamluvit předchozí téma, proto se zeptal: „Pane Piháči? Kterému nuglungovi sloužíte?"

Piháč dotčeně zafrkal. „Ach jo, na tohle se ptá každý člověk, když už se na něco ptá. Nestrkej nos do soukromých věcí! Já se tě taky neptám na tvoje soukromí, tak by ses neměl vyptávat ani ty mě. Vidím, že tě až moc dobře vyučili, vidím to dobře, moc dobře."

Rosamunda zahanbeně sklopil hlavu. Pochopil, že ten glamgorn nemá zapotřebí svěřovat nějakému lidskému dítěti tajemství ze života příšer – i když on se k němu snažil chovat se přátelsky a upřímně. Byl si jistý, že kdyby *on* byl některou z příšer, také by neměl moc chuti zasvěcovat nějakou osobu do svých záležitostí – alespoň ne do té doby, než by se přesvědčil, že se tomu člověku dá bezvýhradně věřit. Zamumlal nějakou omluvu, ale chtěl přijít na kloub další záhadě. „Tak mi prosím aspoň řekněte, proč můj pláč znamená, že víte, jak se jmenuju!

Glamgorn se zasmál svým zvláštním smíchem. „Všechno vědět, všechno vědět – někdy taky musí být důvěra..." Piháčovy zlaté oči se zachmuřily, pak ale zase nabyly laskavého výrazu. „Vidím, že nejsi připravený, a vím, že existuje správná chvíle a místo, místo a chvíle. Možná jsem jen takový obyčejný, ale přesto poznám, co říct a kdy to říct. Ale může nastat chvíle, kdy bude možné vědět, a až se ta chvíle přiblíží, budeš vědět to, co já vím teď."

Bylo to marné. Rosamunda chtěl dále naléhat, ale vtom se na horní palubě ozvaly známé těžké kroky.

*Co teď*? Rosamunda hned zmlkl a glamgornovy oči zmizely v temnotě jeho vězení.

Rosamunda sledoval kroky, které mu duněly nad hlavou a mířily k poklopu. Poklop se otevřel a kapitán Perlík nahlédl dolů, nejdřív pohledem zkontroloval všechny tři bedny a teprve potom upřel zrak na Rosamundu. „Tak, Rouzíčku, koukám, že seš ještě celej," zazubil se potměšile. „Přišel jsem dřív, než jsem původně sliboval, já vím, ale napadlo mě, že se ti bude stejně dobře přemejšlet na mý druhý lodi, na *Kokrháčovi.* Tahle fregata se ti bude zamlouvat, je daleko větší než chudák stará *Prasečí hlava."*

Pokynul Rosamundovi pistolí s krátkou hlavní, kterou schovával pod kabátem. Rosamunda si ji se strachem prohlédl, všiml si, že hlaveň je neobvykle široká – byla to zbraň určená k zabíjení lidí, usmrtila by ho i přes sebelepší tvrzení. „A počítám, že *tohle* je ten nejlepší roubík pro naši cestu ke *Kokrháčovi*. Žádný řvaní a pištění a já nebudu střílet.“ Perlík uvolnil uzel, jímž byl Rosamunda připoutaný k bedně s Piháčem, a vlekl ho spoutaného za sebou k žebříku. „Tak teď hezky za mnou a nezapomeň, že když se pěkně projdem vocáď tam, budem oba spokojený.“

Rosamunda natahoval krk, aby ještě zahlédl Piháče. Glamgornovy oči se na okamžik objevily a byly teď smutné.

„Sbohem...,“ naznačil bezhlesně rty a už ho hromotlucký kapitán popadl a vytáhl na palubu. Ještě stihl zachytit poslední smutné mrknutí zlatých očí opuštěného Piháče.




# TĚŽKÁ ROZHODNUTÍ

**glamgorn** (podst. jméno) menší příšera, skutečný bahňák. Vyskytují se v nejrůznějších tvarech, zbarveních a osrstěních: velké oči, malé oči, velké uši, malé uši, velké tělo s krátkými končetinami, malé tělo s mohutnými končetinami a všechny možné kombinace. Často jsou divocí a podráždění, určité druhy dokážou být opravdu nebezpečné. Nejhorší z nich jsou takzvaní tříškači. Jednou z podivných zvláštností glamgornů je jejich záliba v oblečení. Nosí oděvy, které kradou z prádelních šňůr či nestřežených zavazadel. Proslýchá se, že glamgorni – ba co hůř tříškači – dokáží v lidském přestrojení proniknout i za hradby měst, kde slídí a páchají různé škody.

Perlík Rosamundovi přeřízl pouta a přinutil ho, aby šel před ním. Jediným pomyslným poutem teď byl Rosamundův strach z velké pistole.

Na západě se kupily hrozivé bouřkové mraky a ve Vysokých Kloboukách se předčasně zešeřilo. Bylo jasné, že toho Perlík pohotově využil, aby svého zajatce snadno přemístil. *Proč by jinak pro mě přišel tak brzy?* usoudil Rosamunda.

Bylo mu útěchou, že se dostal na čerstvý vzduch. Ulevilo se mu od dusných hnilobných výparů v podpalubí. Když ho Perlík vedl před sebou dolů po lodní lávce, Rosamunda se několikrát zhluboka nadechl nosem, aby se zbavil toho puchu.

Na molu nebyla skoro živá duše. Z toho mála lidí, které potkali, jim někteří vůbec nevěnovali pozornost a ti, kdo se přece jen na Perlíka podívali, rychle odvrátili zrak. Lodě, které v této části mola kotvily, byly zchátralé podobně jako *Prasečí hlava*, když na ni Rosamunda poprvé vstoupil tam daleko v Boschenbergu. Vše nasvědčovalo tomu, že úřady se o tuto část přístavu příliš nezajímají. Z toho Rosamunda usuzoval, že kapitáni a posádky těchto lodí budou stejného ražení jako osazenstvo *Prasečí hlavy* a že nemá smysl hledat u nich pomoc.

*Zase se dostal z bláta do louže! A co ubohý osamělý Piháč... ?*

Kráčel s rukama vraženýma do kapes svého parádního upnutého kabátu. Znovu ho napadlo, že by mohl použít svůj nůž. Perlík mu ho pořád ještě neodebral. Rosamunda nemohl přijít na to, proč; Perlík si asi myslel, že jeho pistole, obří postava a protřelost budou dostatečně odstrašujícími prostředky. Taky že byly a Rosamunda ten nápad zavrhl.

„Takže můj náklad už znáš, co?“ vytrhl jej z úvah Perlíkův drsný hlas.

Rosamunda něco zabručel a přikývl.

„I kdybys to dřív nevěděl,“ pokračoval Perlík s nádechem lehkého přátelského rozhovoru, „tak teď to víš – čítám, že víš všecko nebo skoro všecko – a když je to tak, nemůžu si dovolit pustit tě z očí. Ale neboj, život na palubě *Kokrháče* bude daleko zajímavější, než dělat lampáře.“

„*Já* si to nemyslím,“ procedil Rosamunda polohlasně mezi zuby. Cítil se zahnaný do úzkých, oklamaný.

„Ale jdi, bejt lampářem, to není nic příjemnýho!“ řekl Perlík jakoby upřímně dotčen. „Ušetřím tě toho, abys musel pořád pochodovat sem a tam a piplat se s lampama, zhasínat, rozsvěcet, pořád dokola. Kdo by o to stál, dělat takovou práci?“

„Já.“ Rosamundu sice vychovávali k tomu, aby mohl sloužit na válečné lodi, ale určitě ne takhle a už vůbec ne s někým, jako je Perlík.

„Cože? A promarnit tak to úžasný vzdělání, který ti sirotčinec poskyt?“ Kapitán nesouhlasně mlaskl a zavrtěl hlavou. „Tady odboč doleva, Rouzíku.“

Vešli na hlavní molo.

V Rosamundovi narůstal vztek. Užírala ho nespravedlnost jeho vlastní situace, a ještě víc Piháčovy. *Já tohle nechci! Už dlouho jsem si nechal přikazovat od ostatních, kam mám jít, čím mám být, zuřil, a nenechám tohohle ubožáka, aby mě přinutil k čemukoli dalšímu!*

S tímto odhodláním si přímo uprostřed mola sedl na zem.

Perlík o něj div nezakopl. „Co je zase tohle!“ zaláteřil. Zavrčel jako vzteklý pes a pak mu důrazně poručil: „Vstaň!“



PŘÍŠERA NA CESTĚ

Rosamunda se ani nepohnul. Rozhodl se, že se už nenechá proti své vůli k něčemu nutit. Věděl s určitostí, že pan Fransitart by ze sebe nikdy nenechal dělat takovou onuci. A navíc se na konci mola objevili nějací lidé, kteří vypadali, že by mu možná skutečně přišli na pomoc.

„Vvvssssta — aň!!“ syčel rozzuřený Perlík tiše a výhružně se postavil před Rosamundu. „Tohle směšný trucování ti nijak nepomůže, ty *zpropadenej spratku!“* Kapitán se sklonil a Rosamunda slyšel, jak mu výhružně chřestí pistolí přímo u ucha. „Vstaň, ty usmrkanče, nebo z tebe místo námořníka udělám *náklad!“*

Rosamunda teď v hlavě cítil jen šumící bezmyšlenkovitou energii, soustředěnou pouze na odvážný pokus. Naklonil se dopředu, pak se s co největší silou odrazil od země a vymrštil se. Hlavou prudce narazil nejdřív do Perlíkovy brady a potom do už tak křivého nosu. Zajiskřilo se mu před očima. Surový kapitán překvapeně vychrlil nějakou nadávku nejtěžšího kalibru a s rachotem se zřítil na prkna mola.

Rosamunda nečekal, co se bude dít dál. Pelášil pryč.

V běhu se rychle ohlédl a spatřil výsledek své práce: Perlík ležel rozplácnutý na molu a zápolil se svou smrtonosnou pistolí a krví, která se mu řinula z nosu.

Rosamunda uháněl ze všech sil, vyhýbal se překážkám nebo je přeskakoval a hnal se směrem k těm nadějně vypadajícím lidem, které předtím zahlédl. Už tam nebyli! Nedbal toho a pokračoval v šíleném běhu. Slyšel za sebou šramot a pak stejnoměrné *dup, dup,* což potvrzovalo, že se Perlík opět zvedl na nohy a pronásleduje ho.

Teď šlo do tuhého.

Rosamunda klouzavým smykem prudce zabočil doprava na spojovací molo, o němž byl přesvědčen, že vede na jedno z hlavních. Rychle seznal, že udělal chybu. Bez rozmyslu se vrátil. Perlík se vynořil proti němu, obličej měl celý od krve – *moc blízko! Moc blízko!*

„Pocem!“ zařval, ale nepodařilo se mu mrštného Rosamundu chňapnout. Ten mu se zděšeným zaječením proklouzl a kapitánovy lopatovité ruce máchly do prázdna, až zavrávoral.

S Perlíkem za zády Rosamunda očekával, že uslyší hrozivé cvaknutí pistole, obrovitá kulka mu pronikne tvrzením a zaryje se mu

do páteře, což bude jeho konec. Bez přemýšlení jen víc sklonil hlavu a snažil se přinutit nohy k ještě rychlejšímu běhu. Po levé straně zahlédl hodiny na náměstí, napůl schované za lesem stěžňů. I když běžel tak rychle, že neviděl, kolik ukazují, pomohly mu v orientaci a on zamířil k dalšímu spojovacímu můstku. Vynořily se před ním dvě postavy, dva nejasně se rýsující stíny. Rosamunda nevěděl, jestli je má prosit o pomoc nebo se jim obloukem vyhnout.

*„Chyťte ho! Ten zloděj mi ukrad peněženku!“* řval pohotovější Perlík.

To rozhodlo. Rosamunda si stihl spočítat, že většina lidí věří tvrzení dospělého víc než nějakým výmluvám dítěte, takže se zoufale jednomu stínu vyhnul – ten si ho stejně nejspíš nevšímal a ustoupil stranou, až se jeho tmavofialový plášť krátce zablýskl – a vletěl přímo do rozevřené náruče toho druhého.

Zmítal sebou a zuřivě se snažil vyprostit se z pevného nepovolujícího sevření. Panický strach ho úplně zbavil sluchu, vůbec neslyšel hlas svého nového uchvatitele a pouze se ohlédl a s hrůzou zjistil, že se rozběsněný kapitán blíží ke své kořisti.

*„Pusťte mě! Pusťte mě!“* řval Rosamunda. *„Je to lhář! Je to lhář! Pusťte mě!“*

„Rosamundo!“ Konečně k němu pronikl hlas neznámého. *„Rosamundo!* Já vím, že lže! To jsem já, Čtverylka!“

Vířící myšlenky v Rosamundově hlavě se v jediném okamžiku zastavily. Zkoprněl.

Poznal pošťáka. Jeho obvyklý široký úsměv se teď změnil v napjatý ohromený výraz, třírohák se válel na zemi poté, co mu spadl při zápase s Rosamundou z hlavy.

Úplně zmatený Rosamunda se ohlédl po Perlíkovi, který řval: „Výborně! Děkuju vám, pane, že jste ho chytil!“

A vtom mezi kruté záměry kapitána a jeho oběť vstoupil ten tmavofialový stín. Byla to Evropa.

*Oni přišli* – oba!

A to už kapitán Perlík dobíhal, očividně si myslel, že honička končí v jeho prospěch, jeho boty dupaly a dupaly po prknech. „Sis myslel, že okradeš kamaráda o jeho zasloužený prachy, co?“ volal

škodolibě a přidal potměšilý úšklebek. Chystal se Rosamundu polapit a znovu jej zotročit.

Fulgarka mu beze slova a bez zaváhání zastoupila cestu. Hrozivě se nad ní tyčil ve své obrovitosti, ale ona jen klidně vztáhla ruku.

*Zzzak!* Vyšlehl zelený záblesk. Perlík ještě v běhu jen užasle vytřeštil oči, převrátil se dozadu a žuchnul pozpátku na dubový bok kotvící lodi. S očima nehybně vytřeštěnýma propadl mezerou mezi trupem lodi a okrajem dřevěného můstku. Ozvalo se tlumené šplouchnutí... a to bylo vše.

Evropa nehnula ani brvou, s královským klidem přistoupila zase ke Čtverylkovi a k nyní již radostí překypujícímu Rosamundovi. Vzala ho za ruku a vykročila po molu. „Tak pojď, podíváme se, kde sídlí ten pan Germanicus," řekla tiše.

Rosamundovo srdce plesalo nad znovunabytou svobodou. *Zachránili mě! Zachránili mě! Ona mě zachránila!*

Cestou odpovídal na všechny jejich otázky, vzrušeně jim vylíčil, co byl Perlík zač, proč ho honil a co s ním zamýšlel provést. Vtom si vzpomněl na Piháče – ubohého Piháče –, mnohem hodnějšího a upřímnějšího, než byla většina lidí, které znal. Radost ze svobody najednou úplně vyprchala. *Třeba je slečna Evropa ještě pořád v zachraňovací náladě?*

Zastavil se a řekl: „Slečno Evropo? Pane Čtverylko? Mám na *Prasečí hlavě* kamaráda, který potřebuje zachránit."

Evropa pustila jeho ruku a založila si ruce na prsou. Sklonila hlavu a pronikavě se na něj podívala. Řekla jen: „Opravdu?"

„Ano, slečno Evropo, ano! Nemůžu být svobodný, když není i on!" žadonil Rosamunda úpěnlivě. „Zavedu vás tam – pamatuju si cestu, není to daleko! Ta loď je určitě ještě opuštěná. Když jsem tam byl, tak jsem tam nikoho z posádky neviděl, a jsem pryč sotva pár minut!"

Čtverylka našpulil své plné rty. „Žádáte od nás hodně, Rosamundo."

Rosamunda polkl.

„A co ten pan Germanicus?" zeptala se fulgarka a mračila se čím dál víc. „Copak ho nepotřebuješ naléhavě vyhledat?"

„Ale můj přítel mi *pomohl!“* vykřikl Rosamunda. „Musíme ho vysvobodit!“

„Děláš si přátele až moc snadno, človíčku!“ zabručela Evropa.

Čtverylka vzdychl. „Ale v nouzi poznáš přítele,“ uvažoval. „Já vám pro jednou pomůžu. Slečna Evropa se musí rozhodnout sama. Veďte nás, ať to stihneme dřív, než ten hromotluk vyplave!“

Rosamunda tak úplně nesledoval, co Čtverylka říká, ale pochopil, co má na mysli. Vděčně vykročil nazpět cestou, kterou utíkal, a ohlédl se na Evropu.

Nepohnula se.

„Slečno Evropo... ?“

S výrazem dlouhodobého utrpení zvedla oči k nebi. „Tak dobrá, človíčku! Už jdu... už jdu,“ řekla a ještě si potichu zaláteřila. Následovala je, ale nejevila žádné známky spěchu, i když hrozilo nebezpečí, že se Perlík vynoří z octových vod. Spíš se za nimi vlekla, když spěchali zpátky k *Prasečí hlavě,* a pokaždé ji popudilo, když Rosamunda někde špatně odbočil.

Přesto našli rezavý potápějící se kromster docela snadno. Na palubě bylo mrtvo.

Čtverylka s obratnou elegancí vstoupil na loď a šel prozkoumat podpalubí. Rosamunda ho pozoroval z mola a bylo mu jasné, proč pošťák přežil všechna nebezpečí svého povolání.

Evropa si sedla na sloupek pro uvazování lodí a tvářila se, že se z toho místa už nehodlá hnout dál.

Pošťák se rychle vrátil a tiše jim oznámil, že loď je bez posádky. „Trochu smrdí,“ dodal, „a očividně se potápí.“

Rosamunda váhal jen chvilku, musel překonat odpor k návratu na palubu plavidla, na němž prožil všechny ty neradostné chvíle.

Evropa si zakryla nos kapesníčkem a vstoupila na palubu. Odmítla se přiblížit k podpalubí. „*Jak dlouho* jsi tu byl?“ žasla.

Čtverylka už sešel do podpalubí a zavolal: „Která klec, Rosamundo?“

Rosamunda přešel k poklopu a ukázal na Piháčovo vězení, pak na třetí bednu. „Ale dejte pozor na tamtu,“ varoval Čtverylku. „Je v ní reverman!“

Pošťák okamžitě ucouvl před nebezpečnou bednou. „Cože?“ zvolal. „Teď už chápu, proč se ti na tomhle vraku nelíbilo!“ Podřepl a zápolil se zámkem Piháčovy klece, několikrát se přitom nervózně ohlédl na bednu s revermanem.

Rosamunda netoužil znovu slézt do podpalubí, dokud tam reverman pobýval, a tak zůstal stát nahoře na žebříku. A teprve v té chvíli mu blesklo hlavou, že Evropa, nebo dokonce i Čtverylka, nemusejí záchranu glamgorna – příšery – schvalovat! Úplně se zděsil. *Co slečna Evropa udělá?* Ale ať se stane cokoli, raději to vydrží, než by nechal Piháče v jisté mizérii jeho současného působiště.

I když to Rosamunda pořádně neviděl, Čtverylkovi se nějak podařilo uvolnit zámek. Odhodil ho se slovy: „Tak, kamaráde Rosamundy, cesta na svobodu je volná.“

Pootevřel víko bedny, ale než ho stačil otevřít úplně, víko prudce odletělo, protože Piháč se jako pružina vymrštil ze svého vězení a nadšeně kvílel: „Svobodný! Svobodný! Chudák Piháč už toho měl dost!“

V té chvíli reverman mocně zalomcoval svou bednou a začal zoufale výt: *„Pusťte nás! Aíííííí! Chceme ho sníst! Pusťte nás ven!“*

Ani slečna Evropa se při boji se šklebouny nepohybovala tak rychle a mrštně jako Čtverylka teď, když vyrazil na útěk z podpalubí, jakmile obě bedny téměř současně odhalily svůj obsah. Jedním skokem se otočil a prchal a divoce přitom mával sekyrkou.

Piháč byl ještě rychlejší. Přeskočil běžícího Čtverylku a vyrazil po žebříku z podpalubí. Teprve teď si ho Rosamunda mohl na zlomek vteřiny prohlédnout. Byl to malý tvor, samá ruka, samá noha a ty nezvykle žluté oči. A právě ty oči se na prchavý okamžik setkaly s Rosamundovými – šlo o velice kratičký, ale důležitý vzájemný pohled – než se glamgorn odrazil a skočil z paluby rovnou do kalných vod Klotu.

Vylekaný Rosamunda s vykulenýma očima jen vydechl: „Ach...“

Čtverylka hleděl na Rosamundu stejně překvapeně a rychle se vzdaloval od revermanova povyku. „Tak, tvůj kamarád je volný. A toho běsnícího nepovedeného tvora necháme napospas jeho řádění.“

Evropa se během toho rozruchu přiblížila k nim. „Rosamundo," řekla s ledovou potměšilostí, „*tohle* byl ten tvůj kamarád?"

Rosamunda se na ni podíval, a když viděl její mrazivý pohled, sklopil hlavu. „No... ano."

Její pohled se změnil ve výraz mírného opovržení. „Tys mě přinutil, abych se vrátila zachránit bahňáka?... Licurius měl pravdu!" zavrčela tiše. „Ty jsi opravdu zatracený malý sedorner."

„Poslyšte!" ozval se Čtverylka, který zatím zdolal žebřík a vkročil na palubu. „Není třeba užívat takových silných slov!"

Rosamunda paličatě přimhouřil oči a zamračil se na fulgarku. „A pan Fransitart měl taky pravdu! To *vy* jste ta nejhorší příšera ze všech! Chodíte a vraždíte hlava nehlava! Ten chudák Filuta vám nic neudělal!"

„Co si to...!" Pobouřená Evropa udělala krok směrem k němu.

Tentokrát se nelekl. Tentokrát se nehodlal nechat zkrotit. Bude se bránit jako pravý chlap!

Čtverylka udělal pohyb, jako by je chtěl oba zadržet.

Evropa se zastavila. Podívala se z chlapce na muže a obličej se jí podivně zkřivil. Svěsila hlavu a z hrdla se jí vydraly tiché, nervy drásající zvuky.

Rosamunda pohlédl na Čtverylku, ale ten jen pokrčil rameny.

Chlapec pokročil k fulgarce, ale lekl se, protože prudce hodila hlavou nazad a vybuchla smíchy. Otřásala se smíchem – byly to jakési křečovité záškuby neovladatelného řehotu.

Rosamunda ohromeně ztuhl. „Slečno Evropo...?"

Lahzarka klesla na kolena a chechtala se a chechtala.

Rosamunda si k ní dřepl a pokoušel se jí podívat do obličeje. Znovu pohlédl na pošťáka.

Ten jen kroutil hlavou, byl stejně vyvedený z míry jako Rosamunda.

Konečně Evropu ten nával veselí přešel. Snažila se popadnout dech, ještě se pochichtávala. Poočku se na Rosamundu podívala. „Ach, človíčku!" řekla tiše a udýchaně. „Ty jsi ten nejpodivnější a nejstatečnější mužíček, s jakým jsem se kdy setkala!" Sundala si křišťálové brýle a otírala si slzy, a přitom se sbírala ze země. Pak si brýle zase nasadila, navlékla si kozinkové rukavice, protože se citel-

ně ochladilo, a podávala Rosamundovi ruku se slovy: „Tak, *a teď* už pojďme, pan Germanicus čeká.“

Rosamunda se podíval na tu ruku. Nevěděl, co si má myslet. A co si měl ještě k tomu myslet o Piháčovi, který odsud vystřelil beze slova rozloučení? *Na tomhle světě je to hrozně těžké*, usoudil.

Nesměle uchopil lahzarku za prsty a scházel po lodní lávce z *Prasečí hlavy*. Měl jedno jediné přání: už nikdy nevidět – a ani necítit – tuhle loď. Nikdy. Z podpalubí k nim doléhaly vzdalující se skřeky revermana, stále zavřeného v těsném vězení.

Cestou zpět mezi opuštěnými loděmi objasnil Čtverylka Rosamundovi okolnosti jeho originálního zachránění.

Evropě trvalo vyzvednutí honorářů déle než předpokládanou půlhodinu. Když se konečně vynořila z růžové budovy, Čtverylka už si dělal obavy, jestli je Rosamunda jen tak nezodpovědný, anebo se mu něco neblahého stalo.

„Evropa se ani nezdržovala převezením kočáru na nějaké bezpečnější místo a hned se pustila za vámi,“ líčil Čtverylka věcně. „Musel jsem ji dohonit a chodili jsme prostě po přístavu a vyptávali se lidí, jestli vás náhodou neviděli. Dlouho nám nikdo nebyl schopen nic říct. Až pak nám jakýsi chlapík se západním přízvukem a nehty černými jak bota poradil, že bychom se mohli podívat tím směrem, kde jsme vás pak našli – už jen za tuhle neurčitou informaci z nás vytáhl nějaké peníze.

To už jsme vás hledali něco přes hodinu a prošli několik vedlejších mol dokonce dvakrát, ne-li víckrát. Tak jsme se hned vydali směrem, který nám poradil, a vtom jsem vás zahlédl, jak se k nám ženete jako o život, jako by vás honil samotný ďábel. Zkrátka jsme to tady pořád dokola pročesávali a doufali, že na vás někde narazíme... a i na toho, kdo vás případně ohrožuje,“ dodal pochmurně. „A zbytek už znáte.“

Rosamunda skoro nemohl uvěřit, že ho ti dva tak vytrvale hledali, že si *Evropa* dala takovou práci, aby ho vysvobodila. Jak se k tomu teď má postavit on? Jestli je *takhle* věrná, bude jí rád sloužit jako její faktótum, ale... *ona tak hrozně nenávidí příšery! Ach, já nevím...!* Rosamundu začala vlastní bezradnost strašně trápit.

Byla to Evropa, kdo ten problém vyřešil, sotva se rozjeli. „Něco se mnou není tak úplně v pořádku, človíčku," oznámila mu. „Pocítila jsem to, když jsem poslala toho hnusného lotra, aby se vykoupal v moři, a má to hodně co dělat s tím, proč jsem nechala tvého kamaráda bahňáka utéct. Ty moje nedávné křeče mi ublížily víc, než jsem si připustila. Nevěnovala jsem tomu dost pozornosti a teď musím vyhledat svého chirurga."

„Jste vážně nemocná?" zeptal se Rosamunda.

Evropa se nevesele usmála. „Neumírám, ale musím odplout nejbližší lodí do Hříchoře." Na okamžik se odmlčela.

Rosamunda z ní nespouštěl zrak.

Evropa se na něj také pozorně zadívala.

„Mám v plánu toto," pokračovala konečně. „Ty odjedeš do Železné bašty a budeš tam věrně sloužit, jako jsi sloužil mně, u lampářů, kam máš namířeno. Já odjedu do Hříchoře, aby mě tam dali do pořádku. Nemám tušení, jak dlouho to může trvat, ale až se uzdravím, vyhledám tě, človíčku, a podívám se, jak si vedeš."

Rosamunda hořel zvědavostí, co v jejím případě konkrétně obnáší výraz „dát do pořádku", ale měl dost rozumu, aby se na to neptal.

Naklonila se k němu, ovanula jej vůně jejího sladkého parfému. „Pak bys třeba mohl znovu zvážit možnost, že by ses stal mým pomocníkem?"

Jen se usmál a přikývl.Ten plán se mu líbil a byl rád, že ho vymyslela ona. Umožnila mu, aby teď splnil svou povinnost, a nabídla mu další čas na rozmyšlenou, zda by život v roli jejího faktóta nebyl třeba zajímavější než povolání lampáře.

Úřad guvernéra hlavního přístavu kupodivu nebyl blízko přístaviště, nýbrž v administrativní části Vysokých Klobouků. Nízká budova z bílého mramoru vypadala stejně jako řada dalších v této části města a Rosamunda byl rád, že jej doprovází Čtverylka, neboť by to určitě bez něj nenašel.

Když dojeli na místo, zjistili, že pan Germanicus před třemi dny odcestoval do pevnosti. Ale nechal tam instrukce pro „nějakého líného kluka z námořního útulku". Byly příznačně jednoduché: Rosa-

munda se měl do Železné bašty dopravit sám, budou ho tam očekávat.

Díky tomu, že měl vedle sebe Čtverylku, který při jednání pomohl a zaručil se za Rosamundu ve všem, co bylo potřeba, byli všichni úředníci a důstojníci guvernérova úřadu vstřícní a ochotní. Přijali trosky Rosamundových cestovních dokladů a vystavili mu nové. Dokonce přiložili dopis, kde vysvětlili – jak řekli – neobvyklý stav Rosamundových dokumentů. Byla to pro Rosamundu obrovská úleva – čekal totiž, že se jej budou na všechno zevrubně a podezíravě vyptávat. Teď mu už v cestě do Železné bašty nic nebránilo.

Aby se vyhnuli jakémukoli dalšímu střetu s Perlíkem či jeho posádkou a zároveň uposlechli instrukce pana Germanica, bylo rozhodnuto, že Rosamunda odcestuje hned následujícího dne. Odjeli přenocovat do jednoho hostince, jehož kvalitních služeb Evropa pokaždé využívala, když ji pracovní povinnosti zdržely ve Vysokých Kloboukách. Jmenoval se Liščí nora.

Zatímco Evropa udělovala rozkazy lokajům ohledně svých zavazadel, Čtverylka se před velkolepými mramorovými sloupy hostince s Rosamundou rozloučil. „Předpokládám, že bych teď mohl ponouknout úřady, aby věnovaly pozornost lodi *Kokrháč* a jejímu zlotřilému kapitánovi – jmenuje se ta loď tak, že?“

„Ano, pane Čtverylko,“ přikývl Rosamunda. „*Kokrháč* a taky *Prasečí hlava.*“ Upřímně doufal, že ta „pozornost“ zaručí nevyhnutelný konec Perlíkovy zločinecké kariéry.

Rosamunda přistoupil ke Čtverylkovi blíž a zašeptal: „A co bude s tím glamgornem, co jsme ho zachránili? Byla to škoda, že musel tak rychle utéct. Bude v pořádku?“

„Takhle se ti mrňousové chovají,“ řekl Čtverylka a otcovsky ho pohladil po hlavě. „Těžko můžete zazlívat nějakému bahňákovi, že peláší z nepřátelského prostředí, co mu nohy stačí. A co s ním bude dál, to vám teď nemůžu říct, ale vím určitě, že tihle tvorové jsou mazaní a dokážou si poradit. Svěřte to prozřetelnosti, pane Rosamundo – nic víc nemůžete dělat.“

Rosamundovi se ulevilo jen trochu. Vzdychl.

Čtverylka se na něj smutně usmál. „Nespustím vás z očí, pane Rosamundo. Služba mě do Železné bašty tu a tam zavede. Takže teď

říkám: brzy na shledanou. A nevěřte každému, s kým se setkáte – i když počítám, že ona nejspíš bude čestnější, než vypadá.“ Nenápadně se podíval směrem k fulgarce.

Evropa to postřehla a přišla k nim. „Na shledanou, pošťáku Čtverylko. Děkuji vám za vaši pomoc.“ Mírně se uklonila a něco mu podávala. Nějaké skládací peníze.

Čtverylka se hluboce uklonil, ale nechtěl přijmout, co mu dávala. „Jak jsem řekl, když jsme hledali Rosamundu: nepotřebuji žádnou odměnu. Prokázat službu takové krásné dámě a v tak přátelské společnosti, to je odměna už sama o sobě. Děkuji, ale nevezmu si to.

Evropa se zatrpklým výrazem stáhla ruku zpět a odcházela do hostince.

„Já teď jdu do svého pokoje, Rosamundo. Dej na sebe pozor.“ Pošťák Rosamundovi pevně stiskl ruku.

Rosamunda konečně získal přítele a teď se s ním musel rozejít. Najednou měl pocit, že se nikdy neusadí, nikdy nebude mít nablízku lidi, které má rád, nikdy nebudou pořád s ním. „Doufám, že za mnou budete moct přijet brzy, pane Čtverylko. Myslím že tam, kam jedu, bude nějaká přátelská tvář opravdu vítaná. Doufám, že tam najdu další.“

„Určitě najdete, určitě ano,“ odpověděl pošťák tiše. „Takové věci vždycky mívají správné načasování. Tak se mějte hezky.“

Rosamunda se smutně díval, jak Čtverylka odchází. Ještě mu zamával, než zmizel v rychle houstnoucí tmě.




# U LAMPÁŘŮ

**lampář** (podst. jméno) v podstatě druh specializovaného vojáka, většinou zaměstnaného samotným císařem, i když je mají i jiné typy států. Hlavním úkolem lampáře je chodit večer rozsvěcet lamperkové osvětlení podél hlavních silnic Císařství a zase je časně ráno zhášet. Lampáři jsou jako ostatní vojáci celkem dobře placeni, jejich roční příjem činí dvacet dva sous.

Po noci strávené poklidným spánkem v pohodlí, jaké lze koupit za peníze, vyrazil Rosamunda na cestu dostavníkem. Bylo časné ráno, jasné, ale studené, typické pro poslední podzimní měsíc. Rozloučení s Evropou bylo zvláštní.Trvala na tom, že ho doprovodí až k zastávce dostavníku a přesvědčí se, že bezpečně nastoupil poslední úsek své cesty. Bude cestovat sám, vybaven cestovními doklady a dopisem pro maršála lampářů a jeho podřízené v Železné baště. Zabalil svazeček dokumentů a listin do voskovaného papíru a balíček uložil na dno cestovního vaku.

Teď seděl v neforemném dostavníku a vyklonil se z okénka, aby se rozloučil s Evropou. Byla nervóznější než obvykle, dokonce přímo nezdvořilá, protože vůbec nepromluvila. Rosamunda se divil, proč se jej vůbec obtěžovala vyprovodit. Když už se měl dostavník rozjet, najednou ho vzala za ruce a vtiskla mu do dlaně malou peněženku. Beze slova se mu zadívala do očí a Rosamundovi se zdálo, že ho drží nekonečně dlouho. Nevěděl, co jí má říct. Pomohl by jí, kdyby potřebovala, ale v hlavě měl zmatek a nevěděl, co si o ní má myslet. Přesto jí chtěl něco říct. Nejděsivější chvíle svého života prožil s touhle temperamentní fulgarkou. Bylo určitě na místě něco říct, vyjádřit nějak to, že si nejsou cizí.

Ale než ze sebe cokoli vypravil, ozvalo se hlasité prásknutí bičem, kočár se rozjel a vytrhl mu ruce z jejího pevného sevření. Píchlo ho u srdce nepojmenovatelnou lítostí a rychle se vyklonil z okén-


PIHÁČ

ka. „Na shledanou, slečno Evropo!“ zavolal a hlas měl hloupě přiškrcený. „Zase se uzdravte!“

Upřeně se na sebe dívali přes zvětšující se vzdálenost. Evropa měla dlaně přitisknuté k ústům, ale nepohnula se. Rosamunda divoce zamával. *„Na shledanou!“* křikl.

Fulgarka na něj pořád upřeně hleděla. Brzy mu však zmizela v hemžení dalších povozů. Ještě poslední zákmit a byla pryč.

Ačkoli z ní byl zmatený a nevěděl, co si myslet o jejím krutém způsobu života, padl na něj hluboký smutek z rozloučení. S těžkým srdcem se zase posadil a nahlédl do peněženky, kterou mu dala. Zrodilo se v něm neurčité odhodlání, že si tento dárek ponechá navždy! V peněžence bylo několik mincí – zlatých! – a složený papír. Rosamunda se pokradmu podíval na své spolucestující. V dostavníku seděla hubená dáma v přepychových saténových šatech a zimomřivě se choulila do tmavohalového pláště, Naproti ní a po Rosamundově pravici seděl taktéž hubený muž v jednoduchém černém tvrzení, který si svých dvou spolucestujících úporně nevšímal. Ani jeden z nich Rosamundovi nevěnoval nejmenší pozornost, takže si přepočítal peníze. *Deset sous!*

Rozložil papír a zjistil, že je to šek vypsaný na dalších pět sous. Měl u sebe tolik peněz, kolik v životě neviděl! Zmocnil se ho z toho divný pocit. V peněžence byl ještě jeden papír, složený spolu s šekem. Bylo na něm něco napsáno úhledným elegantním písmem vysoce postavené dámy. Četl:

*Pro Rosamundu, aby si koupil nový klobouk.*
*Poctivá část odměny za naše dobrodružství.*
*Jsi objev, zjevení.*
*S větší láskou, než jsem zvyklá,*
*Europa, budoucí vévodkyně z Naimes.*

Rosamunda vykulil oči. Evropa – vlastně „Europa“, jak právě zjistil – je budoucí vévodkyně! Strávil nějaký čas s aristokratkou, vysoce postavenou šlechtičnou, jednou z těch, která bude vládnout v městském státu! Zachránil ji a pak ho zachránila ona, žena, která ho svým postavením tak nebetyčně převyšovala, že by mu neměla vě-

novat ani jedinou myšlenku. Nebylo divu, že byla tak sebejistá, vždy tak vyrovnaná. Evropa se pro něj stala ještě větší záhadou.

Cítil se trochu stísněně, že dostal peníze vydělané zabitím tvora, který si nic takového nezasloužil, a uložil darovanou peněženku na dno své brašny.

Dostavník vyjel z Vysokých Klobouků severní bránou, pouhý den poté, co sem Rosamunda přijel, stoupal zase po Bohaté cestě a míjel prodavače zeleniny. Rosamunda seděl na špatné straně, takže jim ani nemohl zamávat. Ujížděli rychleji než jejich kočár cestou sem a dorazili k Zaječímu štulci již v poledne. Tady jim přepřahali koně a jeho dva spolucestující odešli do pevnince na oběd. Rosamunda zůstal v dostavníku a snědl něco ze zásob, které mu Evropa dala na cestu. Vybral si sušené hovězí ledvinky na drahém tmavém chlebu a sáček malých pokroucených oříšků, kterým fulgarka říkala kešu. Byly báječně slané a zároveň měly nezvykle sladkou chuť.

Brzy pokračovali v cestě. Zakrátko dojeli do Stříbrného Hrádku, projeli jím s krátkou zastávkou na vyzvednutí pošty. Hned ujížděli dál a ocitli se v krajině, kterou Rosamunda ještě neviděl. Lesy Žíhané vrchoviny se táhly mnohem dál na sever, pak dost znenadání skončily, neboť kopce se prudce svažovaly do rozlehlé obdělané nížiny. Ta už připadala Rosamundovi známá, a když se podíval na mapu ve svém průvodci, usoudil, že je to jen další část Morousovska. Kočár ještě dvakrát zastavil: jednou u velkého živého plotu, za nímž Rosamunda zahlédl nádherný zámeček. Tam vystoupila ta tichá dáma. Druhá zastávka byla v nějakých nedozírných močálovitých pláních, jinak tam vůbec nic nebylo, a tady vystoupil ten zachmuřený muž. Pronesl „Dobré odpoledne“ a tak náhle opustil kočár, že Rosamunda ani nestihl pozdrav opětovat. Když oba spolucestující zmizeli, Rosamunda měl vzácné privilegium cestovat v nájemném kočáře sám. Zul si boty a pohodlně se uvelebil chvilku na jednom sedadle, pak na druhém. Sledoval rozlehlou krajinu ubíhající za okénky dostavníku. Projeli několika malými osadami, každá byla obehnána hradbami a u brány stála stráž.

Jak dostavník pokračoval v cestě, jasné nebe se postupně zatáhlo tenkou vrstvou mraků, zlatá zář slunce se změnila v mdlý odstín žlu-

té a mraky podobající se závojům byly temně šedé. Krajina zpustla, už nebyla tak pečlivě obdělaná a úrodná. V její vyprahlosti bylo cosi neblahého. Cítili silný garam. Jak den pohasínal a slunce zapadalo, bylo velkou úlevou, když se v dohledu objevil cíl cesty. Zbývalo ještě několik mil, cesta se teď k městu stáčela dlouhým obloukem, ale blikající světýlka oken už zdálky signalizovala, že je Železná bašta na dosah. Rosamunda se v průvodci dočetl, že název Železná bašta v dávných dobách patřil velké pevnosti, dnes již neexistující, ale nahrazené menší opevněnou stavbou, která vyrostla z jejích trosek a kde teď sídlil hlavní štáb císařských lampářů. Stavba se táhla podél úpatí nízkých, přesto dost strmých kopců až k velké rokli, která dělila nízké pohoří na dvě části. Vzhledem připomínala spíš venkovské stavení, i když byla mnohem větší a hranatější, mohutnější a pevnější. Měla také mnohem víc střech krytých těžkými olověnými šindeli.Ty střechy byly od průčelí směrem dozadu pořád vyšší a vyšší, až připomínaly pohoří stále vyšších hor. Uprostřed každé střechy čněl vysoko k nebi komín ještě vyšší, než měli U Zaječího štulce. Ze všech se kouřilo a připomínaly strnulé ostny na hřbetě nějakého zvířete. Viděl tam několik okrouhlým cimbuřím opevněných stanovišť vyčnívajících ze šikmých střech a mezi zuby cimbuří vyčnívaly tu a tam velké hlavně děl.

Vnější stěny bašty byly nakloněné dovnitř, aby napomohly odklonit úder dělové koule, spodní okna byla tak úzká, že sotva propouštěla nějaké světlo. Velká bronzová vrata už celá zezelenala vlivem povětrnosti. Vchod do pevnosti vypadal hrozivě, ale osvětlovaly jej lampy umístěné nad ním. Ještě výš visela velikánská státní vlajka, vlajka Císařství, na níž byla velká zlatá sova v červenobílém poli. Byla ve tmě sotva vidět, zvlněná a třepotající se nad tím vším. Úkolem této stavby bylo odolávat všem hrozbám, a Rosamunda obdivoval její ponurou nepřístupnost.

Nejdůležitější ze všeho pro každého, kdo se měl stát lampářem, byla dlouhá šňůra jasně zářících lamp, které se vinuly od Železné bašty směrem na východ jako nějaký krásný, třpytivý náhrdelník, jehož konec mizel ve vzdálené tmě rokle. Takovéto lampy, zářící na vysokých stožárech z černého železa, bude mít dozajista brzy na starost.

Dostavník odbočil z hlavní cesty, mizející v tunelu zbudovaném hned v základech pevnosti, a rachotil po příkré odbočce nahoru k bronzovým vratům.Ta se už otvírala a kočár mohl bez zastavení projet. Rosamunda očekával, že za vnější hradbou uvidí shon a spěch spousty pracovitých lidí, kteří budou pochodovat sem a tam za nějakými důležitými záležitostmi. Místo však postrádalo jakýkoli ruch, dokonce i pohyb, a zdálo se, že se kolem nic důležitého neděje.

Přišel k nim nějaký osamělý sluha a na pozdrav se dotknul klobouku. *„Železná bašta!“* vykřikl kočí. *„Vyměňte kočár, jestli chcete jet dál!“*

Rosamunda vystoupil a rozhlédl se po dobře osvětleném dvoře. Byl prostorný a rovný a holý, jen u vzdálenější zdi rostl jeden zakrslý bezlistý strom. Rychle mu přinesli cestovní vak a kočár odhrčel pryč i s lokajem někam za roh budovy. Rosamunda předpokládal, že koně budou ustájeni a kočí si odpočine před zpáteční cestou, která ho druhý den čeká.

Zůstal teď na dvoře sám, stál před majestátním hlavním sídlem a nevěděl, co má udělat dál. Vydoloval tedy z vaku svoje papíry, aby je měl po ruce, kdyby se někdo objevil a ptal se po nich. Nikdo se ale neobjevoval, nikdo ho nevítal. Nakonec, protože mu byla zima, došel k nejdůležitěji vypadajícím dveřím, a když zjistil, že nejsou na závoru, vstoupil dovnitř.

Vedly do velké holé místnosti čtvercového tvaru. Nikdo tam nebyl. Na protější straně byly další dveře a Rosamunda k nim zamířil a vešel. Ocitl se na konci dlouhé a široké chodby se zeleně vymalovanými stěnami a úzkým běhounem v barvách hnědé a černé, který pokrýval kamennou podlahu po celé délce chodby. Asi v půlce stál nějaký člověk v uniformě. Rosamunda k němu rázně zamířil zelenou chodbou a rychle mu ukázal své doklady – byl to přísný chlapík s divně ostříhanými vlasy.

Když to udělal, oslovil ho tak, jak se to učil v útulku, když jej připravovali na službu na válečné lodi. „Rosamunda Zaknihovaný, pane, právě dorazil a je připraven sloužit na palubě – eh – sloužit ... vám... zde.“

Drsně vyhlížející chlapík se na něj podíval, pak sklouzl pohledem na papíry, ale neprojevil žádnou zvědavost. „To není pro mě,

synu. Předej to jednomu z těch pisálků tam uvnitř," řekl stroze a ukázal na tenké pěkně vyřezávané dveře na konci zelenkavé chodby.

„Aha...," řekl Rosamunda.

Když takhle vyplýtval svou počáteční dávku odvahy, vstoupil do zdobených dveří už dost nervózní. Byla za nimi obrovská čtvercová místnost s vysokým stropem a zvuk otvíraných dveří se v ní nesl dlouhou ozvěnou. U vzdálené protější zdi stála masivní sestava zásuvek, skříněk a pojízdných schůdků – až později se měl dozvědět, že to je ohromný a úplný katalog dokumentů, poslední štace a pohřebiště veškeré lampářské korespondence a listin. U levé i pravé stěny stál jeden psací stůl z tmavého dřeva. Za každým seděl nějaký přičinlivý muž. Ten nalevo krátce vzhlédl, když Rosamunda vstoupil, ten napravo ani nezvedl hlavu a pokračoval v psaní. Mezi oběma stoly byla velká plocha studené břidlice. Při každém kroku se prostorem rozlehlo nějak moc hlasité klapnutí a Rosamunda se raději po pár krocích zastavil přímo uprostřed té pusté místnosti. Podíval se vpravo, pak vlevo. Oba úředníci horlivě pokračovali v práci a na nic se nového příchozího nezeptali. Rosamunda nevěděl, ke kterému vykročit, a tak si v duchu přeříkával rozpočitadlo, kdy liché slovo mělo znamenat vlevo a sudé vpravo. Rozpočitadlo bylo samo o sobě krátkým seznamem vzdálených a tajemných míst a vždycky podnítilo Rosamundovu představivost:

*Ichor, Likor, Lokor, Kvíd,*
*napověz mi, kudy jít.*

Nápověda zněla vpravo. *Tedy doprava!* Udělal pár kroků s hlasitým *klip-klop, klip-klop* a stál před stolem vpravo. S papíry v ruce znovu spustil. „Rosamunda Zaknihovaný, pane, právě dorazil a je připraven ke službě lampáře."

Úředník vzhlédl a jeho přísný obrýlený obličej se zamračil. Nepřestal psát, i když byla jeho pozornost odvedena jinam.

„Já ne, chlapče!" odbyl ho nerudně. „Tamhleten!" A znovu zabořil nos do svých papírů.

Mohl tím mínit jen toho druhého úředníka u protější zdi, k němuž od jeho stolu vedla cesta přes celou velkou místnost.

*Takže vpravo ne,* pomyslel si Rosamunda a potlačil vzdech.

Otočil se a přešel s klapáním podpatků na opačnou stranu k druhému úředníkovi, stejně horlivě zabranému do práce. Potřetí odříkal svou představovací formulku a úředník přestal psát, odložil tužku a vstal.

„Vítám tě, Rosamundo Zaknihovaný. Jmenuji se Škrábal. Jsem registrační úředník. Už tě čekáme.“ Rosamunda mu předal poštovní zásilky, které přivezl dostavník z Vysokých Klobouků. Potřásli si rukou. „To je dobře, žes přijel. Dnes ti končí lhůta. Kdybys přijel až zítra, nejspíš bychom tě bohužel nepřijali.Takže jsi dorazil za pět minut dvanáct, jak se říká.“

Registrační úředník se probíral jeho papíry a přitom mu podal úhledně složený obdélník lněného papíru. „Předpokládám, že toto je pro tebe,“ řekl. Překvapený Rosamunda po něm váhavě sáhl. Byl to dopis adresovaný jemu a Rosamunda ihned poznal známý a milovaný rukopis: Verlína! Celou cestu z Vysokých Klobouků jej vezl s ostatními zásilkami a mohl si jej v kočáře, kde na to měl spoustu času, v klidu několikrát přečíst. Zoufale toužil dopis otevřít, ale musel počkat.

Škrábal odložil poštu na stůl a znovu se posadil. Urovnal před sebou hromádku papírů, znovu se chopil tužky a zahrnul Rosamundu otázkami všeho druhu: ptal se ho na věk, barvu očí, výšku, váhu, rodiče, národnost a tak podobně. Rosamunda některým otázkám ani nerozuměl. Například nevěděl, co znamená politická příslušnost a zvláštní dispozice, ale i když odpověděl zmateně a nesouvisle, všechno bylo zaznamenáno do příslušných formulářů. Když se jimi prokousali, Škrábal každý z nich ještě dvakrát opsal. Pak si je znovu pročetl a ještě pozorněji zkoumal Rosamundův doporučující dopis.

Rosamunda měl oči na stopkách, napětím tajil dech a nemohl se dočkat, až se dozví, jestli vyhovuje všem přijímacím požadavkům.

„Tak,“ uzavřel nakonec Škrábal přijímací pohovor a pořád nahlížel do papírů. „Tohle se Drápalovi moc líbit nebude, maršál tím asi taky nebude nadšený... no, nevadí. Plně odpovídají předpisům.“ Odtrhl zrak od papírů a upřel jej na Rosamundu. „Ale cestu sem... jsi měl dost zajímavou, že?“

Rosamunda horlivě přikývl. „Ano, pane, hlavně dobrodružnou.“ Škrábal se usmál ještě víc. „Budeš mi to muset někdy vyprávět.“ Po těch slovech vzal další papíry a začal do nich vypisovat některé údaje z předchozích formulářů. Když skončil a vše bylo podepsáno a orazítkováno, oznámil zdvořile Rosamundovi, že teď bude muset přejít k dalšímu úředníkovi.

„Jmenuje se Drápal a má na starost seznamy. Připíše tě na seznam posádky a od té chvíle budeš zapsán a zařazen do stavu lampářů.“ Škrábal vstal a ještě jednou Rosamundovi potřásl rukou. „Vítám tě do služby císaři.“

„Děkuji, pane Škrábale,“ odpověděl Rosamunda a byl z toho už celý popletený. „Budu se opravdu snažit, tak, jak mě to učili.“

„To bude jen pro tvoje dobro. Tak, a teď si vezmi tenhle přípis a žádanku a běž k Drápalovi. Uvidíme se zítra.“

Škrábal se opět zabral do své předchozí práce a Rosamunda pro něj přestal existovat.

Rosamunda vzal náprsní tašku se všemi papíry a opatrně, téměř po špičkách přešel na opačnou stranu ke stolu s přísným a strohým druhým úředníkem.

„Ehm... pane Drápale, já...,“ začal.

Úředník mu s kyselým výrazem vytrhl připiš i žádanku z ruky.

„To stačí! Vím, co mám dělat!“ obořil se na něj a se zlověstným úšklebkem zkoumal žádanku. Nazlobeně přitom dělal *chm! chm!* „Tenhle usmrkánek ani nedokáže opatrovat svoje doklady...!“ Upřel na Rosamundu pohled pichlavých očí. „To bych rád věděl, proč vůbec někoho takového přijímáme! Sednout!“

Polekaný Rosamunda nikde neviděl žádnou židli, tak se posadil na studenou kamennou podlahu.

Drápal vzal do každé ruky tužku a zuřivě oběma současně psal do několika knih a fasciklů a ještě do nějakých seznamů. Každý zápis stvrdil vzteklým bouchnutím velkého pěnového razítka s dřevěným držadlem. Rosamunda při každé ráně zamrkal.

Drápal se nakonec naklonil přes stůl a podíval se na Rosamundu zlým pohledem přes skla svých brýlí. „Pěkně dlouho ti to trvalo, než jsi sem dorazil,“ vyštěkl. „Germanicus se kolem toho pořádně naběhal, to si piš.To ti nezáleželo na tom, abys tu byl včas?“ Namířil na

Rosamundu prstem. „Hlavní vlastností lampáře je *dochvilnost,* chlapče! Měl by ses to rychle naučit, jinak tu u nás dlouho nepobudeš – a budeš mít problémy!“

Tohle už někde slyšel.

„Ano – ano, pane Drápale.“

Úředník se naklonil přes stůl a jízlivě dodal: „Neoslovuj mě jinak než ‚pane‘. Rozumíš? Mé jméno vůbec nepotřebuješ znát a určitě sis ještě *nezasloužil,* abys ho směl používat.

Rosamunda se cítil jako želva, která ustrašeně zatahuje krk. „A-ano... pane...“

Drápal ho potom s neochotným brbláním a polohlasným nadáváním, jak ho to obtěžuje, zavedl malými postranními dvířky a úzkými chodbičkami do malé cely s oprýskanými zdmi. Tato místnůstka, v níž byla jen železná postel – ne nepodobná té, ve které roky spával v sirotčinci –, měla být jeho ložnicí.

„Zítra,“ informoval ho Drápal, „tě vzbudí v pět, pokud už nebudeš vzhůru, a okamžitě se musíš přesunout na cvičiště, kde se provede sčítání mužstva. Tam se seznámíš s maršálem, naším velitelem. Dostaneš denní rozkaz a zahájíš výcvik. Rozumíš?“

„Ano, pane.“ Rosamundy se už poněkolikáté zmocnily pochyby, zda je toto opravdu jeho vytoužené povolání. Ani neměl možnost se umýt, natož vykoupat po tak dlouhé cestě, a bylo mu řečeno, že musí nejpozději do patnácti minut zhasnout lamperku.

Když si Drápal vynutil od nováčka další „Ano, pane!“, odešel, aby se mohl Rosamunda připravit na spaní. Ale ten myslel na jediné: na dopis, který pořád držel v ruce a který byl nepochybně od milované Verlíny a byl určen jen pro něj. Byl jako pohlazení po jeho unavené duši, povzbuzení od těch jemu milých a tak vzdálených lidí, kteří na něj podle všeho ještě pořád mysleli a vzpomínali.

Posadil se na kavalec, který hlasitě zavrzal, byť Rosamunda nebyl nijak těžký. Ruce se mu trochu třásly rozčilením, když nedočkavě rozlomil pečeť a rozkládal několikrát pečlivě přeložený papír. V záhlaví dopisu bylo datum 23. liria. Dopis byl tedy napsán před pěti dny, toho dne, kdy se Rosamunda schovával v koruně trnovníku, než ho tam Evropa objevila. Dychtivě četl dál:

*Můj nejmilejší Rosamundo,*

*jak mi tu chybíš a jak ráda bych Tě tu viděla! Objala bych Tě a držela v náručí tak dlouho, dokud by ses mi nevyvlékl a nezačal se stydět, jako jsi to vždycky dělával. Protože to však není možné, nezbývá mi, než se uchýlit k dopisu (jsem teď vděčná madam Opeře, že mě naučila psát!).*

*Tak Tě objímám aspoň v duchu a neustále se modlím, abys byl zdráv a nic zlého Tě nepotkalo. Já vím, je to ode mě pošetilé, ale hrozně se mi po Tobě stýská. Vidíš – rozmazala jsem slzami inkoust! Nezapomeň se za mnou někdy v budoucnu vrátit, třeba jen na návštěvu, abych viděla, jak jsi dospěl a že se máš dobře, a mohla být na Tebe pyšná, protože se z Tebe určitě stane znamenitý člověk. Mohli bychom pak zajít k mé sestře, abych se jí Tebou mohla taky pochlubit.*

*Musím Ti také říct, že náš drahý pan Fransitart je pevně rozhodnutý za Tebou přijet do Železné bašty nebo kamkoli jinam. Vidím na něm, že je hrozně nešťastný, i když se to snaží nedávat najevo a neřekne proč. Jen mi naznačil, že je to něco, co Ti měl říct už dávno – a víc neprozradil. Tvrdí, že Ti to musí říct mezi čtyřma očima, že nechce riskovat a svěřit něco takového papíru. Ach Rosamundo, co to může být? Nevíš?*

*Nevadí, každopádně to není moje věc, ale dělá mi starost, že Fransitart rychle stárne, jako všichni námořníci, a síly ho začínají opouštět. Nechci Ti přidělávat starosti, můj nejmilejší Rosamundo, ale myslím, že bych Ti měla říct, že bys teď měl tu roli někoho, kdo umí potěšit a postarat se, převzít Ty, až za Tebou pan Fransitart přijede. A oplatit mu tak to mnohé, co pro tebe udělal. Bojím se, že ta cesta bude jeho poslední, tak na něj tam dej pozor – říká, že se vypraví hned, jakmile se na jaře trochu oteplí a nebude už taková zima na cestování, víš, jak je na tom se zdravím (alespoň v tomhle mě poslechl). Tak ho čekej někdy koncem hersea nebo nejpozději začátkem oria. Pak se o něj pěkně postarej, ano?*

*Musím končit, protože madam Opera mě potřebuje při koupání, ale odepiš hned, jak budeš moct, protože chci – chceme – hrozně moc vědět, že jsi v pořádku.*

*Pan Fransitart Tě taky moc pozdravuje, nebo by Tě pozdravoval, kdyby věděl, že Ti píšu. Kdyby to věděl, určitě by Ti řekl, aby ses do té doby, než přijede, pilně připravoval na své povolání, i když to třeba nebude jednoduché.*

*I já Ti posílám moc pozdravů a vzpomínek.*

*Vroucně Tě líbá Tvá*

*Verlína*

*P. S. Ještě něco, i když to není zas tak důležité: určitě Tě nepřekvapí, že předevčírem utekl Zelenáč a není k nalezení. Stydím se, že je mi to trochu lhostejné, ale od jeho útěku je tu mnohem veseleji. Napiš mi co nejdřív, prosím! Také pan Křampalín se ptá, jestli jsi použil něco z jeho přípravků.*

Když Rosamunda četl dopis, nejdříve ho zaplavila radost, ale pak se jej zmocnil vzrůstající strach. Nezačal snad pan Fransitart litovat toho, že ho poslal do světa, a teď uvažuje o tom, že ho zase přivede zpátky do nepříjemného sirotčince? Tohle je to velké tajemství? *Máme první týden pulchrysu...* Počítal na prstech: *pulchrys, brumis, heimio, herse, orio – to znamená, že sem přijede za čtyři, možná za pět měsíců!*

A ta zpráva o Zelenáčovi: ano, Verlína má pravdu – Rosamundu to nijak nepřekvapilo. Vlastně byl rád, hlavně kvůli Verlíně a dalším vychovatelům, a taky kvůli těm nejmenším dětem, že ten starý trapič utekl.

Ozvalo se prudké bušení na dveře. Nějaký nesmlouvavý hlas hulákal: „Zhasnout lucerny!“

Rosamunda si honem rozložil pokrývku a polštář na nevábně vyhlížející matraci.

Bušení se brzy ozvalo znovu, protože ještě svítil. „Nezačínej hned první den u nás takhle, hochu! Zhasni a spát!“ V tom hlase byl příslib, že ho nepochybně čekají daleko horší věci.

Rychle zhasl lamperku, jejíž světlo jen zvolna dohasínalo, takže ještě stihl dokončit přípravu lůžka. Svlékal se už v úplné tmě. Když konečně ležel a neklidně se za vydatného skřípání a vrzání postele

převaloval na proleželé matraci, jeho unavené myšlenky bloudily z místa na místo. Chvilku setrvaly u Verlíny a jejích starostí, ale nejvíc ho trápilo pomyšlení na pana Fransitarta, na jeho chatrné zdraví a plánovanou návštěvu. Rosamunda nevěděl, co má ohledně té návštěvy cítit. Byl by nejraději, kdyby starý námořník zůstal prostě v Boschenbergu a jeho nechal, aby si s novou kapitolou svého života poradil sám. Co kdyby tu cestu třeba už nepřežil, blesklo mu hlavou a cítil se provinile. Sice již teď cítil smutek, pokud z plánované návštěvy sejde, ale ještě víc si nepřál, aby se starci něco stalo.

Zároveň si ve svých ospalých úvahách říkal, jestli se Evropa, vévodkyně a lahzarka, pro něj opravdu vrátí, jak slíbila, a jestli ho ještě jednou požádá, aby se stal jejím pomocníkem a pravou rukou. Chvilku ho trápila starost o Piháče a v souvislosti s ním si vzpomněl na Čtverylku.

Kdepak asi tráví tuhle noc? Takhle všelijak jeho myšlenky přeskakovaly z jednoho na druhého.

Poslední věc, nad níž se jeho unavený mozek ještě před usnutím chvilku užasle pozastavil, bylo to, že se mu i přes všechny zádrhele a překážky podařilo bez nehody a ve zdraví dorazit do cíle své cesty. Jestli je to dobře nebo špatně, to nedokázal posoudit, ale nakonec je tam, kde měl od počátku být, aby se nakonec stal lampářem.

Zítra se probudí do úplně nového života.

**FINIS UNILIBRIS**
(KONEC 1. DÍLU)



**EXPLIKARIUM**
GLOSÁŘ POJMŮ S VYSVĚTLENÍM
A PŘÍLOHY

## VYSVĚTLENÍ KURZÍVY

Slova psaná *kurzívou* znamenají, že jejich vysvětlení najdete v glosáři též. Jedinou výjimkou jsou názvy lodí a tituly knih, kde je zkrátka zvykem psát je kurzívou. v glosáři však najdete i některé další užitečné termíny, které se v textu nevyskytují, ale celé prostředí dokreslují.

## PRAMENY

Učenci sestavující tento dokument vděčí za důležité informace celé řadě pramenů.
Ty nejvýznamnější uvádíme:

*Pseudopaedia*

*Páně Mathiusův putovní almanach: základ, všeobecnosti & habilistika*

*Neúplná kniha bahňáků*

*Weltchronik*

*Kniha skoldů*
a výňatky z *Vadè Chemica*

## A

**AOWM** symbol skoldů převzatý ze symbolů Elementů (Živlů) v Kornchnflektru. Tento symbol reprezentuje systém čtyř částí jejich oboru a učení. Viz Čtyři humory, Čtyři sféry, Kornchnflektr a skoldové.

**Arius Vigilans** „bdělý beran“ zobrazený na předsádce této knihy. Emblém neboli pečeť je symbolem státu Hergotenbosche a jeho hlavního města Boschenbergu, známého svou tvrdohlavostí a neústupností.

**armáda** státy Císařství nesmějí mít velkou stálou armádu, obvykle nanejvýš 10 000 vojáků, což je považováno za dostatečný počet ke střežení městských hradeb a hlavních venkovských center. Následkem toho se po kraji potuluje mnoho žoldnéřských oddílů, které nejsou nezákonné. Státy je zaměstnávají, aby za ně bojovaly. Někdy se státu s rozsáhlým územím podaří získat od císaře povolení k tomu, aby si mohl vydržovat vojsko větší než 10 000 mužů – některé státy pak dokáží shromáždit silnou armádu. Sousedním státům se to pochopitelně nelíbí a jejich ministři si stěžují v císařském parlamentu. Císař pak může či nemusí nařídit snížení stavu armády, takže nastává nekonečný koloběh soupeření a závisti. Žoldnéřské oddíly přitom bohatnou. Armáda, o níž se mluví v tomto příběhu, je Boschenberské stálé vojsko, ačkoli žoldnéři hledají rekruty i na takových místech, jako je Ctihodný námořní útulek madam Opery pro osiřelé hochy a dívky.

**axely** velké říční brány, které střeží severní a jižní hranici v místech, kde řeka Humor protéká městem Boschenberg. Severní axel se jmenuje Axel Nerid, jižní pak Axel Skutid. Obě brány jsou vybaveny těžkými děly a vojenskou posádkou. Celníci a daňoví úředníci zde vybírají clo za náklad a pasažéry a také mýtné za průjezd lodí. Pokud majitel lodi nemá při průjezdu oběma branami vyplněné náležité formuláře, jsou mu poplatky účtovány dvojnásob, a to za každou říční bránu. Viz říční brána.

## B

**bahenní dub** střední až vysoký strom s rovným kmenem a dlouhým jehličím místo listů, které se skláni k zemi a i v nejmírnějším vánku líbezně šumí; nenáročný strom rostoucí téměř všude.
**bahňák** termín, jímž se někdy obecně označují všechny příšery, v užším slova smyslu označuje menší druhy příšer, které nedorůstají výšky člověka, jako jsou nuglungové, pidimouři, glamgorni a bílý tvor, kterého Rosamunda zahlédl ve vodách Humoru. I malá příšera je smrtelně nebezpečná a bývá velice těžké ji zabít. Každý, kdo se touží dožít vysokého věku, se i k tomuto druhu příšer staví velice opatrně.
**bandelír** též vojenský závěsný řemen se vzorem v určité kombinaci barev, které se říká motl, někdy i erbem či znakem. Bandelíry jsou oblíbeným způsobem většiny všedních lidí, jak vyjádřit svou příslušnost a mívají na nich často zavěšenu svoji oblíbenou zbraň. Podobnou součástí oděvu je šerpa, zpravidla hedvábná, a cingulum neboli šňůra či širší šerpa se stuhou nebo šňůrou. Cingula jsou vyzdobenější a nosí se jen při slavnostních příležitostech, průvodech a tancích (gala).
**bárka** jakýkoli říční člun nebo vlečný nákladní člun.
**bart, bartení** tvrzení sloužící jako brnění. Viz výstroj.
**Bartomeus,** trenér jeden ze zaměstnanců Ctihodného námořního útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky. Má na starost tělesnou průpravu dětí v útulku, cvičí je v harundu, plavání a veslování. Je to nádvorník ve výslužbě, není tak starý jako Křampalín či Fransitart a v útulku je zaměstnán teprve několik let.
**Báze a Kombinace** základní chemikálie, z nichž se připravují všechny skripty (jedolenty a odvary). Každá sféra neboli skript má svůj výběr Bází. Například bezoariak, který se používá k přípravě katarového sirupu, je jednou z Bází ze sféry alembantů – skript používaných ke změně něčí tělesné schránky. Nejběžnější Bází pro všechny sféry je voda. Kombinace jsou způsoby, v nichž mohou být jak Báze, tak jejich výsledné skripty kombinovány, aby bylo dosaženo většího či rozmanitějšího účinku.

**beladona** prudce jedovatá rostlina, na jihu také nazývaná čertova třešeň a v Boschenbergu a okolí blázníček, jinak rulík zlomocný. Prášek získávaný z kořene se v malých dávkách používá při žaludečních potížích. O něco silnější dávka může mírně zlepšit náladu. Předávkování však může přivodit koma, nebo dokonce smrt. Někdy se přidává do katarového sirupu pro zlepšení trávení a celkového stavu uživatele. Není však nezbytnou přísadou a katarový sirup účinkuje stejně dobře i bez něho.

**berňáci** též berní úředníci; ti, kteří vybírají poplatky a daně právoplatně požadované svými pány. Viz finanční úředníci.

**berůvka** jedna z nejlepších a nejdražších cestovních potravin. Jsou tak ceněné proto, že jedna malá bobule dodá dospělému energii na celý den, a dokonce má povzbudivé účinky jako nějaké dobré restorativum. Berůvky rostou (což není divu) na berůvkovém keříku, který je malý a má tmavé pichlavé listy. Vyskytuje se jen v západní části Polokontinentu. Napůl nezávislá zemědělská oblast Lopotný ráj velice bohatne na pěstování těchto plodů, podobně jako Království Václavské a Stanislavské (lausidské státy). Přesto tyto „vyšlechtěné“ rostliny nerodí tak hojné a kvalitní plody, jaké lze najít v divokých a garamným místech. Stateční sběrači se stále vydávají do divočiny sbírat tyhle lepší plody. Ti, kdo výlet přežijí, dostanou za dané množství berůvek dvakrát vyšší cenu než jejich pěstitelé. Berůvky se nejlépe sbírají, když jsou ještě růžové a osvěžující a obvykle se suší, což je nejlepší způsob uchování. Také se z nich může dělat džem, který si lidé vozí na cestu v keramické sklenici a jedí jej s některým druhem křehkého chleba, který je též k mání jako cestovní potravina. Výborné vlastnosti berůvek umožňují zpracovat tyto plody jakýmkoli způsobem a dlouho je uchovávat. Zjevně stejně tak dobře chutnají příšerám a sady v Lopotném ráji a Lausidu jsou přísně střeženy.

**bezoriak, bezoariak, besorus** jedna z Bází; hustá tekutina, obvykle čirá, ale někdy nažloutlá, která se používá při výrobě katarového sirupu a mnoha dalších skript, které mění tělesné funkce, a také k přípravě protijedů.

**bitevní loď** největší ze všech klounových lodí, s minimálním počtem 100 těžkých děl na obou nadhladinových bocích (nejsou zde započítány lambasty či tormenta); je obrovská a pomalá a potřebuje vlečnými

nou loď, která ji manévruje. Viz klounové lodě a Příloha 6.

**bitva u Bran** je považována za velkou válku současné doby. Střetla se v ní v HIR 1395 (posledním roce vlády Septické dynastie) vojska Císařství, soutlandských městských států a Turkomanů. Bitva je součástí období známého jako Rozpad, kdy jedna dynastie padla a druhá nastoupila na její místo. Jižní městské státy, známé jako Soutland, získaly tehdy takovou moc a relativní nezávislost, že vytvořily takzvaný Velký svaz, který císaři Moribundu Septikovi III. předal petici, v níž požadoval větší vliv na dění v Císařství. Petice byla zamítnuta a následně se Velký svaz neboli Svazáci rozhodli shromáždit mohutnou armádu, pochodovat nebezpečnou krajinou míle na sever a vynutit si od toho starého smraďocha jeho souhlas. Moribund Septicus III. se o jejich úmyslu doslechl a zároveň věděl, že jeho vlastní armáda čítající 80 000 mužů, sice udatných a dobře vycvičených, se nemůže rovnat armádě Svazu, která měla několik stovek tisíc členů z řad občanů a žoldnéřské oddíly. Když se tedy peerové a maršálové a vojáci Velkého svazu pustili do svého velkolepého podniku, císař Septik požádal o pomoc jediného silného panovníka a zároveň svého velkého soka Puštána, vládce Omduru a císaře Turkomanů. Turkomanský císař s radostí využil příležitosti pomoci znepokojenému bratranci a rychle zmobilizoval svou vlastní velkou armádu, která měla obvykle ležení na severní hranici divočiny rozdělující tyto dvě mocnosti. Ta včas dorazila a předběhla Svazovou armádu.Vystrašení obyvatelé Klementýna vděčně a s radostí spustili velké padací mosty a otevřeli brány, střežící přechody přes Morek, mohutný příkop, který chránil severní hranice Císařství, a vpustili Turkomany přes příkop. Pro Puštána to byl slavný den, protože žádná turkomanská armáda se dosud nikdy přes Morek nedostala. Teď je sem zvali jako vítané hosty. Sotva však Puštánovi vojáci dokončili celodenní přechod všech mostů (tak velká armáda to byla!), okamžitě zaútočili na vnější hradby a části Klementýna a oblehli střední a vnitřní město. Bitva na předměstí a kolem hradeb zuřila celou noc, turkomanská pěchota posílená svými hrozitánskými bolbogy, obrovskými příšerami chovanými pro válečné účely, bojovala od jedné zoufalé ulice Císařství k druhé s elitními císařskými pluky. Byla to zrada na Mori-

bundovi Septikovi III. K blížící se Svazové armádě byli po desítkách vysíláni poslové, ale jen tři se k nim dostali živí a řekli jim o císařově neštěstí a hrozbě, že budou poraženi nenáviděnými Turkomany. To, co začalo jako dobyvačná výprava, se teď změnilo ve výpravu záchrannou, nejen kvůli císařskému hlavnímu městu, ale kvůli záchraně všeho, co Svazáci považovali rozhodně za svoje. Svazová armáda neúnavně pochodovala celou noc a překonala poslední míle. Následujícího odpoledne, které bylo šedé a ponuré, rozvinula své první prapory a zaútočila na zadní voj turkomanských vojsk. Sebevědomí maršálové Puštánovy armády se domnívali, že mají Klementýn dokonale obklíčený, a tak obrátili pozornost na obranu proti Svazové armádě. Moribund Septicus III., jeho rodina a služebnictvo sledovali z nejvyšších minaretů, jak tyto dvě armády stanuly proti sobě před slavnými branami Klementýna. Jak on, tak turkomanští maršálové dole žasli nad velikostí Svazové armády. Z hrdého Soutlandu přišlo téměř půl milionu vojáků a ještě než na bitevní pole došly poslední oddíly, svazoví maršálové zaútočili. Mohutná dělostřelecká stanoviště Turkomanů burácela a ihned zkosila stovky Svazáků. Hrozní bolbogové se s řevem vrhli vpřed, zpanikaření tahači je sotva udrželi na řetězech. Střelba Svazáků z mušket a z děl zastavila jen pár těchto děsivých příšer. Za příšerami hrdě pochodovala turkomanská pěchota – důkladně vyzbrojení těžkooděnci a pěšáci s mušketami. Proti nim kráčelo 200 000 habardiérů a trubardiérů, stovky skoldů a skordžů doprovázených lahzary, kteří se teprve nedávno objevili ve společnosti a ve válce bojovali poprvé. Tam, kde se k příšerám skordžové či lahzar nedostali, bolbogové vítězili a ničili celé prapory svých nepřátel. Ale když se setkaly s hloučkem skordžů nebo lahzarem, byl to jejich konec. Císař se zděšeným údivem sledoval, jak vyšlehly první smrtící blesky vytvořené fulgary a vyděsily všechny kolem kromě fulgarů samotných. A ačkoli je skordž Haroldus pokládán za velkého hrdinu dne, byli to tihle noví příchozí, fulgaři, kdo nejrychleji bolbogy přemohli, zatímco witové vyděsili celé roty Turkomanů, až se zmítaly v agónii strachu. Když byly tyto dvě armády plně nasazeny do akce, císařovi bojovníci, kteří přežili a až dosud se drželi v ústraní, vyrazili v čele s Haroldem do protiútoku, obklíčili obléhatele a zaútočili na pravé křídlo turkomanské armády. Obklíčení Turkomani

chrabře bojovali dál. Jejich nejsilnější bolbog Jedožura se pořád držela a rozdrtila 100 mužů jako nic. Svazová armáda v místě řádění Jedožury začínala ztrácet odvahu. Ta hrstka lahzarů, kteří zůstali, nestačila, ostatní už byli dávno rozprášeni a s nimi i všichni skordžové a každý skold, který by se jí mohl postavit. Přestože pravé a střední křídlo Svazové armády začalo nepřítele drtit, levé bylo na pokraji zkázy. Haroldus s klementýnskou elitou dorazili v pravou chvíli, udeřili na pravé křídlo Turkomanů a zahnali je do středu. I když legenda praví, že „slavný skold“ se Jedožuře postavil sám, pomáhaly mu ve skutečnosti chrabré prapory jak Klementýna, tak Velkého svazu. Tam Haroldus po strašném boji Jedožuru zabil a sám při tom přišel o život. Ale čin byl dokonán a po smrti Jedožury se Svazáci tlačili vpřed a Turkomani, kteří sehráli a prohráli poslední gambit, prchali rovnou do strže Morku, ostatní uprchli do divočiny, a pár se jich dokonce dostalo domů či ke svým blízkým. Císařství zvítězilo – nebo co vlastně? Původní záležitost nebyla vyřešena, Svaz nedosáhl vyslyšení svých požadavků. Jejich maršálové se poradili se svými ministry a peery a nabídli císařovi vyjednávání, když je vyslechne. Moribundu Septikovi III. se teď naskytla možnost, aby se i se svou dynastií zachránil, rozdělil se o svou moc a zůstal na třech trůnech. I když totiž Velký svaz prosazoval reformaci, Císařství mělo být zachováno. Ale zbylá armáda k císaři vzhlížela v opojení z prvního vítězství jako ke stále silnému vůdci, takže Moribund si nakonec postavil hlavu. Nehodlal se stát nějakým ochočeným psíčkem pro státy Svazu a skákat, jak si budou pískat: byl nejvyšším císařem, jako bývali jeho předkové. Poslal své oddíly do útoku, zavřel brány a koupal se v záři falešného bezpečí. Jeho armádě nahrál okamžik překvapení a zprvu vítězila, ale když tlačili Svazáky zpátky, narazili na třetí část jejich armády, která čítala 20 praporů trubardiérů držených v záloze. Rezervy se za vydatného bubnování a válečného pokřiku vrhly do boje a císařská armáda se o ně roztříštila jako vlna o přístavní hráz. Císařští maršálové na pokraji zkázy rychle kapitulovali a celá jejich pošramocená armáda, která pořád ještě čítala 40 000 mužů, byla zajata. Zajetí netrvalo dlouho. Následujícího dne dorazila do stanů velitelů a maršálů Svazáků delegace, o níž císař ani nevěděl. Byli mezi nimi mnozí nespokojení a závistiví ministři a peerové, kteří buď proto, že

měli dost ochabující vlády svého panovníka, nebo si přáli sami uchvátit moc, vytvořili nejisté spojenectví proti svému císařskému vládci. Obdrželi stížnost svých jižních bratrů a rychle udělali dohodu: podpoří-li Svazáci jejich případ a jejich kandidáta na novou panovnickou dynastii, pak jejich nový císař, jakmile nastoupí na trůn, splní jejich požadavky. Až se tak stane, jižané zůstanou na stráži Klementýna a nového císaře. Moribund Septicus III. zatím spokojeně seděl ve svém paláci, přesvědčen o neproniknutelnosti starobylých klementinských hradeb i o tom, že je svými podřízenými milován a že mu jsou jeho ministři naprosto věrni. Ale ještě téže noci, když byli svazáčtí kariéristé vpuštěni do města, agenti nové dohody císaře zavraždili a jimi zvolený náhradník, shovívavý Menanges z rodu Hakobínů, byl dosazen na trůn. Synové, dcery, vnučky, vnukové, bratři, sestry, neteře, synovci a vzdálení bratranci a sestřenice Moribunda Septika III. byli zatčeni, někteří pak zavražděni, jiní uvězněni do nejtemnějších žalářů a kobek, takže se na ně postupně zapomnělo, a ostatní posláni do dalekého vyhnanství. Té noci zemřelo nebo nějak jinak trpělo přes 200 lidí, všichni z téže rodové linie. Tak začala vláda hakobínské dynastie.Tak skončil rod Septiků.

**bleskomet** 180-270 cm dlouhá tyč, hůl nebo prut, omotaná pevně a po celé délce měděným drátem, která má na obou koncích měděný, mosazný nebo železný fulgurit (bleskovou trubici); jde o delší ze dvou fulgaris, kratší se jmenuje fáze. Bleskomet zvyšuje dosah fulgarů, umožňuje jim metat smrtící rány tak, aby sami nebyli zasaženi. Bleskomet má i další, bizarnější využití: slouží jako pomůcka při termistorování – přivolávání blesků z nebe. Toto lze provádět jen pokud je zataženo, protože jasné počasí nevytváří podmínky nezbytné pro tvorbu blesků. Fulgar vytvoří bleskometem elektrický oblouk, aby „přivolal blesk z šedi“, tj. dá podnět k úderu blesku. Když blesk zasáhne bleskomet, sjede po něm do fulgara a buď se v něm uloží (ale jen na velmi krátkou dobu, neboť hrozí, že blesk fulgara roztrhne vedví), nebo je přesměrován přes ruku či fázi, což umožňuje větší kontrolu nad určením konečného směru úderu blesku. Fulgaři, kteří často termistorují, podstupují velké riziko a vystavují sami sebe nebezpečí. Takovým se říká termistoři neboli hromovládcové. Viz fulgaři, fulgaris, lahzar,fáze, termistor.

**bocman** loďmistr, předák námořníků na lodi, což znamená, že je na lodi neustále přítomen, a to nejen tehdy, když je loď na moři, ale i při vyřazení na systemizovaném místě. Se svými pomocníky z řad posádky zodpovídá za vlajky, lanoví, kladky, kotevní lana, kotvy a další lana a provazy, čluny, za posádku ocťáků, kteří na lodi pracuji, včetně pomocníků gastrinéra, stanovuje hlídky a dohlíží na jejich střídání, kontroluje, aby byly okrajníky lodě vždy uklizené, aby se tam nepovalovala stočená lana a jiný nepořádek a neviselo tam na šňůrách prádlo. Jako jeden z nejvyškolenějších a nejzkušenějších členů posádky pobírá roční plat v rozmezí od 46 do 60 sous.

**bocmanova píšťalka** píšťala s třemi odlišnými tóny, kterou bocman užívá ke svolávání svých podřízených k úkolům, za něž zodpovídají. V námořním útulku ji podobným způsobem používá pan učitel Souček, když děti svolává k různým denním povinnostem. Zvonění na zvon jim oznamuje, kolik je hodin.

**Bohatá cesta** velmi stará silnice a hlavní cesta mezi Železnou Baštou a Vysokými Klobouky, která vede daleko do Morousovska a končí v Hrdém Morousově. V dnešní době je jižní úsek Bohaté cesty často považován za součást Červovité cesty. Před Vysokými Klobouky se z ní stává krásná široká alej vysokých letitých dubů, která je na podzim pokládána za jeden z divů této oblasti. Lidé se sem jezdí dívat na červenou a zlatou nádheru barevného listí.

**Boschenberg** (čti „bošnberk“) velké město, jehož obyvatelé se nyní nazývají Hergoti a jsou potomky divokých bojovných kmenů, které v této oblasti zvané Bosch kdysi žily, než byly podrobeny Císařstvím. Název znamená „kopec nebo hora v Boschi“, kde se podle pověsti poslední bojovník kmene Boschů neohroženě, leč marně postavil přesile vojska dávného císaře. Viz Hergotenbosch a Hergot.

**Brandenbras** obrovské město daleko na jih od Boschenbergu a jeden z jeho hlavních konkurentů v obchodu a důležitosti. Leží na severozápadním pobřeží Klotu, je proslulý velkým počtem námořních sil a dobrodružnými plavbami svých kapitánů a obchodníků. I když Brandenbras kontroluje velmi malé území, několik staletí rozvinutého a podnikavého obchodování mu zajistilo nemalou moc. Jeho stálé vojsko je malé – asi 3 000 mužů, ale dosáhl tak velkého bohatství a slávy, že několik nejelitnějších žoldnéřských oddílů má ve městě svá

hlavní velitelství a bylo jim poskytnuto chráněné území uvnitř opevnění pro ubytování a výcvik. Je to výhodné a zcela legální uspořádání, které městu umožňuje, aby si jako první mohlo vybírat z mnoha tisíců nejlepších vojáků z celé země, kdykoli je potřeba. V Rosamundově době vládne v Brandenbrasu jménem císaře arcivévoda Narseses a jeho věrný Kabinet.

**Brandenská Růže** jméno, pod nímž je Evropa známá v celém Soutlandu, nejrozlehlejší jižní zemi Císařství. Toto přízvisko získala poté, co strávila v Brandenbrasu tolik času, že se mylně věří, že z toho města pochází.

**brigandi** banditi, jimž se též říká lidé z močálů. Spolu s pašeráky, zloději, silničními lupiči a dalšími darebáky obývají tito zoufalci neobydlené venkovské končiny a číhají na projíždějící kočáry a pocestné, které olupují, bijí či dokonce vraždí. Život briganda je tvrdý a obvykle krátký, protože musí zápolit se strážci císařských zákonů (například lampáři) a s příšerami, které se v těchto končinách potulují. Brigandové se sdružují do skupin, což je jejich jediná šance na přežití. Čím je loupeživá tlupa větší, tím lépe. Náčelníkem tlupy je ten nejtvrdší z nich a tlupa pak dokáže být postrachem pro lidi i příšery. Pokud mezi sebou nemají nějakého skolda, který se k nim sám od sebe přidal, unesou nějakého a přinutí jej pod hrozbou smrti ke spolupráci – útěk je pak pro skolda velmi riskantní. Brigandi usilovně tají místa, kde se skrývají, do jejich doupat vedou spletité cestičky, o nichž vědí jen oni sami. Pokud je totiž doupě vyzrazeno nebo pokud úřady získají sebemenší stopu, kde se banda skrývá, následuje nemilosrdný zátah na loupeživou bandu. Takový způsob života si volí jen ti opravdu nejzoufalejší opuštěnci a nuzáci. Mezi nejoblíbenější zbraně brigandů pro boj muže proti muži patří hák na maso, jaký používají řezníci. Tím se vyznačují, je to jakýsi jejich „odznak“ příslušnosti k řemeslu.

**Brigandýnsko** skupina malých království daleko na severovýchodě Polokontinentu za Mandalají aTumbalají, na druhé straně Zvonového zálivu (Sinus Tintinabuline). Každému vládne prohnaný pirátský král. Tito králové jsou nejúspěšnější korzáři, kteří nashromáždili dostatek majetku a věrných stoupenců, aby se stali menšími vladaři svých vlastních království. Někteří pirátští králové jsou tajně sponzo-

rováni určitými státy nebo královstvími na základě tiché dohody, že nechají lodě těchto států na pokoji, ale mohou svobodně plenit všechny ostatní lodě. Sponzorující strana na oplátku poskytuje pirátským králům tajný přístup do svých vlastních přístavů a na svoje trhy, a tak jim umožňuje, aby své bohatství ještě zmnožovali.
**Bručoun** někdejší Rosamundův spoluchovanec z útulku, kterého před rokem zaměstnala Boschenberská námořní společnost, a on se domnívá, že dosáhl vrcholného úspěchu, jaký si kdy nechtěný nalezenec může přát. V době, kdy pobýval u madam Opery, ubližoval všem mladším spolubydlícím (tedy každému druhému dítěti) a trápil je, ale nikdy v tom nebyl tak houževnatý a krutý jako Zelenáč.
**březovice** posilující odvar používaný v případě otoku a ke zmírnění bolesti při pohmožděninách. Mocně účinkoval už při prvním doušku, čímž údajně také pomáhal srazit vysoké horečky. Viz skripty.
**bubák** malý hnědobílý sýček s velkýma černýma očima. Má i přes své jméno příjemný hlas. Prý se smrtelně bojí příšer, takže když ho někde v lese slyšíte, je to dobré znamení.
**Bubínková ulice** hlavní průchod z Moždířova v Boschenbergu, kde je možno najít některé nejlepší gauldery z města, a dokonce z regionu. Zápach z vařícího se gauldu všeho druhu se vznáší nad ulicí jako mrak.

## C

**cechovní domy** sídlo místní pobočky cechu. Cechy jsou sdruženími řemeslníků určitého řemesla, kteří se kdysi, před mnoha staletími, spojili, aby si zajistili jednotnou kvalitu své práce a poctivé ceny. Postupně se z nich vytvořily významné monopolní společnosti soupeřící s kupeckými sdruženími o trhy. Na jejich samosprávu dohlížejí peerové a na ty dokonce samotný císař. Přinejmenším stanoví pevné ceny, dohlížejí na dodavatele a v některých městech nutí nečleny cechů, aby se vzdali svého řemesla. Zároveň se jim daří chránit svoje vlastní členy před vykořisťováním.
**celmistr, celník** nižší důstojník, který podléhá vojenským úředníkům; běžná hodnost mezi finančnimi úředníky, často je mnohem aktivnější, než jeho označeni „celník“ vyjadřuje.

**Cesta** poněkud básnické označení pro silnice a život prožitý na nich.
**cestovní polévka** ploché nevábně vyhlížející obdélníkové plátky z černé hmoty, velikosti mužské dlaně. Vyrábějí se z hustého fazolového vývaru, který se scedí, smíchá s kostní moučkou a usuší. Plátky se pak označí výrobní značkou, zabalí do pomaštěného papíru a jdou do prodeje. Půlhodinovým máčením v horké vodě (nebo tříhodinovým ve studené) se získá původní černá tekutina. Polévka není příliš chutná, je však lehká, výživná a v sušeném stavu nezabere moc místa, takže je ideální cestovní potravinou. Může se dokonce křoupat v původním stavu, ale musíte sousta ukusovat opatrně a pečlivě žvýkat, abyste se nekousli do jazyka.
**cestovní potraviny** jídlo ceněné pro svou lehkost, výživnou hodnotu a trvanlivost, které používají zejména pocestní (cestující), ocťáci (námořníci) a pěšáci (vojáci). Balený výživný sýr, cestovní polévka a sušené houby jsou běžnými cestovními potravinami; berůvka patří k nejdražším a nejpozoruhodnějším.
**cestovní příkaz** papír, který jeho držiteli zaručuje přístup do kteréhokoli státu nebo města, jež je na něm vyznačeno. Můžete vstoupit i do nevyznačeného státu, pokud máte ostatní doklady v pořádku a co nejdříve si obstaráte povolení od příslušného úřadu nového státu a správné razítko na vašem cestovním příkaze. Nejlepší je císařský cestovní příkaz, který vás prohlašuje za „Občana Císařství“ a opravňuje vás k přecházení z jednoho státu do druhého v rámci Císařství, aniž potřebujete jednotlivá povolení od správců nebo zástupců těchto států.
**císař** nejvyšší vládce císařství, v této souvislosti jde o Císařství na Polokontinentu; původní linie císařů se vine od Dido, zakladatelky Císařství a pravnučky Idaho, bájné hrdinské královny Attiky. Současným císařem je Septicus XLV. Hakobín Menanges, který usiluje o smíření Didonovců a jejich stoupenců s nároky své dynastie.
**Císařská pošta** poměrně výtečná služba poskytovaná císařem a jeho úřady; doručování pošty se děje většinou prostřednictvím kočárů, jezdících po hlavních silnicích mezi městy a hlavními venkovskými středisky. Pro místa mimo hlavni silnice císař laskavě poskytuje pěšáky – pošťáky, kteří se pěšky dostanou do všech zapadlých koutů, kam se lidé uchýlili. Život pošťáka-pěšáka je nebezpečný, a proto

bývají pošťáci zběhlí v tom, jak se vyhnout příšerám a jak se před nimi chránit. Jsou také častými zákazníky skoldů, vynalézaví v chytrých a ošemetných způsobech, jak zajistit, aby se pošta vždy dostala tam, kam má. Ale úmrtnost v jejich řadách je vysoká a agenti, kteří je zaměstnávají, dávají přednost sirotkům, bezdomovcům a nalezencům, které nebude nikdo postrádat a oplakávat. Pošťák nejnižšího řádu může vydělat 27 až 30 sous ročně.

**císařské hlavní město** hlavní město celého Císařství. Viz Klementýn.

**císařské silnice** viz přivaděče.

**císařský kabát** též kajzrrok; kabát, který obvykle nosí muži, sahá až po kolena a často elegantně vlaje. Protože stále více žen vyhledává dobrodružství, stalo se pro ně módou nosit tento typ kabátu také. Často je bohatěji zdobený a má zajímavý střih. Lem kabátu vlaje ještě víc než u mužské verze. Císařské kabáty pro obé pohlaví jsou téměř vždycky vytvrzené.

**Císařství** též Hakobínské císařství, Staré císařství, Beneveneciánské císařství nebo Císařství městských států. Když vládla dynastie Septiků, jmenovalo se Septické císařství. Císařské državy současné Hakobínské dynastie jsou rozděleny na tři části (pars regia magna). Na severu je Seat, kde se nachází hlavní město Císařství, Klementýn, a zahrnuje západní část zvanou Stipula, zemědělskou oblast Leven a Plošinu, která se táhne podél jižní zdi Morku. Na východě je Verid Litus, tvořený starým dědictvím Orpriminu na pobřeží, a Sinkem, oblastí dolů, která leží pod ním. Na jihu je Soutland, který se táhne od Catalainu a západního okraje Ichormeeru přes Hergotenbosch aThisterland, a dolů až ke Klotu, Patricinu a Lentu a ve vnitrozemí sahá až k Maine a končí u severního okraje divočiny známé jako Dusthumlinda.Toto území je rozděleno na městské státy, jejichž hranice jsou vymezeny v Henotikonu – Pravidlech o rozdělení země, které stanovila v HIR 1011 císařovna Quintinia Excrutia Septica. Tento dokument je opatřen četnými dodatky a zůstává až dosud zákonným vymezením hranic a hraničních práv a státy, které mezi sebou bojují o území se surovinovými zdroji, se jej neustále dovolávají. Originál Henotikonu je uložen v podzemních sklepeních Quintessenta (Císařského archivu v Klementýně). Kontrola se udržuje jeho

rozpínavými zábory s pomocí menších hlavních měst: honosných měst vybudovaných Hakobíny, které mají dohlížet na své vzpurné podřízené vzdálené od přátelského dohledu samotného Klementýna. V Soutlandu jsou menšími hlavními městy Konsidýn a Sereným. Ve Verid Litusu je to Kampalín. Jsou to nádherná místa a tvoří základní část Velké cesty, která láká turisty ze všech částí země.

**císařův člověk** jakákoli osoba, která pracuje pro Císařství, a tím pádem pro císaře. Lampáři jsou císařovi zaměstnanci, protože je zaměstnává císařství, aby dohlíželi na císařské silnice.

**císařův milion** pojmenování lesklé zlaté oskadrilové mince, která se dává jako příspěvek každému, kdo vstupuje do císařových služeb a stává se císařovým zaměstnancem. Tento typ platby se nazývá „ošatné a průvodné“ a dostane ji ten, kdo si přeje sloužit u námořnictva, ať už císařského nebo námořnictva některého království, či dokonce u žoldnéřského pluku. Z těchto peněz si noví rekruti platí cestovní výlohy do nového zaměstnání a částečně i svou výstroj, až dorazí na místo. Milion je jakákoli mince nejvyšší hodnoty oblastní měny (například sou je milion soutlandské měny). Viz peníze.

**Conduit Vermis** též Červovitá cesta; vede z Železné Bašty do Černých Věží a prochází Ichormeerem. Jakmile dojde k tomuto močálu, rychle se stává tou nejnebezpečnější cestou, získá garamnou atmosféru a číhají tam různé příšery. Všechny dosavadní pokusy zcivilizovat tento úsek cesty skončily neúspěšně, často katastrofálně.

**Ctihodný námořní útulek madam Opery pro osiřelé hochy a dívky** sirotčinec, kde vyrůstají většinou budoucí námořníci a vojáci a který vede Madam Opera.

## Č

**čápovky** dlouhé vlněné punčochy nebo přiléhavé kamaše ze stejného materiálu, které se nosí jako spodní prádlo.

**Části** všechny prvky, podprvky, chemikálie, minerály a další přísady, které se používají při přípravě skriptů. Někdy psáno s malým počátečním písmenem: části.

**Černé Věže** též Worms; starobylé město na východě za Ichormeerem ležící na západní straně Červovitého lesa; je vystavěno většinou

z černého kamene a hradby jsou opatřeny bodci. Stojí přímo uprostřed oblasti, která je pořád plná příšer i po staletích snah se jich zbavit. Černé Věže jsou ponurým místem, kde žijí vážní, citově založení lidé, a je známé kvalitou svých skoldů, hlavně skordžů, a kvalitou tvrzení, která se tam vyrábějí. Bylo to druhé město založené Skyldy – starověkým národem, který před mnoha tisíci lety uprchl přes Mare Periculum na Polokontinent (jemuž říkají Westelund). Lidé z Černých Věží si stále hrdě říkají Skyldové a jejich nejstarší a nejmocnější rody pocházejí právě z těchto raných dob.

**černý obchod** podloudný obchod s ilegálním zbožím, zejména s mrtvolami, částmi mrtvol a příšer a celými příšerami, mrtvými i živými. Je nesmírně nebezpečný pro všechny, kdo jsou do něj zapojeni. Prvním článkem řetězu jsou mrtvolkáři a lovci příšer, pak popeláři a následují různí tajní zákazníci. Přesto je poptávka po zboží z černého obchodu v současné době nejvyšší v celé jeho historii a platí se za ně tak vysoké částky, že nebezpečí, které tento obchod s sebou nese, se vyplácí.

**červená plíseň** jedlé houby z třídy plísní. Ne všechny plísně jsou chutné, a některé jsou přímo jedovaté. Jednou z velkých výhod červené plísně je to, že vydrží velmi dlouho, dá se stlačit, aniž se poškodí, je velmi lehká a zdravá. To z ní činí ideální cestovní potravinu.

**Červovitá cesta** též Conduit Vermis; císařská silnice vedoucí z Vysokých Klobouků do Černých Věží; prochází Hůrečkami kolem vrcholu Hatě a rovnou do rudé hrůzy Ichormeeru. Po obou stranách se rozprostírá příkopové území známé jako Planiny: několik osad, pevností a baráčků (bydlí v nich lampáři). Každou osadu založil a sponzoruje někdo jiný, včetně Císařství, Boschenbergu a Brandenbrasu.

**činidla** jakékoli přísady používané k přípravě jedolentů a odvarů; také se nazývají Části (části).

**Čoklík** tichý poslíček, který slouží v pevninci U Zaječího štulce. Je ten nejposlednější ze všech a jeho prací je vyřizovat vzkazy a pochůzky. Musí jít všude, kam ho pošlou, i do nebezpečných končin. I když si je Čoklík moc dobře vědom nebezpečí a žije v neustálém strachu, že ho někam pošlou v noci, kdy je nejvíc nebezpečno, nikdo jiný jako by si s tím nedělal starosti. A tak Čoklík pobíhá v noční tmě

a věčně hladoví. Chudák malý – v tak raném věku už čelil mnohým nebezpečím a zatím každé z nich přežil...

**Čtverylka** neohrožený císařský pošťák, který už zažil při doručování mnohá dobrodružství a přežil četná setkání s příšerami. Někdy mu říkají Čtverák, což souvisí s jeho veselou povahou. Čtverylka pracuje v císařských službách jako pošťák-pěšák už 16 let. Viz císařská pošta.

**Čtyři humory** rozumí se tím čtyři tělesné tekutiny, které jsou považovány za základní části řádně fungující podstaty (metabolismu). Každý je také spárovaný s jedním ročním obdobím a je ve shodě s dalšími systémy chápání vesmíru založenými na čtyřech částech. Patří sem samozřejmě krev, která se také nazývá sanguis, představuje ji písmeno A a je v páru s létem, pak hlen zvaný flegma, zastoupený písmenem W a v páru se zimou, následuje žlutá žluč, také nazývaná cholos a zastoupená písmenem M ve dvojici s jarem, a nakonec černá žluč, nazývaná melancholos ve dvojici s podzimem.

**Čtyři sféry** první a nejniternější sféra je lidská duše, vnitřní bytí každého. Druhou sférou je lidské tělo. Třetí sférou je svět. Čtvrtou sférou je vesmír. Učení o čtyřech sférách se také shoduje s teorií Čtyř humorů a Elementy, jak je ukazuje Kornchnflektr:

- ♦ duše = flegma (hlen) = voda (W)
- ♦ tělo = melancholos (černá žluč) = země (O)
- ♦ svět = cholos (žlutá žluč) = vzduch (M)
- ♦ vesmír = sanguis (krev) = oheň (A)

Skoldové se je učí spolu s dalšími systémy o čtyřech částech, aby získali vědomosti o fungování těchto systémů v souvislosti se svým organismem, o tom, jak vzájemně působí a jak je upravit pomocí své chemie.

**čutora** dřevěný šálek s víčkem nebo láhev se zátkou, které jsou potaženy obalem z naolejované kůže, dají se pevně uzavřít a pomáhají bezpečně uchovat svůj obsah. Pro cestování se lépe hodí kožený měch na vodu nebo víno či polní láhev, ale čutora při krátké cestě také postačí.

## D

**Dank** denní hlídač v Zaječím štulci, který má na starost bezpečnost pevnince, jeho hostů, majitelů i zaměstnanců a chrání je před útokem brigandů a lupičů, kteří přepadávají na cestě, a hlavně před příšerami. Večer přechází tato povinnost na Konvičku, který má noční službu.
**dělo** zbraň, která se nabíjí tak, že se do hlavně vloží černý prach zabalený do papírového nebo plátěného obalu a těžká železná koule. Prach se zapálí sirkou nebo křesacím zařízením. Děla se liší podle kalibru: malá děla jsou 3, 4, 6 a 9liberní, dlouhá děla 12 a 18liberní, kanóny 24, 32 a 421iberní a obléhací děla neboli královská jsou 50 a 68liberní.Tato čísla uvádějí přibližnou váhu dělové koule, která se z děla vypálí. Samotná děla jsou mnohem těžší (321iberní dělo například váží 2 až 2,75 tuny a je zhruba 3 metry dlouhé). Typické je dělo s dlouhou hlavní a přiměřeným dostřelem, zvané culverin. Existuje také dělo s krátkou zavalitou hlavní, jemuž se říká lombarin či lombard, podle Lombardů z ostrova Lombardie, kteří jej vynalezli. Kvůli krátké hlavni není v dostřelu tak přesné, ale dokáže vypálit mnohem těžší střelu než culverin stejné váhy. Takže lombard, který váží 2,8 tuny, což je zhruba váha 32liberního culverinu, je 50liberní, neboť dokáže vypálit 50liberní střelu. Na klounových lodích – fregatách a podobně – jsou v daleko větší oblibě lombardy, neboť těmto malým plavidlům umožňují vystřelit značně vyšší „kalibr“, jak se říká, než kdyby tyto lodě měly pouze culveriny. Kratší dostřel je vyvážen velkou pohyblivostí těchto lehčích obrněných lodí.
**dělová paluba** počet děl rozestavených podél jednoho nadhladinového boku válečného plavidla.
**dělový člun** člun vybavený malou baterií děl. Viz člun.
**Den Knihy** jeden den v roce, který madam Opera stanovila jako společné narozeniny všech sirotků a nalezenců, žijících pod střechou jejího námořního útulku. V tento den všechny děti z útulku jednotně slaví své narozeniny, i pokud znají své skutečné datum narození. Je to proto, že si Madam Opera nepřeje, aby se nějaké dítě považovalo za něco lepšího než ty ostatní, i když k tomuto přístupu nijak přísně nenutí ostatní zaměstnance útulku.
**denní oděv** též šmutr; jakýkoli oděv bez tvrzení.

**Dido** starověká císařovna a zakladatelka Císařství na Polokontinentu. Z jejího rodu pocházejí další císaři až do doby, kdy se Tří trůnů zmocnili Hakobíni. Pravnučka legendární Idaho z Attiky byla svými ministry zrazena a uprchla, aby si zachránila holý život. Shromáždila kolem sebe další rasy, které zbyly po pádu Flegma a založila Císařství, kde se odehrává děj této knihy. Jejími roztroušenými potomky jsou Didodumové a většina peerů – hlavně starobylí Sangvinové (viz společenské postavení) – tvrdí, že jsou s ní spřízněni, a tím i s její slavnou prababičkou.

**dispensurista** „nižší" skold, zabývající se výrobou jedolentů a odvarů, které pomáhají a léčí. Licenci k provozování praxe získá po šesti měsících studia v rombusu a dvou letech jako učeň u plně kvalifikovaného dispensuristy. Dispensuristé jsou oblíbení a lidé jim důvěřují víc než skoldům. Také jsou považováni za habilisty.

**divočina** místa mimo vliv civilizace, kde rostlinstvo divoce bují a kde se to hemží příšerami a panuje silný garam. Lidé v divočině neží-jí, a když těmito místy musí cestovat, snaží se mít takový úsek cesty rychle za sebou, cestují ve skupinách se zkušeným strážcem či účinnými jedolenty. Hrabiví všední lidé si na divočinu brousí zuby, prahnou po další půdě, větším prostoru, bohatství, a tak pravidelně konají expedice, aby zkrotili další část divočiny a bojovali přitom s příšerami. Rovněž tam staví opevněná města a pevnosti jako předsunuté hlídky Když se věc podaří, vyzvou další lidi, aby se tam usadili, a ti, kdo zoufale chtějí začít nový život, se snaží udělat z pustiny příkopové území. Expedice mají střídavý úspěch. Viz příkopová území a pomezí.

**dny v týdnu** první je noidag – nová hlídka, pak lundag – měsíční den, wasdag – den moře, middag – prostřední hlídka, hauzdag – domácký den, což je den odpočinku, následuje himdag, den nebe, a nakonec festdag – poslední den týdne, kdy lidé pracují o dvě hodiny méně, jdou dříve domů a oslavují konec dalšího úspěšného týdne. Viz měsíce roku a Příloha 1.

**dolatramentistum** jakákoli značka na kůži člověka, která dokazuje jeho dovednosti a hrdinské činy; spura či tetování krví příšery.

**domov pro zaknihované děti** jiné označení pro námořní útulek. Říká se mu tak podle Knihy, do níž jsou všichni jeho chovanci zapsáni.
**doporučující dopis** dopis, který pro vás napíše nějaká význačná osoba s odpovídajícím postavením. Píše tam, co jste zač a jaké máte přednosti (a vady), doporučuje vás komukoli, kdo bude dopis číst. Takový dopis se často zapečetí voskovou pečetí, která mu přidá na důležitosti a věrohodnosti. Výborný doporučující dopis vám může otevřít mnohé dveře.
**Drápal, pan** nevrlý registrační úředník v Železné Baště; puntičkářský, úzkostlivý, inteligentní a nezdvořilý k těm, o kterých si myslí, že mu nesahají ani po kotníky. Je natolik zručný, že dokáže psát oběma rukama současně, aniž se musí dívat na to, co píše.
**drátěná košile** i přes vynález tvrzení se drátěné košile stále vyrábějí a nosí. Sice nositele neochrání před kulkou tak důkladně jako gauldované oblečení, ale poskytují dobrou ochranu proti chňapajícím čelistem a ostrým zubům příšer. Pokud si člověk pod košili navleče nějaký vytvrzený oděv, výborně jej ochrání – je to jakýsi druh brnění. Viz výstroj.
**dřevěný příbor** příbor vyřezaný ze dřeva namísto vyrobený z kovu, tj. z cínu.
**dub bahenní** tmavý nevzhledný strom, který dorůstá velké výšky v bažinách a močálech, a říká se, že ukazuje na přítomnost příšer, takže lidé tyto stromy kácejí, pokud je objeví v obydlených oblastech.
**duch** duše nebo duch člověka; pocity duševní pohody a další citové stavy; spojené s jádrem člověka.

## E

**ekeři** lidé, kteří kvůli chudobě, pronásledování nebo z protestu žijí v pustých pohraničních oblastech, často osaměle a z toho, co jim poskytuje okolní příroda. Velkou část ekerů tvoří političtí vyhnanci, kteří byli vyhoštěni nebo odešli ze své vůle z rodného města kvůli sporům s někým mocným či vlivným. Ostatní lidé se často diví, jak mohou ekeři přežit v místech navštěvovaných příšerami. Obecně se soudí, že se ekeři stali opovrženíhodnými sedornery, to znamená, že

se spřátelili s příšerami, aby od nich měli pokoj. Ostatní jim nedůvěřují a opovrhují jimi, neboť je považují za výstředníky, a podezření ze sedornerství nedůvěru jen posiluje.

**Elementy** viz Živly.

**enrica d'ama** je paní domu, hostitelka, žena, která má na starost chod domácnosti, pevnince, hostince nebo i paláce. Veškeré služebnictvo podléhá jejím rozkazům, dokonce i stráže. Nemusí být nutně majitelkou domu, pevnince, hostince nebo paláce.

**etin** patří k největším suchozemským příšerám, vypadá jako obrovský zdeformovaný člověk (měří 15 metrů); má silné končetiny, ale není těžké jej zranit, nebo dokonce zabít, třebaže je tak velký. Etinové nejsou moc bystří, mnohé z nich lze snadno přelstít. Ale když se rozzuří, dovedou napáchat velkou škodu. Tlupy etinů, kteří v zimních měsících loupí potravu, mohou být hrozné.

**evandr, evandrová voda** restorativum, zvyšující schopnost organismu bojovat proti nemocem, infekci nebo otravě a zároveň má povzbuzující účinky.

**Evropa, slečna** zkušená a známá fulgarka, která se v dětství setkala s lahzary, a ti jí okamžitě učarovali. Z okouzlení se stala posedlost a ona utekla z domu, tajně odcestovala do Hříchoře a nechala se změnit tím nejlepším chirurgem. Od té doby jezdí po světě, poráží příšery a láme srdce mužů, kdekoli se objeví. Jak si Rosamunda všiml, má na vnitřní straně předloktí malá X, jsou to kruorpunkty ukazující, kolik příšer už zabila. Jedná se o vkusné malé značky, které svědčí o Evropině nechuti k vulgárním rozšklebeným vytetovaným hlavám příšer, jež jsou mnohem běžnějším odznakem bojovníka s příšerami. „Krása" těch malých značek kontrastuje s násilím a ubližováním, jež bylo cenou za jejich získání. Viz fulgar, lahzar, Brandenská Růže.

**explikarium** podvržený seznam vymyšlených nebo nesrozumitelných slov, očividně vybraných k tomu, aby učinily nějaký neuvěřitelný smyšlený příběh přijatelnějším.

## F

**faktótum** osobní sluha a úředník peera či jiné vysoce postavené osoby. Lahzaři zaměstnávají faktótum, aby za ně vykonávalo každoden-

ní drobné nudné úkoly, jako je vyzvedávání smluv, vybírání honorářů za poskytnuté služby, starost o stravu a ubytování, vyřizování korespondence, nošení těžkých zavazadel, a dokonce přípravu tajných elixírů. Když jsou na cestě a hledají večer místo k odpočinku, může pán / paní a jejich faktótum zjistit, že omezené ubytování či finance znamenají, že jen jeden dostane pokoj (a tím pádem i postel). Faktótum si musí poradit, jak umí, a obvykle leží na zemi nebo na lavici u pece s ostatním služebnictvem v kuchyni nebo ve světnici. Takové případy jsou pro většinu služebnictva typické.

**falšman** též se jim říká lídrmani; lírové, kteří dokáží odhalit skutečný emocionální stav nějaké osoby, a tak určit, jestli jde o osobu důvěryhodnou, což je užitečné. Roztoky, které používají ke změně očí, jim barví bělmo doruda a duhovky na světlounce modro. Viz lír.

**farmář Králík** veselý rolník a majitel stáda krav, který má malé hospodářství nedaleko Žíhaného lesa (území vyhrazené pro společné užívání) poblíž Stříbrného Hrádku. Často chodí do města prodávat své produkty a dokoupit zásoby pro svou poněkud vzdálenou farmu. Jeho žena Julie je ještě veselejší než on, takže jde o vskutku milý pár.

**Faustus** červená hvězda a ve skutečnosti vzdálená planeta, která se každou noc pohybuje souhvězdím Vespasio a sleduje zelenou Maudlin – podle pověsti je jeho milenkou –, věčně pronásledovanou a nikdy nedostiženou. Faustus je považován za Signální hvězdu zklamaných a zhrzených milenců a ztracených případů.

**fáze** kratší ze dvou fulgurů, dlouhá 90 až 120 cm. Používají je fulgaři, aby nasměrovali blesk správným směrem, když ho termistorují z mraků. Je to také příhodný obušek, který prodlouží fulgarův dosah a odrazí rány protivníkovy zbraně. Není rozumné pouštět se s fulgary do zápasu muž proti muži, protože každá kovová zbraň, která se jich dotkne, je vodičem smrtelné dávky elektřiny do těla útočníka, a třebaže dřevěné zbraně tak dobrým vodičem nejsou, mohou být roztřískány na kousky. Lepší způsob, jak bojovat s fulgarem, je praštit ho pažbou muškety s křesacím zámkem nebo pistole. Ale skutečně nejlepší způsob, jak bojovat s fulgarem – nebo witem – je být na druhém konci Císařství a nechat někoho jiného, ať to udělá za vás.

**Felicitýna, madam** příslušnice oblastní nižší šlechty a manželka pana Kamrlikuse, majitele Zaječího štulce. Vdala se mladá a pod

svou úroveň a je si toho velice dobře vědoma. Má se na pozoru před neurozenými lidmi ze svého okolí a horlivě se snaží, na rozdíl od Kamrlikusova mírnějšího náhledu na věc, udržovat u Štulce atmosféru honosného podniku. Jako dáma málokdy vstupuje do lokálu a nechává pana Kamrlikuse, aby si jej vedl „svým světáckým způsobem". I přes její snobskou povahu a vzájemné rozmíšky se po více než dvacetiletém manželství stále velice milují.

**Fiel** země od Polokontinentu tak daleko za oceánem, že je považována za vymyšlenou. Několik málo dochovaných zpráv o ní tvrdí, že je plná ještě bájnějších a hrozivějších tvorů, než jací obývají Polokontinent.

**finanční úředníci** zaměstnává je téměř každý stát nebo říše. Vybírají poplatky, daně a clo za dovážené, a dokonce i vyvážené zboží. Mají mandát na prohlídky a konfiskace a často provádějí šťáry a zátahy. Bývají výkonní a horliví, jsou vykonavateli státní moci, mají za sebou Císařství, mohou pohrozit šibenicí či kateřinským kolem. Likvidují paseráky, mrtvolkáře, popeláře a všechny, kdo se zabývají černým obchodem. Střeží axely i Přeslen a úzce spolupracují s lampáři při chytání podloudníků.

**firma Idby & Adby, obchod a velké náklady** obchodní společnost, která ztratila příliš mnoho zboží přepravovaného volskými potahy po Bohaté cestě, a proto si najala Evropu, aby zatočila s příšerami v Žíhaném lese.

**florin** mince v hodnotě 10 guisů nebo ½ sequinu.

**Fransitart, vychovatel** narodil se neznámým rodičům a žil se svým bratříčkem jako bezprizorní dítě v ulicích města Ives. Den poté, co mu jeho bratr zemřel v náruči, ho chytila a unesla nějaká tlupa, která jej dodala kapitánovi válečné lodi Adroit jako plavčíka. Tam se seznámil s Křampalínem, který jej chránil a spřátelil se s ním, a od té doby zůstali opravdovými přáteli. Jak se stalo, že Fransitart i Křampalín nakonec sloužili v úplně jiném státě, než se narodili, to už je jiný příběh. Fransitartova láska k Rosamundovi hodně souvisí se smutkem nad ztraceným bratrem.

**fregata** nejmenší z jednoúčelových válečných lodí a prostřední ze tří kategorií křižníků, obvykle nese 20-24 děl na dělové palubě, menší už je jedině dělový člun. Tyto pohyblivé a rychlé lodě se považují za

„oko flotily“, předávají zprávy a provádějí průzkum. I když jsou nejmenšími z válečných lodí, největší fregata může být tak velká jako bitevní loď.Tyto veliké fregaty se nazývají těžké fregaty a mají až 32 děl na jedné dělové palubě. Jsou oblíbené mezi piráty a námořními lupiči. Viz Příloha 6.

**Frestonsko** malá skupina soutlandských států, z nichž hlavním je městský stát Frestonie. Vytvořili svůj volný svaz v odpověď na vzrůstající moc vnitrozemských států Castorie, Poluxu, Maine, Axisu, Isidoru a Haketánie.

**fulgaris** dvě tyče různé délky, které používají fulgaři, aby měli větší dosah a termistorovou kontrolu nad blesky. Delší tyči se říká bleskomet, kratší je takzvaná fáze. Obě tyče jsou pevně omotány měděným nebo železným fulguritovým drátem a na obou koncích okované stejným materiálem.

**fulgaři** též astrapekritové („držitelé blesků“); lahzar, jehož chirurgicky vložené orgány (známé jako systemis astraphecum) mu umožňují, aby vytvářel, uchovával a uvolňoval obrovské množství elektřiny. Fulgaři ovládají několik triků, jimž se souborně říká eklatika. Patří sem:

♦ obloukování – vyslání elektrického oblouku, nejzákladnější dovednost: pouhé vytvoření dávky elektřiny a její uvolnění při dotyku cíle. Skutečně musí dojit k fyzickému kontaktu fulgara s cílem, protože elektřina musí být uzemněná, aby trik fungoval.

♦ odporování – může být použito v kombinaci s obloukováním. Fulgar vytváří malé elektrické náboje mezi palcem a ukazováčkem nebo dlaní položenou na stehno či spojením obou dlaní a ukládá si oblouky do zásoby, aby docílil větší rány. Tímto způsobem se celé fulgarovo tělo dokáže nabít elektřinou a každý, kdo se ho dotkne, dostane velkou elektrickou ránu.

♦ pohánění – zvláštní schopnost, která vyžaduje zkušenost a talent. Fulgar ovládne lidi a donutí je, aby se pohybovali tak, jak chce, nebo aby se naopak nepohybovali. Dosáhne se toho mírnou manipulací nepřetržitým elektrickým nábojem, který probíhá obětí a vyžaduje vytvoření spousty energie. Nejlepších výsledků se dosáhne, když fulgar svého nepřítele pevně drží.

♦ termistorování – další schopnost vyžadující zručnost a rozvahu, znamená přitahování blesků z oblohy, je to jediná schopnost, která nevyžaduje dotyk, protože fulgar funguje jako bleskosvod a nasměruje úder blesku na cíle i 100 metrů vzdálené. Čím lepší je fulgar v termistorování, tím větší kontrolu má nad konečným zacílením blesku. Je s tím spojen malý trik nazvaný teradace neboli „uzemnění“, kdy fulgaři nechají část elektrického náboje blesku uzemnit za pomoci jedné paže a zbytek náboje buď vypustí, nebo uloží ve svých orgánech. Uzemnění velice snižuje možnost, že by fulgara při termistorování blesk rozťal vedví.

♦ kolísání – elegantní malé eklatikum, kdy fulgar vyšle mírný elektrický oblouk do sebe, aby se chránil před schopnostmi wita. Je to obdoba tvoření odporu, ale bez uložení náboje. Čím víc se wit snaží, tím silnější oblouk musí fulgar vytvořit. Kolísání také napomáhá překonat garam, i když jeho účinnost je omezená a se sílícím garamem se snižuje.

Pojmenování „fulgar“ vzniklo podle jejich umělého orgánu zvaného „fulgis“, což je rosolovitý sval vytvářející elektrické náboje, které fulgaři ovládají. Většina fulgarů se označuje spurou ve tvaru diamantu, podle níž je každý pozná. Viz bleskomet a příbuzná hesla, lahzar a termistorování.

**Fundarum non Obliviscum** velký nápis nad hlavním vchodem Ctihodného námořního útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky, motto útulku v tutinském jazyce, které v překladu znamená „nalezený (ale) nezapomenutý“. Velmi dojemné.

**fyzika** studium a praxe péče o nemocné a zraněné; to, čemu my říkáme „medicína“.

## G

**Gal** kamarád a hloupý nohsled Weemse; nalezenec v Ctihodném námořním útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky.

**garam** též Hrůzy; garam je pocit bdělosti a ostražitosti, který vyzařuje z krajiny nebo vody, jež vás obklopují. Ačkoli to nikdo neví jistě, nejoblíbenější teorií je, že krajina je sama o sobě vnímavá, inteligentní a vědomá a nelibě nese vetřelce a špatné zacházení ze strany

člověka. Nízký garam, nejmírnější stav, může způsobit, že se člověk cítí nesvůj, jako by ho někdo nepřátelsky pozoroval. Nejhorší stadium – zhoubný garam – může člověka přivést až k šílenství, vyvolat v něm stavy neodůvodněného děsu a silného stihomamu. Mnoho výprav čítajících několik tisíc mužů, jež byly vyslány do určitých regionů, aby zkrotily tato divoká a strašidelná místa, zmizelo beze stopy. Párkrát se vrátil jeden nebo dva, kteří přežili, vždycky zle zřízení. Dokonce ani lahzarovy potence si nedokážou poradit se zhoubným garamem. Je dobře známo, že kde je garam, jsou i příšery. Někteří vědci teratologové jdou tak daleko, že naznačují vzájemně prospěšné vztahy mezi všemi příšerami a garamem. Výstřednější přírodní filozofové dokonce předpokládají, že garam není jen silný a slabý, ale také dobrý a špatný. Takový nápad hraničí se sedornerstvím a nikdo ho nebere vážně. V několika starých knihách se píše, že příšery jsou dostatečně silné, aby z nich šel strach, že mají moc děsit, přivádět k šílenství či kontrolovat slabé povahy svou vůlí a že ty nejhorší z nich dokáží šířit takový strach, že ovládnou určité místo – třeba celý velký les. Nakonec i ovládání myšlenek, které používají zrádní bohové se pokládá za druh garamu.

**garamný** vlastnící či vyzařující garam; zakletý, strašidelný či děsivý, zejména kvůli možným příšerám.

**gastrína** Gastríny jsou motory, které otáčejí lodními šrouby (propelery) klaunových lodí a dalších plavidel. Gastrína je velká dřevěná bedna s kovovými hranami, v níž jsou velké, svalům podobné orgány (zvané gastoridy). Jsou narostlé kolem kovové části šlapací hřídele (my jí říkáme „vačková hřídel“) nebo kolem hřídelové části uvnitř bedny. Tyto bedny jsou na tzv. orgánové palubě seřazeny do řady, jejich hřídelové části jsou spojené velkými závlačkami, a vytvářejí tak celistvou šlapací hřídel, která se táhne po celé délce plavidla. Každá řada gastrín (známá jako „gastrínový tah“ či stručně „tah“, k němuž patří doprovodné poháněče) je připojena k soustavě hnacích kol a velkých pák (takzvaná psí bouda), která umožňuje strojníkovi, gastrinérovi, určovat úroveň síly každého tahu a místo, kde je ta síla použita: veškerá síla jde do jednoho šroubu nebo do dvou, či dokonce do tří u velkých klaunových lodí a nákladních lodí. Svaly gastríny jsou vyrobeny právě k tomuto účelu, a to školenými lidmi, jimž se

říká viskautoristé („pěstitelé útrob“). Jsou pěstovány v každé gastrínové bedně ze základní živé hmoty, jakéhosi druhu nevědomého zvířete bez základních smyslů. Uvnitř bedny je mnoho dřevěných výčnělků zvaných kosti, na které se svaly ukotví tak, aby fungovaly na bázi páky. Když je gastrína „zcela dorostlá“, jsou svaly uvnitř bedny a samotná bedna jednolitým a úplným orgánem. Otevřít takovou bednu se rovná chirurgické operaci. V tomto dorostlém stavu je gastrína z testáren převezena do doků, kde ji spustí do připraveného plavidla. Tam je její hřídelová část připevněna k hřídelovým částem sousedních gastrín a stává se součástí tahu. Poháněče uvedou svaly gastríny do pohybu, ty získají hybnou sílu a pak setrvačným pohybem působí na šlapátko, které otáčí ozubenými koly, ty otáčejí šroubem a loď se pohybuje. Stejně jako loď je i gastrína rodu ženského. Denně dostává „jídlo“, které se do ní vpravuje speciálními násypkami a otvory s poklopem. Gastrína se živí výživnou hrudkovitou polévkou zvanou pabulum. Pod tahem gastríny je splávek, na nějž jsou napojeny trubky, a tudy odtéká všechen odpad do jímky ve středu lodi, odkud je pak vypumpován do moře. Orgánová paluba je pocákaná polévkou i odpadem, takže někdy to tam páchne téměř jako u řezníka. Požírače (mořské příšery), například kraulovače, přitahuje mastná špína a splašky, které se táhnou v brázdě za lodí poháněnou gastrínami. Gastrínám a jejich poháněčům a celému tahu se věnuje velká část lodní posádky. Ve skutečnosti mají gastríny a jejich příslušenství vždy přednost před lidmi, kteří je obsluhují, jsou první na řadě, pokud jde o jídlo a péči; bez gastrín je zase posádka úplně zbytečná. V průběhu svého pracovního života může gastrína zemřít na nějakou nemoc nebo stářím či poškozením, jež utrpí v boji nebo při bouři. Jestliže k tomu dojde, gastrína přestane fungovat, naruší nebo úplně zastaví chod lodního šroubu. Říká se tomu odstav, a když tato situace nastane, gastrinérovi pomocníci se chopí velkých seker, které visí na stěnách bedny, a prosekají se z boku či shora do gastríny. Jsou až po krk v ichoru a musejí odsekat ztuhlé svaly gastríny od hřídele, aby se mohl šroub zase volně pohybovat. Je jasné, že tímto se gastrína zcela zničí a musí být co nejdřív nahrazena jinou. Nejlepší je vyměnit všechny gastríny najednou, což však stojí hodně peněz i času; zpravidla se tedy vymění jen ta gastrína, která to potřebuje. Po vý-

měně gastríny se ty ostatní nějakou dobu chovají netečně, jsou líné. Někdo říká, že je to proto, že truchlí po své ztracené družce. Jiní to prohlašují za nesmysl. Gastrína se dožívá nanejvýš dvaceti let, pokud je její život snadný a pravidelný – jako na kromsteru na řece Humor. Gastrína, která pracuje v tahu na vlečných člunech – zrychluje, zpomaluje, náhle se zastaví, když je potřeba, pohybuje se po rozbouřených mořích, její loď dostává rány dělovými kulemi nebo je napadena mořskými příšerami –, taková gastrína se dožije jen asi tak pěti let a pak se musí vyměnit. Gastrína při práci nevydává téměř žádné zvuky, je slyšet jen tiché dum-dum-dum, které přechází i do těla člověka na palubě. Když vás míjí nějaké gastrínové plavidlo jako třeba klounová loď, uslyšíte jen šumění vody rozhrnované přídí a obtékající oba boky a jemný rytmický tlukot v okolním vzduchu. Jako se o lodi poháněné plachtami říká, že „pluje“, tak se o gastrínami poháněném plavidle říká, že „šlape“. Když taková loď kotví, její gastríny obvykle zvolna šlapou dál, bez účasti šroubu, aby byly připravené na rychlý start kvůli případnému nebezpečí či špatným zprávám. Viz gastrinér a poháněče.

**gastriner** jakékoli plavidlo poháněné gastrínami.

**gastrinér** nižší důstojník na lodi hodností rovný bocmanovi, zodpovídající za zdravý chod gastrín a poháněčů. Na velkých lodích má pod sebou početnou posádku, z níž mají nejvyšší postavení jeho pomocníci, kteří všichni dbají na to, aby byly gastríny nakrmené, zdravé a dobře fungovaly. I poměrně nedbalý gastrinér dobře zná všechny vrtochy svých gastrín, má je pojmenované, například ví, že Trojka je líná, když je velká zima, že „Lily“ (Šestka) zase pracuje až moc, a proto se Pětka se Sedmičkou ulejvají atd. Předává své poznatky svým pomocníkům, aby měli přehled o tahu gastrín a mohli přejít na své vlastní lodě. Gastrinér vydělává 50 až 70 sou ročně, ale do tohoto příjmu nejsou započítány odměny.

**gauld, gauldování** chemikálie a pracovní postupy, které činí mnoho různých druhů tkanin a dalších organických materiálů vysoce odolnými proti roztržení, prořízntutí nebo propíchnutí – jinými slovy, dělá z nich „neprůstřelný“ materiál, který není o moc těžší než materiál původní a zároveň zůstává stejně ohebný. Oděvy zhotovené z tohoto materiálu se nazývají tvrzení, méně často též gauldování či vyztuže-

ní. Každý gaulder má své vlastní tajné receptury, které se dědí z generace na generaci a jsou přísně střežené, a byť má některá receptura lepší účinky než ty ostatní, výsledek je víceméně stejný: když se tkanina, kůže a podobné materiály máčejí, vaří, pečou, suší a znovu máčejí v sérii roztoků, jsou na konci tohoto procesu mimořádně zpevněné. V kombinaci s pláty vícevrstevné gauldované kůže či oceli a vyložené měkkou tkaninou z mořských řas jsou pro nositele skutečně důkladnou ochranou. Další předností gauldovaných oděvů je jejich neuvěřitelná trvanlivost – dokonce i těch levnějších druhů. Vzhledem k tomu uniformy vojáků při vojenských taženích a oděvy pocestných na dlouhých nebo častých cestách vydrží bez úhony celé roky, nejen měsíce. Ve skutečnosti si ti, kdo si to mohou dovolit, raději pořizují tvrzení než denní oděv. Tvrzení tedy chrání před sečnou nebo střelnou ránou, ale bohužel nedokáže zabránit pohmožděninám či zlomeninám nebo vnitřním zraněním hrudníku či břišní dutiny následkem silného úderu nebo zásahu střelou. Proto jsou tak oblíbené těžké zbraně jako různé obušky a kyje. A všechno gauldované oblečení se nakonec opotřebuje. Vlákna, která jsou opakovaně vystavena nárazům, začnou praskat a trhají se, až je tvrzení znehodnoceno a přestane nositele chránit. Poškození se projevuje lehkým ztmavnutím a ošoupáním materiálu, a čím je gauldovaný oděv levnější, tím rychleji se v bitvách opotřebuje. Poškozená místa menšího rozsahu dokáže dobrý gaulder, který se vyzná ve svém řemesle, opravit a „zahojit“, ale poškození většího rozsahu signalizuje, že brzy nastane čas si pořídit novou výstroj. O gauldovaném oděvu, který je nový a v dobrém stavu, se říká, že je „nablýskaný“, což je termín přežívající z dob, kdy se nosilo kovové brnění.

**gaulder** řemeslník, který vyrábí gauld a používá jej k výrobě neprůstřelných oděvů.

**gauldovaný** ošetřený gauldováním.

**Gauldská Pětka** firma jednoho z nejlepších gaulderů v Boschenbergu; už čtyřicet let dodává vysoce kvalitní výstroj většině nejbohatších peerů a magnátů ve městě. S dobrou pověstí jdou ruku v ruce i vysoké ceny, ačkoli i ty nejlevnější oděvy z Gaulské Pětky nabízejí za svou cenu vynikající ochranu.

**Germanicus, pan** zástupce a zprostředkovatel velitelství Železné Bašty, který očekává Rosamundu ve Vysokých Kloboukách, odkud má chlapce doprovodit k jeho novým nadřízeným. Pan Germanicus je sice trpělivý člověk, ale i jeho trpělivost má své meze.
**Gibon** pomocník bocmana a lodník na kromsteru Prasečí hlava; jeho velkým snem je mít jednou svou vlastní loď a nutit svou posádku k ničemnostem dle svého gusta.
**glamgorn** neboli glammergorn; jeden z druhů menších příšer, skutečný bahňák; vyskytují se ve všech možných podobách, pigmentacích, osrstění; s velkýma i malýma očima, s velkýma i malýma ušima, s velkým tělem a malými končetinami, s malým tělem a velkými končetinami a s dalšími kombinacemi všeho. Často jsou divocí a podráždění, určité druhy mohou být opravdu zlé, ty nejhorší z nich se nazývají třískači. Jednou z jejich nejbizarnějších vlastností je, že rádi nosí oblečení. Kradou je proto všedním lidem z prádelních šňůr a nestřežených zavazadel. Říká se, že právě takto oblečení glamgorni – ba co hůř, třískači – dokážou nepozorovaně proniknout do měst, kde potom slídí a páchají různé neplechy.
**Gretl** služebná, pokojská ze Zaječího štulce, narozená v Boschenbergu, ale nyní patří mezi stálé zaměstnance ubytované u Štulce. Je veselá a upovídaná a má „slabost“ pro doktora Verhovenhavena.
**Grintwood** hergotský název pro Žíhaný les.
**gudžin** též umělá příšera; jakákoli příšera stvořená člověkem, nekrologistou, černým habilistou a taxidermistou z částí skutečných příšer, mrtvých předmětů a zvířat. Obvykle nejhorši ze všech tvorů. Reverman je druh gudgeona stejně jako bolbogové typu Jedožury; někteří také tvrdí, že i lahzarové jsou druhem gudžinů.
**guis** (čti „gís“); mince nejnižší hodnoty v Soutlandu, vyrobená z bronzu. Má hodnotu ⅓ sou nebo ¼ oskadrilu. Značka této měny je **„g“**. Viz peníze.
**guvernér hlavního přístavu** nejvýše postavený lodivod říčního a námořního přístavu, který velí ostatním lodivodům a má na starost veškerý lodní provoz v oblasti své úřední pravomoci. Mívá pověst vzteklouna a nezdvořáka, což nejspíš souvisí s tím, že musí celý den jednat s kapitány, jimž jde jen o jejich vlastní prospěch.

## H

**habardiér** pěšák neboli peditér, který nosí třígauldovou výstroj sestávající z habardénu s kajzrrokem a kovových plátků. Na hlavě má svou typickou mitru, vysoký zúžený klobouk s plochým dýnkem. Hlavní zbraní mu je mušketa s bodákem a krátký meč. Viz peditér a výstroj a Příloha 2.

**habilisté** „chytří lidé“; to si myslí občané Polokontinentu o „vědcích“, kteří studují a zabývají se jedním, vícero nebo všemi obory habilistiky. Patří sem dispensuristé, skoldové, skordžové, lékaři, chirurgové, viskautoristé („pěstitelé útrob“, ti, kdo pěstují orgány potřebné do stenikonů a gastrín; tomuto procesu se říká viskautorie), dokonce taxidermisté. Studenty tajných oborů habilistiky jsou černí habilisté neboli morbidisté: nekrologisté (ti, kdo oživují mrtvoly), kadavaristé (ti, kdo vytvářejí příšery z jednotlivých částí, což je nezákonný obor zvaný faberkadaverie), terospeusisté (kteří pěstují příšery z živé hmoty, nezákonné umění zvané terospeusie) a transmogrifikátoři (chirurgové, kteří přeoperují lidi na lahzary, což je proces zvaný transmogrifikace). I když jsou tyto tajné vědy v celém Císařství postaveny mimo zákon, jsou vítané v jiných oblastech, jako jsou Černé Věže nebo Hříchoř (zde práce tajných vědců pokračuje naplno dál). Habilisté bývají někdy hanlivě nazýváni jedogurmáni, protože se pořád patlají v chemikáliích, a tento termín se používá hlavně pro černého habilistu.

**habilistika** neboli přírodní filozofie; „věda“, jak ji chápou lidé z Polokontinentu, zahrnující poznatky o tom, jak věci fungují a snad i proč tak fungují. Spočívá většinou ve studiu starých nebo dokonce tajných textů, pitvání mrtvol lidí a příšer, výrobě četných lektvarů (skriptů), pozorování hvězd a změn na obloze a hledáni nejúčinnější chemikálie ve vesmíru. Každý obor studia se nazývá filozofie.

**Hakobíni, dynastie Hakobínů**; současná vládnoucí rodina Císařství. Ihned po Bitvě u Bran svrhli starého císaře z rodu Septiků a od té doby vládnou.

**Hakobínské císařství** jiný název pro Císařství, v němž Rosamunda žije; je pojmenováno po současné vládnoucí dynastii Hakobínů, která

uchvátila moc v Klementýně před dvěma stoletími. Před nimi vládla dynastie Septiků, jež byla u moci přes půl tisíciletí.

**Harold (Haroldus, Velký skold)** byl ve skutečnosti skordž. Je oslavován jako hrdina v Bitvě u Bran, i když tam padl a byl na straně poražených. V neklidných dobách, které po bitvě následovaly, potřeboval nový císař nějakého hrdinu, na něhož by se soustředila pozornost kvůli jeho dobrým vlastnostem. Haroldovou největší předností bylo to, že už nežil a nemohl protestovat ani se nijak bouřit. Nu, taková je propaganda. Viz bitva u Bran.

**harundo** druh baštonády / bastonády (původně výprask na chodidla nebo na záda), souboj, šerm holemi. Existují ještě další druhy baštonády, včetně tvrdé verze zvané „krouživá“ a uhlazené verze nazývané toskánsky „fustigio“ (výprask). Harundo je oblíbené bojové umění, protože jeho pohyby působí velice efektně. Jeho základní podoba se může různě obměňovat, ale pak je ochuzeno o svoje svérázné nebo okázale rozmanité údery.

**hauzdag** pátý den v týdnu a obvykle den odpočinku. Viz dny v týdnu.

**Héra z Klun** slavná herečka a zpěvačka, která pochází z Klun a jejíž pověst krásné ženy s nádherným hlasem je zcela zasloužená.

**Hergotenbosch** rozlehlá protektorátní území obilných polí a pastvin, která se prostírají na západním břehu Humoru a Boschenbergu a jsou pod kontrolou tohoto města.

**Hergoti** lidská rasa žijící v Boschenbergu a Hergotenboschi. Jejich jazykem je hergotština neboli boština, ačkoli jako správné děti Císařství častěji hovoří brandenštinou, jazykem obchodu, jímž se mluví po celém Soutlandu.

**Hermeneguilda** předměstí Boschenbergu, které se rozkládá na břehu kanálu, hojně obydlené kupci a jejich obchody.

**HIR** je zkratka pro „Horno Imperia Regnum“ (tento rok císařské suverenity) a je označením let nynějšího věku počítaného asi od doby, kdy Císařství vzniklo.

**hlavní silnice** zvané také konduktory; hlavní dopravní spojnice mezi městy. Císařské hlavní silnice neboli přivaděče jsou ty, které platí a udržuje Císařství, zatímco o obyčejné hlavní silnice se stará stát, jímž procházejí. Každá hlavní silnice je v různých státech v různém stavu:

může být dlážděná, ale také nemusí a nedlážděné silnice se v mokru mění v bažinu. Čím je silnice vzdálenější od civilizace, tím horší bývá její stav. Některé silnice jako například Felicitýnina cesta, spojující Klementýn se Soutlandem, se téměř ztrácí a v úseku, kde prochází Traviskem, připomíná spíš rozjezděnou polní cestu, která se zase posléze změní v lepší silnici, když se z této nehostinné krajiny vynoří. Viz přivaděče a konduktory.

**hlídka** tento termín mimo jiné označuje hodiny, čas. Den se dělí na 7 hlídek a začíná v poledne. Každá hlídka trvá 4 hodiny, kromě dvou „psích hlídek“, které jsou dlouhé jen 2 hodiny a byly zavedeny proto, aby lidé pracující na hlídky nemuseli pořád dokola pracovat ve stejnou dobu. Každou půlhodinu hlídky se zazvoní na zvon nebo zabubnuje, případně zatroubí na trubku; zazvonění (zabubnování či zatroubení) oznamuje první půlhodinu, 2 zazvonění druhou půlhodinu, 3 zazvonění třetí atd; 8 úderů na zvon ohlašuje začátek další hlídky, dokonce i psích hlídek.

- ♦ odpolední hlídka od 12 do 16 hodin
- ♦ první psí hlídka od 16 do 18 hodin
- ♦ druhá psí hlídka od 18 do 20 hodin
- ♦ první (noční) hlídka od 20 hodin do půlnoci
- ♦ prostřední (noční) hlídka od půlnoci do 4 hodin
- ♦ ranní hlídka od 4 do 8 hodin
- ♦ dopolední hlídka od 8 do poledne. Viz zvonění hlídky.

**hradby** svislé výplňové zdi kolem města, připomínající oponu. Nejsou proto zcela odolné vůči dělové palbě, ale představují neproniknutelnou hráz proti odvážným příšerám. Novější hradby, postavené během několika nedávných staletí, však mohou mít šikmou vnější stěnu, které se říká sráz. Ten napomáhá odchýlení střely z děla. Každé město má několik okruhů hradeb, každý nový okruh vzniká tehdy, když se počet obyvatel zvýší natolik, že lidé musí bydlet za dosavadními hradbami. Čím je město starší, tím více hradebních okruhů má.

**Hráz, bitva u Hráze** velká námořní bitva poblíž malého navigačního ostrůvku jménem Hráz. Odehrála se před 30 lety mezi skupinou států zahrnující Brandenbras, která si říkala Slavná liga, a Wretchwaterskými ostrovy a jejich podporovateli, žoldnéřského státu Lombardie a třetího záhadného spojence. Šlo o jeden z mnoha konfliktů kvůli

právům na užívání a průjezd dvěma územími vod, o něž se vedly dlouhé spory: Jícen, úzký průliv mezi Coursingem a pevninou, a Quimperské moře, které je součásti Klotu severovýchodně od Jícnu. Bylo zvláštní, že Quimperpund, stát, který si na tato práva činil největší nároky, do konfliktu nevyslal své válečné lodě, ačkoli byl členem Slavné ligy. Byla to jasná zrada, a přestože Slavná liga bitvu vyhrála, nelibě nesla zradu Quimperpundu a tento postoj přetrvává i v dnešní době. Fransitart a Křampalín se této bitvy zúčastnili, sloužili na palubě 88dělové hlavní válečné lodě NB („Naufustica Branden“), která se jmenovala Ctihodná, kde Fransitart velel palbě z první dělové paluby a Křampalín obsluhoval jedno z děl a rozdával restorativa, když byl klid nebo když je někdo zoufale potřeboval. Bylo to ještě předtím, než vstoupili do Boschenberského námořnictva. Viz Překvapení.

**Hrdý Morousov** též nazývaný Schmollenstolz; hlavní město zemědělské oblasti Morousovsko, která leží na východním břehu Humoru. Tichý soupeř Boschenbergu nabízí přístup ke svým přístavům a levnou přepravu po souši, aby jejich barže mohly vyložit náklad a vyhnout se vysokým poplatkům při proplouvání axely. Také se stává preferovaným říčním přístavem, do něhož se sváží produkty z Morousovska – obilí, zelenina, bavlna, len, vápenec, které se vyvážejí do zbytku světa. Tento vývoz byl kdysi výsadou Boschenbergu.

**Hříchoř** město, kde se dělají lahzaři; vzdálené, postavené na soutoku dvou garamných řek v oblasti zvané Burgundie. Je rozděleno na dvě části: Starou Hříchoř a Novou Hříchoř. Původní město, Stará Hříchoř, bylo založeno ještě před vznikem Císařství skupinou Burgunďanů. Když sem o století později dorazili Katarové, kteří přežili pád Kátinu, byli vítáni a rozšířili město: vystavěli Novou Hříchoř. Od té doby tady provozují své rouhačské operace, jimiž dělají z lidí lahzary. Ironií je, že nechvalně známí chirurgové z Hříchoře jsou také ti nejlepší, a navzdory své pověsti černých habilistů tajně zachránili život mnohým vznešeným peerům z celého Císařství.

**hůl** neboli fustis; jakákoli dřevěná hůl, těžká, někdy zpevněná železem či jiným kovem nebo ocvočkovaná a zpravidla nejvýše 120 cm dlouhá; obvykle jde o upravenou větev stromu, která je používána v bojovém umění zvaném harundo a dalších podobných disciplínách.

Existuje několik typů, od hladké a rovné hole po sukovitou knutu; patří sem výrazně boulovitý sochor, rozdvojka („vidlice“) s dvěma bodci, obušek a delší kyj. Obvykle se dává přednost holím před meči, protože pádná tupá rána holí je přes vyztužené tvrzení cítit víc než seknutí nebo bodnutí mečem. Zároveň dobře poslouží jako vycházková hůl.

**Humor, řeka** starobylý vodní tok, který vytéká z močálů Gightu v Catalainu a teče na jih, kde se vlévá do Klotu. Je to hlavní dopravní tepna spojující velká města jako Catalain, Andover, Boschenberg a Hrdý Morousov, ale i řadu menších měst a rybářských vesniček. Kdysi ji obývaly všechny druhy příšer, ale v průběhu staletí ji zkrotili všední lidé, udělali ji bezpečnější, i když ne úplně bez příšer. Někdy se jí říká Humorná.

**Hurlingstrat** bergotsky „najímací ulice“; zde se všichni zájemci o vyučení a mistrové, kteří hledají učně, mohou několikrát v určitou dobu v roce sejít na trhu, pořádaném právě k tomuto účelu. Nachází se na předměstí Větrov.

## CH

**Chassart** také Chaston nebo Chassault; jeden z nejjižnějších městských států Frestonské ligy, proslavený svými mýdly a parfémy.

**chemikálie** hlavní způsob, jakým se lidé vypořádávají s ohrožením příšerami daného tisíciletí. Tyto chemikálie se používají v podobě nejrůznějších směsí a odvarů. Viz skripty, jedolenty a odvary.

**chirurgové** někdy se jim říká řezníci, protože se šťourají a hrabou v rozřezaném lidském těle, nebo sektifaktoři (od slova sektifikovat, „operovat živého tvora“). Chirurgové jsou považováni za temné příbuzné lékařů. Většina chirurgů se školí ve stejných institucích jako lékaři, ale soustředí se více na pitvání a orgány lidského těla a těla příšer, než na teorii a léčbu a vyšší znalosti. Hlavní úkoly chirurga zahrnují amputace gangrénou či jinak poškozených končetin, jednoduché zákroky, jako je odstranění slepého střeva, vynětí kulek a třísek nebo zubů a ostnů příšer. Pokud by se někdo na Polokontinentu zabýval statistikou, zjistil by, že více lidí přežije zákrok chirurga než lékaře. Ale i přes tuto zjevně zázračnou práci, kterou chirurgové

dělají, jim lidé stále nedůvěřují. Důvodem je především jejich spojení s lahzary a také je to kvůli faberkadaverii a terospeusii (výrobě příšer) a dalším hrozným excesům černé habilistiky. Proto lidé chirurgy vyhledávají daleko méně než lékaře nebo dispensuristy. Pokud mají lidé nějaký chirurgický problém, raději využijí lékaře či dokonce dispensuristu jako prostředníka. V mnoha oblastech je také zákrok chirurga bez přítomnosti lékaře ilegální. Říká se, že současný císař by na sebe nenechal chirurgem ani sáhnout. Tak jako v jiných profesích jsou i různé typy chirurgů:

♦ vyučený chirurg – získal vzdělání jen jako učeň, obvykle coby pomocník nějakého zkušenějšího chirurga. Vyučení chirurgové mohou intenzivními pohovory ve fyzaktériích (viz lékař) získat vyšší postavení, pokud mají odslouženo 10 a více let. Zkráceně se jim říká „učňáci“.

♦ chirurgové pro domácnost – školí se rok, získají diplom a s ním i mandát k provádění jednodušších zákroků: vyjímání cizích těles z těla a amputaci údů.

♦ císařští neboli vyšší chirurgové – po dokončení 3 nebo 4 let získávají titul, opravňující je provádět jakoukoli „řezničinu“, kterou považují za nezbytnou.

♦ šmikači – samoukové, kteří se učili z knih, často slouží proto, že v dosahu není žádný chirurg. Obvykle provádějí amputace a vynětí kulky a nejčastěji je najdete u vojska či námořnictva.

Poněkud zvláštní úchylkou, která poněkud přispívá ke zhoršení již dosti nevalné pověsti chirurgů, je to, že se ochotně účastní soubojů, aby při nich mohli ošetřovat rány, zatímco žádný lékař, který má trochu sebeúcty, by se na takových ničemnostech nikdy nepodílel.

## I

**ichor** jakákoli tekutina konzistence či barvy krve, jako mají příšery, nebo jako výtlak hnisu.

**Ichormeer** jméno rozsáhlého močálu známého též jako Lepkavý kotel neboli Sanguis Defluxia, což je odvozeno od odporné barvy vody a bahna, která se podobá tmavé krvi. Říká se, že některé části Ichormeeru jsou tak strašidelné, že se z toho může člověk zbláznit. S

velkými ztrátami na životech byla napříč jeho jižní částí postavena Červovitá cesta a k ní se připojila Ichorská cesta. To vše v naději na zkrocení močálu. Ale tyto cesty přispěly jen nepatrně k oslabení garamu nebo zastrašení příšer, které si z Ichormeeru udělaly svůj domov. Lidé se močálu plnému žravých příšer a bublajících rybníků vyhýbají a každý, kdo je někdy nucen cestovat po Červovité cestě, se ji snaží zdolat velmi rychle a s doprovodem.
**Indoléna** společně s Konvičkou hlídá v noci bránu Zaječího štulce. Ve skutečnosti je sagarkou, bojovnou tanečnicí, která už zabila hrstku příšer, některé z nich přímo při tom, když napadly Štulec, jak dokazují kruorpunkty na jejích rukou. Indoléna pochází z velkého soutlandského státu jménem Isidor.
**Ives** jeden z větších městských států Frestonska; Fransitartovo rodiště.

**J**

**jádro** hloubka vlastního já; podstata lidské duše a přesvědčení, dokonce hlubší než hlubiny srdce.
**Jarní královská cesta** sezónní cestování královny z Gightlandu, která se musí stěhovat z jednoho ze svých šesti paláců do dalšího, když už se v tom předchozím nedá vydržet kvůli odpornému zápachu z hromad hnijících odpadků a přetékajících odpadních stok. Tak se vypraví se vším svým majetkem, příbuznými, služebnictvem, zmocněnci, ministry, úředníky, strážci a osobní stráží na cestu do dalšího paláce. Procesí je velice dlouhé a v opuštěném paláci zůstává další armáda služebnictva, která má za úkol jej vyčistit a dát do pořádku. Přepych a bohatství těchto karavan jsou obrazem všemožného luxusu a pohodlí a královna i všechno, co dělá, je ztělesněním nejvyššího blahobytu.
**jedolenty** jakékoli směsi, které mají mít vnější účinky, tj. nepolykají se ani se nevpravují do těla jinou cestou, na rozdíl od odvarů, jež se musejí vypít. Některé jedolenty se ještě musí dostat na nechráněnou kůži, aby účinkovaly. Viz skripty.
**Jedožura** slavný bolbog neboli válečný pes, kterého používali Turkomani; Jedožura byla jednou z největších, jakou kdy kdo vyrobil, a

zahynula v Bitvě u Bran. Záda a plece měla pokryté 1-2 metry dlouhými ostny, které mohla vystřelovat v bitvě a tímto hrozným způsobem nepřátele odpravovat. Jako většina nejkvalitnějších uměle vyrobených příšer se po smrti rozpustila v bezcennou loužičku, a tak zabránila nepříteli, aby se dozvěděl tajemství jejího stvoření. Většina bolbogů se dožívá jen asi deseti let. Jedožura měla v době, kdy zahynula, nečekaných 43 let, z toho 41 let šířila zkázu a zmar. Bolbogové jsou běžnější směrem na sever od Morku, tj. mimo Císařství, hlavně ty, jež dosahují velikosti Jedožury. V Císařství se dají najít menší druhy, jako jsou revermani a štaklešvíni, obvykle používaní jako „hlídací psi“ nebo pro honění zločinců. V Císařství je výroba umělých příšer zakázaná, ale není zakázáno něco takového vlastnit. Dalšími obecnými názvy pro bolboga je bolumbog, teratobelum a karnivolpes. Viz gudžin a příšery.

**jezdec** další výraz pro kavaleristu. Koně se mimo území měst příliš nepoužívají, neboť příšerám chutnají z tažných zvířat nejvíce. Z toho důvodu je využívání jízdních oddílů omezené. Pokud má někdo za úkol přemístit jízdní oddíl z místa na místo, musí být připraven na to, že jej bude muset bránit před neobyčejně hladovými příšerami, které myslí jen na své břicho.

**jezdecké boty** obuv jezdců, vyrobená z leštěné černé kůže a sahající až ke kolenům. Nahoře je z vnější strany nastavena manžetou z tvrzené kůže, jíž se říká nákoleník. Ten chrání koleno, zejména když jezdec sedí v sedle a má koleno ohnuté. Jezdecké boty mají vyšší podpatky, měřící 3-6 centimetrů, jsou zaháknuté do třmenu, a poskytují tak oporu pro pohodlnější sezení v sedle.

**Jíva Meermoon** váhavá fugelmanská skoldka z okolí Žíhaného lesa. Její rodiče a spoluobčané ji přinutili, aby se vycvičila na skoldku v rombusu v Černých Věžích. Nedávno se vrátila a je velmi nešťastná kvůli svému životnímu údělu. Přesto se snaží svou práci dělat svědomitě, dokonce si nechala udělat svislý pruh spur, které jsou znakem jejího řemesla. Fugelman je teratolog zaměstnaný obcí, aby ji chránil před příšerami. Kandidáty na tento úkol bývají obvykle místní lidé a většinou jsou hrdí, že můžou své domovině tímto způsobem sloužit. Fugelmani jsou tradičně skoldové, ale bohaté obce začaly své kandidáty posílat na transmogrifikace na lahzary.

**K**

**kamenná sůl** sůl, která se těží jako kámen ze země. Fulgaři kousky soli cucají nebo žvýkají, aby měli v krvi vysokou koncentraci soli, a byli pak lepšími vodiči elektřiny.

**Kamrlikus, pan** majitel Zaječího štulce, který vlastní spolu se svou manželkou, madam Felicitýnou. Zdědil Štulec po nějakých vzdálených příbuzných, když byl ještě mladý a svobodný a krátce pracoval jako bednářský učeň. Od té doby provozuje tento pevninec.

**kanon** jiný název pro dělo, hlavně 24liberní a těžší. Viz dělo.

**karlin** stříbra mince v hodnotě deseti sequinů nebo pěti osmin jednoho sou. Viz peníze.

**katarový sirup** neboli plaudamentum; odvar, který pijí lahzaři; zamezuje všem chirurgicky přidaným tělesným orgánům (mimetickým orgánům) a spojovacím tkáním v lahzarově těle odmítat svého hostitele. Vlastnosti přísad a způsob, jakým reagují, způsobují, že se sirup nedá dlouho uchovávat, v nejlepším případě jen několik málo hodin, takže musí být vždy připravován čerstvý. Lahzar jej musí vypít dvakrát denně, jinak riskuje, že dostane křeče. Pokud je lahzar několik dní bez sirupu, jeho přídatné orgány začnou zahnívat a po týdnu ho čeká jistá smrt. Katarový sirup se připravuje z následujících přísad:

10 dílů vody
1 díl bezoriaku
½ dílu ratanu
¼ dílu nnunského cukru
1 díl xtylistické sraženiny
½ dílu beladony (možno vynechat)

Existují další odvary, které musí lahzaři pravidelně užívat, ale katarový sirup je nejdůležitější. Pro fulgary je druhým nejdůležitějším přípravkem k vnitřnímu použití denní dávka fulgury sagrady (saltegrade). Witové denně pijí jambický ichor a obden odvar z hopsavého listu, třikrát týdně si dávají dva doušky posilujícího nápoje ze samanu a celý život užívají další řadu stopových prvků. Taková závislost je daní za nesmírnou sílu, kterou mají. Lékař by také doporučil častou dávku evandru na povznesení ducha a dodání energie.

**kecal, kecálek** ten, kdo moc mluví, kdo je upovídaný až moc.

**klaret** obvykle levné červené víno smíchané s jablečnou nebo hruškovou dření. Jeho pití se stalo módou ve vznešenějších vrstvách právě proto, že se tím tyto vrstvy přibližují k prostému lidu a pokládají to za jakési dobrodružství.

**Klementýn** hlavní město Císařství, kde má císař své tři paláce. V každém z nich je jeden ze Tří stolců (císařských trůnů). Klementýn leží ve starobylé oblasti zvané Benevenetium, za Morkem – velkým příkopem podobajícím se strmé rokli, který byl vykopán před tisícem let z hlavního města k moři a táhne se 2 300 mil na východ. Hlavní město je obrovské, žijí v něm 2 miliony lidí a je sídlem Říšského parlamentu, kde se zástupci všech členských států, království a konkláv hašteří o moc. Bylo založeno v dávných dobách na ještě starší žulové plošině jako veliká pevnost z mramoru a žuly obehnaná mohutnými hradbami se čtrnácti velkými branami a stejně velkými padacími mosty. Slavné brány byly pojmenovány vznešenými názvy. Brána věků, Porta Aeterna, Nesmrtelná brána, Nehynoucí brána, Brána věčnosti, Purpurová brána, Brána vyvolených, Věčná brána, Nedotknutelná brána, Brána statečných, Nezdolná brána, Nepřístupná brána, Brána silných a Stenická brána. Pevnost je popisována jako „... halda; nesourodý městský palác s mramorovými zdmi a žulovými věžemi, které se dotýkají mraků. Stal se místem úplatného bohatství a ztělesňuje vše, co je roztroušeno v jeho širořírém království...“

**Klobouková cesta** též Vestiweg; silnice, která vede z Hrdého Morousova souběžně s řekou Humor k východní baště Přeslenu a pak Žíhaným lesem ke křižovatce s Bohatou cestou.

**Klot** někdy též nazývaný Hlenovité moře pro svou olivově zelenou, mléčně zakalenou vodu. Vlastně se jedná o velký záliv, kde leží přístavy Vysoké Klobouky a Brandenbras.

**klounové lodě** též hlavní lodě, válečné lodě a někdy vzletně nazývané naufustica; pancéřové válečné lodě poháněné gastrínami, které používá většina námořních sil na Polokontinentu. Špička přídě trčí vpřed a má tvar mohutného železného „zobáku“, jemuž se říká kloun. Odtud má loď své jméno. Klounové lodě maji kýl zčernalý nebo zhnědlý zvláštními chemikáliemi zabraňujícími korozi, sedí nízko na vodě a vypadají hrozivě a mocně. Svrchní část je sice ze železa, ale pod ním je svět dřeva: trámy, stožáry, prkna, která silně

páchnou kreozotem, střelným prachem a potem. Klounové lodě se obecně dělí na dva typy: menší a lehčí, které jsou rychlejší a ne tak ozbrojené, se jmenují křižníky, a větší, vyzbrojené četnými děly, obrněné a pomalejší se jmenují prostě hlavní lodě.

Křižníky mají pouze jednu dělovou palubu a maximálně tři stěžně. Jsou tažnými koňmi námořnictva, používají se hlavně jako doprovodné lodě, průzkumné lodě a jako kurýři. Jsou očima a ušima flotily, těkají směrem od hlavní flotily a zjišťují pozici nepřítele. Lehčím křižníkem je dělová loď, za kterou následuje fregata, a největší z nich je bitevní loď. Ta má největší kloun; je postavena tak, aby dohlížela na další lodě a přežila srážku. Bitevní lodě jsou nejrychlejší klounové lodě, plují rychlostí 14-16 uzlů. Vůbec nejrychlejší z nich je Kosa 36, která dosáhla neslýchaných 18 ½ uzle za příznivého větru se všemi spuštěnými poháněči šroubu. Fregaty jsou jen o maličko pomalejší, asi 13-14 uzlů. Dělové lodě dosahují rychlosti kolem 11 uzlů. Hlavní lodě mají dvě dělové paluby s nejtěžšími kanóny seřazenými na druhé neboli nižší dělové palubě. Jsou to v podstatě plovoucí baterie, bojují seřazeny jedna za druhou. Tomu se říká bitevní linie a v tomto útvaru i nepřátelská flotila pálí z děl, dokud se bitva nerozhodne. Křižníky jsou považovány za příliš malé, aby se zařadily do bitevní linie, takže za ní hlídkují a chrání ji z boku. Nejlehčí hlavní loď je železník, jehož horní dělová paluba zabírá jen dvě třetiny délky plavidla a vyvine rychlost 11 ½ až 12 uzlů. Další je hlavní klounová. Dosáhne maximální rychlosti 11 uzlů, ale stále je zdaleka nejpoužívanější hlavní lodí a tvoří páteř všech velkých loďstev. Největší ze všech klounových lodí jsou bitevní lodě, které jsou tak velké, že dosahují rychlosti 8 uzlů a často potřebují, aby jim v manévrování pomáhala dělová loď. Různí kapitáni využívají klounové lodě různě, soustředí se na jednu taktiku nebo kombinují tři základní:

♦ dělostřelba – jednoduše udržují odstup od další lodi a pálí na ni z kanónů, až ji pokoří. Klounové lodě se málokdy pod palbou potopí, ale stěžně a horní paluba jsou roztříštěny a pancéřové pláty vždy potřebují důkladnou opravu.

♦ narážení – klounová loď se natočí do výhodné pozice, aby získala hybnou sílu, a narazí klounem do jiné lodě. V tomto případě se zasažená loď s největší pravděpodobností potopí.

♦ palubní útok – obnáší přiblížení se k nepřátelské lodi, vymrštění harpagonů (viz lambasty) a přitažení se k nepříteli tak, aby vlastní posádka ozbrojená kopími, sekerami, šavlemi, mušketami, odpuzovacími solemi, granáty a pistolemi mohla přes lávky proniknout na palubu nepřátelské lodi. Palubní útok je nejlepší způsob, jak nepoškodit loď, kterou pak můžete převzít do svého vlastního loďstva.

Ačkoli si kapitán může posádku vycvičit podle svého, existují metody, jimž se dává přednost, a týkají se celé flotily. Jsou předepsané námořnickými magnáty. Státy, které si budují své vlastní klounové lodě, většinou upřednostňují palubní útok nebo střílení, protože vědí, kolik námahy dá takovou loď vyrobit. Státy, které kupují lodě od jiných států a od soukromých výrobců, nepřátelskou loď s chutí potopí nebo ji rozstřílejí děly na cucky. Je zajímavé, že čím je loď větší, tím více peněz kapitán dostane za její obsluhu. Když je loď zplnomocněna (úředně pojmenována a spuštěna na vodu), je rychle vybavena posádkou a poslána na moře. Tam stráví zbytek svých dnů, jen občas a zřídkakdy se vrací do domovského přístavu a dlouho se tam nezdrží.Viz fregata, námořní síly a Příloha 6.

**Kluny** jedna z nejjižnějších oblasti Císařství, proslavená vynikajícími pěvci, kteří prý svůj talent získávají kontaktem se samotářsky žijícím hudebně založeným lidem z Hamlinu a Mračného Dolu.

**Kokrháč** soukromá těžká fregata z přístavu Vysoké Klobouky s 32 děly na palubě.

**konduktory** též hlavní silnice; důležité spojnice mezi velkými městy udržované na náklady a z energie místních panovníků; původně byly zbudovány proto, aby umožnily snadnější přesun armád, ale v dnešní době jsou stejně intenzivně využívány jako obchodní cesty.

**konkometrista** též metrista; jeden z vysoce vyškolené skupiny vybraných vědeckých pracovníků a vojenských učenců, jejichž výsadním úkolem je měřit a zaznamenávat délku a šířku všech věcí. Pět let studují na školách, kterým se říká athenaeum, a při příležitosti zdár-

ného ukončení studia dostávají dva vzácné dary, s nimiž odcházejí do praxe: prvním je tzv. kalibrátor, metr dlouhé pravítko z tvrzeného dřeva s vyznačenými decimetry a centimetry, jehož oba konce jsou zakončené mosaznou rákoskou. Kalibrátor je jak jejich pracovním nástrojem, tak spolehlivou zbraní. Podle kalibrátorů konkometristy každý hned pozná. Druhým dárkem je tajemný numrelogos, velká kniha silná 5-8 cm, do které si zapisují záhadné vzorce a sloupce čísel, jimž rozumí jen oni; jsou to věci, které konkometrista viděl, prozkoumal a změřil. Když je numrelogos plný údajů, vrátí jej konkometrista athenaeu, které mu jej vydalo, dostane nový a pokračuje v zaznamenávání. Ke konkometristům patří navigátoři, kartografové a metristé (měřiči). Konkometristé jsou také dobrými úředníky, protože mají smysl pro zaznamenávání podrobností. Viz Příloha 4.

**Konvička** vrátný, vedoucí noční hlídky a hlavní nádvorník u Zaječího štulce. Drátěná košile, kterou nosí, je sice trochu staromódní, ale dědí se už 12 generací. Nosí ji hrdě, ale je to praktický člověk, takže pod ní má silný habardén (viz výstroj).

**Kornchnflektr** též se nazývá oktagon nebo Principia Circum: schéma, které ukazuje, jak spolu čtyři živly reagují či jak jeden druhý zpomaluje. Na jeho základě vznikl úplný soubor tabulek známý jako reaktivní index, kde jsou ukázány vzájemné reakce všech podprvků. Podle nich habilista plánuje kombinace a pokusy. Kornchnflektr je ceněn ani ne tak pro informace, které poskytuje, ale spíš jako součást historie skoldů, vzácný symbol jejich řemesla. Viz Příloha 3.

**Korvíniův altán** rodinné sídlo jednoho z nejmocnějších rodů v Boschenbergu, který je v příbuzenském vztahu s rodem Sakrahenemů z Brandenbrasu, do jehož starobylého rodokmenu patří řada historicky významných osob.

**Králík, farmář** viz farmář Králík.

**králík načerno** králičí maso dušené se směsí koření, která během přípravy zbarví maso téměř do černa.

**královna z Gightlandu** běžný název pro královnu z Catalainu, protože většinu její říše zabírá močál zvaný Gight (čti „gajt“). Je jediná, kdo může v politickém systému Císařství užívat titul „královna“ (jinak zde není ani žádný „král“). Nikdo si nepamatuje, jak jí toto právo bvlo zaručeno, a záznamy o tom jsou přísně tajné, přesto každý císař

či císařovna povolují, aby jí tento titul zůstal, ačkoli každý vladař kteréhokoli jiného státu může doufat jen v titul arcivévoda či arcivévodkyně. Často se s pýchou mluví o tom, že tradice udržované u dvora královny z Gightlandu jsou věrným pokračováním starobylých obřadů obyvatel Attiky, dávno vymřelých předků Císařství.

**krátké kalhoty** kalhoty s nohavicemi po kolena, často tvrzené a velmi trvanlivé. Je zvykem nosit je v kombinaci s podvlékačkami a jsou oblíbené a módní.

**kraulovači** jedni z největších a nejhašteřivějších požíračů (mořských příšer), obvykle připomínají obrovské groteskně zdeformované ryby. Jsou inteligentní a vychytralé, většinu času tráví válčením se zrádnými bohy o nadvládu nad Hlubinami. Mnozí z nich také považují za největší pamlsek ocťáky a svaly uvnitř gastrín a vyplouvají na hladinu a loví je na oceánských trasách nákladních lodí.

**kromster** jedna z nejmenších obrněných pancéřovaných říčních lodí, která je na obou bocích chráněna osmicentimetrovými železnými pláty a na své palubě nese čtyři až dvanáct dvanáctiliberních děl (viz dělo) umístěných na nadhladinových bocích. Obvykle má jeden stěžeň, i když ty největší mohou mít dva. Pod nekrytou horní palubou je podpalubí zvané spodní paluba. Její přední polovina je využívána jako nákladní prostor. Zadní polovinu zabírají gastríny a jejich obsluha. Kromstery jsou nízké lodě a zpravidla se hodí jen k plavbě po řekách nebo chráněných vnitřních zátokách. Kromstery tedy potkáte na řece daleko častěji než jakoukoli jinou gastrínovou loď, přesto s nimi ti, kteří rádi riskují, a ti, kdo si hrají na statečné (většinou mezi nimi nebývá žádný rozdíl), vyplouvají do širých a hlubokých vod octových moří. Krátké kýly kromsterů jsou ideální pro mělké vody; velké vlny se totiž snadno přelijí přes palubu kromsterů, takže se převrhne. Ačkoli kromstery nejsou tak rychlé jako ostatní gastrínové lodě (maximálně 6 uzlů), jsou malé, pevné a snadno ovladatelné, a proto velmi vhodné pro říční dopravu. Posádce kromsterů a všech dalších říčních plavidel se říká lodníci. Viz Příloha 7.

**kruorpunkty** správný název pro tetování krví příšery.

**Křampalín, pan** dispensurista, který pracuje v Ctihodném námořním útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky, má na starost přípravu léčiv pro děti a personál útulku, pro samotnou madam Operu i pro

spoustu lidí, kteří bydlí a pracují v sousedství námořního útulku. Vyškolil se na apatykáře u námořnictva a sloužil se svým starým přítelem a spolubydlícím, panem Fransitartem. Když Fransitarta jako chlapce poslali do služby, byl to právě mladý Křampalín, kdo se s ním začal přátelit jako první a zůstal od té doby jeho věrným druhem. Kdybyste se Křampalína zeptali, kde se narodil, odpověděl by, že v městském státě Lousaine.

**Křampalínův odsmraďovač** jedolent, který Křampalín vyrobil pro Rosamundu a který skryje Rosamundův pach před nevítanými nosy. Viz nulovače pachu.

**křeče** bolestivý stav, kdy se lahzarovo tělo dočasně bouří proti cizím orgánům směstnaným uvnitř a orgány se na oplátku brání. Stává se to tehdy, když jsou mimetické (voperované) orgány namáhané, obvykle následkem toho, že si lahzar nevypil katarový sirup a neodpočinul si. Křeče mohou nastat i tehdy (i když tohle riziko je jen malé), když je lahzar velice unavený, třebaže sirup pravidelně pije. Projevy křečí mohou být různě silné, od mírných bolestí, které po několika hodinách polevují, až po silné vnitřní krvácení a vážné poškození orgánů. Po záchvatu křečí se lahzar často musí vrátit ke svému transmogrifikátorovi (chirurgovi, který dělá lahzary) na pozorování, případně kvůli dalším operacím. Viz lahzar a katarový sirup.

**křestní jméno** úplně první jméno, které člověk dostane při narození, jméno, pod nímž je nejběžněji znám a kterým je oslovován.

**kulix** (culix) úder tlustším koncem hole; jeden z mnoha pohybů, které jsou součástí Stera pravidel harunda.

**Kuželka, pan** akademicky nejvzdělanější ze zaměstnanců u madam Opery a magistr základu, habilistiky a všeobecností v nalezinci. Nikdy nebyl námořníkem, dokonce ani neviděl octové moře, ale krátkodobě působil jako herec, než ho postihl silný bederní ústřel (chronická bolest svalů v nohou), a znemožnil mu tím pokračovat v zaměstnání, které vyžadovalo tolik stání na nohou. Odpověděl na inzerát, který podala madam Opera, a začal pracovat v nalezinci v době, kdy byl Rosamunda ještě miminko. Také učí čtení a psaní.

**kvabard** kratší verze habardu; podobá se veskitu, jen je lemována plátky gauldované kůže a je přiléhavější. Zapíná se po straně nebo vzadu na přezky, ne na knoflíky. Viz výstroj.

**Kverlík** hlavní kuchař ze Zaječího štulce, který má však pouze málo kuchařského umu. Kdyby to nebyl starý kamarád pana Kamrlika, už by tuto funkci dávno zastávala Uda. Jako stálý zaměstnanec, který v pevninci i bydlí, je součástí jeho platu poskytnuté ubytování.
**Kyblík** chlapec, vykonávající pomocné práce v kuchyni v pevninci U Zaječího štulce. V každé volné chvilce si rád zahraje karty s ostatními hochy, kteří tam pracují.

**L**

**laboratoř** místo, kde skold, skordž či jiný habilista vyrábí jedolenty a odvary. Nepředstavujme si ji však jako dnešní laboratoř, protože to může být cokoli počínaje budovou přes vozík až k přenosné „laboratoři“ v kufříku.
**Labužníkova volba** vzletný název pro jídla na jídelním lístku, která jsou považována za obyčejná a prostá; jídla pro drsné a neotesané venkovany; levná část jídelního lístku. Viz Nejlepší trefa.
**lagard** lír, který vidí skrz předměty, vidí věci ve tmě a na skrytých místech i věci, které jsou daleko. Slovo má původ v základu „lag“, což znamená něco očistit nebo odrhnout. Roztoky, v nichž si omývají oči, jim mění bělmo na olivově zelený odstín a duhovky na tmavožluto. Viz lír.
**lahvářky** líné tlusté černé mouchy, které žijí jako larvy v shnilých vodáchWurtenburské usazeniny za hranicemi Císařství a létají na jih, když se promění. Někteří je považují za přenašeče ošklivých nemocí.
**lahzar** ve starých textech někdy uváděn jako „lazhar“; také se nazývá katarista, thanatokat („nosič smrti“), orgular („hrdobec“ – tak se jim říkalo za starých časů) nebo též divnoch. I když to nikdo neví jistě, předpokládá se, že se lahzaři poprvé v Císařství objevili kolem HIR 1263, více než o století dříve, než se odehrála bitva u Bran. Prý patřili mezi potomky vymřelé rasy předtím neznámých lidi z dalekého severozápadu za Polokontinentem, kteří se jmenovali Kataři. Říká se, že tito Kataři prchali ze své říše, zničené jedním z mnoha zrádných bohů. Usazovali se na dalekém západě za Hamounem a Pechenegem a v kdysi malé tvrzi Hříchoře na východě. Katarští uprchlíci s sebou přinesli své staré poznatky o chirurgii, postupy, které na Polo-

kontinentu znalo jen pár zasvěcenců. Tyto metody se nazývaly klyzmochirurgie a zahrnovaly naroubování zvláštních orgánů do lidského těla – tzv. mimetických orgánů. Tyto orgány se získávaly z příšer, upravily se a nechávaly se růst v kádích. Když se transplantovaly do lidského organismu, obohatily jej o neslýchané schopnosti. Takový člověk měl moc přímo ve svém těle vytvářet smrtící elektrický oblouk (fulgaři) nebo vysílat vlny neviditelné energie, které usmažily něčí mozek (witové). Klyzmochirurgie byla rychle konzervativci zavržena jako „temná“ nebo „černá“ habilistika (též nazývaná morbidologie) a prohlášena v celém Císařství za nezákonnou. Ačkoli katarští uprchlíci byli a jsou postaveni mimo císařské zákony, chirurgové pokračují ve své práci. Podstoupení takové operace se říká transmogrifikace a osoba takto transmogrifikovaná se stává „lahzarem“, což je katarské slovo znamenající „ti, kdo se vrátili (z hrobu)“. Říká se tomu tak kvůli tomu, že operace trvá dlouho. Jedním z vedlejších účinků toho, že člověk má tyto podvodné orgány, je tupá bolest, která se občas změní v ostrou. Witové ji pociťují za očima a v lebce, fulgary bolí paže, ramena a střeva. V chladných dnech bolí lahzara jizvy. Dalším problémem je vychrtlost způsobená přetížením jejich podstaty (kterou bychom my nazvali „metabolismus“ či „imunitní systém“), protože jejich těla se snaží zvyknout si na přídatné orgány. Toto může přinášet výkyvy nálad a někdy i psychotické stavy. Lahzaři jsou sice silní a mocní, ale zdaleka nejsou šťastní.Trvalo přes tři čtvrtě století, než lidé začali chápat, jak účinně dokáží tito noví lahzaři bojovat proti příšerám. Během té doby byli lahzaři psanci Císařství. Jejich úspěch v Bitvě u Bran, kdy neuposlechli císařského zákazu a bitvy se zúčastnili, jim přinesl nevraživý souhlas společnosti. Od té doby sice klyzmochirurgie i nadále zůstává nezákonnou oblastí habilistiky, ale lahzaři byli uzákoněni a kvůli své práci se stali soupeři tradičních skoldů, někdy je dokonce zastiňují. Jelikož však mají ve svém těle tolik cizích orgánů, stále se vedou salonní hovory o tom, jestli skutečně jsou nebo nejsou jakýmsi druhem gudžinů. Takový názor lahzary velice uráží a zcela ho vyvracejí. Kvůli těmto dohadům, jejich často mizerné náladě a podivným lektvarům jsou lahzaři stále považováni za vyvrhele, za nutné zlo. Nelahzaři je i s dokonalým tvrzením mohou jen velice těžko porazit v boji, což la-

hzarům zaručuje postavení, které není nízké. Lahzaři však stojí mimo existující společenské třídy. Vzhledem k tomuto jedinečnému postavení se spousta mladých lidí z řad módně znuděné šlechty a peerů touží lahzary stát a utrácejí velké částky peněz z kapes svých rodičů za výlety do Hříchoře, kde hledají toho nejlepšího transmogrifikátora, jakého si mohou dovolit. Průměrně zdatný chirurg provede operaci za 1 200 sous, ti nejlepší za 3 000 sous. Platba může být provedena předem, nebo dokonce později na splátky z výdělku lahzara za zabité příšery, z jeho vojenského žoldu nebo z platu osobního strážce. Celé věci předchází řada pohovorů a testů a zájemce je buď odmítnut, anebo může pokračovat. Odmítnutý zájemce může hledat dalšího chirurga. Je-li přijat, následuje několikadenní operace, po níž se člověk stane lahzarem (je transmogrifikován). Operovaný je po celou dobu pod vlivem léků a leží připoutaný k operačnímu stolu. Když je operace skončena, může další měsíc až půl roku trvat, než se ze zákroku zotaví. Během zotavování dostávají lahzaři od chirurgova vojenského pobočníka výcvik, aby se z nich stali buď witové, nebo fulgaři. Občas se stane, že se lahzar vrací ke svému chirurgovi na pozorování či „opravy“ – chirurgické opravy poškození způsobených nemocí, uhníváním orgánů, křečemi nebo velkým zraněním. Tyto operace trvají jen den nebo dva a lahzar se zotaví zhruba za dva týdny. „Schopnosti“ nebo „dovednosti“ či „síly“, které nové orgány lahzarům dávají, se nazývají potence. Právě ty umožňují lahzarovi úspěšně zdolávat příšery (a i lidi, když na to přijde). Fulgarovy elektrické oblouky a blesky a witovy útoky na mozek a smysly jsou svými smrtícími účinky daleko účinnější a dají se snadněji aplikovat než jedolenty skoldů a skordžů. I přesto nejsou lahzaři většinou považováni za hrdiny nýbrž spíše za nevkusný nový „výstřelek“. Lahzaři si za své účinné zásahy účtují vysoké ceny:

... když se vám dá lahzar do práce,
víš, že příšerám končí legrace.

Je-li klidný rok, vydělá lahzar kolem 200 sous; v divokých letech, kdy jsou příšery nadměrně aktivní, to může být až 500 sous. Viz fulgar, wit, Hříchoř a chirurg.

**lambasty** velké válečné stroje založené na principu harpuny, které vystřelují obrovské harpunovité střely zvané basty. Jsou určeny k

zabíjení příšer. Ostrý konec basty připomíná čepel nože a je ošetřen jedovatými skripty. Na mohutný rumpál, jehož kliku musí ovládat několik mužů, se navine silný řetěz. Když je řetěz navinutý, upevní se do západky (spouště) a basta se zasune do speciální drážky či koleje. Po spuštění spouště basta letí až 300 metrů daleko. Lambasty můžete obvykle najít na klounových lodích, kde je jejich hlavním úkolem bojovat proti kraulovačům a dalším požíračům (mořské příšery), ale také se používají k házení harpagonů, velkých háků ve tvaru kotvy, jimiž se chytají do pasti jiné lodě, nebo jako poslední možnost, když jsou prázdné zásobníky a všechen střelný prach je vypotřebován.

**lampář** druh specializovaného vojáka, většinou zaměstnaného Císařstvím, ačkoli je mají i některé státy. Jejich hlavním úkolem je chodit večer rozsvěcet lamperky, které lemují přivaděče a konduktory (hlavní silnice) Císařství, a zase je brzo ráno zhášet. Na vojáky jsou dost dobře placeni, pobírají asi 22 sous ročně.

**lampářští agenti** úředníci a podobní pracovníci, kteří mají na starost záležitosti velitelství a maršála lampářů ve vzdálených městech a oblastech. Mezi jejich hlavní úkoly patří návštěvy a doručování zásilek do dalších velitelství a maršálům lampářů, organizují dodávky zásob a zásobovače ze zásobovacích stanovišť, hledají nové rekruty, odhalují pašerácké skupiny, dožadují se zvýšení platu a prostředků u samotného císaře v Klementýně apod.

**lamperka** svítilna podobná lucerně, používaná k osvětlení domácností, ulic a lodí. Její světlo pochází ze zvláštního druhu fosforeskujicí řasy známé jako svítící květina nebo jen květina, která velmi jasně září, když se namočí do určitého chemického roztoku, který se nazývá minerála. Tyto chemikálie způsobují, že řasa silně svítí. Skleněné tabulky lamperky jsou vždy uspořádány do tvaru šestiúhelníku a stonek květiny visí mimo střed. Když tedy chcete lamperku „zhasnout“, jednoduše ji položíte tak, aby se stonek dostal mimo tekutinu. Stonek postupně zhasne, jak řasa osychá a začne odpočívat. Když chcete Iamperku znovu „rozsvítit“, obrátíte ji zase tak, aby se stonek ponořil, a ona zase začne zářit. Velkou výhodou lamperky je, že nemá plamen, a proto nehrozí nebezpečí, že by došlo k požáru a shořely by povětšinou dřevěné domy, kterých je ve městech Polo-

kontinentu většina. Z rozbité lamperky jen vyteče loužička, která zvláštně voní. Lamperky netřeba nijak udržovat, nemusíte zastřihovat knot ani dolévat olej. Lamperka ve skutečnosti může svítit ve dne v noci, aniž tím nějak škodí. Minerála se však pomalu kazí, mění se z bledě žluté na tmavě oranžovou. Když je úplně zkažená, má špinavě zelenou barvu a vznikají v ní toxiny, které řasu poškozují. Proto je potřeba minerálu vyměnit už ve chvíli, kdy se tmavě oranžová tekutina změní v hnědou.

**landauer** otevřený čtyřkolový kočár tažený obvykle jedním koněm, který má dvě sedadla umístěná proti sobě. Skládací střechu rozdělenou na dvě poloviny lze v případě nepříznivého počasí úplně zatáhnout. Používá se ve městech, kde jsou koně v bezpečí; jen potřeštěnci nebo ti, kdo jsou ochotni a dokáží ubránit svého spolehlivého koníka, se odváží s landauerem vyjet i mimo město.

**lékaři** jsou velice oblíbení a uznávaní, studují šest let v tzv. fyzaktériích, pak stráví rok či dva v sanatoriu (nemocnici), než jim je přiznán jejich plný titul. Pak jsou titulováni „doktor“ a mohou praktikovat po celém světě. Léčí všechny bolesti a neduhy nemocných, krvácení, výkyvy nálad, stanoví diagnózu a doporučují odvary, které připravují dispensuristé, nebo ošetření u chirurga. Lékaři se mohou pokusit i o drobné chirurgické zákroky, k nimž jsou kvalifikováni, a lidé jdou mnohem raději pod nůž lékaře, než aby vyhledávali ty řeznické chirurgy. Lékaři si účtují za každé ošetření a mohou si vydělat asi 300 sous ročně.

**lektvar** skripty, které nejsou součástí běžného lexikonu (v něm jsou oblíbené a známé skripty). Jde o unikátní a vzácné odvary, jejichž složení zná jen určitý skold či škola skoldů.

**Lentina** obrovská nákladní loď, která pochází z přístavů vzdálené jižní pobřežní oblasti jménem Lent.

**Lepkavý kotel** též Ichormeer; obrovský močál a bažina na západní hranici Černých Věží, přes který vede Konduit Vermis – velmi nebezpečné místo, kde máte strach a pociťujete garam.

**levobok** levá strana lodě, když stojíte na palubě čelem k přídi, ta strana plavidla, kterou se obvykle přiráží k přístavní hrázi nebo molu.

**Liberum Infantis** tutinský výraz pro zaknihované dítě.

**Licurius** lír a faktótum Evropy. Původně byl jedním z osobních strážců vévodkyně z Naimes, teď slouží přes deset let Evropě. Licurius si ponechal stenikon na hlavě příliš dlouho, takže mu orgány uvnitř stenikonu vrostly do nosu a do tváře. Lírům, kteří dopustí, aby se jim tohle stalo, se porůznu říká bezobličejoví, aspexistoři nebo lírbrechti; a každé živé hmotě, které je dovoleno takhle nekontrolované růst, se říká exitická či zhoubná. V době, kdy pracoval pro Evropu, začal mít zlé myšlenky, stal se podezíravějším a nevrlým a jeho nenávist k příšerám vzrostla. V poslední době začali oba dělat špatné a hanebné věci, o nichž nemluví, a nějak se stalo, že je míval na svědomí spíše Licurius.

**líčidlo emerické** rychle rostoucí plevel, který se vyskytuje v močálech, nejvíc ve strašidelných močálech, z jehož stvolů se vyrábí pevné trvanlivé vlákno téhož názvu. Dobře se osvědčuje při gauldování a je používáno pro výrobu vycpávky do tvrzení.

**Likér** časté kolektivní jméno pro rozsáhlé a hluboké vody oceánu východně od Polokontinentu, za všemi menšími moři (pontis) a oceány (mares).

**lír** také se mu říká perspikrit („držitel smyslů“), kognistr nebo vatizér; strach nahánějící člověk vycvičený k tomu, aby viděl malé a jinak přehlédnutelné detaily, pamatoval si obličeje, sledoval pachy a stopy, špehoval, slídil a pátral. Používá k tomu stenikon a olfaktolog. Lírové si celé měsíce máčejí oči ve speciálních roztocích jednotně nazývaných výplachy nebo optasaumata, což jim nenapravitelně změní barvu očí a natrvalo upraví schopnosti zraku. První z těchto optasaumat připraví oko na přeměnu a říká se mu Seum z Adparatu neboli adparatový sirup. Po měsíci máčení očí v tomto roztoku po dobu jedné hodiny denně si lír máčí oči další měsíc v jednom ze dvou následujících roztoků: Vatesova žluč z líra udělá ten běžnější typ známý jako lagard, pak má oči hnědožluté, a kognisterkus neboli poznávací výplach z něj udělá méně běžného falšmana s červenýma a světlounce modrýma očima. Celý proces přeměny lidských očí se nazývá separace a člověk líra pozná právě podle podivně zbarvených očních bulev. Každý lír používá určité druhy odvarů k rozšíření svých možností podle každodenních povinností. Líři jsou velice vyhledávaní: lagardi v divočině, kde mají varovat před příšerami či

dalším nebezpečím nebo vystopovat brigandy, pašeráky a uprchlé vězně; falšmani ve městech, kde pracují pro bohaté a pro vládu, dokážou obelstít podvodníky a pochlebníky a vyzpovídat podezřelé. I když si mění svou biologii chemickým způsobem, nehledí se na ně s tak velkým podezřením nebo odporem jako na lahzary a nejsou nikdy považováni za gudžiny. Viz falšemi a lagardi.

**Liščí nora** v hergotštině Voxholte, elegantní a čistý hostinec ve Vysokých Kloboukách, slavný pro svou výšku (7 pater!), velikost a přepychové pokoje. Rádi se v něm ubytovávají velice bohatí a slavní lidé.

**lodníci** posádka říčního plavidla, na rozdíl od námořníků (ocťáků), kteří se plaví na širých mořích a pracují na obrněných (klounových) lodích a nákladních lodích. Ocťáci považují lodníky za podřadné, ne tak zručné a zkušené jako jsou oni, což lodníci velmi nesnášejí. Lodníci zastávají názor, že práce na říční lodi je stejně důležitá jako práce na lodi námořní, protože každou loď je třeba umět dobře ovládat a nezáleží na tom, jestli pluje po řece nebo po moři.

**Loquor** vzdálená země daleko na východě, za Černými Věžemi a pohořím Tausendgramdornin („trny a tisíc slz“). Říká se, že je to země přimo smrtelně strašidelná a plná těch nejděsnějších zrůd.

## M

**Madam Felicitýna** viz Felicitýna, madam.

**Madam Opera** viz Opera, madam.

**maršál lampářů** nejvyšší důstojník lampářů; ten, pod nímž má Rosamunda sloužit, má na starost celou Červovitou cestu od Železné Bašty do Černých Věží a lampáře, kteří na ní pracují.

**Maudlin** (čti „módlin“); planeta a jedno z nejjasnějších světel na noční obloze. Má výrazný nazelenalý svit. Je to největší planeta, která je vidět jako maličký, ale zřetelný terč. Když jste z dosahu světel města, můžete spatřit i její největší měsíc Jekyll, obíhající planetu po retrográdní oběžné dráze (v protisměru k oběžným dráhám téměř všech dalších planet a měsíců). Maudlin vychází pozdě, takže je znamením, že už minula půlnoc a nadchází ráno. Říká se o ní, že

prchá před Faustem, který ji každou noc pronásleduje přes oblohu, a tak je Signální hvězdou trpících, toužících a vytoužených.
**měsíce v roce** rok na Polokontinentu má 16 měsíců, většina z nich má 23 dní, tři mají 22 dní. To znamená, že každé roční období trvá 4 měsíce. Letní měsíce jsou calor (22), estor (23), prior (23) a lux (23). Podzim tvoří pilium (23), cachrys (23), lirium (23) a pulchrys (23). Zimní měsíce jsou brumis (22), pulvis (23), heimio (23) a hers (23). Jaro má orio (23), unxis (23), icteris (23) a narcis (22). Rok vždy končí jedním dnem navíc, lastwichem. Nový rok tudíž vždy začíná noidagem, a tak data roku vždy připadají na stejné dny, rok za rokem. Farmáři, rybáři a další lidé, kteří pracují podle ročních dob a postavení měsíce, mají tento kalendář velice rádi: jeho předpovědi-telnost jim trochu zjednodušuje život. Viz dny v týdnu a Příloha 1.
**Mésius** jeden z mnoha krejčích v Gauldské Pětce a ocťák na penzi, který kdysi něco provedl Fransitartovi a Křampalínovi, z čehož mu vyplynul velký dluh, který tito dva nikdy dříve nevymáhali.
**městský stát** území Císařství je rozděleno do různých oblastí, každá má své hlavní město, jemuž vládne císařův správce. Tito správcové mají šlechtické tituly a jsou to vévodové, vévodkyně, knížata a kněž-ny, protože Císařství by nikomu nedovolilo užívat titulu „král“ či „královna“, aby se nemohl vyvyšovat (jedinou výjimkou je královna z Gightlandu).
**milovník přísер** ten, kdo takhle smýšlí, se dopouští hrozného zloči-nu. Viz sedorner.
**mistr hole** osoba, která získala právo nosit sochor, takže je považo-vána za dostatečně zdatnou učit ostatní.
**monitory** 24-32dělové říční válečné lodě podobné klounovým lodím tím, že mají připojenou dělovou palubu. Monitory jsou však dost nízké a jsou pancéřové a poháněné gastrínami. Těžký kýl je podstat-ně zmenšený a plavidlo má mnohem menší výtlak, takže může plout v mělčích vodách řeky a pobřežních vodách. Monitory se těžko ovlá-dají na rozbouřeném moři, což jim však nebrání v tom, aby hlídkova-ly blízko pobřeží. S nízkým výtlakem mohou se svými děly připlout nebezpečně blízko k pevnině.
**morbidita** hniloba nebo bakteriální kolaps a rozklad.

**Morek** též zvaný Wurtemway. Přímo nad Klementýnem je mohutný uměle vykopaný příkop, obrovská rokle, zadržující veškerá nebezpečí z území za ním. Představuje nejsevernější okraj Císařství a práce na něm započaly ještě před vznikem Císařství. V raných dobách převzalo Císařství dohled nad jeho dokončením, které trvalo dalších 200 let. Příkop si vyžádal spousty peněz a několik tisíc lidských životů, protože dělníci se stali obětí nehod, krutých trestů a útoků ze strany všudypřítomných příšer. Morek se táhne od západu na východ 1 920 kilometrů od Foeder Videa až k Pontus Cadmia („žluté moře“). Na dně této rokle je zurčící, zanesená říčka, která začíná v močálu a neteče nikam, takže vyhloubila rýhu v žulovém podloží. Právě podle ní se začal příkop kopat a nyní voda z této říčky teče z močálu do Chrlice, výtoku, kde se sbíhají potrubí z útesů kolem Pontus Cadmia daleko na východě. Podél Morku vznikl systém velkých pevností zvaný Ortygometra („zemská mříž“) lemovaný přivaděčem jménem Geometra. Tyto pevnosti střeží nejsevernější hranici Císařství, její pěšáci hlídkují na Geometre. I když Morek není moc pěkný, patří k ncjvětším zázrakům civilizace, je dokladem lidského odhodlání bojovat s příšerami a jeho prohlídka je součástí Velké cesty.

**Morousovsko** širá plochá krajina podél východního břehu řeky Humor a jižně od Gightlandu (Catalainu), hojně obhospodařovaná mnoha státy a také provrtaná několika doly, které poskytují stavební materiál a nerosty pro většinu Polokontinentu. Jižní výběžek je žitným ostrovem Morousovska, zároveň je to asi nejméně obydlená část této oblasti. Ačkoli je totiž krajina důkladně zkrocená, začíná být mírně garamná, jak se blíží k Hůrečkám na východě a k Vidrholci na jihozápadě. Pěstují se tu také jahody a salát a velké mlýny melou většinu obilí, které se zde vypěstuje. Rovněž se tu rozemílají nerosty.

**motl** vzory a barvy příslušnosti ke státu, které se znázorňují na oblečení, výstroji, vlajkách, bandelírech a dalších šerpách a stuhách. Každý stát, oblast nebo organizace má svůj vlastní motl, odlišnou kombinaci dvou nebo více barev (tinktur), uspořádaných do okamžitě rozpoznatelného vzoru. Tinktury mají určitý význam a podle toho jsou užívány. Barvy Císařství jsou červená, žlutá a bílá a znamenají „spravedlnost, čest, moudrost“, barvy Boschenbergu hnědá a černá znamenají „smělost a moudrost (bystrost)“, Brandenbras má černou a

bílou s významem „moudrost a nedotknutelnost“. Následující seznam ukazuje barvy použité na motlu, jejich vlastní či technické jméno, pozitivní a negativní význam.

♦ bílá: stříbřitá běl – moudrost, nedotknutelnost, čistota, radost – smrt, strach

♦ žlutá: kadmiová – porozumění, čest – zbabělost, prolhanost

♦ oranžová: pomerančová – odvaha, rozhodnost – zrada, věrolomnost

♦ červená: růž, červeň – horlivost, spravedlnost – krev, ničení

♦ růžová: muškátová, karmínová – veselí, lidskost, soucit – bázlivost, nenasytnost

♦ nachová: rubínová, masová – majestátnost, zmužilost, odvaha – falešná naděje, šílenství

♦ tmavě modrá: kobaltová – vytrvalost, stálost – zapomnětlivost, zklamání

♦ světle modrá: blankytná, azurová – mír, prozíravost – jed, zmatek

♦ zelená: chlórová, listová – svoboda, naděje, zdraví – nemoc, závist

♦ hnědá: okrová – přirozenost, smělost – výkaly, zabedněnost

♦ tmavě hnědá: krtčí, sépiová – čest, starobylost – zločinnost, zkáza

♦ černá: sobolí, noční – smutek, moudrost, bystrost – úskočnost, smrt

Když vlajka vyjadřuje negativní význam, visi pod ní černý pruh (černý jezdec). Například pevnost podléhající účinkům garamu vyvěsí nachovou vlajku s „černým jezdcem“ a znamená to, že v místě se vyskytuje šílenství. Použitím stejného prostředku můžeme urazit nepřítele na válečném poli. Barvami lze vyjádřit mnoho.

**Moždířov** předměstí V Boschenbergu slavné výrobou tvrzení.

**mrtvolkáři** vykrádači hrobů, kteří je plení a prodávají jejich obsah lidem provozujícím černý obchod. Dodávají mrtvoly či jejich části pokoutním laboratořím po celé zemi. Po mrtvolách je čím dál větší poptávka. Je to hnusná a nebezpečná práce. Mrtvolkáři neustále riskují, že je dopadnou úřady nebo příšery (bahňáci plížící se kolem hřbitovů a hrobek patří k těm nejhorším a nejdivočejším), přesto

ochotně podstupují tohle riziko, neboť výdělek za tuto práci stojí za to.
**Mulhaven** přístav a silnice (bezpečné kotviště) před Vysokými Klobouky. Jméno v hergotštině znamená „písečný přístav“.
**mušketa** viz mušketa s křesacím zámkem.
**mušketa s křesacím zámkem** nebo jen mušketa či puška s křesacím zámkem; ruční zbraň s dlouhou hlavní, která se nabíjí do ústí kulatou olověnou střelou s průměrem asi 1,5 centimetru, které se říká kulka. Mušketou můžete zasáhnout cíl vzdálený maximálně 150 metrů, ačkoli kulka poletí dál se stále se zmenšující silou ještě asi 600 metrů. Mušketu je třeba nabít po každém výstřelu. Mechanismus křesacího zámku, uvádějící tyto a jiné podobné zbraně do chodu, je založen na principu kladívka nataženého na pružině, které drží kousek křesacího kamínku. Když se kladívko stisknutím spouště uvolní, letí dopředu a křesací kámen udeří o kousek kovu, jemuž se říká ocílka. Ten odletí zpět a odkryje pánvičku plnou nejjemnějšího střelného prachu. Křesací kamínek vykřesá při styku s ocílkou jiskru a ta odletí do pánvičky, kde zapálí střelný prach. Plamínek se kanálkem v boku hlavně, takzvanou zátravkou, dostane do hlavně a zapálí střelný prach nacpaný v hlavni, což vystřelí kulku. Když se střílí z pušky s křesacím zámkem, dojde postupně k dvojímu záblesku: nejdřív se vznítí prach na pánvičce a pak v samotné hlavni. Ti hodně rychlí mají možnost střele uhnout, když uvidí první záblesk z pánvičky. Jestli se dá věřit povídačkám, tak na tohle přišly i některé příšery.
**mušketýr** pěší voják neboli pěšák, který nosí poloviční výstroj skládající se z veskitu, redingotu a tříroháku; jeho hlavní zbraní je mušketa s bodákem. Označuje se jako střední pěchota (infanterie). Viz pěšák a výstroj.

**N**

**nadhladinový bok** bok klounové lodi nebo jiného válečného plavidla, z něhož někdy všechna děla současně vypálí takzvanou boční salvu.
**nádvorník** (nádvornice) člen početného služebnictva, které zodpovídá za ochranu a pořádek na příjezdové cestě a přilehlém dvoře před

pevnincem, panským sídlem, palácem a podobnými místy. Průměrný plat nádvorníka se pohybuje mezi 25 až 35 sous za rok podle toho, jak je schopný.

**Naimes** (čti „naims“); středně velké město v Soutlandu, které se nachází v jihozápadním výběžku úrodné zemědělské oblasti Vilen, což je region ve Frestonsku. Naimes zbohatl z obchodu se dřevem, masem a určitými polovzácnými kovy a polodrahokamy. Protože je však sevřený mezi velkými mocnostmi Haketánie, Maine, Westoverinu a Castorie, jeho růst je omezený. Jeho vladařka, vévodkyně z Naimes, má nemalé trápení s chováním své umíněné a vzpurné dcery, jedináčka a budoucí dědičky.

**nákladní lodě** hranaté lodě s gastrínami, které převážejí zboží a dokonce i pasažéry na octových mořích. Nákladní lodě nemají tak hluboký ponor jako nízké a hrozivé klounové lodě a mají nad vodní hladinou o dvě paluby více než klounové lodě. Všechny paluby se využívají jako nákladní prostor, i když na té horní je malá baterie děl. Nákladní lodě se pohybují značně pomaleji než klounové lodě se stejným počtem gastrín, takže jsou snadnou kořistí pirátů a námořních lupičů. Proto obvykle plují v konvojích a doprovázejí je dvě nebo tři klounové lodě – obvykle těžké fregaty. Největší nákladní loď je stejně velká jako největší klounová loď a činí nad většinu ostatních lodí, i když je pomalá a nevyplouvá z přístavu bez silného doprovodu. Postavit takové lodi stojí spoustu peněz a času a jejich majitelé o ně velmi neradi přicházejí. Na nákladních lodích je potřeba desetkrát méně mužů, než pracuje na klounové lodi. Viz gastríny.

**nalezenec** také sirotek, bezprizorní dítě, tuláček. Lidé bez domova, obvykle děti, nalezené bez přístřeší v ulicích měst nebo se potulující osamělými končinami. Takové toulavé osiřelé děti většinou končí v chudobincích nebo káznicích, kde si musejí svůj pobyt odpracovat v továrnách, mlýnech či v dolech, ačkoli pár šťastlivců se může dostat do sirotčince. Je to zařízení, které pečuje o malý počet nalezenců a sirotků, připraví je pro produktivnější život a ušetří je útrap těžké práce.

**námořní síly, námořnictvo** na rozdíl od stálého vojska si mohou státy Císařství vybudovat námořnictvo podle svých finančních možností, takže této možnosti využívají. Tyto stálé námořní síly se nazý-

vají flotily a sloužit u námořnictva je jedno z nejběžnějších povolání. Podobně běžná je služba u obchodního loďstva (a též zaměstnání ve státních službách pro Císařství.) Námořní síly se z velké části skládají z klounových lodí, což jsou mohutná pancéřová válečná plavidla, která mají různé jednotné úkoly:

♦ strážce pevniny – pobřežní hlídka a střežení námořních hranic.

♦ strážce obchodních lodí – ochrana nákladních lodí a lodí se zbožím, obvykle v konvoji.

♦ zajímací loď – zabavování zboží a majetku jiných států (vládou udělené právo provozovat pirátství).

♦ člen flotily – v bitvách je součástí flotily nebo eskadry.

♦ kraultrekr – číhá na kraulovače a další mořské příšery a odhání je od přístavů a obchodních tras.

♦ hlavní průzkumník – provádí průzkum, mapování, rekognoskaci terénu; vlastně špionáž.

♦ honič – pověřen výhradním úkolem pronásledovat, potápět nebo zajmout piráty.

♦ registrovaná loď – odpovídá za převážení měny, vzácných kovů a dalšího zboží cenného pro stát nebo Císařství.

Námořní síly se nazývají nejvyšší službou a každý stát stále hledá nové rekruty. Rozšiřuje plakáty, na nichž se slibují velké odměny a oslavují se slavní a neohrožení kapitáni, aby se udržela jejich popularita; tlačí na různé povaleče, pobudy, nalezence a námořníky, kteří pracují na kupeckých lodích, aby vstoupili do služby; nabízí odsouzeným kriminálníkům službu na lodi místo pobytu ve vězení; lanaří námořníky jiných států do svých řad, zkrátka ze všech sil se snaží mít na svých lodích dostatečný počet námořníků. Život u námořnictva je těžký a ocťáci často umírají v mladším věku než suchozemští troubové (nebo jen „troubové“, jak jim říkají ocťáci), protože jsou vystaveni žíravé mořské vodě, která cáká na palubu jejich klaunových lodí, a námořníci pak mají poďobaný a zjizvený obličej. Přesto se na lodi dá vydělat víc než za odpovídající práci na souši a šance získat odměny je velice reálná. I když ocťáci nenosí uniformy, každá klaunova loď má odlišný soubor vlajek typický pro každý stát, a ten se nazývá vlajkosláva. Největší vlajka má podobu velikánského obdél-

níku a říká se jí spandarion. Je na ní motl a znak státu, jemuž klounová loď patří. Na flotilu s naplno vyvěšenou vlajkoslávou, která se třepotá v brize, je velice pěkný pohled. Existují také signalizační vlajky, které se používají ke komunikaci mezi loděmi – visí na šňůrách mezi stěžni. Jimi starší kapitán nebo admirál dávají rozkazy své eskadře nebo flotile a lodě si snadno informace přeloží. Obvyklé loďstvo se skládá z 20 až 30 velkých klaunových lodí včetně 3 až 5 bitevních lodí, 60 křižníků (viz Příloha 6) a mnoha škunerů a dalších malých plachetnic, které hlídkují a předávají zprávy (poradní lodě). Každý městský stát zpravidla podporuje více klounových lodí, než se mu vejde do přístavů, protože se nepočítá s tím, že by se tam všechny najednou sjely. I údržba zpola dokonalého loďstva vyžaduje ohromné sumy peněz – peněz, které ne každý stát nutně má ve svých pokladnách. V důsledku toho jsou lodě ve vlastnictví soukromých podnikatelů nebo se propůjčují různým firmám a hledají se investoři z řad těch, kdo z lodních aktivit mají největší prospěch. Za toto vše jsou odpovědni námořní agenti, kterých je velký počet a neustále shánějí pro své nadřízené zdroje financí po celém Polokontinentu. Viz klounové lodě a ocťáci.

**námořní útulek** instituce založená pro výuku dětí základům námořnického života a pro jejich přípravu na vstup do námořnictva, které neustále potřebuje nové a nové lidi.V typickém námořním útulku je den rozdělen na hlídky, tak jak tomu je na klounové nebo nákladní lodi. Děti se několik let, dokud nedosáhnou věku, kdy mohou nastoupit do práce, učí vázat uzly a smyčky, denní povinnosti hlídky na lodi, signalizaci, vztyčit vlajku, vydrhnout dokonale palubu, vydřít špínu, šplhat po laně a po provazovém žebříku, rozpoznávat hodnosti, typy lodí a jejich popis (tabelace), čtení a psaní (což dodává námořnímu útulku na ceně), jednoduchou kosmologii (postavení hvězd) a orientaci v mapách. Volitelné předměty, které se liší od útulku k útulku, mohou zahrnovat baštonádu (souboj holemi, kam patří i harundo), svinování a upevňování závěsných lůžek (hamak), veslování, základ (dějepis) a všeobecnosti (zeměpis). Námořní útulek vede majitel či majitelka nebo někdo, koho jmenoval námořní výbor dané říše. Je obvyklé, že zaměstnanci jsou napůl penzionovaní ocťáci, kteří zde dosluhují v císařových službách. Je to jedna z mála pen-

zí, která se námořníkům nabízí po odsloužení jejich doby na moři, a dostat místo v námořnickém útulku se pokládá za velký zásah štěstěny nebo prozřetelnosti.
**necesér** malé pouzdro nebo kazeta s přihrádkami, kde má žena uložené své kosmetické potřeby, zkrášlující krémy a líčidla; někdy se mu také říká taštička na kosmetiku nebo fiasko.
**Nejlepší trefa** drahá jídla na jídelním lístku, o kterých se říká, že jsou v módě. Je zvláštní, že se po několika sezonách mohou stejně tak dobře ocitnout v rubrice Labužníkova volba a jídla kdysi považovaná za obyčejná a levná zaujmou jejich místa zase v rubrice Nejlepší trefa. Ach, ty vrtochy módy! Viz Labužníkova volba.
**Nejvyšší služba** jméno, které si námořní sily samy daly; služba u námořnictva je v armádě pokládána za nejvyšší, je to něco víc než sloužit u lampářů, u císařské pošty a cokoli jiného.
**niklák** termín pro guis, nejmenší peníz v Soutlandu, používaný většinou v Brandenbrasu a sousedních oblastech. Pojmenován je podle kovu, z něhož je vyroben.
**nnunský cukr** jedna z nechvalně známých přísad, ve své pravé podstatě smrtelný jed, jehož složení znají jen „ti zlí lidé z Hříchoře“. Říká se, že jednu ze složek tvoří šťáva z mrtvol: odporný tmavohnědý ichor, který vytéká z rozkládajících se mrtvol a je v Císařství přísně zakázán. Nnunský cukr figuruje v mnoha nebezpečných a účinných skriptech, hlavně v těch používaných skordži. Právě on způsobuje, že je katarový sirup tak olejovitý a černý. Díky kombinaci nnunského cukru s dalšími přísadami působí tento sirup užitečně, ne škodlivě.
**nuglung** malý, ale velice silný druh bahňáka, hlavou často připomíná nějaké zvíře, ale ve značně zdeformované podobě. Říká se, že nuglungové slouží urchinům, pánům příšer, jako kurýři a špehové, a často bývají přistiženi, jak slídí v lidských záležitostech. Jsou známi tím, že je velice obtížné je zabít, ačkoli většina jedolentů na ně působí stejně účinně jako na kterékoli ostatní příšery. Nejhorším násilníkem a kruťasem z rodu nuglungů je tzv. smrtonoš.
**nulovač pachů** skupina jedolentů, která slouží ke skrytí nebo zmatení či zfalšování určitých pachů. Nejvíce se používají k zamaskování odlišného pachu člověka, takže si jej pak příšera nevšimne. Když se

použije v kombinaci se smraďochovým lojem, poskytuje vám výbornou možnost vyhnout se pronásledování a vyváznout životem.

## O

**octové moře, octové vlny** též kyselé moře, odporné moře, sodné moře nebo Širé moře; někdy jen „ocet“, „hlubiny“ či prostě „moře“ nebo „oceán“; pojmenováno po ostrém pachu zkyslého vína, který vydává jeho voda a který způsobují zvláštní soli, jež se uvolňují ze dna moře. Přestože tyto soli páchnou skoro stejně, každá dodává mořské vodě výrazně jiný odstín: jasně žlutý, oranžový, červený, výrazně modrý, temně zelený, bílý a dokonce i černý. Kyselá povaha mořské vody je pro lidi nepřátelská. Po půl hodině strávené ve vodě vám zrudne kůže a začne nesnesitelně pálit. Po třičtvrtěhodince vám naskáčou bolestivé puchýře, které mohou i prasknout. Po hodině a půl v tomto octu se vám soli vsáknou do těla, zpomalí či dokonce zastaví jemné chemické reakce, které probíhají ve vašich buňkách a udržují vás naživu. Nastává šok a brzy poté přijde váš konec. Tvorové, kteří jsou v octových mořích domovem, včetně požíračů (mořských příšer), jsou k tomuto životu přizpůsobeni a daří se jim tam. Mořské produkty určené ke konzumaci člověkem se musí máčet v odvarech zvaných sladiče, které neutralizují jedovaté soli a (zjevně) zlepšují chuť masa. Tento proces se nazývá „máčení“ a trvá dlouho, provádí-li se pořádně. Naštěstí existuje několik druhů ryb, které totéž dělají přirozeně přímo ve svém těle, takže se dají ulovit, připravit a sníst ihned. Většina z nich však nechutná příliš dobře.

**ocťák** běžné označení námořníka na moři, ale ne na řece (lodníci), ať už pracuje na klounové lodi nebo nákladní lodi a má jakoukoli hodnost. Ocťáka poznáte mezi ostatními lidmi podle dvou věcí: těžkopádné kolébavé chůze, která souvisí s neustálým kolébáním lodi na moři, a zarudlé poďobané kůže s kaňkovitými skvrnami, zejména na obličeji, kterou zničila žíravá mořská voda stříkající z mořských vln nebo hnaná větrem. Život ocťáků je těžký a často umírají mladí. Pokud některý přežije šedesátku, jde o pozoruhodný úkaz.

**odměny** něco, co bychom mohli považovat za „ukazatele výkonu“; většinou za zajetí jiné válečné či nákladní lodi nebo i přímořského

města, za únos nějaké významné osoby, za niž pak lze požadovat výkupné nebo za průkazné zabití mořské příšery (čím větší příšera, tím víc peněz). Peníze představují stimulující odměnu za hrdinský čin a jsou uděleny celé posádce klounové lodi vládou daného státu ve výši odpovídající významnosti činu. Jejich přerozdělení je však velmi nevyvážené, protože kapitán lodi dostane daleko největší podíl a zbytek se dělí po troškách až po toho nejnižšího plavčíka neboli poskoka, takže ten může dostat jen o něco málo víc než běžný denní plat. Závisí to opravdu na kvalitě převzaté odměny. Vyskytly se případy, kdy zajetí lodi bylo takovým úlovkem (například zajetí flotily lodi s poklady směřující doTurkománie), že velká odměna umožnila, aby měl každý člen posádky vystaráno až do konce života. Malé klounové lodě – fregaty a podobně (viz Příloha 6) – bývají aktivnější a jejich posádka může v průměru očekávat zdvojnásobení svého ročního platu díky odměnám. Za poplatek se námořní agenti či agenti, kteří mají na starost odměny, postarají o nezáživnou a nimravou práci, která je spojena se zajištěním odměny pro posádku, a námořní úředníci je kvůli tomu celý rok prohánějí. Odměny se udělují i lidem na souši, kteří se zaslouží o zabití příšer nebo polapení zločinců.

**odpískání do postele** jedno z mnoha znamení, které vychovatelé v nalezinci dávají zapískáním na bocmanovu píšťalku a které oznamuje, že děti mají jít spát. Když zazní zapískání, nalezenci mají do čtvrthodinky ležet pod peřinou. Viz bocmanova píštalka.

**odpuzovací prostředky** obvykle kombinace sféry skriptů (odpuzovače, třaskaviny, diskutanty) začleňující veškerou chemii, určené k zahnání příšer (nebo lidí). Odpuzovací soli jsou jedním z oblíbených odpuzovacích prostředků, byť nejsou nejúčinnější. K ostatním patří Asperova sůl, Frazzardův prášek, jiskřivý prach, trisulxis, bombastický popel, jed na bahňáky a zelený blesk neboli gegenšajn.

**odpuzovací sůl** oblíbený jedolent používaný k zahánění příšer. Velice nepříjemně páchne, tím spíše příšerám, jimž dráždí nosní a krční sliznici a také zrak. Působí silné pálení očí, někdy i (dočasné) oslepnutí. Odpuzovací soli se po oběti házejí. Stačí malé množství a zasažený se začne potácet a řvát bolestí. Na rozdíl od mnoha dalších podobných odpuzovacích prostředků tohoto druhu mají pozoruhodnou vlastnost: pokud navlhnou, zase uschnou a utvoří původní krys-

talky připravené k okamžitému použití. S oblibou je používají hlavně ocťáci a lodníci, a proto je pan Křampalín umí vyrobit.
**odvary** jakékoli lektvary, sirupy a nálevy určené k vnitřnímu použití, na rozdíl od jedolentů, které účinkuji zevně. Viz skripty.
**ohavové** jeden z mnoha jemnějších výrazů pro příšery.
**olfaktolog** „pachový přístroj"; biolog (biologický prostředek) používaný k zvýraznění pachů, který nositeli zároveň umožňuje rozeznat jemné rozdíly jinak nepostřehnutelných pachů. Má podobu obyčejné dřevěné bedničky, jež je připevněna popruhy k nosu a ústům, ale oči zůstávají nezakryté. Viz stenikon kvůli podrobnému popisu součásti, z nichž se skládá olfaktolog. Podobně jako je tomu se stenikonem, i dlouhodobé nošení olfaktologu může způsobit, že vám orgány v přístroji uložené začnou vrůstat do nosu a do obličeje. Asi po týdnu je ještě možné přístroj sundat, i když zjistíte, že vám už čichové úponky vrostly do nosu a zpřetrhání je bolestivé. Po měsíci nošení olfaktologu (nebo stenikonu) již musí být odstraněn operativně a zároveň přijdete o kus obličeje. Většinou jej používají lírové. Nejprve vypijí určitý odvar, který jim pomůže zostřit smysly, a pak šňupají zvláštní prášek, aby zpomalili invazi biologických orgánů.
**Opera, madam** třetí dcera z rodiny střední šlechty. Když bylo madam Opeře Kleštičkové něco přes dvacet, našla opravdovou lásku v podobě krásného a smělého jízdního poručíka z výborné rodiny, ale jejich vztah skončil skandálem (tak vážným, že o něm málokdo ví nějaké bližší podrobnosti a madam Opera o tom nikdy nemluví) a zrušením zasnoubení. Zdrcená mladá Opera se rozhodla, že už nikdy nebude hledat lásku znovu. Přesto přijala titul „madam", hlavně aby odradila jakékoli případné další nápadníky, kterých se skutečně několik našlo, vydala se na Velkou cestu a několik let cestovala po známých místech a hledala útěchu v nádherných městech. Když jí došly peníze, vrátila se do Boschenbergu, svého rodného města, a zjistila, že jediné, co jí zůstalo, je starý panský dům v omšelé části města. Jelikož neměla žádný příjem a žádné vyhlídky, přijala jednu z mnoha smluv, kterou námořnictvo tehdy nabízelo, týkající se vedení námořního útulku. Byla první neprovdanou ženou, která něco takového udělala. Jako personál si najala vysloužilé ocťáky (ti dostávali svůj plat spíše od námořnictva než od madam, patřil mezi ně Fransi-

tart a Křampalín) a zahájila činnost Ctihodného námořního útulku pro osiřelé hochy a dívky. Je to osamělá žena středního věku trávící většinu dní tím, že prochází útulkem a dívá se, koho by načapala při „lumpárnách a přečinech“, jak to nazývá, nebo sedí ve svých soukromých pokojích a přijímá hosty a diktuje dopisy, které Verlína píše. Dětem připadá vznešená, chladná, vypočítavá a nevrlá. Kterémukoli z mladých mužů, kteří pracují jako náboroví agenti do různých služeb a hledají v námořním útulku nové adepty na zaměstnání, se jeví jako nepokrytá koketa.

**operasigis** znaménka bolesti nebo trápení; jiný název pro spury.

**Ormond** jedna ze Signálních hvězd; čtvrté nejjasnější světlo na noční obloze, předchází mu bílá planeta Penelopé a následuje červený Hádes. Ormond vychází ještě později než Maudlin, a když se objeví, je to znamení, že se noc krátí a blíží se svítání.

**oskadril** také oskar nebo sova; největší mince v Císařství, částečně ze zlata a v hodnotě 1 ½ sous. Na jedné straně je reliéf moudré sovy (symbol klementýnské mincovny) a na druhé pilíř nebo dva pilíře ovinuté šerpou (symbol samotného Císařství). Když si chcete hodit mincí pro štěstí, říkáte: „Hodíme si oskarem. Řekni – pilíř, nebo sova?“ Různí císařové se v průběhu staletí snažili z oskara učinit standardní měnu své říše. Ale nějak se to nikdy nepodařilo, a tak sou zůstává obchodní, a tudíž nejběžnější mincí.

**Otrok** viz vlečný člun.

## P

**pačulová voda** voda, v níž byly namočeny okvětní lístky pačuli.Ta se pak přecedí a vznikne příjemně vonící tekutina, kterou se můžete naparfémovat nebo si ji kápnout na kapesník, potom jím mávat po místnosti a příjemně ji navonět.

**pancéřový** pobitý pláty litiny dostatečně silnými, aby odrazily dělovou kouli. Litinový plát odrazí jakoukoli střelu, i když se může promáčknout při zásahu 68liberní koule. Opakované údery mnohých střel však mohou oslabit velké nýty, jimiž je plát přibitý k boku plavidla, a ten se nakonec odlomí. Obnažená dřevěná prkna pod plátem jsou sice dost silná, aby odolala několika střelám, ale stávají se slabi-

nou a terčem útoku. Pro kapitány klounových lodí, kteří dávají přednost přímému ostřelování, je cílem jejich taktiky odlomit litinový plát protivníka, učinit jej takto zranitelným a donutit jej „spustit vlajku“ (vzdát se).

**pancíř** jiný název pro klounové lodě a další plavidla obrněná pancéřovými pláty. Ty jsou chráněné ochrannou chemikálií, která způsobí zhnědnutí kovu a zabrání jeho korozi způsobené žíravými vodami octových moří.

**panská** obvykle služebná, která obsluhuje u stolu při podávání jídel. Verlína je ve skutečnosti panská, ale její povinnosti a úkoly v námořním útulku jsou daleko rozsáhlejší než pouhé servírování jídel.

**paskřivec** hanlivý výraz pro špatné a nehodné tvory, zejména pro příšery.

**pašeráci** též se nazývají bažiníci či brigandi. Existuje spousta ilegálního zboží, které je zakázané v tom či onom městském státě nebo Císařství či některé jiné oblasti, a pašeráci vidí svůj úkol v tom, že musí lidem ulevit od takové tyranské politiky. Neexistuje nic, co by průměrně schopný pašerák tajně nepřenesl z jedné strany hranice na druhou, od jednoho města k druhému. Pašeráci jsou mazadlem černého obchodu, podloudně přenášejí všechny ty rouhačské kousky sem a tam. Pašerák se může dát i na pirátství, když mu někdo dobře zaplatí. Jejich největšími nepřáteli jsou počasí, příšery a finanční úředníci, jejichž hlavním úkolem je pašeráky chytat. Jako v případě většiny zakázaných věcí jde i v tomto řemesle o slibné výdělky, které stojí za to, aby pašerák podstoupil všechna zmíněná nebezpečí.

**peerové** šlechta, ti, kdo jsou považováni nebo se považují za urozené: starověcí králové a královny, vévodové, vévodkyně a ostatní. Všichni vládci států Císařství jsou peerové; skutečně se nemůžete stát vládcem, když nejste peer. Mezi peery existují určité pokrevní linie, které jsou pokládány za nadřazené jiným, jako například linie Corvinius Arbours v Boschenbergu nebo Sakrahenemus z Brandenbrasu. Nejvýš pravděpodobně stojí široce roztroušený rod: příslušníci linie Didodumských, rod nerozpoznatelný podle jména osoby, nýbrž podle jejího původu a rodného listu. Didodumští jsou potomci Dido, královny a zakladatelky Císařství, která vládla před 1 600 lety. Existuji dokonce někteří nešlechtici, kteří patří k tomuto proslavenému

rodu, žijí roztroušeni po celém Polokontinentě i mimo něj a neustále se škorpí. Současný hakobínský císař není z rodu Didodumských a nezastává názor, že nejvyšší vůdce říše Dido musí být nutně jeden z jejích potomků. Často bojuje s jejich politickým křídlem v Císařském parlamentu a s jejich špehy a úkladnými vrahy ve svých palácích.

**peníze** většina měn v Císařství má tři hodnoty: milion – největší mince, která představuje největší množství peněz, dolion neboli dolar – střední nebo druhá mince, a nakonec komon neboli koma, která je nejmenší mincí velikostí i hodnotou. Například nejužívanější měnou je měna Soutlandu, používaná téměř ve všech vnitřních a mezinárodních transakcích. Je rozdělena takto:

sous (milion) > sequin (dolar) > guis (koma)
= 16 sequinů = 20 guisů
S císařským oskadrilem je to následovně:
oskadril (milion) > speciál (dolar) > komiál (koma)
= 14 speciálů = 18 komiálů

Na území Polokontinentu existuje přemnoho měn, některé jsou pozůstatkem předcísařské doby a místní lidé je ještě používají, hlavně v odlehlejších a venkovských oblastech. Může to být velice komplikované a penězoměnci si zbudovali velmi výnosný průmysl spočívající v luštění záhad převádění měny.

**Perlík, říční kapitán** kapitán Prasečí hlavy, také vystupuje pod jménem kapitán Vigilus; sloužil na mnoha lodích v octových mořích a získal spoustu zkušeností o chování a povahách lidí i lodí.

**pěšák** obecné pojmenování pro pěšího vojáka, opak jezdce neboli kavaleristy. Mušketýři, habardiéři a trubardiéři jsou tři nejběžnější druhy pěšáků. Patři k nim ještě záložníci, průzkumníci a další lehká infanterie.

**pevninec** to, co bychom nazvali „hostincem“. Jde o malou pevnost, v níž mohou pocestní najít odpočinek nohám a bezpečí před příšerami, které je ohrožují v okolní divočině. Nejobyčejnější pevninec má jen velký lokál s připojenou kuchyní a pokoji pro majitele a zaměstnance, to vše je obehnáno vysokou zdí. Lokál vskutku stále tvoří centrum pevnince, kde se mísí pach prachu, potu a odpuzovacích prostředků s vůní kouře a připravovaných jídel. Pevninec U Zaječího štulce je velký, jak to obvykle u pevnince bývá, má stáje a přístřešky

na kočáry, místnost na porcování masa, čítárnu, řadu různých typů pokojů pro bohaté i chudší hosty, početný personál a strážce či vrátné na plný úvazek.

**Phoebe** nejobecnější název pro měsíc, hlavní nebeské těleso na noční obloze.

**pidimour** druh třískače; nejhorši druh glamgorna, který se pohybuje v tlupách. Jako většina dalších druhů glamgornů mají pidimouři zálibu v oblékání a nosí lidské šaty. S velkým potěšením páchají neplechy všeho druhu, kdykoli se jim naskytne příležitost. Jejich pojetí neplechy daleko překračuje hranice pouhých žertíků a rošťáren (což také dělají), ale nejraději trápí obyčejné lidi, ubližují jim, a dokonce je zabíjejí. Viz glamgorni.

**Piháč** příšera zvaná glamgorn; malá, houževnatá a na pohled přátelská.

**Píka, pan** bocman na Prasečí hlavě; velmi tichý a poslušný člověk, který ještě navíc zvládne kontrolovat posádku, která je mu podřízena.

**pirátští králové Brigandýnska** pirátští králové spojovaní s Brigandýnským pobřežím, severovýchodně od Polokontinentu, za Likérem. Existují i další piráti, kteří sedí ve svých pevnostech v dalších zemích, ale ti v Brigandýnsku jsou největším postrachem .

**pistole s křesacím zámkem** malá zbraň se stejným křesacím mechanismem jako mušketa s křesacím zámkem; často bohatě zdobená, držadlo pažby je typicky vytvarováno jako palice, takže se po výstřelu dá zbraň uchopit za hlaveň (zesílenou právě k tomuto účelu) a použít jako obušek. Zlepšením pro pistoli i mušketu je takzvaná skoldova střela: kulka s přídavkem jedovatého materiálu, která je pro příšery daleko smrtonosnější než obyčejná střela, jež málokdy skutečně nebo trvale ublíží. Jediný problém se skoldovou střelou je ten, že její chemikálie pomalu reagují s vnitřkem hlavně zbraně a jsou pak vystřeleny mnohem pomaleji než běžná munice. Zvyšuje to možnost, že se zbraň roztrhne nebo se v boku hlavně udělá díra, když to nejmíň čekáte. Pistolník je dobrodruh, který se zaměřuje na používání pistolí s křesacím zámkem; je to odvážný chlapík, který chce okouzlovat a má zálibu v dobrodružných kouscích. Když používají skoldovy střely, mohou pracovat jako lovci příšer, přestože pak mu-

sejí dobře vydělávat, neboť si potřebují často kupovat nové pistole a jedna stojí 21 sequinů.
**plachetnice** loď ovládaná plachtami místo gastrínami.
**pláty** velké litinové tabule přinýtované k dřevěným bokům pancéřového plavidla. Pláty mají jednotný rozměr, takže když někdo uvidí na moři klounovou loď, dokáže si spočítat podle jednoho boku lodi, kolik má plátů, a tím pádem i to, jak je velká.
**plaudamentum** viz katarový sirup.
**pocestní** taktéž hucilluctoři (což znamená „ten, kdo pořád chodí z místa na místo“); cestující na hlavních silnicích a vedlejších cestách. Ošlehaní a otužilí lidé, drsní a znali toho, jak bez úhony přežít v otevřené krajině, obvykle zdatní v úprku – před úřady i před příšerami. Přílišné schovávání se může stát mrzutou záležitostí a mnohý pocestný v garamné krajině touží po tom, aby mohl kráčet po cestě za bílého dne vesele a s písničkou na rtech. Pocestný je také cestující po silnici.
**podprvky** všechny kovy, horniny, tekutiny a plyny, které tvoří Čtyři pralátky (Elementy). Právě ty tvoří vesmír, zemi a všechno, co na ni je. Některé z mnoha podprvků zahrnují ohnivý blesk (vodík), ohnivou vlhkost (metan), malý vzduch (helium), královský vzduch (kyslík) atd.
**podstata** též konstituce; to, co bychom nazvali „metabolismem“. Také znamená vnitřnosti nebo „útroby“.
**podvlékačky** dlouhé spodní prádlo z vlny; kalhoty, které mají zahřát a ochránit, se zesílenými koleny. Některé mají k nohavicím přišité i ponožky a pak se jim říká ponožkáče nebo punčocháče.
**Poéma** kdysi moderní předměstí Boschenbergu, nyní postoupeno továrnám a skladům; je tam také Ctihodný námořní útulek madam Opery pro osiřelé hochy a dívky; dnes toto předměstí není proslavené téměř ničím.
**poháněče** malé verze gastríny, kovem spojené dřevěné bedny ve skupinách po dvou nebo po třech na každé straně gastríny. Používají se k zahřátí a uvolnění svalů mnohem většího doplňku, aby jej připravili k činnosti. Není-li gastrína nejprve namasírována poháněčem, může se ztrhat, opuchne a dostane infekci, a tím sníží svůj výkon, a dokonce může zemřít. Samotné poháněče jsou zahřívány gastrinéro-

vými pomocníky, kteří točí klikou na bedně s poháněči, a ta roztáčí mnohem menší verzi šlapací hřídele zvané panna. Když se panna roztočí do určitých otáček, svaly poháněče jsou už dobře namasírované a převezmou tento pohyb. Soustavou spojených pák opakují daný proces ve větším měřítku v gastrínách. Pokud loď potřebuje zrychlit, zapojí se některé nebo všechny poháněče, které pak pomáhají gastrínám otáčet hlavní šlapací hřídelí. Existuje riziko, že se poháněč trvale poškodí, ale protože vyměnit poháněč je daleko snadnější a levnější, často se toto riziko podstoupí. Nejlepší kapitán může doufat, že když spustí všechny poháněče, rychlost lodi se zvýší o jeden až dva uzly. Může se zdát, že to není moc, ale při poměrně malé rychlosti všech plavidel na Polokontinentu jeden nebo dva uzly navíc mohou znamenat rozdíl mezi úspěchem nebo zkázou. Viz klounové lodě, gastríny a gastrinér.

**pokojská** služebná, která má na starost obsluhu na pokoji v pevninci či hostinci nebo ložnici. Pečuje o ložní prádlo a prádlo zákazníků, kteří jsou v zařízení ubytováni. U Zaječího štulce pokojské pomáhají hostům s toaletou a dbají na jejich pohodlí. Pokojské mohou být zasvěceny do některých velmi soukromých informací svých pánů a paní, protože jim posluhují v nejintimnější místnosti domu.V důsledku toho se některé pokojské za úplatek či pod hrozbami dopouštějí zrady na svěřených osobách nebo působí přímo jako špehové, kteří takto zločinně pracují pro své zaměstnavatele.

**Polokontinent** také se nazývá Haufarium, Sundergird nebo Westelund; veliký a široký poloostrov, na jehož malé části se tento příběh odehrává.

**pomerančový džus** i když je pro nás něčím naprosto samozřejmým, pro chudé a prosté venkovany Polokontinentu je něčím neznámým a vzácným. Pěstování tohoto ovoce může být obtížným úkolem, protože pomerančové háje lákají určité příšery. Z těchto důvodů je cena tohoto ovoce pro některé vrstvy s nižšími příjmy nepřijatelná.

**pomezí** také hranice, plochy nebo části nebo vymezené oblasti člověka. Hranice, které lidé dali svým územím a nazvali je poněkud velkolepě Exculta Hominum Vita Partitio neboli „rozdělení civilizace“. Jsou založeny na uvědomělé bezpečnosti každé oblasti před příšerami a účinky garamu. Existuje pět kategorií seřazených od nejbez-

pečnějšího či nejklidnějšího: město – okrsek – soudní okres – příkopové území – divočina (orbis, pagis, scutis, fossis, horridas terrestrum).

První čtyři kategorie od města po příkopové území se nazývají termina hominis, „oblasti člověka“, a jsou to vlastně soustředné kruhy kolem každého města. Divočina zůstává horridas terrestrum „drsná (či děsivá) krajina“ a představuje rozsáhlá místa za čtyřmi kruhy, nemá pravidelný tvar, nebývá zobrazena v mapách a zůstávají nezkrocená. Dá se o nich snadno říct „zde jsou příšery“.

**ponor** hloubka, do jaké se trup a kýl lodi ve vodě ponoří. Plavidlo s nízkým ponorem se může odvážit do mělkých vod.

**Pontus Nubia** „černé moře“, jehož štiplavá voda je doslova černá jako inkoust.

**popeláři** – obchodníci s mrtvolami a produkty vyrobenými či získanými z mrtvých těl; překupníci zabývající se černým obchodem. Kupují mrtvoly od pašeráků, kteří je získávají od mrtvolkářů, kteří je kradou. Pak je za mírný poplatek postupují svým vděčným nevědomým zákazníkům. Také obchodují s příšerami, živými či mrtvými, nebo jejich částmi. Jejich činnost byla uzákoněna, protože skoldové a skordžové často využívají jejich služeb, ale každý ví, že jsou agenty těch, jejichž práce není v souladu se zákonem.

**Popletený Filuta** středně velký etin, o němž se říká, že loví v Žíhaném lese.

**poskok** nekvalifikovaný, nejníže postavený pomocník na palubě lodi; jde o hanlivý výraz, ať se použije o komkoli, zejména o někom výše postaveném. Děti z námořního útulku jsou při nástupu do služby na lodi vzhledem k průpravě, kterou procházejí během pobytu v sirotčinci, vždy něco víc než poskokové. Nazývat je tímto jménem je velice urážlivé.

**pracovní knížka** knížečka v tvrdých deskách označená znakem Císařství nebo přímo vašeho městského státu, do níž se zaznamenává průběh vašich zaměstnání: datum, kdy jste je začali, kdy jste skončili a další důležité poznámky, dobré či špatné, které váš zaměstnavatel považuje za důležité uvést. „Dobrá“ pracovní knížka vám umožní získat téměř jakékoli zaměstnání, po němž toužíte, „špatná“ vás od-

soudí k těm nejhorším pracím. Díky znaku na knížce je nesnadné doklad zfalšovat.
**Prasečí hlava** pomalý a vysloužilý kromster s 6 dělovými palubami. Viz Příloha 7.
**pravobok** pravá strana plavidla, když stojíte na zádi čelem k přídi.
**Prelína** správně lady Prelína; mladší sestra Verlíny. Byla ve svém městě proslulá svou krásou, takže se výhodně vdala k hanbě obou rodin. Manželovi rodiče v ní viděli chamtivou kariéristku, její rodiče (už nežijí) to pokládali za projev nafoukanosti a povyšování. Její sestra je pouze ráda, že je na ni manžel hodný.
**protiútok** protiúder v harundu, jeden z mnoha pohybů, které jsou součásti Stera pravidel harunda.
**průvodce** almanach, který má trvanlivé desky a stránky a je nepromokavý, aby ho pocestní a další cestovatelé mohli používat i v nepříznivých podmínkách.
**Překvapení** fregata Boschenberských námořních sil, která má 28dělovou palubu a slouží již přes sto let. Původně patřila Brandenbrasu, ale krátce po bitvě u Hráze ji boschenberští ukořistili. Má slavnou historii, převzala řadu cen za polapení pirátů a mořských příšer, takže několik generací posádek díky ní notně zbohatlo. V bitvě u Hráze, kdy ještě sloužila Brandenbrasu, sehrála v boji rozhodující úlohu. Po většinu bitvy fregata sloužila podobně jako všechny malé klounové lodě, tj. pomáhala za hlavní linií bitvy, sbírala ty, kdo přežili, tahala větší plavidla, která byla neschopna pohybu, a sledovala nechráněná křídla. Po několik hodin její kapitán, jistý pan Treska, pozoroval, jak se jeho spojenci v kombinovaném loďstvu Slavné ligy dostávají do slepé uličky, kam je žene nepřátelská flotila: nepohyblivá řada 23 bitevních lodí se soustředila na těžkopádnou Sucathii, obrovskou bitevní loď se 156dělovou palubou. Pro Slavnou ligu byla slepá ulička prohrou: nepřítel by mohl i nadále diktovat podmínky svých vodních cest a donutit státy kolem Klotu k zaplacení výkupného. V kritickém momentě kapitán Treska vyslídil skulinu v nepřátelské linii, protože vzdouvající se vlny pohnuly postavením nepřátelských klounových lodí. Ačkoli to nebyl jeho úkol, odvážný kapitán Treska si všiml, že nikde nablízku není žádná velká klounová loď, která by této příležitosti mohla využít. Signalizoval další fregatě, aby

ho následovala, a vyrazil s hbitým Překvapením náhodně vzniklou skulinou za nepřátelskou linii. Když míjel příď hlavní bitevní lodi Záblesk 74, vyslal několik dělových koulí ze svých 321iberních lambarinů, které roztříštily nechráněná okna přídě hlavní bitevní lodi. Posádka Překvapení, která přežila, pak vzpomínala na hrozivý zvuk svých střel, jež se roztříštily po celé délce dělové paluby Záblesku, a způsobily tak velké ztráty vyděšené posádce. Když se kapitán Treska dostal na druhou stranu, ihned si všiml Sucathie a širokým obloukem se k ní přiblížil. Unikl tak pozornosti nepřátelských fregat a dělových lodí. Spustil všechny poháněče na šroub a fregata Překvapení nabrala veškerou možnou rychlost a narazila klounem do trupu bitevní lodi kousek od jeho středu. Rámus toho nárazu – roztržení litinového pláště a tříštění trámů – byl prý slyšet přes tlumený lomoz bitvy až tam, kde na nejsevernějším výběžku své domoviny sledovali nepřátelé dalekohledy zápas svého loďstva. A opravdu, síla nárazu stačila k tomu, aby se Sucathia povážlivě naklonila doleva, levobok se přiblížil k hladině a děla na té straně mířila zcela neužitečně do vody, zatímco na straně opačné trčely hlavně děl přímo k nebi. Chrabrá loď Překvapení na tom byla ještě hůř, nabírala vodu, její kloun a příď byly pevně zaseknuté do zasaženého boku bitevní lodi. Polovina posádky byla při srážce vážně zraněna, ale to horší mělo teprve přijít. Když se posádka u děl na Sucathii vzpamatovala, rychle si uvědomila, v jaké je tísni, a obrátila svou pozornost i děla na malého rebela, trčícího z jejího pravoboku. Hlavně velkých děl byly sklopeny co nejníže a brzy se na nekrytou dřevěnou palubu Překvapení snesla smrtonosná palba. Ani ne za čtvrt hodiny byla statečná fregata rozstřílena, takže z ní zbyl bezcenný vrak. Ale to bylo vše, co mohla posádka Sucathie udělat, protože ani rozstřílené Překvapení nemohla z boku lodi uvolnit, a Sucathia byla pro další boj nepoužitelná. Když plavidlo šestnáctkrát větší Sucathiu neutralizovalo, mohly se klounové lodě vrhnout na další body v nepřátelské linii. Za hodinu byla bitva u Hráze skončena a Slavná liga zvítězila. Tímto vítězstvím zajistila hladký průjezd svých nákladních lodí. Pokud jde o nešťastnou hrdinskou fregatu, její posádka byla ze tří čtvrtin mrtvá nebo umirala (včetně kapitána Tresky), zbyla z ní jen pancéřová skořápka plná třísek a krve. Odtáhli ji zpátky do Brandenbrasu 80dělovou bitevní

lodí Direktor. Tam stála a několik let rezivěla na mělčině na Bahnitém Pahorku, až ji nějaký soukromý podnikatel v záchvatu vlastenectví vzal do suchého doku, opravil ji a zaměstnal ji jako zajímací loď (viz námořní síly). V tomto stavu ji ukořistily Boschenberské námořní síly a rychle ji vzaly do svých služeb, hrdí na to, že do své flotily získaly tak vzácné plavidlo.

**Přeslen** říční brána, kterou postavil městský stát Brandenbras jako konkurenta axelům. Po císařském schválení této stavby její přítomnost dále zvýšila poplatky za provozování obchodu na řece Humor, což ztěžuje život městům, která leží směrem proti proudu řeky (hlavně Boschenbergu). Mezi císařskými ministerstvy obou měst a mezi jejich vladaři probíhají zuřivé debaty a studentovi základu by to mohlo připomínat neklidné vření před další válkou.

**příď** přední zašpičatělá část plavidla, která tvoří špičku lodi. Na klounové lodi se špička sklání dolů a dopředu a tvoří zobák zvaný kloun, podle něhož dostaly tyto lodě své jméno.

**příďová nástavba** úplně přední část horní paluby klounové lodi, mezi předním stěžněm a přídí. Vzhledem k tomu, že paluby klounové lodi jsou rovné, říká se této části plavidla přední paluba. V hantýrce ocťáků však převažuje starý termín.

**příjmení** taktéž familinom; jméno vašich rodičů, vašeho rodu, jméno celé rodiny. Mezi peery je to nejdůležitější jméno, protože uvádí rodokmen člověka. „Zaknihovaný“ je časté příjmení sirotků a nalezenců, které dostávají jako náhradní příjmení, ale ve skutečnosti jde o rodné jméno.

**příkopová území** svět je rozdělen do pěti odlišných oblastí neboli pomezí. Příkopová území jsou „hraniční území“, nejzazší území, která jsou v držení lidí; za ním začíná divočina (kam obyčejní lidé vstupují jen zřídka a nikdo tam nebydlí). Příkopová území jsou „přední linií“ lidstva, které se snaží zcivilizovat celý svět. V příkopových územích žije málo lidí. Bydlí velmi blízko sebe, aby znásobili svou sílu. Bydlí v opevněných příbytcích, s okny trvale zamřížovanými a dveřmi zamčenými i během dne. Komíny jsou vysoké, nejvyšší ze všech. Nikdo nevychází ven bez výstroje, tvrzení se nosí dokonce i doma a ve dne. Každý má zásoby jedolentů, které dodávají skoldové, a kdykoli vyjde z domu, bere si nějaké s sebou. Mnohé

obce v příkopovém území neustále střeží početné silné vojsko, buď pěšáci nebo lampáři nebo obojí. Podél hlavní silnice se staví malé pevnůstky a tvoří jádro osady. Jsou posledním útočištěm v případě velkého útoku příšer. Viz pomezí.

**příšery** též zvané antrmenč, miňlidi, vrypouni, bahňáci, bestie, strašáci, paskřivci, spratci, kraulovači, požírači, hnusáci a všelijak jinak; jakýkoli tvor, který není pokládán za lidského nebo za němou tvář. Dělí se do dvou základních skupin:

♦ inkolidové: přirozené rodilé příšery, které jsou považovány za přírodní síly, fyzické vyjádření přírody, která se brání

♦ homonkulidové: člověkem stvořené příšery (gudžini), kteří jsou považováni za zvrhlost přírody, a to určitě příšerami samotnými a také většinou lidí.

Příšera se liší od lidí tím, že je často groteskněji, ohnutá, zkroucená, nesouměrná (to je ovšem lidský pohled na věc), má drápy a ostré tesáky a ostny a vražedné úmysly. Čím se příšery liší od obyčejných zvířat, na to je obtížnější odpovědět, ačkoli většina vědců Polokontinentu se shoduje v tom, že zřejmá racionální inteligence a schopnost mluvit (byť jen základní bručení toho nejhloupějšího etina) patří k těm nejdůležitějším rozdílům. Pokud jde o vrypouny (suchozemské příšery), shodují se vědci v tom, že obecným rozdílem je, že mnoho vrypounů chodí po dvou a má dvě (nebo více) rukou. To však neplatí vždycky. U požíračů (mořských příšer) je to obecně jejich vychytralost a mazanost a také nadměrná velikost, co je odlišuje od ryb, žraloků a velryb. Nikdo neví, kde se tu příšery vzaly, ale lidstvo je s nimi ve válce po celou historickou dobu. Tato válka se nazývá Nekonečný boj či Hyadthningarvig, Luctamens Immensum nebo Immerwar a vede se nejen na Polokontinentu, nýbrž po celém světě. Stejně jako lidé usilují o to, aby rozšířili svou říši, zmocnili se krajiny a ovládli ji, příšery se vzpírají, otravují a ničí. Přesto se příšerám žije těžko tam, kde lidé ovládli krajinu, a čím více lidí je soustředěno na jednom místě, tím méně příšer se tam bude nacházet, byť tam vždy nějaká zůstane. Z těchto důvodů jsou města nejbezpečnějšími místy, kde může člověk bydlet, a právě odtamtud všední lidé vedou svou část války. Kolují zvěsti, že existují říše, kde si lidé s příšerami

rozumějí, dokonce s nimi spolupracují, ale to je pro obyvatele Polokontinentu naprosto nemyslitelné; něčeho takového by se mohli dopustit jen odporní sedorneři (milovníci příšer) a jde o zločin proti lidstvu. Nikdo neví naprosto jistě, odkud příšery pocházejí. Staré dějiny uvádějí, že mnoho příšer – urchinové, zrádní bohové, řada nuglungů a kraulovačů – existovalo ještě dřív než lidstvo samo. Proto se jim říká primlingové („ti první“). Ale také se ví, že se neustále objevují nové příšery, které vznikly až po této prehistorické době. Existuje spousta různých teorií, odkud se vzaly. Asi nejneobvyklejší teorii obsahuje Vadè Chemica, která tvrdí, že vznikly z bahna a slizu, když je oživil garam a sluneční teplo. Habilisté nazývají toto horké bahno „gravidia lutumi“ („plodný sliz“) a přicházejí s teorií, že čím je místo garamnější a čím více bahna se v něm nachází, tím pravděpodobnější je, že zplodí příšery. Celý tento proces se nazývá spontánní sebetvorba a příšery, které vznikly tímto způsobem, se nazývají sproslingové („zrození“). Viz nuglung, glamgorn, vrypoun, kraulovač, bahňák a gudžin.

**přivaděč** velké silnice mezi městy, jejíž náklady hradí císař, původně vystavěné vojáky Císařství, když postupovali do nových území. Viz císařské konduktory a hlavní silnice.

**pugnátor** obecný, podle některých hanlivý název pro lovce příšer. Viz teratolog.

**puška s křesadlem** jakákoli malá zbraň s křesacím zámkem, jako je mušketa nebo pistole. Viz mušketa s křesacím zámkem, pistole s křesacím zámkem.

## Q

**quarto** také quarter; jakýkoli vojenský útvar, který je výrazně menší než četa, jež má zhruba 30 mužů. Quarto má obvykle kolem 10 členů.

**quin** slangově sequin.

## R

**ratan** jedna z přísad katarového sirupu, prášek, který se vyrábí z černého květu ratanu. Tato rostlina se vyskytuje v nejstrašidelnějších a nejbahnitějších močálech, zejména v Ichormeeru. Celý květ se usuší a rozemele na velmi jemný prášek. Sám o sobě je prudce jedovatý.
**redingot** se liší od císařského kabátu tím, že není tak dlouhý a tolik nevlaje. Materiál je levnější a ne tak kvalitní. Nosí jej spíš obyčejní lidé.
**restorativum** skript, který má oživovací a hojivé účinky. Viz skripty.
**revenant, reverman, rever** to, čemu říkáme „zombie“ či „oživlá mrtvola“; někteří z nich jsou celé oživené mrtvoly, jiní se dělají z kousků a částí různých mrtvol, a dokonce i z částí zvířat. K řádnému vytvoření revermana je třeba velké praxe a zručnosti. Pokud nejsou revermani správně uchováváni, jejich zápach je znehodnotí. Jestliže se jejich mozek řádně neobnoví, jsou divocí a nezvládnutelní. Nejlepší revermani se používají jako úkladní vrahové, často z nich po tom hrůzném činu zůstane jen malá loužička, které si nikdo ani nevšime. Občas některý svému lidskému pánovi uteče a terorizuje nějaký čas své okolí, než uteče do divočiny, kde se s ním rychle vypořádají tamější příšery, které takovéto zrůdy nenávidí. Revermani na oplátku nenávidí je. Viz gudžin.
**rodné jméno** jméno, které si člověk vybere nebo je mu dáno později během života. Šlechta a snobové dávají dětem ke křestnímu jménu i jméno rodné hned při narození, aby ukázali, jak jsou výjimeční a důležití.
**rodný list** úřední doklad, v němž se uvádí místo a čas narození a je opatřen úřední pečetí a podpisy. Jsou v něm také uvedena všechna místa, kde jeho držitel může bydlet, a všechna občanství, která může získat. Bez rodného listu je pro člověka těžké prokázat svou totožnost a téměř nemožné dostat slušnou práci nebo povolení ke vstupu do většiny měst.
**rombus** je podle našeho příběhu místem, kam se chodi skoldové učit svému řemeslu. Student skold – říká se mu „rubus“ – tam stráví dva roky. Naučí se základní skripty a z nich potom přípravu svých vlast-

ních lektvarů zvaných nostrum a vulgum. Učí se Elementy a Subelementy, Báze a jejich Kombinace, Kornchnflektr, Čtyři sféry a Čtyři živly. Rovněž studuji Vadè Chemica a řadu dalších zakázaných knih o habilistice, starých i nových, a také základ (dějepis). Do rombusu nemůžete vstoupit tehdy, pokud nemáte vzdělání, čili neumíte číst a psát.
**Rosamunda** neohrabaný chlapecký hrdina a nedospělý nalezenec ze Ctihodného námořního útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky.

## Ř

**řečík terpentýnový** viz terpentýn.
**říční brány** velká opevnění postavená napříč přes řeky a širší říčky, která chrání určité cenné místo a zároveň jsou pokračováním vnějšího pozemního opevnění města. Určitá říční vévodství a knížectví dlouho využívají své říční brány ke kontrole obchodu, nejen na svém území, ale i na územích mimo ně. Ačkoli je to příčinou válek a velké nelibosti, starobylá Císařská koncese, která těmto státům dovoluje legálně kontrolovat a uvalovat daně na říční obchod pod císařským dohledem, byla v době, kdy se hakobínská dynastie zmocnila trůnu, zachována. Stalo se tak k velké nelibosti ostatních států, které po staletí trpí celními poplatky – a také k jejich hořkému zklamáni. Tyto státy doufaly, že hakobínští císařové vnesou do Císařství novou spravedlnost. Od té doby hrstka agresivnějších států úspěšně lobovala u císaře kvůli právu vystavět si své vlastní říční brány, a tak se podílet na velkém zisku. Některé řeky tudíž mají dvě nebo tři či dokonce čtyři takové stavby, které je škrtí, neboť jejich vlastníci se chvástají, politikaří a ohrožují ostatní – příkladem jsou potíže na řece Humor mezi Boschenbergem a jeho starobylými axely a Brandenbrasem se svým elegantním novým Přeslenem. Mnohé méně poctivé státy našly způsob, jak brány obejít, hlavně ty státy, jež jsou zapojeny do černého obchodu, nebo další, které se chtějí vyhnout daním a poplatkům.

**říční kapitán** nejvyšší šarže na barži nebo jiném říčním plavidle; ne vždy majitel lodi; jde o nižší hodnost než kapitán. Hodnost kapitána získá jen ten, kdo slouží na octových mořích.

## S

**sagar** tanečník a bojovník, jehož obratnost a umění pocházejí původně ze země daleko na severu za Morkem – Samarkandu, Mansungu a Ghadamésu – a Císařství se s nimi poprvé setkalo, když se dostalo do konfliktu s Wenceslavovým královstvím. Existuje mnoho forem a stylů sagarského umění, složitějšího a rozmanitějšího než harundo a další bojová umění. Sagaři žijí, aby tancovali a dopracovali se ke stavu, jemuž se říká „věčný tanec“, kdy každá činnost a každý nepatrný pohyb je jen součástí jednoho nepřerušeného celoživotního tance. V zemích svého původu pracují jako dvorní baviči a přední teratologové, využívají své mimořádné pružnosti, hbitosti a rychlosti a kombinují ji s různými jedolenty, ještě staršími než ty skaldské. V Císařství jsou sagaři jen teratologové a mají zde řadu příležitostí lovit a odhánět příšery. Přesto všichni sagaři nejraději tančí. Sagaři většinou nosí přiléhavý oděv, aby jim nepřekážel v pohybu, a ti, kteří žijí v Císařství, se také označují spurami v podobě špic směřujících dolů a kolem jedné lícní kosti, hned pod okem (obvykle levým). Je dobře známo, že se sagaři a lahzaři nemají příliš v lásce.

**Sebastipol, pan** lír a agent maršála lampářů v Železné Baště; slouží tam už přes půlku svého života. Jeho matka pocházela z Poluxu a otec ze Sebastianu. Sebastipol vyrůstal v malém jihovýchodním království Burgundie. Je bystrý, výkonný a velmi věrný maršálovi lampářů. Asi před deseti lety se stal lírem na žádost svých nadřízených. Oceňuje zlepšený zrak, ale stenikon mu připadá odpudivý. Ačkoli jeden má, používá jej z tohoto důvodu jen zřídka, pokud to povinnost vyžaduje. Jeho oči prozrazují, že je falšman. Viz lír.

**sedlová brašna** brašna nebo koš s víkem připevněné buď zvířeti na hřbet, nebo ke kočáru, slouží k převážení zásob a zboží.

**sedorner** oficiální, urážlivý a obviňující název pro milovníka příšer. Každý, kdo chová jakýkoli přátelský pocit či porozumění pro příšery,

je nařčen z toho, že je pod vlivem „černé lásky“. Těm, kdo se takto projevují, je otevřeně dáváno najevo, že mají utéct do divočiny a strávit zbytek svého krátkého života s bahňáky, které tak obdivují. Když se necháte slyšet, že nějak soucítíte s příšerami, může být proti vám na základě toho vznesena žaloba. Různé obce a říše se staví k sedornerství různě přísně, ale není neobvyklé, že ty, kdo jsou shledáni vinnými, čeká kateřinské kolo nebo šibenice.

**sequin** v pořadí druhá mince s nejvyšší hodnotou v Soutlandu, je ze slitiny stříbra. Má hodnotu šestnáctiny sou nebo 20 guisů nebo čtyřiadvacetiny oskadrilu. Značí se písmenem **q.** Viz peníze.

**sestavovatel rejstříku** matematik vyškolený k tomu, aby si pamatoval dlouhé sloupce cifer a měl dobrou paměť, kterou si i my můžeme vypěstovat tím, že si budeme procházet nějakou registrační skříňku.

**sešitový příběh** příběh obsažený ve velkém mnohastránkovém periodiku, které je něčím mezi „novinami“ a „časopisem“ a bývá plné skandálních a vymyšlených historek ze současné politiky a událostí z minulosti. Sešity, které Verlína kupuje pro radost dětem z námořního útulku, platí její sestra lady Prelína, která má dost peněz a může si to dovolit.

**sféra** určitá skupina skriptů, které mají všechna podobné účinky. Viz skripty.

**Signální hvězdy** též Největší hvězdy. Jasně zářící hvězdy, které prý ukazují lidem cestu životem a krajinou. Patří sem Souhvězdí cest (také se jim říká Atrapy), které pomáhají navigaci (jsou pravděpodobně nejdůležitější a velice užitečné); Souhvězdí vášně, které pomáhá zamilovaným, a Souhvězdí osudu, které pomáhá při důležitých rozhodnutích či zkouškách osudu atd. Hvězdy, které nemají tyto tajemné nebo informativní vlastnosti, se nazývají světelná tělesa.

**sirup** zkrácený název katarového sirupu.

**Sitt** sluha a čistič bot ze Zaječího štulce. Jak někdo kdysi krásně řekl: „Ošoupané boty, madam, to je hrozná věc!“

**skládané peníze** směnky, které obdržíte v bance nebo od místního panovníka. Je na nich napsaná hodnota, za niž jste je koupili v mincích; jsou lehčí a pohodlnější než mince, ale také se mnohem snadněji zničí.

**skoldové** též habilisté nebo zaumbalisté („vrhači polévky“) nebo fumomati; jde o teratology, jejichž prací je boj s příšerami za použití chemikálií a jedů známých jako jedolenty. Tyto se hází ručně, lijí se z lahví, metají se z praku neboli fustibalu, střílí se z pistole, které se říká salinumbus („sklep na sůl“). Skoldové rovněž straží pasti, vyrábějí kouř a všechno možné další, jen aby porazili a zničili příšeru. Mohli bychom jim říkat „bojoví chemici“. Nosí splývavé oblečení a kónický klobouk, což je znakem jejich řemesla. Nejběžnější klobouk má špičku poněkud ohnutou dozadu. Váženější a agresivnější skoldové se označují výraznou spurou, což je svislá čára vedoucí přes oko (nebo přes obě) od místa, kde začínají růst vlasy, až po čelist; nebo je vodorovná a vede od jednoho ušního lalůčku přes ústa k druhému. Skoldové se učí svému arkánu („tajným vědomostem“) a dovednostem charakteristickým pro jejich řemeslo v mnoha zřízených „kolejích“ po celém Císařství. Těmto kolejím se říká rombusy. Trvá nejméně dva roky, než se člověk řádně vyškolí na skolda, a další roky získává praxi a dále vybrušuje své schopnosti. Studium v rombusu je drahé a obtížné, počet míst je omezený. Nejlepší rombusy mají čekací listiny a na přijetí můžete čekat i přes dvacet let. Předchůdci skoldů byli samoukové, říkalo se jim rýbrcoulové, lovci příšer ze starověkého národa Skyldů. Slovo „skold“ je vlastně zkomolenina jména „Skyld“.Tak se říkalo rýbrcoulům, kteří se vydávali za hranice svého území sloužit starověkým cizím králům.Tito emigranti se v nových zemích učili nové věci a skripty a začali své znalosti písemně zaznamenávat do knih. Nakonec vytvořili cechy – rombusy – a začali školit nové nadějné adepty. Takto tedy vznikli skoldové, jak je známe dnes. Skoldové si také dobře vydělávají výrobou jedolentů, které prodávají všedním lidem, aby se i oni mohli chránit před příšerami, či s nimi dokonce bojovat. Skripty prodávané lidem se nazývají vulgum, kdežto ty, které si skold drží v tajnosti, se nazývají nostrum. Základním lidovým jedolentem je například odpuzovací sůl, jedna dávka se prodává za 1 guis. Průměrný skold si vydělá asi 180 sous ročně a jeho příjem tvoří odměny, smlouvy na zlikvidování příšer a výtěžek z prodaných jedolentů. Široký pojem „skold“ může znamenat jedno z pěti různých řemesel:

♦ skoldové – někdy nazývaní vysocí skoldové, formálně školení v rombusu, podle našich měřítek „bojový chemik“;

♦ skordžové – také formálně školení, obvykle nejtalentovanější výrobci skriptů, používají při své násilnické práci nejjedovatější a nejúčinnější jedolenty;

♦ dispensuristé formálně školení, výrobci léčivých odvarů a podobných přípravků;

♦ rýbrcoulové – stále existují ve východních oblastech Černých Věží, Skaldii a Gotii, jsou léčiteli a lovci příšer v jednom, přijímají učně a předávají jim své vědomosti. Rýbrcoulové vlastní tajemství, která jsou nyní pro skoldy ztracená, protože je považují za zaostalá;

♦ knihobylové – skoldové-samouci, kteří dělají jedolenty podle knih, často s různými, nepředvídatelnými výsledky. Okolí jimi pohrdá, protože jsou nebezpeční, nevzdělaní, nezodpovědní a nepoctiví.

Malé skupiny skoldů se mohou sdružovat do uzavřených skupin, jimž se říká školy, dělí se o recepty a vyvíjejí svoje vlastní speciální nostrum.

**skordž** též exitumat či orgular („hrdobec“ – jméno, které kdysi dostali hrdinové starých časů; tento titul se také dává lahzarům); skold specializovaný výhradně na lov příšer. Vyrábí a používá k tomu ty nejúčinnější, nejnebezpečnější a smrtonosné jedolenty: jedolenty, které rozpouštějí věci na místě nebo způsobí, že okamžitě shnijí nebo zuhelnatí nebo že živí tvorové zkamení. Skordžové jsou od hlavy až k patě omotáni speciálními obvazy a nosí brýle s čočkami z křemene, aby si chránili oči před zasažením vlastními chemikáliemi. Ačkoli jsou upřednostňováni před lahzary, jsou stále považováni za trochu nespoutané a nezvládnutelné a žijí životem stejně násilnickým jako jejich rivalové lahzaři.

**skripty** též thaumacrum; název všech chemických směsí, které vyrábějí dispensuristé, skoldové a skordžové. Dělí se na několik základních typů neboli sfér:

♦ restoravita či vigoranty – hojení a tělesná i duševní pohoda, například březovice nebo evandrová voda;

♦ fulminanty – výbuchy a blesky a rozněcovače ohně, jako používá Licurius;

♦ diskutanty – třaskaviny podobné fulminantům, ale nehoří;

♦ pestilanty nebo venifikanty – jedy;

♦ mordanty – žíraviny, jako jsou speciální druhy kyselin, které používají skordžové;

♦ abruptiva – preventivní prostředky, jako je nulovač pachů;

♦ repugnanty – prostředky, které odpuzují, jako jsou odpuzovací soli, a ty, které přitahují, jako je smraďochův lůj;

♦ alembanty – přípravky, které mění biologii, jako jsou roztoky, které mění vidění lírových očí; například katarový sirup;

♦ expunktanty neboli vyhlazovače – přípravky, které zcela zničí nebo ihned zabíjí, mnohé z nich jsou teoreticky „superzbraně“.

Existují čtyři rozpoznané fyzikální stavy, do nichž tyto sféry mohou přejít:

♦ páry – kouře a plyny;

♦ vonné kuličky nebo popel – prášky;

♦ tekutiny nebo vody – kapaliny;

♦ cukry nebo soli – krystalické verze výše uvedených tří.

**skrutátor** jiný název pro finančního úředníka, někdy užívaný zvláště pro takového, mezi jehož pravomoci patří prohledávat a zabavovat.

**slipr** pantofel s rovnou podrážkou, měkká bota, která se připevní k chodidlu a lýtku stužkami nebo řemínky.

**smraďochův lůj** odporný jedolent uhnětený do mastné hmoty, jehož hlavním účelem je tak vábně vonět příšeře, aby ji ta vůně lákala víc než lidský pach. Vzhledem k tomu, že čich je u příšer jeden z jemnějších smyslových orgánů, takže dokážou rozlišit mezi všedními lidmi a svými vlastními pachy, je odlákání příšery tímhle způsobem velice účinné, ale také značně obtížné. V kombinaci s dalšími pachovými adaptéry může mít mocné účinky. Viz skripty.

**sochor** také se mu říká virga; nejhrbolatější a nejsukovitější ze všech holí. Často jej dostávají odměnou ti, kteří se stanou mistry v baštonádě (souboji holemi), jako je harundo. Sochor je asi 130-150 cm dlouhý, silný na konci, s užší rukojetí opatřenou poutkem. Jde o zbraň používanou i na bojišti, která může způsobit hrozná zranění.

**sou** (vyslov „sú“) soutlandská mince nejvyšší hodnoty, vyrobená ze zlaté slitiny; má hodnotu 16 sequinů nebo 320 guisů nebo dvě třetiny

oskadrilu – císařova milionu. Jejím označením je písmeno **„S“.** Viz peníze.

**Souček, mistr provazů** učitel ve Ctihodném námořním útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky. Jak jeho titul napovídá, má na starost výuku uzlů, smyček a práce s lanem, jež budou vyžadovány od malých ocťáků, až nastoupí do císařských služeb. Je to starý lodník, který pracoval na řece Humoru na palubách kromsterů a monitorů a na molu.

**soupis krmí** to, co nazýváme „jídelní lístek“.

**Soutland** též Soutlandské městské státy; všechna dobytá císařská území na jihu velkých strašidelných plání Traviska.Tato území byla systematicky dobývána císařskými armádami před více než 1000 lety a nyní jsou domovem rasově smíšených potomků starých bojovníků, z nichž mnozí se ještě výrazně rasově liší od svých sousedů.

**společenské postavení** zahrnuje deset uznávaných společenských vrstev, z nichž ty dvě první se označují jako peeři, další dvě jako Kvalita, potom Střední kvalita, Běžná kvalita a nejníže stoji Nízká kvalita.

♦ První: lordi a šlechta (peerové) – ti s nejvyšší dědičnou nebo udělenou šlechtickou hodností v Císařství, zastávají nejdůležitější úkoly, jsou vládci různých států, vysoce postavení na císařských magistrátech nebo ministerstvech Císařského parlamentu. Nejvyšší titul je titul prince (velmi řídce se vyskytující), pak vévody, markýze, knížete (či hraběte), barona, vikomta a poslední v řadě je baronet.

♦ Druhá: starobylí Sangvinové (peerové) – „stará krev“, nejstarší rody, jejichž postavení a rodokmen se dá vysledovat až do doby před vznikem Císařství. Nemusejí nutně zastávat vysoké posty, ale moc dobře vědí, jaký je rozdíl mezi „starou“ šlechtou a „novou“ šlechtou. Mezi starobylými Sangviny je více princů a princezen.

♦ Třetí: magnáti (Kvalita) – ti, kteří pocházejí z nižší šlechty, získali velké bohatství a za ně si koupili moc. Jsou tak bohatí, že se na ně obracejí peerové a dokonce i samotný císař jako na finanční bankéře. Nejvýše postaveným magnátům se říká elefanti, pak následují vulgaři (nebo vulgardové) a nakonec jsou nigardi. Nad nimi všemi stojí lordi.

♦ Čtvrtá: šlechta (Kvalita) – pozemková šlechta, která vlastní obrovské hektary půdy a žije blahobytně, nezatěžována ani odpovědností za vyšší postavení, ani nedostatkem ničeho, po čem její srdce touží. Ačkoli většina vlastní půdu na venkově, touží žít ve městech. Venkovská šlechta je považována svými městskými „bratranci“ za poněkud zaostalou. Šlechta napodobuje chováním a módou ty, kdo jsou na tom lépe. Nejvyšší postavení má rytíř, pak páže a nakonec džentlmen.

♦ Pátá: byrokracie, úředníci (Střední kvalita) – správcové, právníci, lékaři, vedoucí úředníci, námořní důstojníci, poradci, vědci, učitelé, cechovní mistři a další. Pracují a žijí v pohodlí a nic jim neschází.

♦ Šestá: kupci (Střední kvalita) – jak jejich název napovídá, jsou to vývozci a dovozci zboží, majitelé obchodů a továren, prodejci, obchodníci. Právě z tohoto magnáti bohatnou, mají nějaký obchod nebo zajištěný monopol a vykořisťují ostatní. Tato třída také zahrnuje farmáře, kteří mají své vlastní držby a cechovní řemeslníky. Chirurgové se také zařazují do této skupiny, stejně tak většina skoldů (kromě těch, kteří se narodili do lepší třídy). Žijí v mírném přepychu a mají dlouhou pracovní dobu.

♦ Sedmá: zemědělští dělníci (Běžná kvalita) – nevyučení řemeslníci, kteří nejsou členy cechu, kvalifikovaní pomocní dělníci na farmách, mistři, ocťáci, vojáci, dispensuristé, lírové, lampáři, lokajové, nádvorníci, horníci, tovární dělníci, přístavní dělníci, učni, hlavní sluhové atd. Žijí docela dobře a pracují velice pilně.

♦ Osmá: služebnictvo (Běžná kvalita) – pokojské, komorné, pomocné síly v kuchyni, pikolíci, pomocníci ve stájích a další takoví, jejichž život je těžký a práce ještě víc. Často si nevydělají o moc víc než 10 sous ročně.

♦ Devátá: venkované (Nízká kvalita) – nekvalifikovaní dělníci, pomocní zemědělští dělníci nižší kvality, dráteníci, podomní prodavači, drvoštěpové, kožešníci (lovci kožešin), rýbrcoulové (viz skoldové), ti všichni žijí nelehkým životem plným těžké práce.

♦ Desátá: nuzáci (Nízká kvalita) – ti, kteří nemají téměř žádné vyhlídky a žijí nuzný a beznadějný život. Často jsou dohnáni k zou-

falým činům (jako brigandi). Řada kriminálníků pochází právě z této třídy, bez ohledu na to, jak jsou úspěšní.

Ti, kdo jsou z vyšší třídy, maji moc ovlivňovat životy těch podřadnějších. Lahzarové zaujímají ve společnosti zvláštní postavení a nikdo pořádně neví, kam je zařadit. Urozený lahzar spoléhá na svůj zděděný majetek, a přesto ti, kteří tak urození nejsou, se podle všeho těší podobnému zdráhavému respektu jako jejich šlechtičtí kolegové. Je to všechno velmi zamotané a toto téma je často přetřásáno na různých dýcháncích v elegantních salonech.

**spratek** druh příšery, malé a protivné, která často obtěžuje domácnosti a hospodyně. Název se používá zcela oprávněně i jako nadávka.

**spury** značky, které nosí teratologové a další násilníci jako znak svého řemesla. Vyrábějí se za pomoci mléčné tekutiny, která se jmenuje žalostín. Ta se opatrně nanese na kůži v požadovaném tvaru. Štípe to podobně, jako když se vám do místa, kde jste se řízli, dostane citronová šťáva. Po půlhodinovém působení provázeném štípáním se žalostín smyje roztokem z octa a hřebíčku a na kůži zůstane modrá značka. Nebo se žalostín může smýt roztokem zředěné lučavky královské a zůstane po něm bílá skvrna.

**starý slaňák** jeden z mnoha názvů pro námořníka. Viz ocťák.

**stenikon** též biolog – biologický přístroj; používá se k vyhledávání nepatrných nebo skrytých pachů a k odhalování těžko viditelných věcí, které mohou být skryté či vzdálené. Obvykle je to nenápadná dřevěná bednička s koženými upínacími popruhy a přezkami. Vnitřní strana, která přilne k obličeji, je dutá a vystlaná měkkou kůží. Na každé straně vystupují krátké a tlusté mosazné trubky. Vzduch a přítomné pachy se jimi dostávají dovnitř a tam jsou cítit mnohem silněji. Když se uvnitř stenikonu rozvine pevně složená membrána, která umocňuje pachy, zachytí pachy na okolních 120 čtverečních metrech. V přední části stenikonu jsou obyčejné čočky umožňující vidění. Po stranách stenikonu, ve stejné výši jako čočky, jsou tři štěrbiny, které může nositel zakrývat či odkrývat, aby upravil vidění. Malý otvor v jednom z dolních rohů slouží k tomu, aby bylo nositele slyšet; přístroj se tedy nemusí sundávat, když chce nositel mluvit. Další otvor na spodní straně přístroje umožňuje celkem bezproblémový

příjem polévky, tenkých plátků masa a speciálních odvarů, které doplňují účinnost přístroje. Přístroj je připevněn k hlavě – přes nos a ústa – výše zmíněnými popruhy a přezkami. Jestliže někdo nosí přístroj příliš dlouho, orgány, které jsou uvnitř, mu mohou vrůst do jeho vlastní nosní přepážky a dokonce přímo do obličeje. Používají jej většinou lírové.

**Stero pravidel harunda** pravidla zahrnující pohyby a protipohyby baštonády (šermu holemi), jinak harunda, jak se je Rosamunda učil v námořním útulku.

Součástí Stera pravidel jsou názvy každého pohybu či pozic. Zahrnují:

dexter – pravá strana
sinister – levá strana
decedus – úkrok stranou
regradus – krok zpět
procedur – krok vpřed
pugnatus – útok či zteč
ofend – výpad
kontraofend – protiútok
absist – obranné postavení k dalšímu útoku
sustis – čistá rozhodná obrana
machina – nevyvážený výpad směřující na hruď
turbus – zpětný výpad shora dolů
falacia neboli faust – lest
iteriktus – nízký úder s poskočením
frausiter – úder do nohy
tork – úder s otáčkou
ban – odzbrojovací úder
titubarus – nevyvážený úder do boku
keput – úder do hlavy
internunt – úder na tělo
brachiatus – úder do paže
lacert – úder do nadloktí nebo ramene
obtrektor – rychlý následný útok
spinat – úder do zad nebo mezi lopatky
posthum – úder do hýždí nebo beder

radix – (nepovolený) úder do rozkroku
kulix – úder držadlem hole
ventus – vývrtky s úderem
intrudus – šťouchané údery
versus – plochý úder, strana na stranu
orto neboli ortus – horní seknutí zdola nahoru

Tyto údery lze užít v kombinacích, zahrnujících obturamento (obranu s protiúdery), flagello (sérii rychlých úderů) atd. I v případě, že ovládáte jen základy harunda, musíte znát všechny tyto názvy.
**Stříbrný Hrádek** velké město mezi Vysokými Klobouky a Železnou Baštou zbohatlo a stalo se rušným centrem díky nedalekému stříbrnému dolu, který byl otevřen před sto lety a je stále bohatým zdrojem tohoto vzácného kovu.
**sustis** – pouhá rozhodná obrana se vztyčenou holí; jeden z mnoha pohybů, který je součástí Stera pravidel harunda.
**svalstvo** tělo; tělesná síla člověka a jeho zdraví, včetně podstaty, lidského metabolismu.

## S

**šamrlík** nejlevnější ubytování v pevninci nebo hostinci; malý pokojík, sotva větší než vestavěná skříň, kam se vejde jen úzká postel a zbude kousek místa na zavazadlo. Mohou být i čtyři nad sebou, do těch vyšších lze vylézt po žebříku. Je v nich málo místa a jsou velice nepohodlné pro každého, kdo měří přes 180 cm.
**Šant, pan** gastrinér z Prasečí hlavy a pravděpodobně jeden z nejpodlejších chlapů, jaké byste kdy mohli potkat. Mluví málo, většinou za něj hovoří jeho nůž.
**Šibeniční noc** tradiční noc vyhrazená popravám oběšením, vězňové hromadně čekají na tento den. Je to velká veřejná podívaná, ale nevyhovuje vkusu všech.
**šklebouni** název, jakým Rosamunda pojmenoval pidimoury kvůli jejich širokým a očividně zlomyslně se šklebícím ústům. Viz pidimouři.

**Škrábal, pan** jeden z registračních úředníků v Železné Baště, který trojmo vyplňuje všechny listiny a formuláře přijaté i odesílané z velitelství. Škrábal je ve skutečnosti konkometrista, který se pět let školil v athenaeu v Brandenbrasu. Protože konkometristé a matematici jsou staří nepřátelé, nevychází se svým kolegou Drápalem vůbec dobře.
**šroub, lodní** způsob pohonu používaný u gastrínových plavidel. Gastríny otáčejí hřídelí, která otáčí šroubem, a ten pohání loď vpřed.
**Štulec** zkrácený název místních obyvatel pro Zaječí štulec.

**T**

**tahači příšer** neboli traktoři či feralados; lidé, kteří krmí, čistí, drží na uzdě, cvičí a ovládají to množství příšer užívaných ve válečnictví. Jejich úkolem je především pečovat o bolbogy, válečné psy, o velké gudžiny, jako je Jedožura, mít je pod kontrolou pomocí silných řetězů a pečlivě dávkovaných jedolentů. Když traktoři vedou své příšery do bitvy, dráždí je k zuřivosti tím, že je pohánějí bodci až k nepřátelské linii. Tam je pustí z řetězů a příšery se vrhnou na nepřítele. Občas se příšery „porouchají“ a obrátí se proti vlastní armádě a způsobí značné škody, než se je podaří zase zkrotit.
**tajk** viz urchin.
**tejkový olej** jedolent, který funguje přesně opačně než nulovač pachů, a to tak, že zintenzívní váš pach a udělá ho pro příšeru co nejnesnesitelnějším. Jde o to, abyste vzbudili odpor a působili dojmem, že nejste k snědku. Je to poslední krok, když už víte, že před příšerou není úniku.
**tekin** – drobná stříbrná mince v hodnotě 2 sequinů nebo jedné osminy sou.
**teratolog** též pugnátor, lovec příšer, bojovník s příšerami, teroskaturgista („ničitel příšer“) nebo katagista („ničitel“). Přísně vzato je teratolog ten, kdo studuje příšery. Ten termín je však použit k označení kohokoli, kdo má profesionální zájem o příšery, zejména k označení těch, kdo je jednoduše chtějí zabít. K teratologům patří: lahzaři, fulgaři, witové, skoldové, skordžové, sagaři (tanečníci); bukanýři, dobrodruzi, všední lidé bez nějakých neobvyklých schopnos-

tí, jen s hromadou jedolentů koupených od nějakého skolda, s fortelnými zbraněmi, bystrým zrakem a hlavou.

Různí teratologové mají různou pověst:

♦ skold nebo bukanýr, který vejde do lokálu v pevninci, se dočká srdečného uvítání, stálí hosté ho pozvou ke stolu a koupí mu něco k pití.

♦ když vejde do lokálu fulgar nebo skordž, přivítá jej ostražité pokývnutí, pár slov na uvítanou nebo všeobecná obezřelost.

♦ příchod wita je provázen podezřívavým tichem, lidé na něj pokradmu civí a zahanbeně odvracejí zrak, když se na ně wit podívá; žádné srdečné vítání, žádné pozvání na skleničku, jen špatně zastíraný strach a odpor.

♦ sagaři jsou příliš novým jevem v kultuře Císařství, takže lidé nevědí, jak se na ně tvářit. Obvykle budí zvláštní zvědavost, nebo si jich lidé naopak nevšímají.

**teratologie** doslova znamená studium příšer a čehokoli, co s nimi souvisí (například garam); v širším slova smyslu také znamená studium a praxi teroskaturgie („ničení příšer“); tj. lov příšer.

**termistor** název profulgara, který termistoruje – tj. působí, aby ze zatažené oblohy udeřil blesk. Dělají to s velkým rizikem pro sebe sama, a protože termistorování se dá provozovat jen v zamračených deštivých dnech, mají termistoři pověst zachmuřenou a zarputilců – což bývá často pravda. Někdy se jím také říká hromovládci. Viz fulgar, fulgaris, lahzar, Jaze.

**termistorování** používání bleskometu, který přivolá blesk z oblohy. Viz bleskomet kvůli podrobnějšímu popisu, jak funguje.Viz fulgar a termistor.

**terpentýn** (strom) přesným názvem řečík terpentýnový; vysoký a rozložitý stálezelený strom s drsnou tmavošedou kůrou a malými tmavými listy. Je spojován s garamem a příšerami. Jeho šťáva a dřevo jsou velice odolné žíravé vodě octových moří, a proto je s oblibou používán na stavbu doků a dalších přístavních konstrukcí. Terpentýnové lesy se hojně vysazují, protože sháňka po tomto dřevě je velká.Tyto husté lesy zároveň lákají všechny druhy bahňáků a vrypounů, kteří se v nich rádi ukrývají.

**tesák** někdy nazývaný námořnický tesák; mírně zahnutý vojenský mečík s úzkou, ale těžkou čepelí, který mají v oblibě námořníci Polokontinentu; neměl by být zaměňován s bodákem, který má rovnou čepel a používá ho pěchota.
**tetování krví příšery** též kruorpunkty; tetování, které dostane ten, kdo právě zabil příšeru, a provedené trochou odsáté krve téže příšery. Když je krev příšery vbodnuta do kůže, podivně reaguje s krví všedního člověka, rychle vyvolá hnisání a pulzující bolest, která nakonec ustoupí, utvoří se strup, a když se odloupne, objeví se pod ním trvalé vínově červené nebo krvavě hnědé značky. Tato tetování jsou obvykle velice elegantní vypodobnění obličeje příšery, kterou dotyčný zabil. Ti, kdo se profesionálně zabývají tetováním krví příšery a vytvářením spur, se nazývají punktografové. Nejlepší punktografové – ti, kdo s minimem způsobené bolesti dokáží vytvořit působivý obrázek – si vydělají na pohodlné živobytí. Decentní kruorpunkt, velikosti řekněme 5x5 cm, vás bude stát asi 2 sous. Punktografy nejčastěji najdete v rušných venkovských střediscích, kolem nichž se potloukají příšery, a ve městech, kde o ně mají zájem bohatí a lidé podléhající módě. Uchovaná krev příšery (říká se jí kruor nebo ichor) vydrží něco přes den, než se srazí. Když je v chladu a temnu, vydrží téměř tři dny. Takže vítězný pugnátor má přece jen trochu času na to, aby si po zabití příšery nabral její krev do lahvičky a zamířil do nejbližšího velkého města pro tetování.
**Tochtigstrat** hergotsky „větrná ulice“.
**tormentum** v podstatě velký prak používaný k střílení velkých dutých kovových nábojnic (zvaných kadidelnice) na ohrožující příšery, hlavně na větší druhy. Kadidelnice mají v průměru 120 cm a jsou plněny obrovským množstvím syčivého kouřícího jedolentu a pak letí kouřícím obloukem na blížícího se vrypouna. Jsou oblíbené hlavně při obraně přístavů, protože gigantičtí požírači (mořské příšery) mají ten ošklivý zlozvyk, že se v určitém období roku noří z hlubin.
**trnovník** středně velký až velký keř s malými tuhými listy tmavé barvy, který roste všude na jihu, v oblasti zvané Soutland, hlavně na odlehlých místech. Své jméno dostal podle trnů, které vyrůstají z jeho kmene i větví a jsou dlouhé 3-8 centimetrů. Venkované jej spolu

s dalšími trnovými rostlinami považují za rostliny přinášející smůlu, neboť se v nich rády ukrývají příšery. Zejména bahňáci v nich často hledají svou skrýš. Lidé tyto keře proto často stříhají a prořezávají, pokud rostou příliš blízko civilizace.

**trouba** nebo troubelín; hanlivé jméno, kterým ocťáci oslovují kteréhokoli suchozemce nebo někoho nešikovného či nebezpečně neohrabaného.

**trubardiér** pěší voják neboli pěšák, který nosí plnou zbroj (výstroj), jejíž součástí je habardén s kovovými plátky, testudo (kovový krunýř) a někdy pauldrony (kovové chrániče ramen). Hlavu si tito vojáci chrání zvláštními kovovými přílbami, jako jsou bascinety, salety či podivně vyhlížející hundshugely. Jejich hlavními zbraněmi jsou halapartny, langrasy (velké rozeklané meče) nebo klaufy (dlouhé okované hole). Jde o útočný pěší pluk.

**třírohák, vysoký** vyšší obdoba třírohého klobouku s třemi šikmými okrajovými částmi, které spíš rovně vyčnívají než se stáčejí směrem k dýnku.

**Turkomani** se v tomto příběhu nevyskytují. Turkomani, jejich vládnoucí kasta Omdur a jejich císař Puštán, vládnou ve velké říši severně od Klementýna a zbytku Hakobínského císařství. Po mnohá staletí se snaží Hakobíny podrobit. Hrozba vpádu Turkomanů je hlavním důvodem, proč různé znepřátelené části Císařství zůstávají v nepříjemné jednotě.

**Tutinové** rasa lidí, kteří dobyli Soutland a dostali se ještě dál. Nejvyšším z nich je císař, který vládne z Klementýna. Mluví tutinsky, což je jazyk v našem světě velice podobný latině (puristům se hluboce omlouvám).

**tvrzení** jakýkoli vytvrzený nebo gauldem ošetřený oděv, pevný jako brnění a stejně dobrý nebo i lepší než kterýkoli starobylý kovový oděv. Viz gauld, gaulder.

**tvrzený** též vyztužený; ošetřený gauldem, aby se změnil na tvrzení. Viz gauld, gaulder.

## U

**učeň** – člověk, který se učí nějakému řemeslu pod vedením svého zaměstnavatele. Je ve službě a učí se u svého mistra čtyři roky, pak se stává tovaryšem nebo společníkem, který pracuje samostatně a získává zkušenosti. Teprve po šesti letech se z učně stane mistr. Má na to právo a zároveň může sám přijímat učně.
**Uda** druhá kuchařka sloužící v Zaječím štulci, podřízená Kverlíkovi. Většina lidí by řekla, že Uda je lepší kuchařka než Kverlík a že je vždycky poznat, co vařila ona a co on. Je tak dobrá, že si někteří stálí hosté přejí, aby jim vařila ona, což strašně nemá ráda, protože Kverlíka to uráží. Jednou nebo dvakrát takové přání ignoroval a pokaždé byl odhalen. Uda dokonce vařívá u místní šlechty, když pořádají nějaké slavnostní večeře.
**ultrapaskřivci** nejdivější a nejhorší ze všech příšer; též cokoli, co je ztělesněním toho největšího zla.
**urchin** též tajk; patří k nejsilnějším příšerám. Má lidské tělo, ale hlavu různých zvířat. Je málokdy k vidění, pokud v současné době vůbec. Urchinové jsou prý téměř nezničitelní. Staré texty naznačují, že k tomuto druhu patří vládci příšer a že kdysi, před mnoha tisíci let, spolu všední lidé a urchinové volně komunikovali. Nejznámější je pravděpodobně Vévoda havranů, vládce urchinů čili nimuin, který vládne v silně garamném lese zvaném Podzim spánku.
**uspávací prostředek** jakýkoli jedolent nebo odvar, který má u lidí navodit ospalost nebo je rovnou uspat.
**útroby** žaludek a další orgány uložené u obratlovců hlavně v dutině břišní.
**„U všech mořských ďasů!“** zvolání, které vyjadřuje znechucení nebo překvapení nebo úžas. Mořský ďas je ve skutečnosti ryba.
**U Zaječího štulce** viz Zaječí štulec.
**území lidí** viz pomezí.

## V

Vadè Chemica starobylá kniha o habilistice, zvláště o přípravě skriptů (zvaných scryptia nebo scryptics). Prý obsahuje zkázonosné, zaká-

zané informace. Zřejmě byla napsána skupinou neznámých autorů z dnes už zmizelé rasy, která měla tak rozvinutou „techniku“, že je dodneška uznávaná. Skutečně má dnes většina lidí problém rozluštit, co přesně některé velké části této knihy znamenají. V Císařství je zakázáno vlastnit kopii této knihy, i když řada lidí ji vlastní nebo mají alespoň nějaké výňatky z ní, včetně malé sedmidílné série zvané Sedm neftandových dílů. Mimo Císařství je kniha ve velké úctě. Rombus v Černých Věžích vlastní například dobře přes tucet kopií a jeho učňové ji podrobně studují po celou dobu své přípravy. Skoldové z Černých Věží jsou považováni na Polokontinentu za nejlepší.

**velitel člunu** nižší důstojník, který velí malým člunům na palubě válečných nebo nákladních lodí, jako je jola nebo kapitánský člun. Jeho roční plat činí 36 sous ročně.

**velitelství** pevnost nebo velké pevnosti podobná budova, která slouží jako hlavní stan lampářů a v případě potřeby i jako poslední útočiště.

**vepřové sádlo** olejovitý tuk mrtvých prasat, uvařený a používaný v kosmetice a skriptech.

**Verhoverhaven, doktor** místní lékař v Žíhaném lese či spíše v jeho okolí. Je mu něco přes třicet, těší se oblibě peerů a šlechty ve svém kraji. Narodil se ve Vysokých Kloboukách v chudé rodině, našetřil si, aby si mohl zaplatit lékařská studia, když čtyři roky pracoval jako asistent chirurga na palubách různých klounových lodí Boschenberského námořnictva.

**Verlína** služebná madam Opery a nejstarší dcera hrdé služebné rodiny, která považuje službu za čest a důstojenství. Téměř ke všem dětem v námořním útulku je něžná a laskavá, ale má slabost pro Rosamundu: nějak jí jeho nešikovnost připomíná sebe samu, když byla malá. Její povinností je starat se o potřeby madam Opery, ačkoli je často přistižena, že se věnuje se svou příslovečnou laskavostí nějakému dítěti. Je téměř tak krásná jako její mladší sestra Prelína a všechen mužský personál u madam Opery ji zbožňuje, dává jí často dárečky a dělá, co jí na očích vidí. Verlína by nikdy nezneužila takové přízně a oplácí ji celým srdcem všem tamějším mužům, jimž říká „ti milí staří slaňáčci“. Prelína (nebo spíš správně paní Prelína, protože se velice dobře vdala) dává své starší sestře nějaké peníze, aby mohla dětem dopřát malý přepych v podobě sešitových příběhů.

**veskit** tvrzená vesta. Viz výstroj.
**Vespasia** též Vespasio; souhvězdí vysoko na noční obloze. V určitém období se v něm objeví červená planeta Faustus jako oko uprostřed souhvězdí. Pověra tvrdí, že to znamená smůlu.
**Vestiweg** též Klobouková cesta.
**Vidrholec** kopce a zejména bažiny přímo na jihozápadním konci Morousovska, které tvoří východní stranu ústí řeky Humor. Bažiny Vidrholce jsou nezkrocené, i když se uprostřed nich vypíná Arxis Publicum neboli Polburg, pevnost vybudovaná Císařstvím původně proto, aby chránila, ale později začala fungovat jako kontrolní místo zboží, které přichází a odchází po vodní cestě – Humoru.
**Vigilus, říční kapitán** kapitán a majitel krásného šestnáctidělového kromsteru Rupunzil.
**vlečný člun** též zvaný otrok; nejmenší z oceánských gastrínových lodí, jejímž úkolem je vytáhnout, vyvléct další velké lodě z přeplněného přístavu. Některé jsou vyzbrojeny děly a střeží přístav. Takovým se pak říká dělový vlečný člun. Viz klounové lodě.
**Vlindenstrat** hergotsky „motýlí ulice“; v jednom z jejích oprýskaných domů sídlí i Ctihodný námořní útulek madam Opery pro osiřelé hochy a dívky.
**volská kůže** měkká nevyčiněná kůže, která je však pevná a odolná, typ kůže, kterou s oblibou používají gauldeři a vyrábějí z ní neprůstřelné oděvy.
**Voorwind** vrchní berní úředník, který má na starost jednu z mnoha propustí axelu. Jeho plat se nedá dostatečně nafouknout, aby řádně zajistil svých 12 dětí (ve věku od 4 měsíců do 8 let – jsou mezi nimi jedna trojčata a dvoje dvojčata), a tak bere úplatky jako dodatečný příjem.
**vrypoun** souhrnný název pro všechny příšery, které žijí na souši (mořským příšerám se zase souhrnně říká požírači); v užším slova smyslu jde o pojmenování příšery, která je velká jako člověk či větší. Viz příšery.
**všední lidé** běžní smrtelníci, nikoli příšery, které jsou označovány též jako miňlidi (antrmenč). Patří sem skoldové, sagaři, lírové, ale nepatří sem ti, kteří si jakkoli zahrávají se svým organismem, což jsou lahzaři, jimž se říká viclidi (obrmenč).

**vyřazená (loď)** loď, z níž byla vyklizena většina posádky a všechny uskladněné věci, protože je potřeba ji vyzvednout z vody do suchého doku kvůli vyčištění kýlu, důkladné opravě, generální opravě, seřízení a celkové přípravě na další dlouhé období služby na octových mořích.
**Vysoké Klobouky** původně přístav střežený pevností, s množstvím ekerů, kteří žijí v sousedství. Za 150 let od svého založení se rozrostly na město se 100 000 obyvateli. Polohu zvolil a město pak vystavěl stát Brandenbras jako výstavný přístav pro rozrůstající se loďstvo. Po bitvě u Hráze se klounové lodě přemístily blíž k domovskému přístavu a mnoho Boschenberčanů se usadilo za hradbami města. Využívali zde možností obchodovat bez přísných předpisů, které platí pro průjezd oběma axely. Střídání moci uvnitř města umožnilo většímu počtu Boschenberčanů podílet se na jeho řízení a město okamžitě připadlo pod ochranu své staré domoviny. Vévodové Boschenbergu se k tomu velice rádi přiklonili. I když šlo o naprosto zákonný krok, pochopitelně to rozlítilo vládce Brandenbrasu a jeho podřízené, kteří v rámci odvetných kroků zbudovali Přeslen.
**výstroj** také se jí říká pancíř; další termín pro soupravu tvrzení. Základem je veskit (vytvrzená vesta) a císařský kabát neboli kajzrrok. Tato souprava se nazývá polovýstroj. Pak sem patří třigauld neboli trebant, což je pevnější vypasovaný oděv zvaný habardén sahající ke stehnům, odkud z něj visí kovové tabulky nebo plátky, které zakrývají a chrání horní polovinu nohy. Přes něj se nosí tvrzený císařský kabát. Nejúplnější výstroji se říká pravá nebo plná výstroj či trubard a obvykle zahrnuje habardén s pláty a kovovým krunýřem a dokonce i chrániče paží. Pokud někdo nemá ani polovýstroj a jen improvizované všelijak posešívané gauldované hadříky, říká se tomu hastrošárna, která je považována za stejně užitečnou, jako kdyby člověk nenosil výstroj žádnou.
**výzbroj** míra síly lodě vyjádřená počtem děl; počet děl, které loď nese.
**vzdělání** mít vzdělání znamená být schopen náležitě číst a psát – úhledně a bez chyb – více než pár slov nebo jednoduchých naškrábaných vět. Ti, kdo umí číst, ale nikdy se neučili psát, jsou jen částečně vzdělaní. („Umím číst, pane, ale neumím psát.“)

## W

**Weegbrug** hergotsky „můstek“; rušná ulice v Boschenbergu, na níž se nachází spousta velkoobchodů a skladišť.
**Weems** nalezenec z útulku madam Opery. Je vyšší než Rosamunda, i když je mladší, a má sklony Rosamundu zlobit.
**Winstermill** též zvaný Železná Bašta; moderní pevnost postavená krátce po bitvě u Bran jako důkaz, že nový císař má věci pevně v rukou. Nyní slouží jako velitelství (hlavní stan) praporu lampářů, kteří mají na starosti Červovitou cestu.
**wit** také se mu říká neurotikrit ( „držitel zdeformované mysli“) nebo snaživec; druh lahzara, jehož potence (schopnosti nebo síly) nejsou vidět v podobě výbojů a blesků jako u fulgara, ale jsou spíše cítit. Souhrnně se jim říká šprýmy, jsou lstivější a nekalejší, zasahují mysl, mozek a nervový systém oběti. Všechny jsou variacemi na neviditelné bioelektrické pole, „pulzem“ energie zvané mrazení, které witové vytvářejí svými chirurgicky získanými orgány. Použití mrazení se nazývá působení na smysly či zápasení:

♦ vysílání neboli působení na smysly nejzákladnější a nejznámější šprým, spočívá ve „vysílání“ a „vracení“ mrazení v okolí wita. S návratem může wit dostat nějaký vnitřní mentální nápad nebo pocit, kde se kolem něj nacházejí veškeré zdroje elektřiny, ať už ve zvířeti nebo osobě nebo příšeře či dokonce biologovi („živoucím stroji“), jako je gastrína. K rozpoznání a výkladu vráceného potřebuje wit praxi. Když získá zkušenosti, dokáže doopravdy rozeznat rozdílné elektrické chvění určité osoby, takže vysílání se obvykle využívá k vystopování lidí. Mimo město je tento šprým využíván k včasnému varování před blížícími se příšerami, což witové dokážou odhalit ještě dříve než líři. Vedlejším účinkem mrazení je, že jakákoli živá bytost jím zasažená bude na chvilku pociťovat nevolnost, bude se jí točit hlava či omdlí, přestane se soustředit, takže může klopýtnout nebo se zamotat. U těch, kdo trpí nevolností při cestování, se to může projevit ještě hůř a může dojít i ke zvracení, závrati, potácení. Velmi dobří witové ovšem dokážou vysílat tak, aby to jejich okolí téměř nepocítilo.

♦ zneškodnění nebo zápas – asi nejznámější šprým. Jde o čisté vysílání proudu energie, která zasáhne mysl a způsobí ji muka. Takto dokáže zkušený wit zneškodnit celou skupinu nepřátel. Ti nejzkušenější mohou dokonce zabíjet, a to s hrozivou přesností. Někdy se tomu říká „(rozzlobené) oko smrti“.

♦ svíjení – neurotikrit dokáže způsobit bolesti v končetinách oběti, oběť sebou začne škubat a svíjí se; svíjení se také naopak dá použít k dočasnému paralyzování, kdy oběť zůstane bez citu. A co hůře, svíjení se používá k dočasnému oslepnutí, ohluchnutí či ztrátě hlasu. Vyžaduje notné zkušenosti a špetku talentu, aby bylo účinné.

♦ fingování – toto je velice obtížná potence a vyžaduje od wita, aby svou oběť viděl. Wit dokáže velice jemným a přesně „zaměřeným“ mrazením v oběti vyvolat dojem, že něco slyšela nebo cítila, ačkoli ve skutečnosti neviděla a necítila nic. Ti nejlepší witové dokonce dokážou oběť přesvědčit, že viděla něco, co tam doopravdy není. Oběť se z toho nepříjemného pocitu div nezblázní nebo alespoň obrátí svou pozornost v nejnevhodnějším okamžiku jinam.

Wit, který ještě nenabral zkušenosti, nedokáže správně kontrolovat směr vysílaného mrazení a většinou ho šíří na všechny strany kolem sebe. Cvikem a praxí získává kontrolu nad oblastí a směrem, kam své mrazení chce vyslat, až jej dokáže zaměřit do jednoho bodu. Většina witů potřebuje vidět, kam míří, ale ti nejtalentovanější potřebují jen jemný signál, najdou cíl a zasáhnou ho zdálky. Witové musí se svými potencemi zacházet opatrně; když to přeženou a vydají ze sebe všechno, riskují, že dostanou prudké křeče. Přílišné vydávání energie je vyčerpá a pak bývají náchylní k onemocnění. Pro wity je také typické, že v souvislosti s vynakládaným úsilím jim už po několika měsících této činnosti začnou vypadávat vlasy a nakonec jsou holohlaví. Někteří potom hrdě staví svou pleš na odiv, jiní začnou nosit paruku, často křiklavých barev či jinak vesele vyhlížející. Také se označují spurou ve tvaru šípu, který nosí nad obloukem obočí, mezi očima nebo u vnějšího koutku jednoho či obou očí. Podle toho je každý pozná. Witové jsou v ještě menší oblibě a vážnosti než fulgaři a jejich nevrlost a nevlídné chování (způsobené částečně tím, že trpí neustálými bolestmi) jejich reputaci nijak nepřidává. Viz lahzaři.

**Worms** viz Černé Věže.

## X

**xtylistická sraženina** jedna z přísad pro přípravu katarového sirupu, který se vyrábí ze sekrecí žláz určitých mořských příšer v kombinaci se sušeným morkem a práškem z dobře okořeněných kostí. Viz katarový sirup.

## Y

Kakraholte! U **„y“** nemáme žádné heslo.

## Z

**Zaječí štulec** pevnincům, jako je tento, se obvykle dávají jednoduchá jména podle nějaké místní události, osoby, zvířete nebo věci.
**zaknihované dítě** jakékoli dítě, které vyrůstá v sirotčinci, nalezinci a podobných institucích zabývajících se péčí o odložené či nechtěné děti. Zaknihované děti se jim říká proto, že jejich jména jsou vždycky zapsána do velké knihy, jakmile se stanou chovanci daného zařízení. Proto je zvykem, že když tyto děti v dospělosti útulek opouštějí, přijmou příjmení „Zaknihovaný“, a to především v případě, že své pravé příjmení vůbec neznají.
**základ** vyučovací předmět, který my nazýváme „dějepis“.
**základní živly** čtyřčlenný systém porozumění, jak jej používají skoldové, lékaři a další habilisté. Zjednodušeně řečeno jsou čtyřmi základními živly země, vzduch, oheň a voda a mají mnoho doprovodných korolárů. Viz Čtyři humory, Čtyři sféry, Kornchnflektr.
**Zelenáč (Zelenáč Orlovský z Orlí Hory)** nalezenec ze Ctihodného námořního útulku madam Opery pro osiřelé hochy a dívky. Narodil se ve šlechtické rodině a je přesvědčen, že je lepší než obyčejní haranti, s nimiž musí sdílet ložnici v sirotčinci. Jen tak přežívá a počítá dny, až bude moci z útulku odejít – což bude už brzy – a pak všem ukáže, jak je urozenější než ostatní. Pak se budeme všichni stydět, že jsme se vůbec opovážili dýchat stejný vzduch jako on.

**zelené světlo** jméno pro elektrické jiskry a oblouky, které vytváří fulgar.
**zrádní bohové** mocné příšery, které dosahují velikosti desítky až stovky metrů, objevují se nejvýše jednou za tisíc let a soudí se o nich, že žijí hluboko, přehluboko na dně octových moří. Dokážou prý ovládat lidskou mysl a každý z nich má tajný klan a kuje pikle mezi všedními lidmi, kteří je uctívají a pomocí starobylých nauk se je snaží vyzvednout z hlubin. Císař a jeho správci mají zvláštní agenty, jejichž výhradním úkolem je vymýtit a zničit tyto klany a pikle, protože kdykoli se zrádný bůh vynoří z hlubin, znamená to konec civilizace, a základ nás učí, že jen urchinové a jim podobní jsou schopni odvést je zpátky do moře... a bylo to již dávno, kdy měl naposledy někdo něco do činění s urchinem.
**zvěřinové ragú** kořeněné jídlo připravené ze srnčího masa nakrájeného na kostky a dušeného s různou zeleninou, až se vytvoří hustá sytá omáčka a maso je tak měkké, že se téměř rozpadá.
**zvonění hlídky** na klounových lodích i ostatních plavidlech a v každé námořní škole se zvoní na zvon každou půlhodinu hlídky: na začátku každé hlídky je to 8 úderů, pak 1 po první půlhodině, 2 po hodině, 3 po hodině a půl atd., až se opět dojde k 8 úderům a hlídky se vystřídají. Výjimkou jsou dvě noční hlídky, kdy se zvoní jen třikrát a pak osmkrát před střídáním. Viz hlídky.

## Ž

**Žabí lávka** jedna z mnoha přístavních hrází v Boschenbergu, nachází se na březích Humoru; malé přístaviště u úzkého kanálu zvaného Storn, který vede z hlavního toku řeky, aby k ní byl snadnější přístup. Další podobné kanály se jmenují Humrig, Glastornis a Glachtig.
**Žabí schody** též Padderbek; ochoz a schody, které vedou dolů k Žabí lávce, ačkoli se ty dva názvy často zaměňují.
**Železná Bašta** viz Winstermill.
**Železná tvrz** starobylý název pevnosti, kterou postavili Tutinové a která měla střežit to, co kdysi bývaly jihovýchodní hranice jejich říše. Železná Bašta (Winstermill) vznikla na jejích základech, k nimž už patřil i tunel, v němž se sbíhají Bohatá cesta a Conduit Vermis.

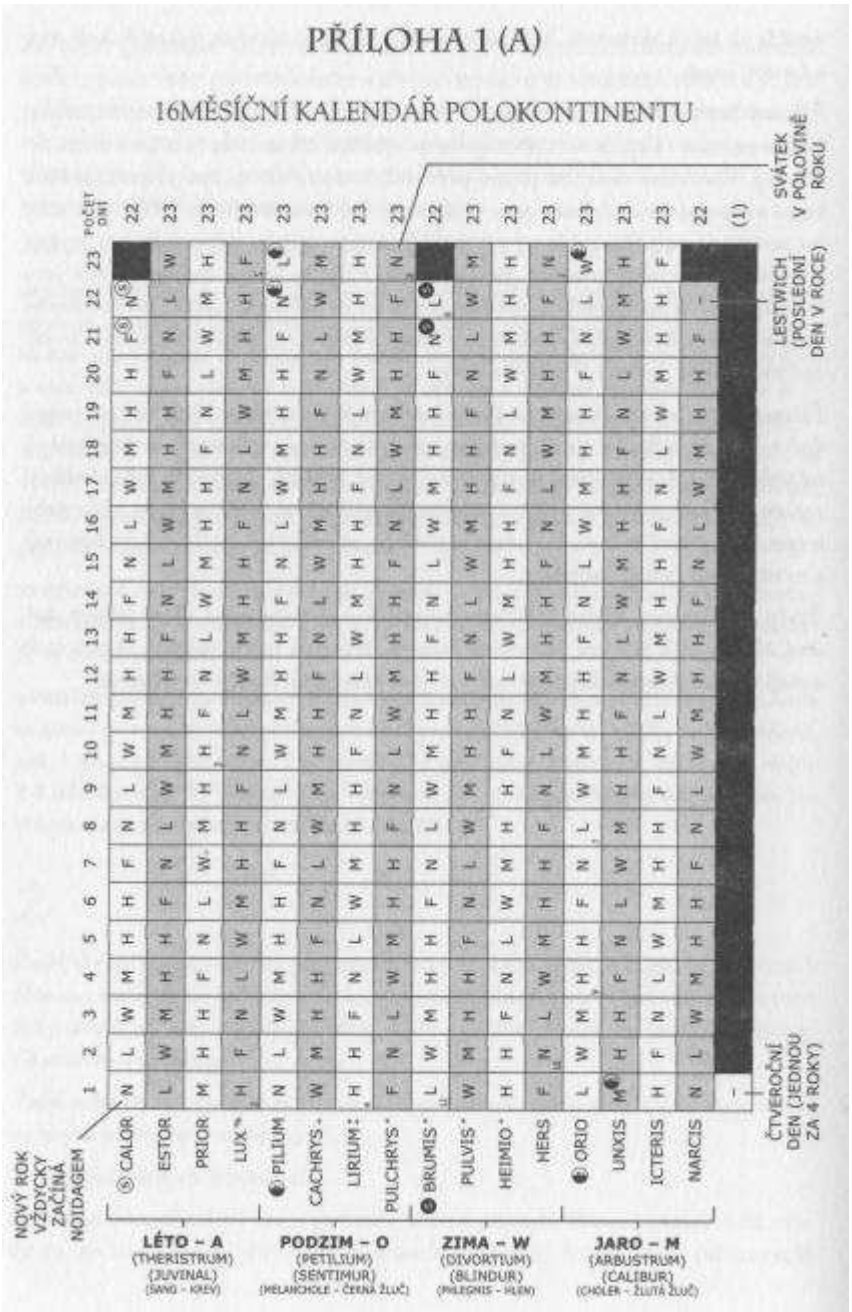
**Žíhaný les** též Žíhaniště; rozsáhlý les tvořený borovicemi, řečíkem terpentýnovým, buky a myrtou v kopcovitém jihozápadním výběžku Morousovsko (v oblasti zvané Vidrholec). Klobouková cesta jím přímo prochází, vstupuje do něj na severozápadním konci a napojuje se na Bohatou cestu v řídkém východním okraji lesa. I když je Žíhaný les považován za příkopové území a je z větší části ponechán příšerám, je tato krajina obdělávaná jako bývají všechna příkopová území a žije tu hrstka statečných lidí. Jsou to lesáci a bydlí na osamělých usedlostech nebo ve městech, jako je dřevorubecké městečko Heredovo údolí, pracuji na nedaleké pile či ve Stříbrném Hrádku a bývají častými hosty v pevninci U Zaječího štulce.

**Žíhaný most** starobylý most na Kloboukové cestě, který se klene přes rokli, na jejímž dně teče malá říčka Protiva. Protiva se vlévá do Humoru v bažinaté krajině kousek od jejího ústí. Most původně postavili starodávní Tutinové, ale později byl několikrát renovován. Jako očividná past na pocestné je oblíbeným místem útoku příšer nebo brigandů. Nejméně jednou za sezonu je potřeba, aby tam byl vyslán nějaký bojovník a most i cestu vyčistil od příšer.

**Živly** též Elementy; základ čtyřčlenného systému chápání světa, který užívají skoldové, lékaři a další habilisté. Jednoduše řečeno, živly jsou země, vzduch, oheň a voda a mají mnoho doprovodných prvků. Viz Čtyři humory, Čtyři sféry, Kornchnflektr

# PŘÍLOHA 1 (A)

## 16MĚSÍČNÍ KALENDÁŘ POLOKONTINENTU



# PŘÍLOHA 1 (B)

## DNY V TÝDNU (7)

N – NOIDAG *první den v týdnu*
L – LUNDAG
W – WASDAG
M – MIDDAG
H – HAUZDAG *den odpočinku*
H – HIMDAG
F – FESTDAG

## VÝZNAMNÉ DNY
(TATO ČÍSLA LZE NAJÍT V KALENDÁŘI)

1 – DIRGETIIDE
2 – POLOVESELÝ DEN
3 – MALBELTIIDE
4 – OBYČEJE
5 – MELLETIIDE
6 – NYCHTHOLD
7 – ROLNICKÝ DEN
8 – POLOLETNÍ VEČER
9 – DEN ŠTĚDROSTI
10 – ŠIBENIČNÍ NOC
11 – VERTUMNUS
12 – MIDTIIDE

☉ = SLUNOVRAT
◐ = ROVNODENNOST

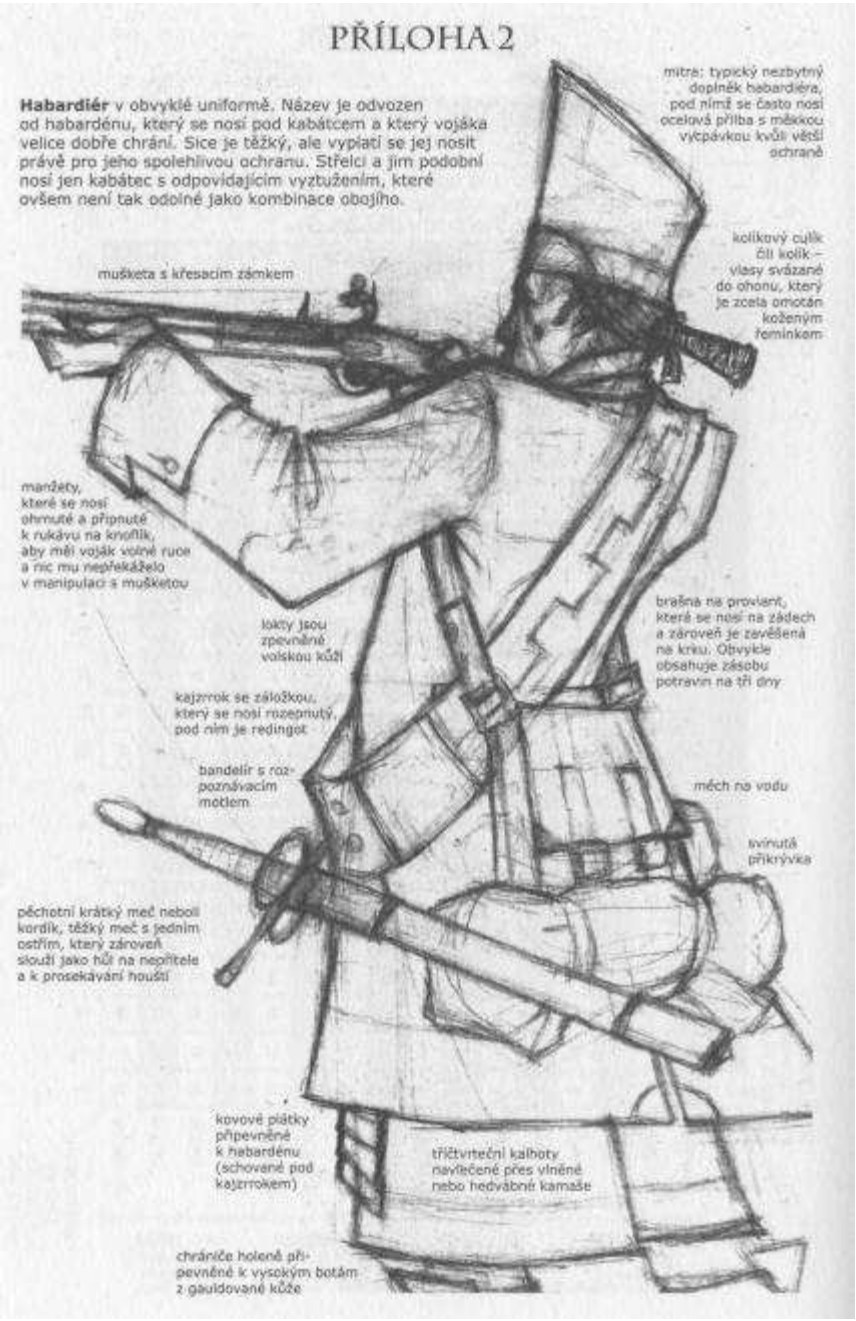
DATUM SLUNOVRATU A ROVNODENNOSTI JE POHYBLIVÉ, A PROTO JSOU V KALENDÁŘI PRO KAŽDÝ Z OBOU SVÁTKŮ DVĚ ZNAČKY.

* TOTO JSOU PRÝ NEJCHLADNĚJŠÍ MĚSÍCE, NEPŘÍZNIVÉ PRO CESTOVATELE.

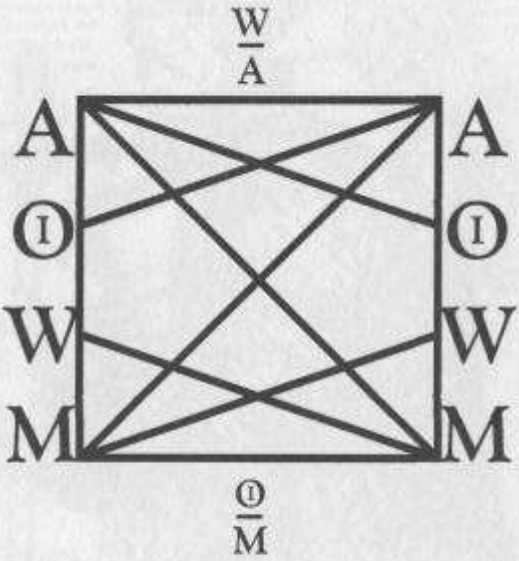
* PODLE STARÉHO KALENDÁŘE BÝVAL TENTO MĚSÍC KDYSI PRVNÍM MĚSÍCEM V ROCE.

* TYTO DVA MĚSÍCE BYLY KDYSI V OPAČNÉM POŘADÍ. BYLY PŘEHOZENY POTÉ, CO SI MIMOŘÁDNĚ VYSOKÁ A NESMÍRNĚ ROZMAZLENÁ DCERA MORIBUNDA SEPTIKA III. TRPCE STĚŽOVALA, ŽE SE MĚLA NARODIT V MĚSÍCI LIRIUM, JEHOŽ JMÉNO KRÁSNĚ ZNÍ, A NE V MĚSÍCI S TAK OŠKLIVÝM JMÉNEM (PODLE JEJÍHO NÁZORU), JAKO JE CACHRYS. NA CÍSAŘSKÉM DVOŘE S NÍ NEBYLO K VYDRŽENÍ, DOKUD JEJÍ USOUŽENÝ OTEC NEVYDAL CÍSAŘSKÝ EDIKT O ZÁMĚNĚ POŘADÍ TĚCHTO DVOU MĚSÍCŮ. TATO ZMĚNA ZŮSTALA ZACHOVÁNA I POTÉ, CO SE KVŮLI NÍ ROZPOUTALA VÁLKA.

# PŘÍLOHA 2


**Habardiér** v obvyklé uniformě. Název je odvozen od habardénu, který se nosí pod kabátcem a který vojáka velice dobře chrání. Sice je těžký, ale vyplatí se jej nosit právě pro jeho spolehlivou ochranu. Střelci a jim podobní nosí jen kabátec s odpovídajícím vyztužením, které ovšem není tak odolné jako kombinace obojího.
mitra: typický nezbytný doplněk habardiéra, pod nímž se často nosí ocelová přilba s měkkou výpávkou kvůli větší ochraně
kolíkový cvlik čili kolík – vlasy svázané do ohonu, který je zcela omotán koženým řemínkem
muškeťa s křesacím zámkem
manžety, které se nosí ohnuté a připnuté k rukávu na knoflík, aby měl voják volné ruce a nic mu nepřekáželo v manipulaci s muškeťou
lokty jsou zpevněné voskou kůží
brašna na proviant, která se nosí na zádech a zároveň je zavěšená na kříži. Obvykle obsahuje zásobu potravin na tři dny
kajzrrok se záložkou, který se nosí rozepnutý, pod ním je redingot
bandelír s rozpoznávacím motivem
měch na vodu
svinutá přikrývka
pěchotní krátký meč neboli kordík, těžký meč s jedním ostřím, který zároveň slouží jako hůl na nepřítele a k prosekávání houští
kovové plátky připevněné k habardénu (schované pod kajzrrokem)
třičtvrteční kalhoty navlečené přes vlněné nebo hedvábné kamaše
chrániče holenně připevněné k vysokým botám z gauldované kůže

# PŘÍLOHA 3




KORNCHNFLEKTR
NEBOLI KOLO ČÁSTÍ ČI PRINCIPIA CIRCUM

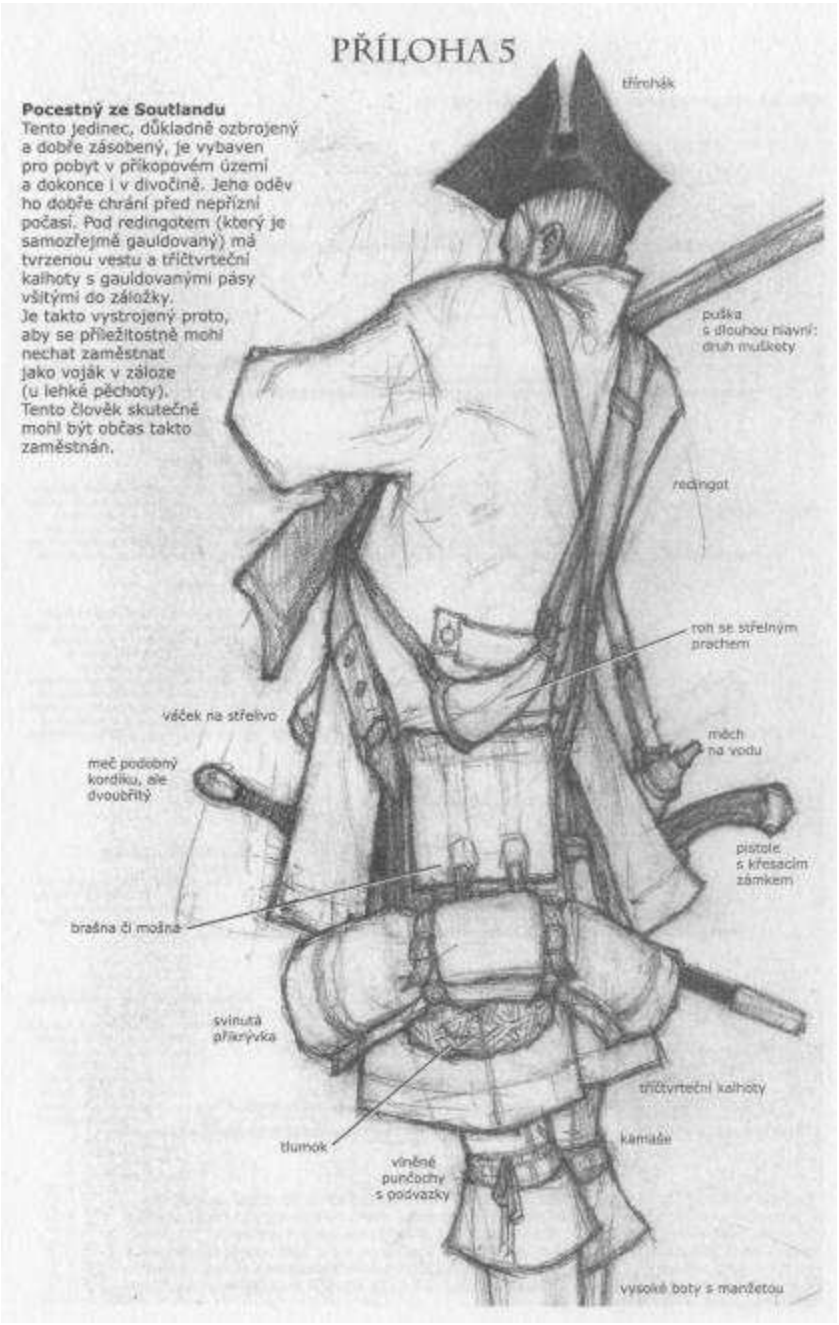
DIAGRAM REAKCÍ MEZI ČTYŘMI ŽIVLY,
KDE A = OHEŇ, I = ZEMĚ, W = VODA, M = VZDUCH
Oheň reaguje se zemí, země reaguje s ohněm.
Země reaguje s vodou, voda reaguje se zemí.
Voda reaguje se vzduchem, vzduch reaguje s vodou.
Voda zpomaluje oheň.
Země zpomaluje vzduch.

# PŘÍLOHA 4


**Navigátor**
Černobílé kostky na bandelíru navigačního důstojníka (moti konkometristů) jsou vidět pod rozepnutým kabátem. Podle silného kabátu a oholené tváře je jasné, že tento chlapík pracuje jako poradce císařského loďstva.
třírohák
vlasy na ježka jsou typickým znakem námořníka
navigační kříž
slinný kabát (též lacernado) je jediné tvrzení, který octář nosí
kamaše

# PŘÍLOHA 5

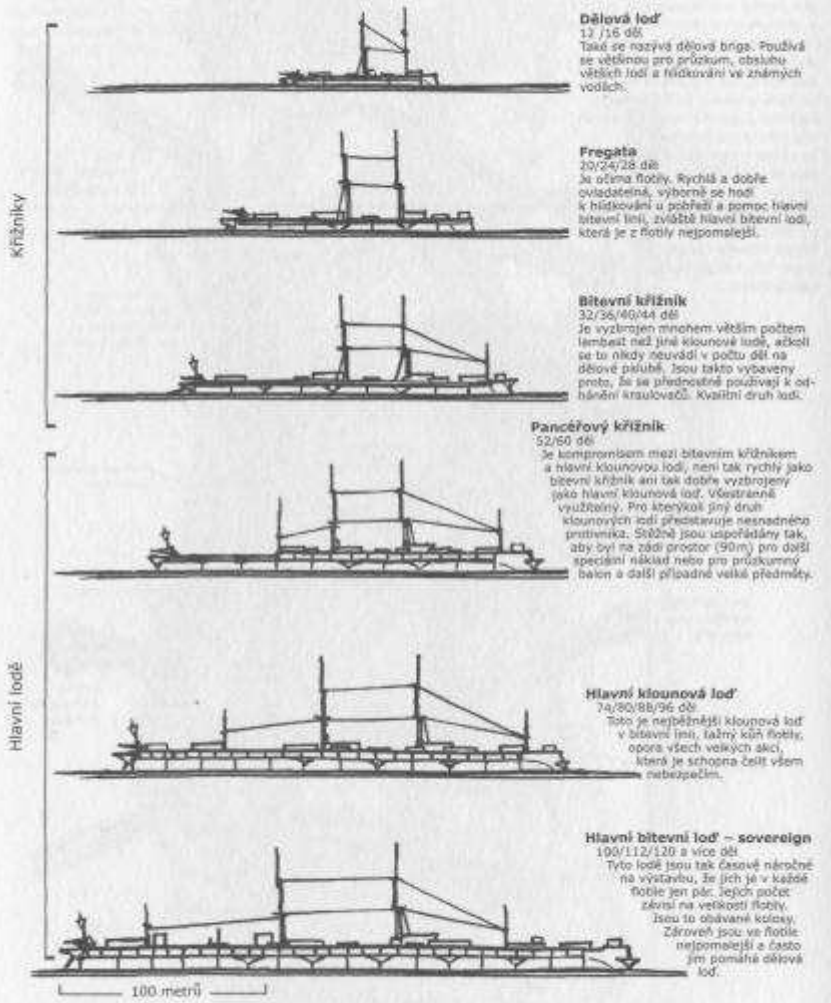
**Pocestný ze Soutlandu**
Tento jedinec, důkladně ozbrojený a dobře zásobený, je vybaven pro pobyt v příkopovém území a dokonce i v divočině. Jeho oděv ho dobře chrání před nepřízní počasí. Pod redingotem (který je samozřejmě gauldovaný) má tvrzenou vestu a tříčtvrteční kalhoty s gauldovanými pásy všitými do záložky.
Je takto vystrojený proto, aby se příležitostně mohl nechat zaměstnat jako voják v záloze (u lehké pěchoty). Tento člověk skutečně mohl být občas takto zaměstnán.



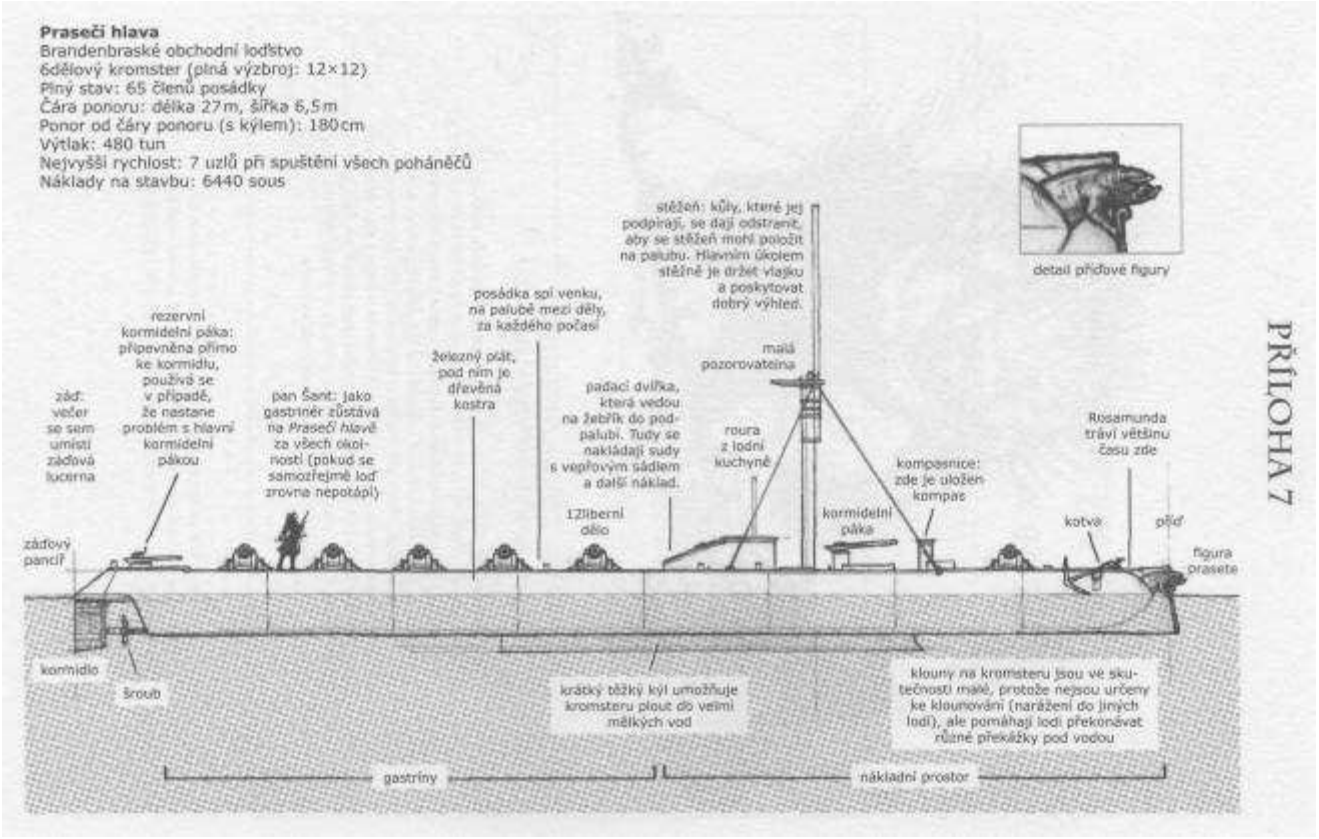
# PŘÍLOHA 6

**Válečné klounové lodi:** podle velikosti a výzbroje

Dělová paluba:
Počet děl rozestavěných podél jednoho boku lodi



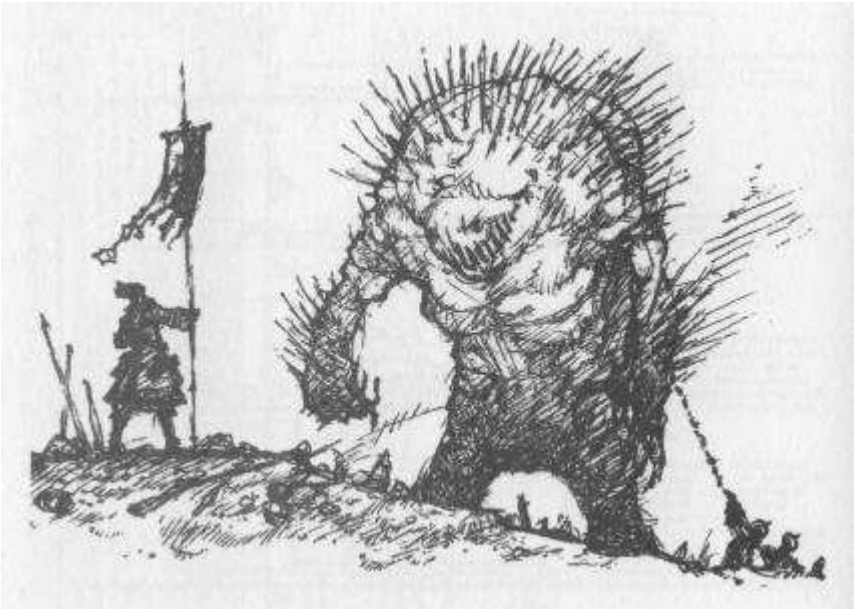

* Existuje nižší třída lodi: **šalupy**. Malá dřevěná plavidla, která nejsou tak drahá ve srovnání s přemrštěnou cenou i menšího pancéřového kromsteru. Méně mocné státy je používají jako návěstní lodě, průzkumné lodě či lodě poštovní. Skupina těchto malých dřevěných plachetnic přesto může být velkou nepříjemností pro nějakou klounovou loď a jejich velení je obvykle *svěřeno tomu nejneukázněnějšímu, nejsmělejšímu důstojníkovi ochotnému až nerozvážně* riskovat. Šalupy mívají 2–9 děl na dělové palubě, i když i ta největší je pořád mnohem menší než dělová loď.


Praseči hlava
Brandenbraské obchodní loďstvo
6dělový kromster (plná výzbroj: 12×12)
Plný stav: 65 členů posádky
Čára ponoru: délka 27 m, šířka 6,5 m
Ponor od čáry ponoru (s kýlem): 180 cm
Výtlak: 480 tun
Nejvyšší rychlost: 7 uzlů při spuštění všech poháněčů
Náklady na stavbu: 6440 sous
detail přídové figury
stěžeň: kůly, které jej podpírají, se dají odstranit, aby se stěžeň mohl položit na palubu. Hlavním úkolem stěžně je držet vlajku a poskytovat dobrý výhled.
posádka spí venku, na palubě mezi děly, za každého počasí
rezervní kormidelní páka: připevněna přímo ke kormidlu, používá se v případě, že nastane problém s hlavní kormidelní pákou
železný pilíř, pod ním je dřevěná kostra
malá pozorovatelna
zádová lucerna
pan Šant: jako gastrinér zůstává na Praseči hlavě za všech okolností (pokud se samozřejmě loď zrovna nepotápí)
padací dvířka, která vedou na žebřík do podpalubí. Tudy se nakládají sudy s vepřovým sádlem a další náklad.
roura z lodní kuchyně
kompasnice: zde je uložen kompas
Rosamunda tráví většinu času zde
kormidelní páka
kotva
příď
zádový pancíř
figura prasete
kormidlo
šroub
krátký těžký kýl umožňuje kromsteru plout do velmi mělkých vod
klouny na kromsteru jsou ve skutečnosti malé, protože nejsou určeny ke klounování (narážení do jiných lodí), ale pomáhají lodi překonávat různé překážky pod vodou
gastrinry
nákladní prostor

PŘÍLOHA 8

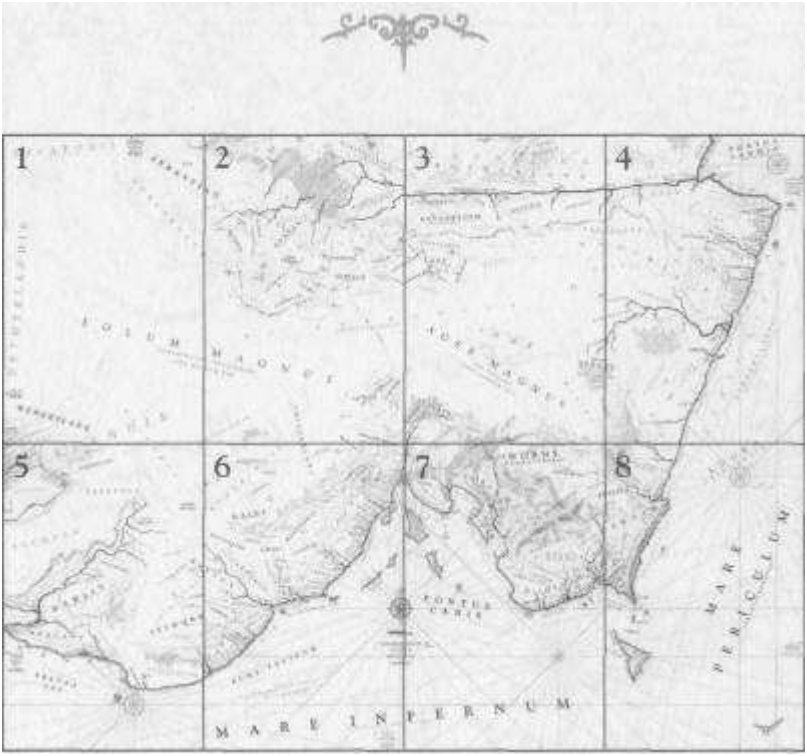
HAROLD ČELÍ JEDOŽUŘE
SÁM PŘED BRANAMI KLEMENTÝNA

Toto je rytina ze sešitového příběhu, který četl Rosamunda poté, co jej Zelenáč ztloukl; obrázek, který si chvilku pozorně prohlížel bě-

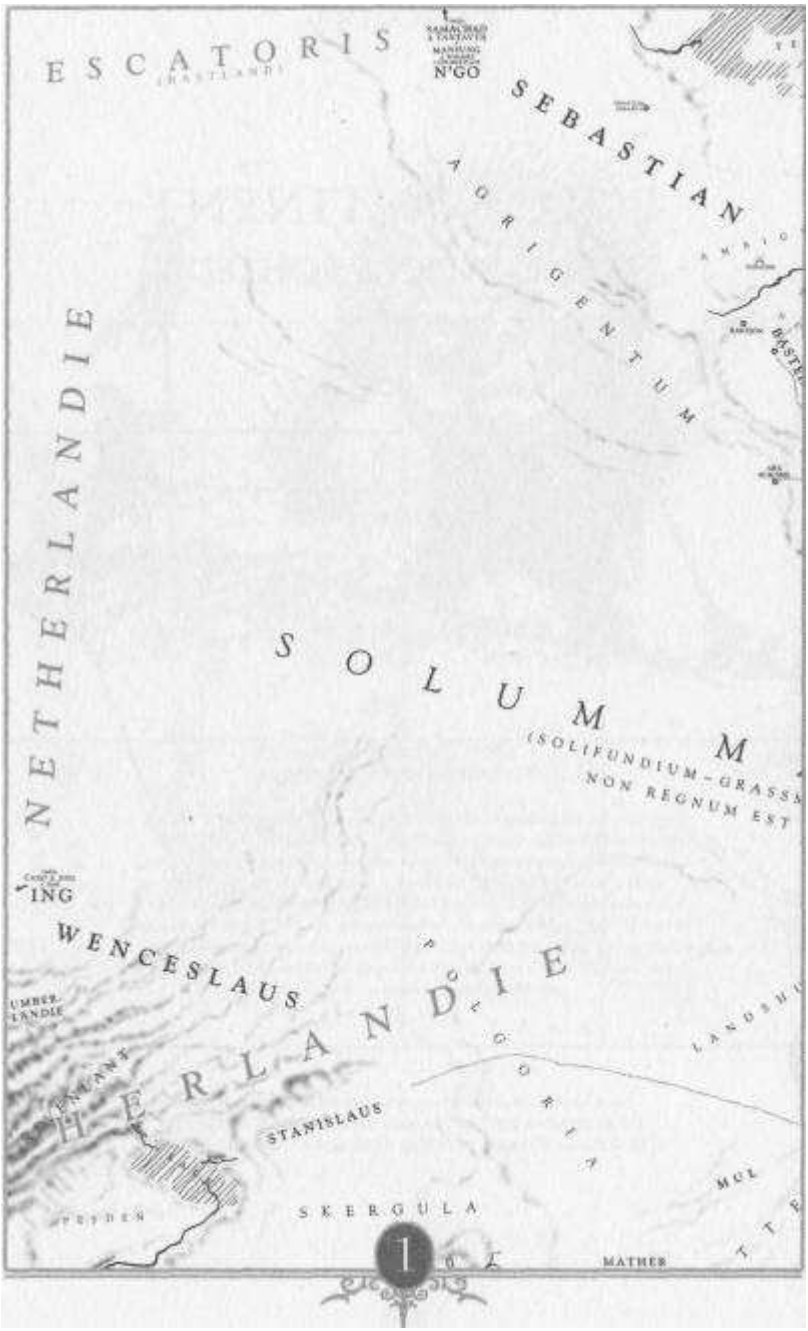


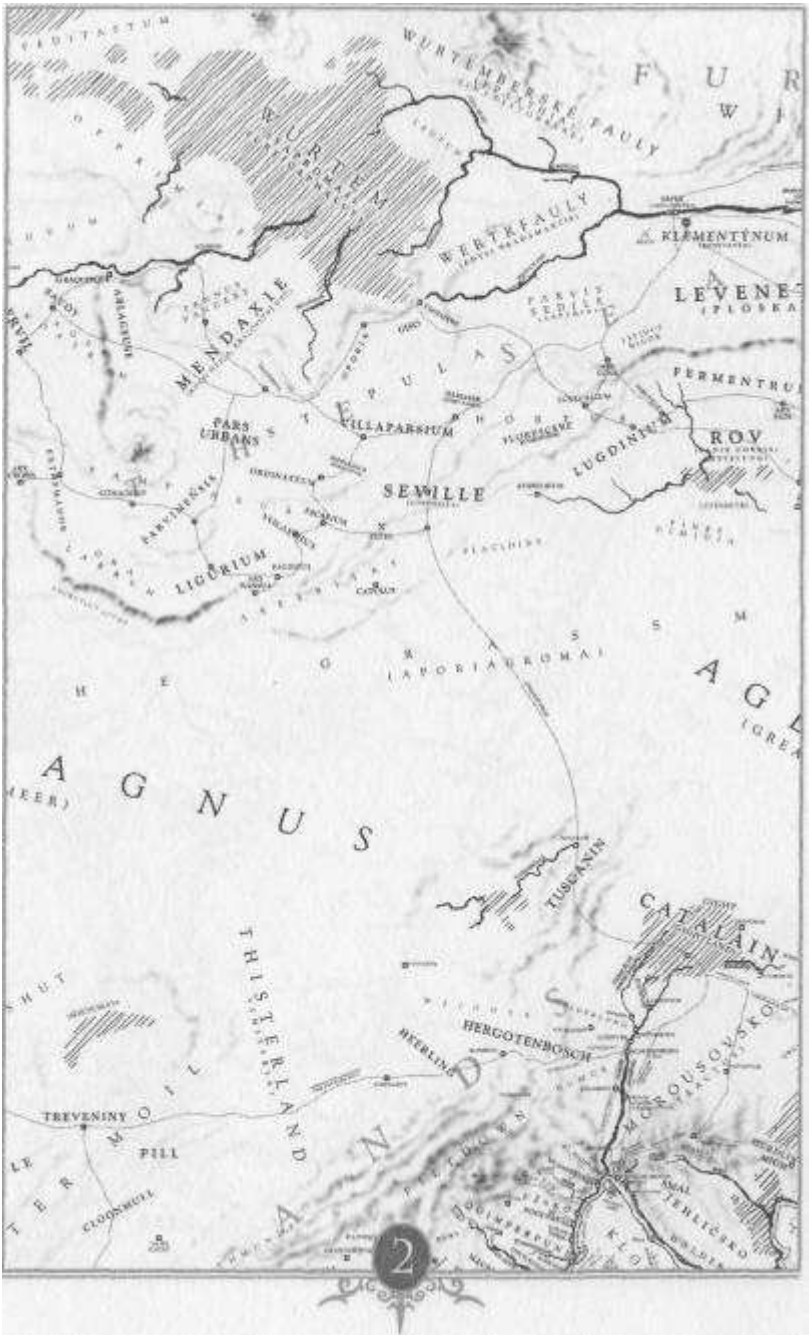
hem svého rozhovoru s Fransitartem. Můžete na něm rozeznat i plechová pouzdra a brašny – tak proslule prázdné –, které má Harold připevněné u pasu. Tahači se zatím snaží udržet jedožuru pod kontrolou. Obrázek je romantickým ztvárněním události. Ve skutečnosti byl Harold jedním z více než stovky bojovníků, kteří se Jedožuře postavili, i když byl mezi nimi zcela jistě jediným teratologem. Přesto o něm propagandisté tvrdí, že se příšeře postavil sám, a takhle je také zapsán v dějinách národa.

POLOKONTINENT
SCHEMATICKÝ POHLED

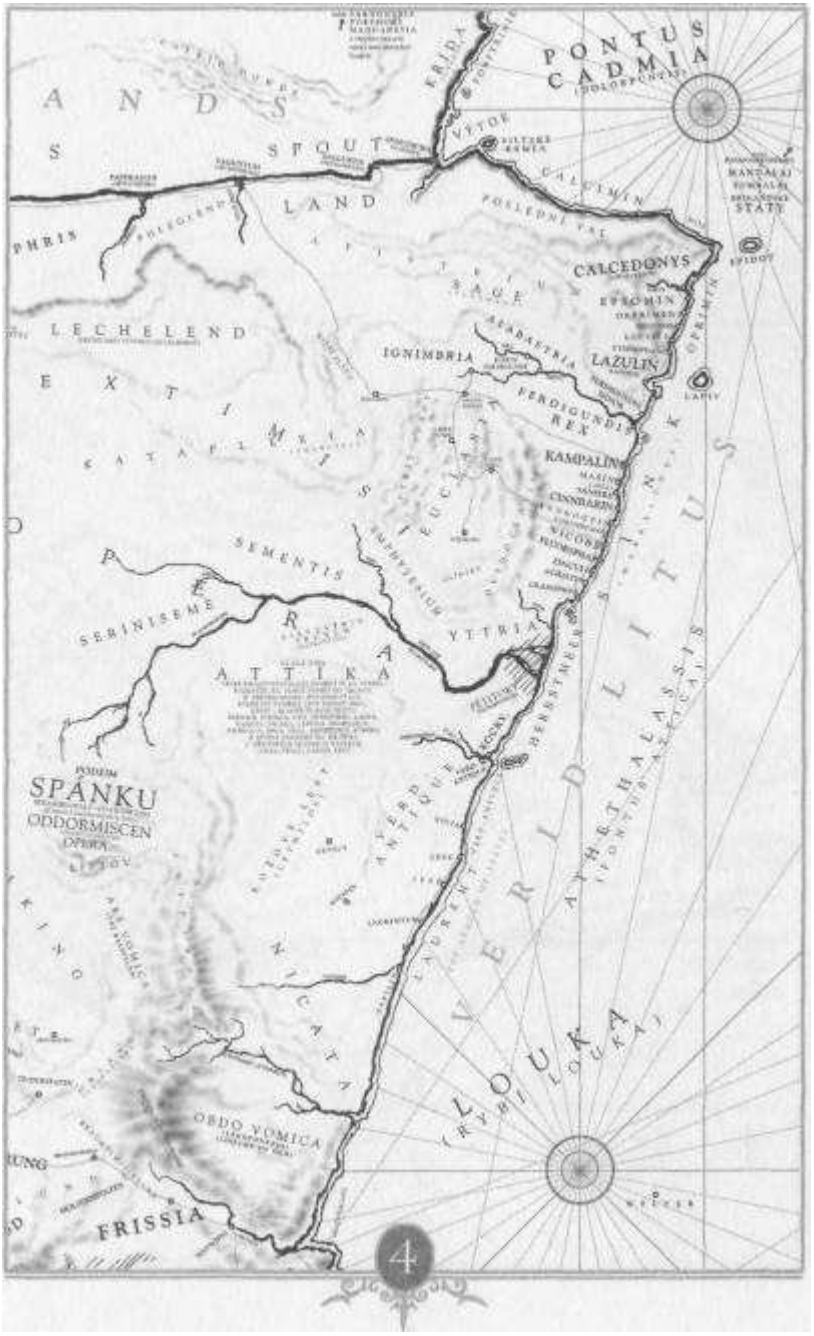


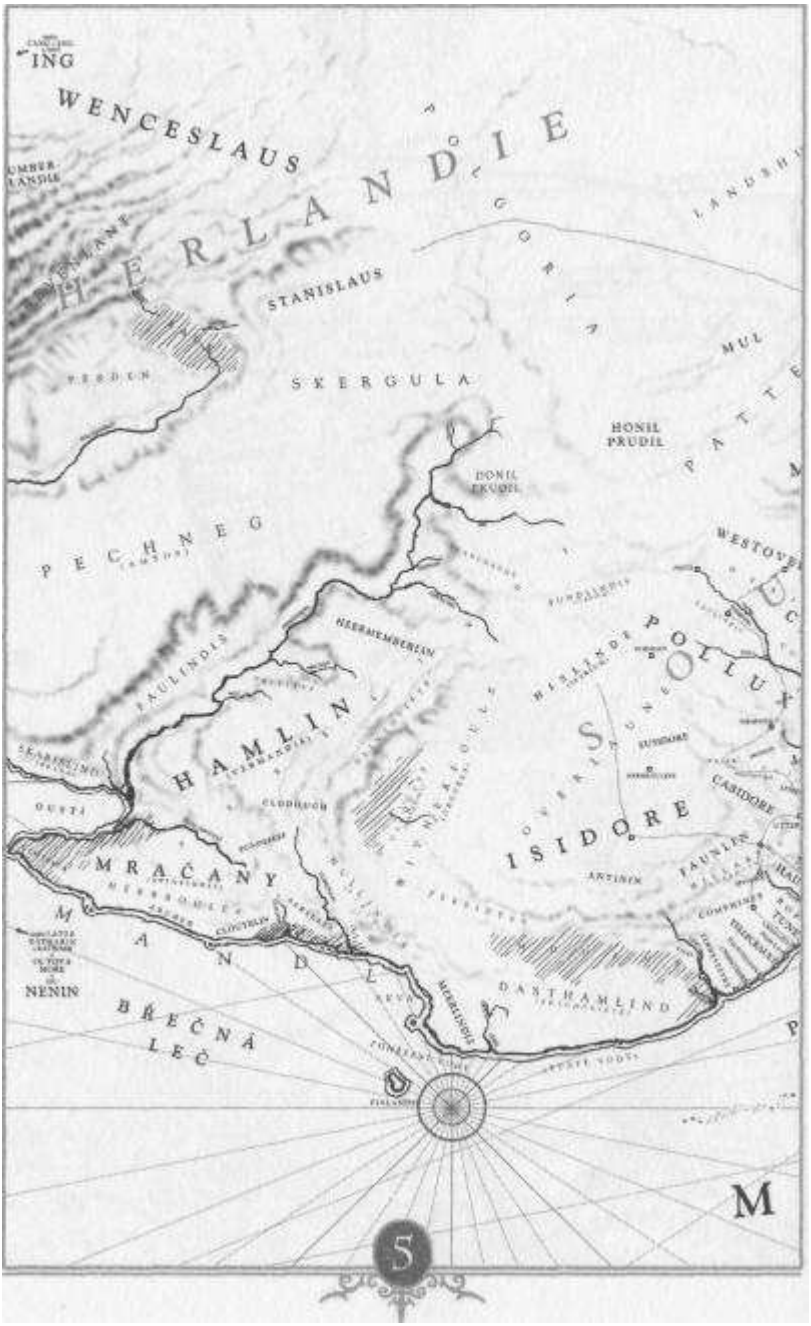

Na následujících stranách najdete osm zvětšených verzí mapy Polokontinentu, které zhruba odpovídají uvedenému rozčlenění. Číslo každého dílu mapy se shoduje s číslem pod každou zvětšeninou.

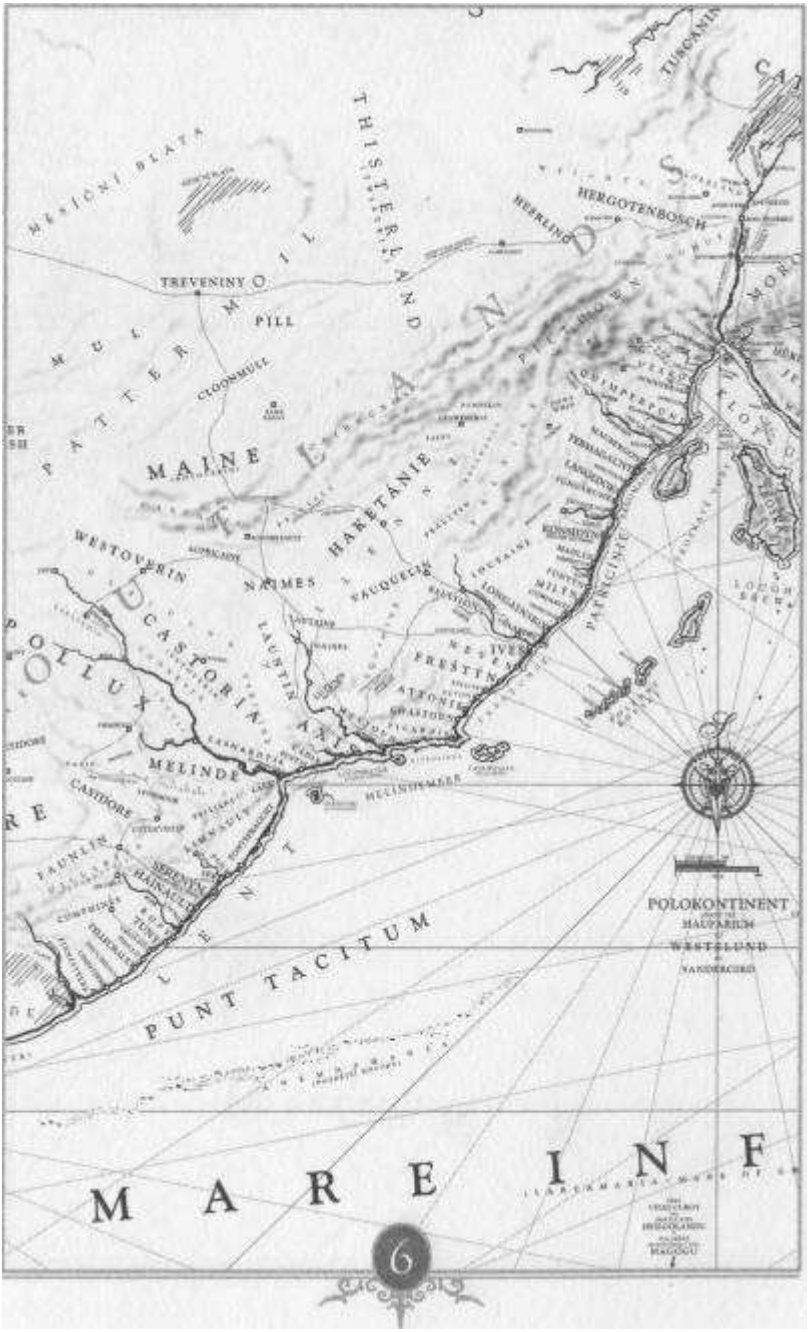

ESCATORIS
(EASTLAND)
N'GO
SEBASTIAN
AORIGENTUM
NETHERLANDIE
SOLUMM
(SOLIFUNDIUM - GRASS
NON REGNUM EST
ING
WENCESLAUS
HERLANDIE
STANISLAUS
SKERGULA
MATHER
1

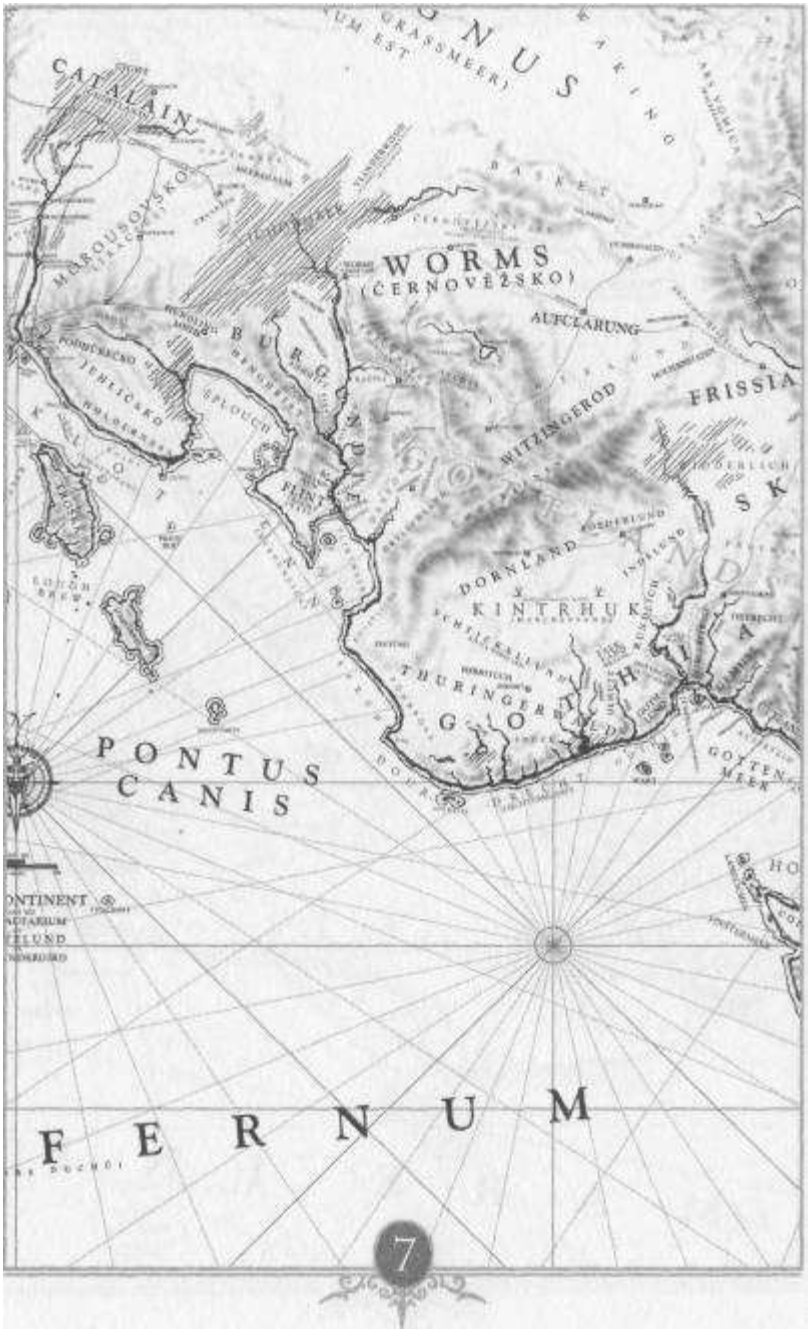

WURTEMBERSKE FAULY
FERTREAULY
KLEMENTINUM
LEVENE
MENDAXIE
PARS URBANA
VILLAPARSIUM
SEVILLE
LUGDINUM
ROV
LIGURIUM
AGNUS
TUSCANIN
CATALAIN
THISTERLAND
HERGOTENBOSCH
TREVENINY
PILL
2

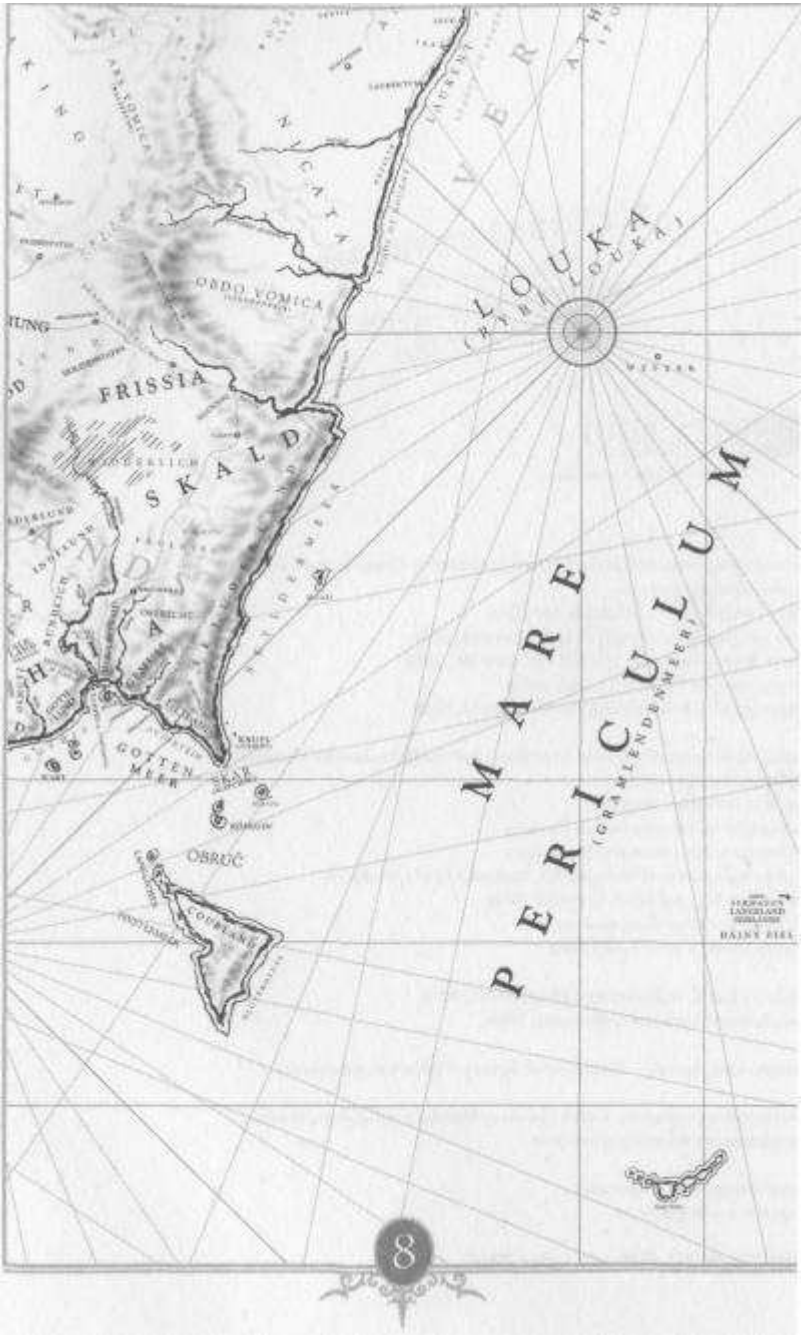

KOZÍ
U R T H E R L A N D S
W I T H E R L A N D
ONESILIA
CEPHRIS
EVENETIUM
(PLOSKÁ)
LECHELEND
ROV
PELŠIUM
LAETIA
SERINISEME
AGER MAGNUS
SAMÉ
(FORASMEER)
NON REGNUM EST
PODĚBY
SPÁNKU
ODDORMISCEN
OPERA
ALAIN
WORMS
(ČERNOVĚŽSKO)
AUFCLÄRUNG
BURG
FRISSIA
INGEROD
3


PONTUS CADMIA
ANDS
SFOUT
LAND
PHRIS
LECHELEND
EXTIMA
CALCEDONYS
LAZULIN
IGNIMBRIA
FERDIGUNDIS REX
KAMPALIN
SEMENTIS
SERINISEME
ATTIKA
SPÁNKU
ODDORMISCEN
OPERA
YTTRIA
OBDO YOMICA
FRISSIA
LOUKA
(KAPLOUKAJ)


WENCESLAUS
STANISLAUS
SVERGULA
PECHNEG
HONIL PRUDIL
HONIL ERGOIL
HAMLIN
POLLUX
ISIDORE
MRAČANY
NENIN
BŘEČNÁ LEČ
M
5


MESIONI BLATA
THISTERLAND
TUSCANIA
HERGOTENBOSCH
TREVENINY
PILL
CLOONMULL
MAINE
HARETANIE
WESTOVERIN
NAMES
CASTORIA
MELINDE
CASTIORE
PUNT TACITUM
POLOKONTINENT
MARE INF
6


CATALAIN
WORMS
(ČERNOVĚŽSKO)
AUFCLARUNG
FRISSIA
WITZINGEROD
DORNLAND
KINTRHUK
THURINGERWALD
PONTUS
CANIS
FERNUM
7


FRISSIA
SKALD
OBRUČ
PERICULUM MARE
(GRAMLENDENMEER)
8

Poprvé vydalo nakladatelství Scholastic Australia Pty Limited v roce 2006
(www.scholastic.com.au)
ISBN 1 86291 605 5 (Scholastic Australia)
Text and graphics copyright © D. M. Cornish, 2006
Cover illustrations copyright © D. M. Cornish, 2006
Maps copyright © D. M. Cornish, 2006
Copyright © Scholastic Australia Pty Limited, 2006

Z anglického originálu *Monster Blood Tattoo 1* přeložila Drahomíra Michnová
Redigoval Štěpán Kovařík
Jazyková korektura Jan Řehoř
Odpovědná redaktorka Helena Škodová
Technická redaktorka Alena Suchánková
Vydalo Nakladatelství FRAGMENT, Radiová 1122/1, Praha 10,
jako svou 1511. publikaci, 1. vydání, 2008
Sazbu zhotovil TypoText, spol. s r. o.
Vytiskl Finidr, s. r. o., Český Těšín

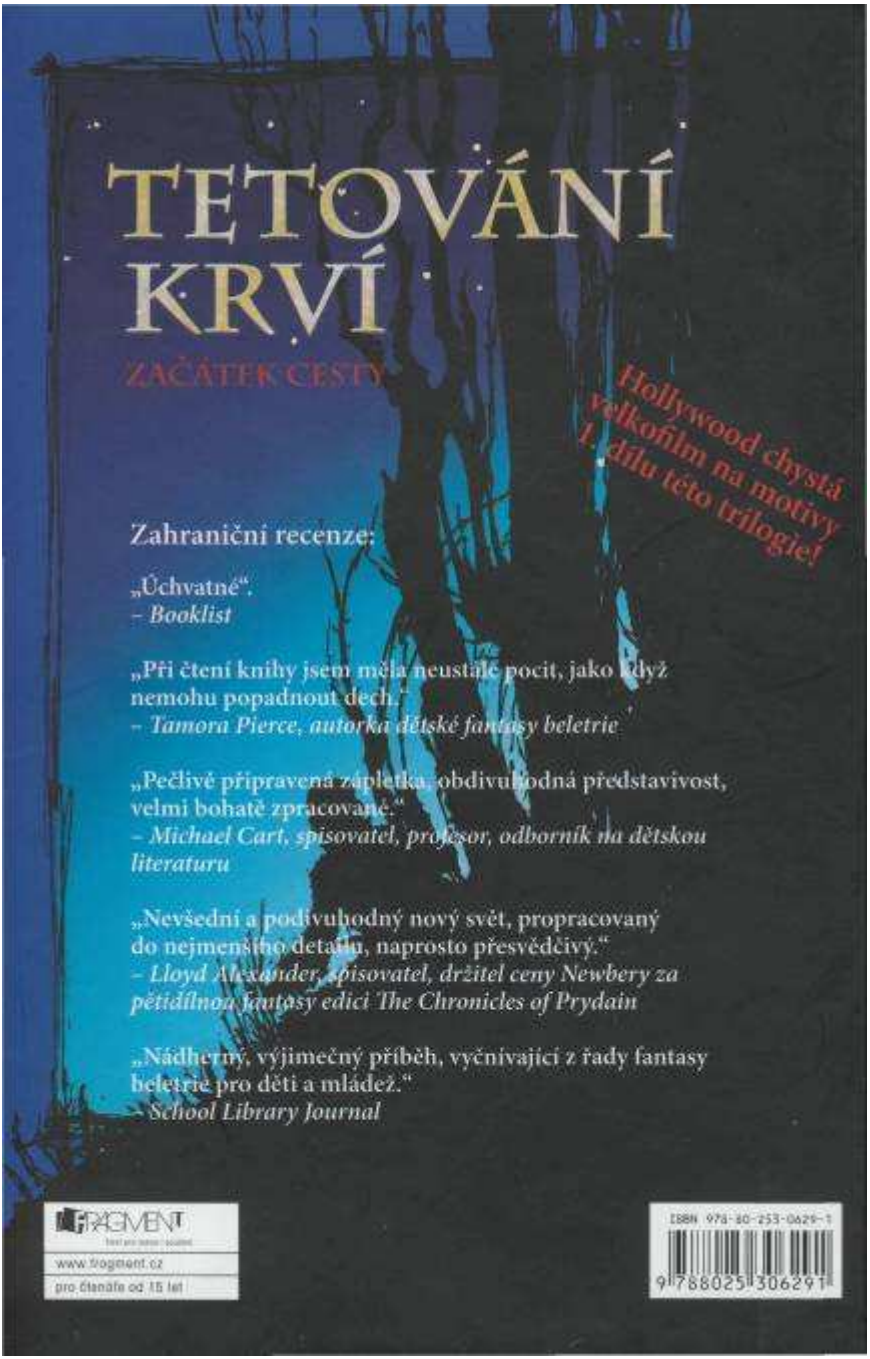
České vydání © Nakladatelství FRAGMENT, 2008
Translation © Drahomíra Michnová, 2008

Fantasy, sci-fi, horory Z Fantasy, sci-fi, horory Z edice Krvavá znamení

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována bez písemného svolení majitelů práv.

e-mail: fragment@fragment.cz
http://www.fragment.cz

ISBN 978-80-253-0629-1 (1. vydání, 2008)


TETOVÁNÍ KRVÍ
ZAČÁTEK CESTY
Hollywood chystá velkofilm na motivy 1. dílu této trilogie!
Zahraniční recenze:
„Úchvatné".
– Booklist
„Při čtení knihy jsem měla neustále pocit, jako když nemohu popadnout dech."
– Tamora Pierce, autorka dětské fantasy beletrie
„Pečlivě připravená zápletka, obdivuhodná představivost, velmi bohatě zpracované."
– Michael Carl, spisovatel, profesor, odborník na dětskou literaturu
„Nevšední a podivuhodný nový svět, propracovaný do nejmenšího detailu, naprosto přesvědčivý."
– Lloyd Alexander, spisovatel, držitel ceny Newbery za pětidílnou fantasy edici The Chronicles of Prydain
„Nádherný, výjimečný příběh, vyčnívající z řady fantasy beletrie pro děti a mládež."
– School Library Journal
FRAGMENT
www.fragment.cz
pro čtenáře od 15 let
ISBN 978-80-253-0429-1
9 788025 306291